

ΤΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙ
ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ
Η «ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ»

ΔΑΥΛΟΣ

ΔΡΧ. 1000

«ΑΝΤΙΣΙΩΝΙΣΜΟΣ»;
Ἡ ΑΝΘΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ;

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟ

Νέο εὔρημα με προκατακλυσμιαία
Ἑλληνική γραφή στην Καστοριά

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα
105 58 'Αθήνα.
Τηλέφ.: 3223957, 9841655

Τα Γραφεία του Περιοδικού
λειτουργούν πρωινές ώρες
9.30 - 13.30 καθημερινά.

Ίδρυτής-Ίδιοκτήτης-
Έκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
'Αχιλλέως - Μουσών 51
Παλαιό Φάληρο.

Φωτοστοιχειοθεσία - 'Ατελιέ:
«Ν. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ & ΣΙΑ ΕΠΕ»
Μάγερ 11, 'Αθήνα, τηλ.: 5221792.

Έκτυπώσεις:
Π. ΚΟΚΚΑΛΗΣ
Βιβλιοδεσία:
Κ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΟΣ

- Τιμή αντίτυπου: 1000 δρχ.
- Ετήσια συνδρομή: 10.000 δρχ.
- Όργανισμών κ.λπ.: 15.000 δρχ.
- Φοιτητών: 7.000 δρχ.
- Έξωτερικού: 60 δολλ. ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά έμβασματα στη
διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ, Μουσών 51
175 62, Π. Φάληρο, 'Αθήνα.

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση
κειμένων του «Δ», με την προϋ-
πόθεση ότι θα αναφέρεται ρητώς
ή πηγή τους.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 9968:

Το πρόβλημα της περαιτέρω ιδεολογικής
συννύαξης ως Έλληνισμού-Χριστιανισμού

Δ.Ι.Δ.

ΣΕΛΙΣ 9970:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ
Κ. ΓΕΡΟΝΤΑΣ, Κ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ, Γ. ΔΕΠΟΣ-Κ.
ΔΟΥΚΑΣ, Κ. ΔΕΡΕΛΗΣ, Κ. ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ,
«ΘΡΑΛΗΜΜΑΚΕΥΣ», ΙΛΟΣ, Α. ΜΠΕΛΙΤΣΑΚΟΣ,
Γ.Μ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ, Ν. ΑΣΠΙΩΤΗΣ, Α. ΘΕΟΦΙΛΟΥ.

ΣΕΛΙΣ 9977:

«'Αντισιωνισμός»: ή άνθελληνισμός;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΚΟΒΙΣΤΑΣ

ΣΕΛΙΣ 9983:

Τά Έλληνικά (ή μή Πυθαγόρεια) μαθηματικά

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΝ

ΣΕΛΙΣ 9995:

Πανάρχαιες Έλληνικές επιδόσεις
στην Ίαπωνική θρησκεία-παράδοση

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΜΑΝΕΑΣ

ΣΕΛΙΣ 9995:

Παγκράτιο και 'Απω-ανατολικά άθλήματα

ΕΥΘ. Ν. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 10003:

Νέο εύρημα με προκατακλυσμαϊά Έλληνική
γραφή στην λίμνη της Καστοριάς

ΚΩΣΤΑΣ ΔΟΥΚΑΣ

ΣΕΛΙΣ 10017:

Γράμματα τε και άριθμοί

Γ.Δ.

ΣΕΛΙΣ 10017:

«Σέξ» και «κουλτούρα»: Δύο Έλληνικές λέξεις

ΘΩΜΑΣ Γ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 10021:

Τί αποκαλύπτει πράγματι ή «'Αποκάλυψη»

Ε. ΑΤΤΑΒΥΡΙΟΣ

ΣΕΛΙΣ 10021:

'Αποκάλυψη 'Ιουδαϊκή και ψευδεπίγραφη

Δρ ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 10029:

'Η Σαλαμίνα της Ρωμοσύνης

ΠΑΝΟΣ ΤΣΙΝΑΣ

ΣΕΛΙΣ 10032:

Γλυπτικές επιδόσεις φοινικιστών

ΘΑΝΑΣΗΣ ΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 10037:

'Επιστημονική διάσταση στην Μυθολογία

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ: σελ. 9993 • ΕΘΝΙΚΑ: σελ. 10001 •
ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΓΙΑ: σελ. 10015 • Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ ΗΜΩΝ: σελ. 10027 • Ο
ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ: σελ. 10034 • ΕΛΛΟΓΑ ΚΑΙ ΜΑΝΤΙΚΑ:
σελ. 10035 • Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: σελ. 10037.

Τὸ πρόβλημα τῆς περαιτέρω ἰδεολογικῆς συννύαξης Ἑλληνισμοῦ-Χριστιανισμοῦ

Τὸ πρόβλημα τῆς ἰδεολογικῆς συννύαξης Ἑλληνισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ, πὺν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες ὑπέβασκε ἀπλῶς λόγῳ τῆς ἐκλείψεως τῆς ἑλληνικῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ἰδεολογικῆς ἀφασίας τῶν Ἑλλήνων, γίνεται σιγὰ-σιγὰ κορυφαῖο ὃχι μόνον ἐκκλησιαστικὸ-θρησκευτικόν, ἀλλὰ καὶ πολιτικόν –μὲ τὴν εὐρεῖα σημασίαν τοῦ ὅρου– ζήτημα τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος. Ὁ ἐκ γενετῆς πολυεθνικὸς χαρακτήρας τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας (Πατριαρχεῖο) δὲν ἰσχύει, ἀφ’ ὅτου δημιουργήθηκε αὐτὸ κεφαλὴ Ἐκκλησία «τῆς Ἑλλάδος», ἡ ὁποία δὲν ἔχει οὔτε ἓνα μέλος τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος τῆς πὺν νὰ μὴν εἶναι Ἑλλην. Καὶ τὸ γεγονός ὅτι οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες χριστιανοὶ ἔχουν συνείδηση ὅτι ἀποτελοῦν τὸ μοναδικὸ χριστιανικὸ ἔθνος πὺν προϋπήρξε ἱστορικὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ εἶχε μεγαλουργήσει πρὸ τῆς (δίαιτης καὶ αἱματηρῆς) ἐκχριστιανισέως του, ἀποτελεῖ «ἐπιχωριάζοντα» καταλύτῃ τοῦ ἱστορικοῦ ἰδεολογήματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται ἡ ἐγκόσμια ἰσχὺς καθὲ χριστιανικῆς ἐκκλησίας.

Ἡ προσπάθεια ὠρισμένης τάσεως τῆς Ἐκκλησίας νὰ «βαπτίσῃ» τοὺς σημερινοὺς Ἕλληνες σὲ «Ρωμιοὺς», ἐλπίζοντας ὅτι ἔτσι θὰ τοὺς ἀποκόψῃ ἀπὸ τὸ προχριστιανικὸ Ἑλληνικὸ Μεγαλεῖο, προσπάθεια πὺν θυμίζει τοὺς μεσαιωνικοὺς καλογήρους, πὺν «βάπτιζαν» τὶς χῆνες σὲ «ψάρια» γιὰ νὰ τὶς φάνε ὡς νηστήσιμες, θὰ εἶχε νόημα, ἂν δὲν ἐπρόκειτο γιὰ πιστοὺς μιᾶς ἐκκλησίας πὺν φέρει τὸν τίτλο «τῆς Ἑλλάδος». Ἀλλὰ σήμερα εἶναι ἐκτὸς πραγματικότητος καὶ μόνο τῇ θυμηδία προκαλεῖ. Καὶ ἡ συκοφαντία τοῦ «εἰδωολάτρη», πὺν ἐκτοξεύεται ἐναντίον ὅσων ἐρευνοῦν τὸ πραγματικὸ Ἑλληνικὸ παρελθόν, εἶναι περιτυλιγμένη μὲ τὶς ἀράχες ἀμνημονεύτων αἰώνων, αἰώνων γιὰ τοὺς ὁποίους ὁ Χριστιανισμὸς –καὶ καθὲ ἀνθρώπος ὅπου γῆς– θὰ ἔπρεπε νὰ αἰσθάνωνται ντροπὴ, διότι τότε δολοφονήθηκε ἐν ψυχρῷ ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ἀπὸ τοὺς ὁμόφρονες τῶν σημερινῶν συκοφαντῶν. Τέλος ἡ διαιώνισις τοῦ βαθύτατα ἐδραϊκοῦ χαρακτήρος ὠρισμένων πνευματικῶν θέσεων καὶ ἱστορικῶν στοιχείων τοῦ Χριστιανισμοῦ δγάζει ὅσους ὑπεραμύνονται αὐτῆς ἐκτὸς ἐποχῆς, ἀφ’ ὅτου ἐθριάμβευσε στὸν κόσμον ἡ (ἑλληνικὴ) ἐπιστήμη καὶ ἐρευνα καὶ κατέστησε καταγέλαστη τὴν φέρουσα θρησκευτικὴ μανδύα πρωτόγονη ἐξουσιαστικὴ μονομανία τοῦ «περιούσιον λαοῦ». Κοινοτομία: Ἄν ὁ Χριστιανισμὸς θέλῃ νὰ εἶναι ἀνεθνικός, δὲν μπορεῖ νὰ συνεχίσῃ νὰ εἶναι οὔτε φορέας μίσους κατὰ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ οὔτε προπαγανδιστῆς τῆς ἱστορίας τῶν Ἑβραίων.

Τὸν Μάιο τοῦ 1993 (τεῦχος 137, σελ. 7940) ὁ «Δαυλὸς» μὲ ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ τοῦ πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, προτάσσοντας τὸ ἀνωτέρω σκεπτικόν, τὸ ὁποῖο προηγουμένως εἶχε πλήρως τεκμηριώσῃ μὲ ἐπίμονες ἐρευνες πὺν εἶχαν δημοσιευθῇ στὸ περιοδικὸ αὐτό, ἔθεσε εὐθέως καὶ ἀνοικτὰ τὸ ἐξ ἀντικειμένου προκύπτον αἶτημα «νὰ ἀποβληθῇ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἀπὸ τὴν θρησκείαν τῶν Ἑλλήνων» ὡς προκλητικώτατα ἀνθελληνικὴ· νὰ ἀποβληθοῦν ἔστω τὰ διδγία τῆς ἐκεῖνα ἡ

τὰ ἀποσπάσματα, πὺν ὑβρίζουν τὸν Ἑλληνισμό καὶ τὸν ἀπειλοῦν μὲ ἐξαφάνιση ἀπὸ προσώπων γῆς· καὶ βεβαίως ὅ,τι συγκρούεται μὲ τὶς βασικὲς ἀντιλήψεις μας περὶ ἠθικῆς καὶ ἐντιμότητος ἢ ὅ,τι εἶναι αὐτόχρομα φασιστικό ἢ ρατσιστικό. Διότι συνεχίσουμε ἔκτοτε τὶς ἔρευνές μας, ἀπὸ τὶς ὁποῖες προκύπτει, ὅτι καὶ ἡ ἠθικὴ ἀντίληψη πὺν διακατέχει τὸ διβλίό αὐτὸ ἐρχεται σχεδὸν πάντοτε σὲ μετωπικὴ συγκρούση μὲ τὴν Χριστιανικὴ Ἠθικὴ, ἐκτὸς ἂν δεχθοῦμε ὅτι καὶ ἡ τελευταία δὲν θέλει νὰ εἶναι ἄλλο τι ἀπὸ μιὰ «συνταγὴ» ἢ «προπαίδεια» γιὰ ἓναν πρωτόγονο ἐξουσιασμό.

Δὲν ἐλάβουμε μέχρι σήμερα καμμία ἀπάντηση στὴν ἀνοικτὴ αὐτὴ ἐπιστολή, παρὰ μόνον ἐμμεσα μᾶς μετέφεραν κάποιοι, πὺν ἀντιπροσωπεύουν ὠρισμένη τάση στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, τὴν «παραγγελία», ὅτι ἡ θέση μας αὐτὴ δὲν ἐναρμονίζεται μὲ τὴν «χριστιανικὴ παράδοση», ἢ ὁποία θεωρεῖ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὡς «θεόπνευστη». Παράλληλα διαπιστώσαμε, ὅτι ἓνας σημαντικὸς ἀριθμὸς κληρικῶν καὶ θεολόγων ἀσπάζονται τὸν προβληματισμό μας αὐτόν.

Δὲν θεολογήσαμε ποτέ, ὅπως γνωρίζουν κάλλιστα οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Δαυλοῦ», οὔτε δέβαια θὰ θεολογήσωμε καὶ τώρα. Ἀλλὰ ποία εἶναι ἡ θεολογικὴ λογικὴ αὐτῆς τῆς «χριστιανικῆς παραδόσεως» (ἂν πράγματι ὑπάρχει, δεδομένου ὅτι τὸ ζήτημα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης οὐδέποτε ξεκαθαρίσθηκε στὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία μὲ σαφήνεια), ὅταν συγκρούεται μὲ τὸν νόμο τῆς παγκόσμιας ροῆς –καὶ βεβαίως τῆς ἀένης ροῆς τῆς Ἱστορίας– καὶ ἀδιαφορῇ πρὸς τὰ δεδομένα καὶ τὴν πραγματικότητά; Δὲν καταλαβαίνουν πρωτίστως ὅσοι εἶναι φορεῖς τῆς «λογικῆς» αὐτῆς, ὅτι ὁδηγοῦν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος σὲ διαζύγιο μὲ ἓνα κόσμον ὅπου συνῆσαν καὶ συμβαίνουν καθημερινῶς κοσμοϊστορικὲς μεταβολές, σ' ἓνα κόσμον –γιὰ νὰ ἐντοπίσουμε τὸ πρόβλημα ἐδῶ, στὸν Ἑλληνισμό– ὅπου οἱ συνθήκες πὺν ἴσχυαν κατὰ τοὺς τελευταίους 17 αἰῶνες ἔχουν ἀνατραπῇ ἐκ θεμελίων; Δηλώνουμε εἰλικρινά, ὅτι παρὰ τὴν ἀγαθὴ μας πρόθεση ἀδυνατοῦμε πλήρως νὰ κατανοήσωμε «παραγγελίες» τοῦ τυποῦ τῆς προαναφερθείσας.

* * *

Δὲν προτιθέμεθα νὰ δώσουμε στὶς ἀπόψεις μας αὐτὲς καμμία προέκταση, πὺν νὰ τὶς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸν χαρακτήρα τοῦ ἀπλοῦ προβληματισμοῦ, τῆς ἀπλῆς ἀναζητήσεως καὶ τῆς ἀπλῆς λογικῆς προσεγγίσεως τῆς πραγματικότητος. Ἀλλὰ θὰ ὑπενθυμίσουμε, ὅτι ὁποῖος χάνῃ τὴν ἐπαφή μὲ τὰ πράγματα, χάνει καὶ τὸ ἔδαφος κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του. Μιὰ ρήξη μεταξὺ Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἑλληνισμοῦ, πρὸς τὴν ὁποία τὰ ἐξελισσόμενα πράγματα, καὶ μόνον αὐτά, ὁδηγοῦν, εἶναι ὀλοφάνερο ποῖόν θὰ ἀπομονώσῃ. Καὶ βέβαια μόνον οἱ ἀνόητοι φαντάζονται, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθοῦν σήμερα μεσαιωνικὲς πρακτικὲς, γιὰ νὰ κατασταλῇ ἡ ἀναζήτησις, ἡ ἐλεύθερη ἐρευνὰ τῆς ἀλήθειας καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου. Στὸ κοσμοϊστορικὸ σταυροδρόμι, ὅπου ἡ ροὴ τῆς Ἱστορίας τὴν ὁδήγησε, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἀναγκασθῇ νὰ πάρῃ κάποιον ἀπὸ τοὺς δρόμους τῆς περαιτέρω ἱστορικῆς ζωῆς. Ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐπιλογῆς μόνον ἐπιδεινώνει τὸν ἀδιεξόδου της συνεπάγεται.

Δ.Ι.Λ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ὁ σκοταδισμός τῆς Π. Διαθήκης στὰ σχολικά μας βιβλία

Ἀξιότιμε κ. διευθυντά,

Σὰς στέλνω φωτοτυπία ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν Θρησκευτικῶν τῆς Α' Γυμνασίου, συγγραφῆς Δ. Δοῦκου-Μ. Κωνσταντίνου-Π. Κάζλαρη, γιὰ νὰ θαυμάσετε τὰ περὶ *Παλαιᾶς Διαθήκης* «διαμάντια» ποὺ περιέχει. Θὰ ἀποτολήσω κάποια ἐλάχιστα σχόλια.

α. Κατ' ἀρχὰς (σελ. 16) ἡ φράση «Πολλὲς φορὲς εἶπα ὅτι οἱ δύο Διαθήκες εἶναι δύο ἀδελφές, ποὺ ὑπηρετοῦν τὸν ἕνα Δεσπότην». Ἀποδίδεται στὸν «ἱερό Χρυσόστομο». Καὶ φαίνεται, ὅτι οἱ συγγραφεῖς τῆς ἀποδίδουν ἐξαιρετικὴ καὶ διαχρονικὴ ἀξία, μολονότι σήμερα μόνον ἀνόητοι ζητοῦν «Δεσπότες» καὶ ὁ κόσμος μας ἔχει ἀνάγκη ἀπαλλαγῆς ἀπ' τὸν σκοταδισμό καὶ τὴν δλακεία.

β. «Μελετώντας τὴν Π.Δ. λοιπὸν δὲν μελετοῦμε τὴν ἀρχαία ἱστορία ἐνὸς λαοῦ, τοῦ Ἰσραηλικοῦ, ἀλλὰ τὴν πνευματικὴ προϊστορία μας» (σελ. 17). Εἶναι προφανές, ὅτι οἱ συγγραφεῖς δὲν ἔχουν διαβάσει τὴν Π.Δ., ἀλλ' ἀπλῶς κάτι ἔχουν ἀκούσει γι' αὐτήν. Καὶ εἶναι σαφές, ὅτι δὲν ἔχουν ἰδέα τί γίνεται ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς χώρας μας. Διότι σὲ ἀντίθετη περίπτωσι θὰ ἐγνώριζαν, πὼς ἕνας τέτοιος ἰσχυρισμὸς σὲ οποιαδήποτε ἄλλη χώρα θὰ σήμαινε αὐτομάτως ἐγκλεισμὸ σὲ φυλακὴ ἢ φρενοκομεῖο. Λοιπὸν ἡ Π.Δ. εἶναι ἡ πνευματικὴ προϊστορία τῶν Ἑλλήνων, ὅταν ἀκριδῶς ἄλλοι λαοὶ θεωροῦν πνευματικὴ τους προϊστορία τὴν σοφία τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας... Καὶ μὴ χειρότερα!

γ. «Παρακολουθοῦμε τὴν ἱστορικὴ πορεία ὁλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητος...» καὶ «Χωρὶς τὴν Π.Δ. δὲν μποροῦμε νὰ κατανοήσουμε γιατί ἤρθε ὁ Χρι-

στὸς τὸν κόσμον...» (σελ. 16). Δυστυχῶς μὲ τὴν Π.Δ. δὲν παρακολουθοῦμε καμμιὰ ἱστορία, ἀλλὰ γελοῖες ἐκφάνσεις βαρβαρικοῦ βίου ἐνὸς πρωτόγονου λαοῦ. Οἱ ὁποῖες πράγματι ἐξηγοῦν, γιατί ἦλθε ὁ Χριστὸς στὴν γῆ. Διότι, ἂν μελετήσῃ κανεὶς τὸν βίο τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἀντιλαμβάνεται εὐκόλα, ὅτι ἡ ἐμφάνισι τοῦ Χριστοῦ στὴν Ἑλλάδα θὰ ἦταν τουλάχιστον ἀναιτιολόγητη...

δ. «Προηγουμένως ὁ Θεὸς προετοίμασε σιγά-σιγά τὴν ἀνθρωπότητα νὰ τὸν δεχτεῖ...» (σελ. 17). Ἀλλὰ τότε ὁ Θεὸς ἔκανε τραγικὸ λάθος. Διότι τόσο κακὴ ἦταν αὐτὴ ἡ προετοιμασία, ὥστε καὶ ὁ Χριστὸς σταυρώθηκε, ἀλλὰ καὶ ὁ Κόσμος ἐγινε τρισεχιρότερος. Δυστυχῶς οἱ συγγραφεῖς τοῦ βιβλίου ζοῦν στὸν «δικὸ τους κόσμον», τὸν μαῦρο καὶ ὀμηλῶδη.

Ἐξιότιμε κ. διευθυντά, βλέπω σκοτάδι. Καὶ μόνη παρηγοριά μου ἔχω τὸν Θεὸ τῆς πιὸ κάτω ἀξέπραστης περιγραφῆς, ποὺ νομίζω ὅτι θὰ ἦταν σκόπιμο νὰ ἀποστηθίσουμε: «Κομιδὴ ἄρα ὁ θεὸς ἀπλοῦν καὶ ἀληθὲς ἐν τε ἔργῳ καὶ λόγῳ, καὶ οὔτε αὐτὸς μεθίσταται, οὔτε ἄλλους ἐξαπατᾷ, οὔτε κατὰ φαντασίας, οὔτε κατὰ λόγους, οὔτε κατὰ σημείων πομπάς, οὐθ' ὕπαρ, οὐδ' ὄναρ». [Φαίνεται ἄρα, ὅτι ὁ θεὸς εἶναι κάτι ἀπλὸ καὶ ἀληθές καὶ στὰ ἔργα καὶ στὰ λόγια, καὶ οὔτε ὁ ἴδιος μεταμορφώνεται, οὔτε ἄλλους ἐξαπατᾷ, οὔτε με φαντασιώσεις, οὔτε με λόγια, οὔτε με θαύματα, οὔτε στὸν ὕπνο, οὔτε στὸν ξύπνο: Πλάτων, «Πολιτεία» Β21].

Μὲ ἐξαιρετικὴ τιμὴ

Κωνσταντῖνος Ἀπ. Γέροντας
Τραπεζοῦντος 31 - Ν. Σμύρνη 17124

Τὸ ἠθικὸ ποῖον τῶν «ἀγίων» «προπατόρων» «ἡμῶν»

Κύριε διευθυντά,

Θερμὰ συγχαρητήρια γιὰ τὸ θαυμάσιο περιοδικό σας. Πολλὲς ἐνδιαφέροντα τὰ ἀρθρα ποὺ ἀναφέρονται στὰ ἐγκλήματα τῶν «προπατόρων μας», ποὺ ἀναγράφονται στὴν *Παλαιὰ Διαθήκη*. Παραλείψατε ὅμως ἕνα ἀπὸ τὰ χειρότερα: Ἐπειδὴ ἡ Σάρα δὲν ἔκανε παιδιὰ, ὁ Ἀβραὰμ ἀπέκτησε ἀπὸ μία ὑπηρετριά της, τὴν Ἄγαρ, ἕναν γιό, τὸν Ἰσμαὴλ. Ὑστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια ὅμως ἡ Σάρα ἀπέκτησε ἕναν γιό, τὸν Ἰσαάκ καὶ ἔτσι ὁ Ἰσμαὴλ καὶ ἡ Ἄγαρ περισσεύαν. Γι' αὐτὸ ὁ

Ἀβραὰμ μὲ τὴν προτροπὴ τῆς Σάρας τοὺς ἔστειλε στὴν ἔρημο, γιὰ νὰ πεθάνουν ἀπὸ τὴν πείνα καὶ τὴν δίψα. Ἐκεῖ ἐσώθησαν «ὡς ἐκ θαύματος», ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι μία ἄλλη ἱστορία, ποὺ δὲν ἀφορᾷ καθόλου τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὴν Σάρα.

Τέτοιον εἶδους ἄνθρωποι εἶναι οἱ πατριάρχες τῶν Ἑβραίων καὶ περιέργως θεωροῦνται καὶ σὰν δικοὶ μας «προπάτορες». Τί νὰ πῇ κανεὶς;

Μὲ ἐκτίμησι
Κ. Παπαδάκης
Ἀθήνα

Ἡ ταύτιση τῆς πραγματικῆς Ἰθάκῆς τῆς «Ὀδύσειας»

Φίλε κ. διευθυντά,

Μεταξύ τῶν ἐξαιρετικῶν ἐνδιαφερόντων θεμάτων τοῦ τεύχους 164-165 τοῦ περιοδικοῦ σας περιλαμβάνεται καί ἡ μελέτη τοῦ κ. Κώστα Δούκα ἐπὶ τοῦ περιφώνου θεματος τῆς πραγματικῆς Ἰθάκῆς τῆς «Ὀδύσειας». Ἀφοῦ εἶναι γνωστό, πόσο ἀμφισβητήθηκε ἡ ταυτότητα ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς περιγραφομένης ἀπὸ τὸν Ὅμηρον πατρίδας τοῦ Ὀδυσσεῆ καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς σημερινῆς Ἰθάκῆς, ὅπως εἶναι καὶ εὐρίσκεται. Ἀναπτύχθηκαν κατὰ συνέπεια πολλές θεωρίες πρὸς ἐξήγηση τοῦ θέματος, πού μποροῦν νὰ διαιρεθοῦν σὲ τρεῖς κατηγορίες. Ὅτι ἡ «Ἰθάκη» εἶναι πραγματικὰ ἡ Ἰθάκη, ὅτι ἡ «Ἰθάκη» εἶναι φανταστικὴ. Καὶ ὅτι ἡ «Ἰθάκη» εἶναι κάποια ἀπὸ τίς ἄλλες νήσους τοῦ Ἰονίου Πελάγους καὶ μάλιστα ἡ Κεφαλλονία, ἡ Λευκάδα ἢ ἡ Κέρκυρα. Ὁ κ. Δούκας συντάσσεται μὲ τὴν δεύτερη τῶν ἀνωτέρω ἐδικοτέρων ἀπόψεων περὶ τῆς Λευκάδας ὡς Ἰθάκῆς, τὴν ὁποία εἶχε διακηρύξει πρῶτος κατὰ τὰ τέλη τοῦ προηγούμενου αἰῶνα καὶ τίς ἀρχές τοῦ παρόντος ὁ διάσημος Γερμανὸς ἀρχαιολόγος Δαίρπφελδ, ἐνεργήσας μάλιστα καὶ σχετικὲς ἀνασκαφές ἐκεῖ πρὸς ἀπόδειξη τοῦ θέματος. Εἰρησθῶ ἐν παρόδῳ, ὅτι ὁ Δαίρπφελδ δρῆκε ἀρκετοὺς Μυκηναϊκοὺς τάφους, ἀλλὰ τίποτε περισσότερο. Πάντως ὁ Δαίρπφελδ, πού, ὅπως οἱ περισσότεροι, ὀδηγήθηκε στὴ θεωρία του ἀπὸ τὴν καταφανὴν δυσαρμονία τῶν Ὀμηρικῶν περιγραφῶν περὶ τῆς Ἰθάκῆς καὶ τῆς ἀντιθετῆς εἰκόνας πού παρουσιάζει σήμερα τὸ νησί, ἐξήγησε, ὅτι τὸ ὄνομα Ἰθάκη δόθηκε στὴν Ἰθάκη συνεπείᾳ ἀποικισμοῦ. Τότε πού ὑπῆρχε συνήθεια, οἱ ἀποικοὶ νὰ μεταφέρουν στὶς ἀποικιζόμενες χώρες μαζί μὲ τίς ἀποσκευές τους καὶ τὸ ὄνομα τῆς παλίας τους πατρίδας. (Ἐν προκειμένῳ τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκῆς). Ἐν συνεχείᾳ ὅμως τὸ παλιὸ ὄνομα Ἰθάκη τῆς ἀγνωστῆς μας σήμερα μητρόπολης ξεχάστηκε καὶ λέγεται πιά κατὰ τὸν Δαίρπφελδ Λευκάδα.

Ὁ κ. Κώστας Δούκας εἰς τὴν δημοσιευμένη μελέτη του φαίνεται, ὅτι ἀκολουθεῖ καθ' ὅλα τὴ σχολὴ Δαίρπφελδ. Θεωρεῖ δέ, ὅτι ἡ μνεία στὸν Ὅμηρον καὶ τὴ περιγραφή τῆς μυστηριώδους νήσου «Ἀστερίδος», ὅπου κατὰ τὸ σχετικὸ ἐπεισόδιο τῆς Ὀδύσειας οἱ μνηστήρες ἐστῆσαν ναυτικὴ ἐνέδρα εἰς τὸν ἐπανερχόμενο ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο Τηλέμαχος, συμπίπτει ἀπόλυτα μὲ τὴ νησίδα Ἀρκουῦδι. Ἡ ὁποία βρίσκεται νότια τῆς Λευκάδας καὶ ἀποτελεῖ ἐπὶ τὴν «κυριότερη ἀπόδειξη», ὅτι ἡ βορεινὴ πρὸς αὐτὴ Λευκάδα πρέπει νὰ εἶναι ἡ Ὀμηρικὴ Ἰθάκη.

Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη ἐπίσης νότια νήσος, πού ὀδηγεῖ πρὸς μία ἄλλη βορειότερη. Καὶ πού θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ἐκείνη ἡ Ἰθάκη. Εἶναι οἱ Παῆσι. Ὑποχρεωτικὸ πέρασμα γιὰ τὴν Κέρκυρα. Καὶ ἀρμόζουν περισσότερο ἀπὸ τὸ Ἀρκουῦδι νὰ εἶναι ἡ «Ἀστερίς» τοῦ Ὀμήρου. Ἐκεῖ καὶ «ἀμφίδυμοι» λιμένες ὑπάρχουν (πού θὰ πεῖ ἀντίθετοι λιμένες), καὶ «πετρώδεις» εἶναι, καὶ τὸ νησί «δὲν εἶναι μεγάλο», καὶ ἔχει καὶ γιδοπρόβατα, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ παραμείνουν προσορμισμένοι ἐπὶ ἓνα μῆνα οἱ τριάντα μνηστήρες τοῦ πλοίου τῆς ἐνέδρας. Μάλιστα δὲ δρισκονται οἱ Παῆσι ἀκριβῶς «στὴν εὐθεία» πού συνδέει τὴν Ἰθάκη (σὰν Κέρκυρα) μὲ τὴν «ἀπόκρημνη Σάμη» (σὰν Λευκάδα). Αὐτὴ μάλιστα ἡ Λευκάδα εἶναι πραγματικὰ ἀπόκρημνη, ὅπως περιγράφει τίς ἀκτὲς τῆς Σάμης ὁ Ὅμηρος. Ἐνῶ, ἂν τὸ Ἀρκουῦδι θεωρηθεῖ σὰν ἡ Ἀστερίδα τοῦ Ὀμήρου, δὲν δρισκεται «ἐπ' εὐθείας» πρὸς κανένα νότιο νησί οὔτε γιδοπρόβατα διαθέτει, οἱ δὲ «λιμένες» του εἶναι πολὺ εἰκονικοί... Περαιτέρω ὁ κ. Δούκας θεωρεῖ, ὅτι «ἀρχὴ κτιρίου» ἀνασκαφέντος στὴ Λευκάδα «θεωρεῖται ὡς τὸ Ἀνάκτορο τοῦ Ὀδυσσεῆς!». Ἀπὸ ποιόν καὶ τότε; Ἐστὶ ὅμως δὲν μπορούμε νὰ ἔχουμε ἀσφάλεια κρίσεως... Καὶ δὲν ἔχει περάσει πολὺς καιρὸς, πού οἱ ἐφημερίδες ἔγραψαν ἐπανειλημμένως γιὰ μεγαλοπρεπεῖς Μυκηναϊκοὺς τάφους στὴν Κεφαλλονία καὶ γιὰ κάποιον ἀπ' αὐτοὺς, ὅτι ἐπίσης «θεωρεῖται σὰν τάφος τοῦ Ὀδυσσεῆς»...

Ἀλλὰ τὸ κρίσιμο ἀντεπιχειρήμα εἶναι ἡ συμβουλή τῆς Ἀθηνᾶς –γράφει τῆς σωφροσύνης. Τὴν ὁποία ἔδωσε πρὸς τὸν Τηλέμαχος, «να μὴν πάει ἴσα πρὸς τὰ πάνω, πρὸς τὴν Ἰθάκη, ἀλλὰ νὰ πλεύσει ἀπὸ τὰ ἀνοικτὰ πρὸς αὐτή». Εἰς τὸν διαπλέοντα πρὸς τοὺς Παῆσους αὐτὸ νοιώθεται. Εἰς τὸν διαπλέοντα περὶ τὸ Ἀρκουῦδι εἶναι ἀδιανόητο. Γιατὶ ὑπάρχουν παντοῦ γύρω ἀκτὲς, ὥστε νὰ μὴν μπορεῖ κανένας νὰ πάει ἀπ' τ' ἀνοικτὰ πρὸς τὴν Λευκάδα, ἂν ὑποτεθεῖ πὺς εἶναι αὐτὴ ἡ Ἰθάκη τῆς Ὀδύσειας. Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ τέλος νὰ παρατηρήσω, ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν λέει, ὅτι ἡ Ἀστερίδα βρίσκεται «στὴ μέση ἀκριβῶς» τῆς ἀπόστασης Ἰθάκῆς-Σάμης, ὅπως μεταφράζει ὁ κ. Δούκας, ἀλλὰ «στὰ ἀνοικτὰ τῆς Ἰθάκῆς» ἀπλῶς καὶ «στὴν εὐθεία» πού συνδέει τὰ δύο νησιά.

Μέ τιμὴ

Γεώργιος Δ. Δέπος

Δικηγόρος

Αἰόλου 104, 105 64 ΑΘΗΝΑ

Ἀπάντηση τοῦ κ. Κώστα Δούκα

Ὁ ἐπιστολογράφος φαίνεται νὰ γνωρίζῃ τὸ θέμα τῆς Ἰθάκῆς, ἀλλὰ φαίνεται ἐπίσης, ὅτι, σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ ὀρισμένες καίριας σημασίας πληροφορίες πού μᾶς παρέχουν τὰ ἔπη, τελεῖ σὲ σύγχυση.

Ἡ Ἀστερίς δὲν εἶναι ἡ μοναδικὴ ἀπόδειξη, ἀλλὰ μία ἀπὸ τίς πολλὰς πού προσδιορίζουν μὲ τὴν ὁμηρικὴ προδωρικὴ γεωγραφία τὴν θέση τῆς Ἰθάκῆς. Θὰ γνωρίζῃ ἀσφαλῶς ὁ ἐπιστολογράφος, ὅτι πολλοὶ ἔχουν ἀμφισβητήσει τὴν θεωρία Δαίρπφελδ, ἄλλοι ἀπολύτως καὶ

ἄλλοι μερικῶς, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχουν δίκιο, ὅπως ὁ Γερμανὸς B. φὸν Βιλαμόβιτς, ὁ Ἄγγλος E. N. Bynbury, ὁ Γάλλος Μωρίς Κρουαζέ, ὁ Frank Brewster καὶ ἄλλοι. Οὐδεὶς ὅμως ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους ὑπεστήριξε τὴν ἐκδοχὴ νὰ εἶναι ἡ Κέρκυρα ἡ ὁμηρικὴ Ἰθάκη. Καὶ τοῦτο, διότι σύμφωνα μὲ τὸν γεωγραφικὸ προσανατολισμὸ τῶν στίχων τῆς Ὀδύσσειας ι 21-26 τὰ ὁμηρικὰ νησιά εἶναι τέσσερα, ἡ Ἰθάκη, τὸ Δουλίχιον, ἡ Σάμη καὶ ἡ Ζάκυνθος. Ἄν ἡ Ζάκυνθος ἦταν ἡ Κέρκυρα, τότε στὸν ἐπιστολογράφο ...περισσεύει ἓνα νησί καὶ σύμφωνα μὲ τὴν προαναφερθεῖσα περικοπὴ, ἡ Ζάκυνθος, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἄλλαξε ὄνομα ἀπὸ τοὺς παλαιολάτρευτους ἱστορικοὺς χρόνους.

Ἐπίσης ὁ ἐπιστολογράφος δὲν μεταφράζει σωστὰ τὶς λέξεις «ἀμφίδουμοι λιμένες», ποὺ σημαίνουν «διπλὰ λιμάνια» καὶ ὄχι «ἀντίθετα» (βλέπε Πανταζίδου, Ὀμηρικὸν Λεξικόν, σελ. 54), προφανῶς γιατί δὲν ταιριάζει τέτοια περιγραφὴ μεγίστης ἀκριβείας στοὺς Παξούς. Αὐθαίρετη ἐξ ἄλλου εἶναι ἡ ἔκφρασή του «στὴν εὐθεία», ποὺ δὲν προκύπτει ἀπὸ τὸ ἔπος.

K.Δ.

Μία ἐξομολόγηση νεαροῦ Ἑλλήνος ὁμογενοῦς

Ἄγαπητέ κύριε Λάμπρου,

Μιά παρατήρηση γιὰ τὰ σχολικά μου χρόνια (Δημοτικὸ ἕως Γ' Γυμνασίου) στὸ Μόναχο, καὶ τὴν ἀνάμνηση ποὺ μοῦ ἔμεινε ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ παιδεία, μὰ καὶ εἶχα τὴν δυνατότητα ἐδῶ στὸ Μόναχο νὰ πηγαίνω καὶ στὸ «Ἑλληνικὸ σχολεῖο». Θυμάμαι κάποιους καθηγητὲς καὶ δασκάλους, ποὺ μίλαγαν μὲ σκοτεινὸ πρόσωπο καὶ μὲ εἰρωνία γιὰ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες. Μοῦ ἔλεγαν, ὅτι ἦταν πρωτόγονοι, ὁμοφυλοφιλοὶ, εἰδωλολάτρες μὲ χαμηλὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο καὶ μαστιγῶναν τοὺς δούλους τοὺς καὶ τὶς γυναῖκες τοὺς. Ἐγώ, παιδί ἢ ἔφηβος, δὲν καταλάβαινα: Πῶς γίνεται Ἑλληνες δάσκαλοι καὶ καθηγητὲς νὰ τρέφουν τέτοιο μῖσος γιὰ τοὺς προγόνους τοὺς; Αἰσθανόμουν, ὅτι οἱ «κατηγορίες» τοὺς αὐτὲς ἀπευθύνονταν στὴν μητέρα μου, στὸν πατέρα μου, σὲ αὐτοὺς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν γεννηθῇ στὴν Ἑλλάδα καὶ

μοῦ ἔδιναν χαρὰ καὶ λίγες φορὲς λύπες, ἀλλὰ δὲν ἔπαιναν νὰ εἶναι Ἑλληνες. Καὶ ζώντας σὲ ξένο τόπο, αἰσθανόμουν διπλὴ τὴ λύπη, ποὺ εἶχα δασκάλους-ὑδριστες τῶν προγόνων μου/τοὺς. Γιατί;

Θυμάμαι, ὅτι ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ἔμαθα ἀργότερα, πόσο οἱ Ἑλληνες συκοφαντήθηκαν καὶ καταδιώχθηκαν ἀπὸ χριστιανούς, κατάλαβα. Καὶ ἔνιωσα ἀδικημένος. Ἀπὸ τότε πηγαίνω στὴν ἐκκλησία, ἀνάδω ἓνα κεράκι γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ φεύγω. Κατὰ τὰ ἄλλα ἐπισκέπτομαι συχνὰ ναοὺς τῶν προγόνων μου, θεωρῶντας ὅτι αὐτοὶ μοῦ ἔμαθαν νὰ διαλέγω τὸ καλύτερο καὶ νὰ τὸ συνδυάζω μὲ τὴν γνώση τοὺς.

Με ἀγάπη

Κωνσταντῖνος Δερελῆς

Schäftlarnstr. 110

81371, München

Γερμανία

Μαρτυρία γιὰ τὰ «πιστεύω» τοῦ γλωσσολόγου Γ. Χατζηδάκι

Ἄγαπητέ κ. Λάμπρου,

Ἐλπίζω νὰ δεχθῇτε στὴν πνευματικὴ συντροφιά τοῦ «Δαυλοῦ» ἓναν ἀμετανόητο κομμουνιστὴ. Μιλῶ ἰδεολογικά καὶ ὄχι κομματικά. Πρὶν ἀπὸ δέκα περίπου χρόνια σταμάτησα τὴν πνευματικὴ μου «ὁδύσσεια» στὸν ὠκεανὸ τῆς ἀνθρώπινης σοφίας μετὰ δεκαπενταετὴ περιπλάνησι. Λόγοι οἰκογενειακοὶ κ.λπ. με ὀδήγησαν σὲ ἄλλους δρόμους. Εἶχα μόλις ἀρχίσει νὰ ἐντρυφῶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴ γραμματεία. Ἦμουν σίγουρος, ὅτι τὰ ἔξερα ὅλα καὶ ὅτι ἡ ἀρχαιοελληνικὴ μου ἀγνοία ἦταν τοῦ τύπου «ἔχασε ἡ Βενετία δελόν».

Ὅταν ὅμως πρωτοδιάβασα τὸν «Δαυλό», με χτύπησε κάτι σάν κερανοὺς. Ὅπως λέει ὁ ποιητής, «μετεβλήθη ἐντὸς μου ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου». Στὴν ἀρχὴ εἶπα, δὲν εἶναι δυνατὸν. Συλλαβίζοντας τοὺς τόμους σας ἀπὸ τὸ '82 καὶ ἐδῶ ἔπεσα ἀπὸ τὰ σύν-

νεφα. Ἐτρεξα καὶ ἀγόρασα δεκάδες βιβλία, γιὰ νὰ διασταυρώσω. Εἶδα, ὅτι οἱ γνώσεις ποὺ εἶχα ἦταν τόσο λίγες. Γυμνὸς σάν τὸν βασιλιὰ τοῦ Ἀντερσεν, μὲ ἀχρηστὴ πανοπλία τοῦ Αἰμιλιανοῦ Μονᾶ μοιολογοῦσα ὅπως ὁ Φάουστ... κατέληξα ἴδιος βλάξ, ὅπως καὶ πρῶτα. Ἀρχισα καὶ πάλι ἀπὸ τὴν ἀρχή. Οἱ «ἀφέλειες» ἀρχικῶς τοῦ Τσατσόμοιρου κατέληξαν σὲ μεγάλο θαυμασμὸ κ.τ.λ. κ.τ.λ. Ἀς εἶναι. Ξέρω, ὅτι σὰς κούρασα. Ὅμως ἡ εὐγνωμοσύνη μου, διότι με κάνατε νὰ δῶ τὸν κόσμον μὲ ἄλλα μάτια παρ' ὅσες τυχὸν διαφωνίες κ.τ.λ.

Σήμερα, ποὺ οἱ κάθε μορφῆς Γκουρὺ, Σωτῆρες ἢ Μεσσίες μὲ σπαθιά, σύριγγες, μερσεντές, ἅγιες σερβιέτες καὶ σώου τύπου «Τσάο Ρούλα» ἐλλοχεύουν σὲ κάθε γωνιά -ὅποιο τοῦ τέλους τοῦ θαυμαστοῦ κόσμου μας-, σήμερὰ ὁ Ἑλληνισμὸς σάν τρόπος ζωῆς -εὐ ζῆν- προβάλλει σάν τελευταία

έξοδος κινδύνου. Τό λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν. Ὅμως τὰ λόγια εἶναι λίγα καὶ τῆς καρδιάς πολλά. Σὰς κατηγοροῦν γιὰ τὴν ἐχθρικήν στάσιν σας στὸ ἑλληνοχριστιανικὸ ἰδεώδες. «Ὁ Χριστιανισμὸς μόνον πάνω στὸ πτώμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ μποροῦσε νὰ ἐγκαθιδρυθῇ» – γράμμα τοῦ Μάρξ στὸν Ἐγκελς ἢ Λαφόργκ. Σὲ ἀγγλικὸ διδλίο μὲ τίτλο «Τὰ παιδιά τῆς Ἀριάδνης» ἀναφέρεται, πὼς ὁ θαυμασμὸς γιὰ τὸν Μινωικὸ πολιτισμὸ κατέληξε σὲ φρίκη λόγω τοῦ καννιβαλισμοῦ. Θοῦ Κύριε... Ἄ, κύριε, κύριε Σακελλαράκη, ποίος δὲ θρεθῇ νὰ σὰς δικάσῃ;

Ἐν τῷ μεταξύ σὲ ντοκιμανταῖρ τῆς ΕΡΤ σχετικὰ μὲ πολῦτιμες ἀνασκαφές στὸ Ἰδαῖον Ἀντρον μὲ τὸν κ. Σακελλαράκη ἐπὶ κεφαλῆς ἀναλώνονται ὁλόκληρες ὥρες, γιὰ νὰ τὸν δείξουν μὲ μία γκλίτσα στὸ χέρι νὰ κἀνὴ βόλτες σὰν τσοπάνης δῆθεν ἐπιβλέπων. Ἀκόμα δείχνουν πὼς τρῶνε, γλεντοῦν κ.λπ., προβάλλοντες συνεχῶς τὸ ἀμφίβολο χιούμορ στίς ἐπιγραφές τῶν θυρῶν τοῦ λυόμενου οἰκισμοῦ τῶν Ἀνθρώπων, πολὺ ἀνθρώπων, θὰ μοῦ πείτε. Τὸ παράδοξο εἶναι, ὅτι δούλεψαν μόνον ἓνα μῆνα τὸ χρόνον στὴν περίοδο 1982-86. Εἰμαι σίγουρος, ὅτι μποροῦσαν νὰ δουλέψουν καὶ 4-5 μῆνες μὲ 2 κουβέρτες παραπάνω γιὰ τὴ ψυχραὶ τὶς νύχτες.

Ἀλλὰ ἡ τραγωδία βρίσκεται – ὡ ἀπέραντο φρενοκομεῖο – στὸ ὅτι οἱ ἔρευνες περιορίσθηκαν μόνον στὰ πάνω στρώματα ἐπὶ ἐποχῆς Ρωμαϊκῆς, ἄντε Ἑλληνιστικῆς. Βρέθηκαν μῦρια δόσα πολῦτιμα ἀντικείμενα· καὶ μόλις φτάσανε στὸ «φιλέτο» – Μινωικὴ κ.λπ. ἐποχὴ –, τὰ παράτησαν ὅλα καὶ πῆγαν γιὰ ἀπλὴ ταξινόμησιν τῶν εὐρεθέντων. Μοῦ θυμίζει τὴν πανικὰ τοῦ Δισπηλιοῦ, πού 3 χρόνια τὴν τρώει μαῦρο σκοτάδι. Ἀκόμα τὸ ποίημα τοῦ Λάσκου «Τὸ Παρίσι», ὅπου ὁ ἥρωας καθ' ὁδὸν πρὸς τὴν Ἰθάκην του (Παρίσι) κατεβαίνει σ' ἓνα προάστειο του καὶ γυρνᾷ πίσω, ὥστε νάχη κάτι νὰ λαχταρᾷ καὶ νὰ ποθῇ στὴν ὑπόλοιπὴ ζωὴ του. Ὅπως καὶ ὁ ἥρωας-ἀρχιτέκτων στὸ «Λεμονοδόσος» τοῦ Κοσμᾶ Πολίτη, ὅπου παρατάει τὴν ὁμορφὴ Βίργκω δυὸ μέρες πρὶν τὸ γάμο, γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὴ «φθορὰ» κ.τ.λ. Ὁραῖα καὶ ποιητικὰ ὅλ' αὐτά, ἀλλὰ ἐπιστημονικῶς εἶναι ἐγκληματικὸτάτα. Φαντάζεσθε στὸ «νηοὶ τῶν θησαυρῶν» τὸν μονοπόδαρο κουρσάρο νὰ ξανάχωνε τὸ σεντοῦκι στὴν ἄμμο, μόλις ἐπιτέλους τὸ ἀνακάλυπτε; Μόνον ἀπέραντο φρενοκομεῖο ἢ μανία αὐτοκαταστροφῆς... ἔστω τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι... Μετὰ τὴν ἐκδίωξιν τῶν Περσῶν, Μαραθῶν, Σαλαμίνα κ.λπ. Ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται. Ἡ δὴχόνοια καὶ ὅχι μόνον, πού μάταια οἱ Κάλδος-Σολωμοὶ μὲ ἀγωνία σπηλίτευαν.

Δυὸ λόγια γιὰ τὸν Γ. Χατζηδάκι. Προσωπικὲς μαρτυρίες, διότι συχνὰ τὸ κύρος τοῦ Φοινικιστῆς ἢ Ἰνδοκαννιβαλοῦ (οἱ Κέλτες ἦταν καννιβαλοὶ πραγματικὰ) χρησιμοποιοῦν ὡς ἐπιχείρημα. Στὴν δεκαετία τοῦ '20 ὁ παπποῦς μου, πού ἦταν ἀνηψιὸς τοῦ Χατζηδάκι, εἶχε συχνές συζητήσεις μαζί του γιὰ τὸ πὺν πράγματι ἀνθίσε ἀρχικά ὁ πολιτισμὸς στὸν πλανήτη. Ὁ Χατζηδάκις ἀπαντοῦσε: Στὸν

Μεσαίωνα. Καὶ μετὰ ἦταν ἀπλὴ ἡ ἀπάντησις: Ἐκεῖ πού ἐμφανίσθηκαν καὶ ἔδρασαν οἱ «προπάτορές μας» Ἀβραάμ, Ἰσαάκ καὶ κομπανία. Ὅμως στὸν 19ο αἰῶνα Γερμανοὶ φιλόλογοι ἀπεκάλυψαν μὲ στοιχεῖα, ὅτι οἱ δυστυχεῖς Ἑβραῖοι εἶχαν σχέση μὲ πολιτισμὸ ὅση ὁ φάντης μὲ τὸ ρετινολάδο. Π.χ. μὲ τὸν Μωυσὴ χρειάστηκαν σχεδὸν μισὸ αἰῶνα, γιὰ νὰ διασχίσουν λίγα χιλιόμετρα ἐρήμου, τὴν ἐποχὴ πού ἡ θαλασσοκράτειρα Κρήτη ὀργωνε τοὺς ὠκεανούς ἢ ἀκόμα ὁ Γιαχβὲ διέταξε τὸν ἥλιο νὰ μὴ γυρίξῃ, γιὰ νὰ ἀποσφάξῃ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυὴ τοὺς ἐχθρούς τους. Εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ὅτι στὴν «Ἱστορία» τοῦ Στρατηγόπουλου (1934) οἱ «μοντέρνες ἀπόψεις» ἀναφέρουν ὡς πρώτη κοιτίδα πολιτισμοῦ τὴν Ἰνδία, δεύτερη τὴ Μεσοποταμία καὶ ἀπὸ ἐκεῖ Σημίτες-Αἰγυπτίους.

Ἐρχονται τώρα οἱ μόνοι ναυτικοὶ τῆς περιοχῆς Φοίνικες (ἤρθατε στὴν ἱστορία, ἀρχόντοι). Παίρνουν λοιπὸν τὸν πολιτισμὸ μὲ σημαίες καὶ ταμπούρα καὶ τὸν μεταφέρουν – πού λέτε; Δίπλα, στὴν Κύπρο, Κρήτη, νότια Ἑλλάδα; Ὁχι-ὄχι, τὸν πάνε στοὺς ...Κέλτες, ναι, καὶ αὐτοὶ τὸν μεταφέρουν νοτίως· καὶ εἶναι οἱ πρόγονοι τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Ἡράκλειτου. Τὰ πάντα οἰακίζει κεραυνός, ἀλλὰ τῆς βλακειᾶς οὐκ ἔσται τέλος.

Κύριε, ὄχι μ' αὐτοὺς. Ἄς γίνει ἄλλιως τὸ θέλημά σου, πού λέει καὶ ὁ ποιητής. Ὁ Χατζηδάκις ἔστειλε τότε στὸν παπποῦ μου (δάσκαλο τοῦ πρώτου Σχολαρχείου τῆς Κρήτης) σχετικὸ διδλίο τοῦ Μύλλερ ἢ κάποιου μὲ παρεμφερές ἡχητικὰ ὄνομα, πού ἀναλύει ὅλα τὰ ἡχηρὰ γεγονότα τῆς Π. Διαθήκης ὡς πλαστά, ὡς γενόμενα ἄλλοι καὶ μὲ χιλιάδες χρόνια ἀπόκλιση. Π.χ. κατακλυσμὸς, λιμὸς Αἰγύπτου, καταστροφὴ Βαβυλῶνος κ.λπ. Μὲ δυὸ λόγια ὁ Χ. συμφωνοῦσε μὲ τὸν παπποῦ μου, ὅτι οἱ Κρητῆς-Φιλισταῖοι ἔδωσαν τὸν πολιτισμὸ στοὺς Σημίτες καὶ τοὺς γύρω λαούς καὶ ὄχι ἀντιστρόφως. Γιὰ τοὺς Χετταίους προφανῶς δὲν συζητοῦσαν, καὶ γιὰ τὸ «φοινικικὸ ἀλφάδι» ἰδιαίτερα δὲν θυμᾶμαι κάποια νῦξι, ἀλλὰ νομίζω ὅτι εἶναι αὐτονόητο. Ἀλλῶστε οἱ Φοίνικες εἶναι μεταγενέστεροι ὅλων στὴ Μεσόγειο. Ὁ παπποῦς μου παίρνοντας ἄερα ἀπὸ τίς συνεχεῖς ἀνακαλύψεις γιὰ τὸν Κρητικὸ πολιτισμὸ (Κνωσός, Γραμμικὲς Γραφές κ.λπ.) παρακινοῦσε τὸν πρεσβύτερ συνταξιούχου Χ. νὰ μιλῇ καὶ ν' ἀνασκευάσῃ τὰ κρατοῦντα. Ὁ Χ. ὅμως κουρασμένος πλέον καὶ ἀσθενὴς τοῦ ἀπαντοῦσε: «Ἄ ρε Γιάγκο, δὲν ξέρεις μὲ ποιούς ἔχεις νὰ κάνῃς». Προφανῶς ἐννοοῦσε τὸ «κλίμα», μὲ τὸ αὐτὸ τοῦ φιδιού πού ἐπῶαζε στὰ χρόνια ἐκεῖνα τοῦ Μεσοπολέμου.

Σὰν γνήσιος κομμουνιστῆς πρεσβεύω, ὅτι οἱ τρεῖς πηγές τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι θρησκεία, ἐθνικισμός, ἰδιοκτησία. Ἐδῶ βρίσκεται καὶ τὸ μέγα λάθος αὐτῶν πού ταυτίζουν τὸν Ἑλληνισμὸ μὲ τὸν ἐθνικισμὸ. Ἑλληνες ἐσμὲν τὸ γένος, σημαίνει παγκοσμιότητα, ἀνωτερότητα, ἀφοῦ μόνον οἱ Ἑλληνες πάντρεψαν τὸν Διόνυσο μὲ τὸν Ἀπόλ-

λωνα κατά τὸν Νίτσε, τὴν διάνοια μὲ τὴν ζωικὴ ὁρμὴ κατὰ Ἀριστοτέλη. Βάζοντας σὲ ἔθνη, χωροχρονικά κ.λπ. πλαίσια-κοροῖδες τὸν Ἑλληνισμό τὸν κάνουν ἀετὸ χωρὶς φτερά. Ἄλλη μιὰ φορὰ ζητῶ συγγνώμη γιὰ τὴν φλυαρία μου καὶ σὰς συγχάριω –δὲν εἶναι «γλείψιμο»– γιὰ τὸν «Δαυλό», πού εἶναι σὰν πανεπιστήμιο σὲ τύπο ἀρχαίας ἀγορᾶς, ὅπου ἄνθρωποι καταθέτουν τὸ περίσσευμα τῆς ψυχῆς

τους. Ὁχι «ξύλινοι ἀποστεωμένοι λόγοι ἀπὸ σοφὰ γαῖδουρία καὶ διαφθορὴς τῆς βλακειᾶς», ὅπως μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ Νίτσε.

Μὲ ἀγάπη-ἐκτίμηση
Κωνσταντῖνος Θαλασσινός
Ὁμήρου 7, 15344 KANTZA ΑΤΤΙΚΗΣ

Τὸ πρόβλημα τῆς εἰσαγωγῆς τῶν Η/Υ στὴν Παιδεία

Κύριε διευθυντά,
Ἕνα πολὺ λεπτὸ πρόβλημα τῆς παιδείας μας εἶναι ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ Η/Υ στὰ σχολεῖα. Πάντως, ὅταν λέγω «λεπτό», δὲν ἐννοῶ ὅτι ὁ Η/Υ δὲν πρέπει νὰ εἰσέλθῃ στὴν παιδεία μὲ καμμία μορφή. Αὐτὸ θὰ ἦταν ἀναχρονιστικὴ ἰδέα. Κυκλοφοροῦν ὅμως κατὰ καιροὺς διαφορὲς ἀντιλήψεις γιὰ τὶς ιδιότητες καὶ τὴν χρησιμότητα τῶν Η/Υ, πού προκαλοῦν θυμηδία ἀλλὰ καὶ φόβο σὲ κάποιον πού εἶναι σχετικὸς μὲ τὸ θέμα. Καὶ αὐτὸ τὸ θέμα εἶναι πολὺ περισσότερο σύνθετο ἀπ' ὅ,τι θὰ νόμιζε κανεὶς. Ὁ Ἀλέξης Καρὲλ ἔλεγε, ὅτι, γιὰ νὰ κυβερνηθεῖ κανεὶς, πρέπει νὰ ἔχῃ σύνθετες γνώσεις, πού νὰ συμπεριλαμβάνουν κοινωνιολογία, οἰκονομία, ἱατρικὴ, πρᾶγμα ἴσως σωστό, ἀλλὰ ἀρκετὰ δύσκολο. Στὴν προκειμένη περίπτωση θὰ τολμούσαμε νὰ πούμε, ὅτι, γιὰ νὰ ἔχῃ κανεὶς γνώμη γιὰ τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ Η/Υ στὰ σχολεῖα, πρέπει νὰ εἶναι δάσκαλος ἢ καθηγητὴς, ψυχολόγος ἀλλὰ καὶ νευρολόγος-ψυχίατρος καὶ τέλος προγραμματιστὴς Η/Υ, κάτι ἐπίσης ἀρκετὰ δύσκολο. Πολλοὶ φαντάζονται τὸν μαθητὴ στημένο μπροστὰ σ' ἓνα P.C. νὰ προσπαθῇ νὰ ἀπαντήσῃ σὲ κάποιο ἔτοιμο καὶ ἄχαρο ἐρωτηματολόγιο. Ἄλλωστε ἤδη ὑπάρχουν μερικὰ τέτοια «πακέττα». Φυσικὰ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ μαθητὴς δὲν ἀποκομίζει τίποτε.

Ὁ Η/Υ θὰ ἦταν χρήσιμος π.χ. στὶς ἐξῆς περιπτώσεις: α) Νὰ παρουσιάσῃ ἓνα δύσκολο θέμα Φυσικῆς, Χημείας, Βιολογίας μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ

γίνῃ κατανοητό. Αὐτὸ θὰ γίνῃ βέβαια μὲ ἔτοιμα προγράμματα, τὰ ὁποῖα θὰ πρέπει νὰ παρασύρουν τὸν μαθητὴ σὲ συμμετοχή. β) Νὰ μάθῃ ὁ μαθητὴς νὰ κάνει δικὰ του προγράμματα μὲ κάποια ἀπλὴ γλώσσα προγραμματισμοῦ, ὥστε ἀφ' ἑνὸς νὰ ἐξασκήσῃ τὸ μυαλό του, ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐθισθῇ στὴν ἰδέα ὅτι προγραμματίζει καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ δὲν εἶναι αἰχμάλωτος τῶν ξένων προγραμμάτων, ὅπως γίνεται σήμερα μὲ τὰ τόσα ἀνόητα παιγνίδια πού κυκλοφοροῦν.

Πρέπει νὰ τονισθῇ, ὅτι ἡ ἐπίδραση πού μπορεῖ νὰ ἔχῃ ὁ προσωπικὸς ὑπολογιστὴς στὸν ἄνθρωπο εἶναι σίγουρα ἰσχυρότερη ἀπὸ αὐτὴν τῆς τηλεόρασεως, διότι ὁ μαθητὴς ἰδιαίτερα, παίζοντας ἢ προγραμματίζοντας, «δίνεται» ολοκληρωτικὰ σ' αὐτὴν τὴν ἀπασχόληση καὶ καταλαβαίνει κανεὶς, πόσο εὐκόλο εἶναι νὰ διοχετευθοῦν μηνύματα στὸ ὑποσυνείδητο μὲ ἔντεχνες καὶ «κρυφές» παρεμβάσεις, πού ὑπάρχουν στὰ ἔτοιμα προγράμματα.

Βλέπουμε, ὅτι ἀφ' ἑνὸς μποροῦμε νὰ βελτιώσουμε τὴν παιδεία μας χρησιμοποιώντας τὸν Η/Υ, ἀλλὰ συγχρόνως κινδυνεύουμε νὰ ἐπιταχύνουμε τὸ ἐκπαιδευτικὸ κατρακύλισμα, πού ἤδη ἔχει ξεκινηθεῖ. Χρειάζεται λοιπὸν μεγάλη προσοχὴ καὶ ἐπαγρύπνηση.

Μετά τιμῆς
Ἰλὸς

Χαριλάου Τρικούπη 59, Ἐξάρχεια

Ἡ «ιερὴ» προπαγάνδα ὑπὲρ τῆς δουλείας

Κύριε διευθυντά,

Στὴν πορεία τῆς ζωῆς τοῦ ἀτόμου εἶναι γνωστὰ τὰ: «Βαπτίζεται ὁ δοῦλος (τοῦ Γιαχβέ)», «Ἀρραβωνίζεται/Στέφεται ὁ δοῦλος», «Ἀνάπανσον τὸν δοῦλον».

Γιὰ νὰ κλείσει ὁ κύκλος τῆς ἐπίγειας ζωῆς, προτείνω –καὶ μὴν ἀμφιβάλλετε οὐδόλως, κάποιος δὲν θὰ εἶχαν δισταγμούς– νὰ εἰσορμηθοῦν στὶς ἐρωτικὲς κλίνες καὶ στὰ μαιευτήρια καὶ νὰ ἀνακράξουν παρομοίως:

«Συλλαμβάνεται ὁ δοῦλος» καὶ «Τίκεται ὁ δοῦλος», ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξει οὔτε κλάσμα δευτερολέπτου χωρὶς δουλεία γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

Προσκυνῶ ταπεινὰ
Δοῦλος
Θραλημμακεὺς
Ἀθήνα

Ἀπὸ ποιούς κινδυνεύει ἡ Ἑλλάς κατὰ τὸν παπᾶ Γ. Μεταλληνὸ

Κύριε διευθυντά,
 Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν παπᾶ Γεώργιος Μεταλληνὸς ὁ Ῥωμῶς «Ἑλλην-ορθόδοξος», ὅπως ἀρέσκεται νὰ αὐτοχαρακτηρίζεται, ξεσπαθώνει ταυτόχρονα καὶ σὲ κάθε εὐκαιρία κατὰ τοῦ πρώτου συνθετικοῦ-χαρακτηριστικοῦ του, τοῦ «Ἑλληνας». Πρόσφατα στὸ ραδιόφωνο τοῦ «Σκάν» τὸ ξεστόμισε, ἀπαντώντας σὲ ἐρώτηση γιὰ τὴν πώση τῆς Πόλης: «Ἡ Ἑλλάς σήμερα δὲν κινδυνεύει οὔτε ἀπὸ τοὺς γύρω της λαοὺς οὔτε ἀπὸ τὴν Ε.Ο.Κ. οὔτε ἀπὸ τοὺς ἀλληλοσπαραγμοὺς τῶν κομμάτων μας. Κινδυνεύει ἀπὸ μερικοὺς, ποὺ θέλουν νὰ ἀναδιώσουν τὸ παρελθὸν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος». Ὡστε γιὰ τὸν ρασοφόρον αὐτὸν καὶ καθηγητὴ ἑλληνικοῦ πανεπιστημίου ἡ Ἑλλάς κινδυνεύει ἀπὸ τίς ρίζες της, τὸν πολιτισμὸ της, τὴν ραχοκοκαλιά της, τὴν ἀληθινὴ ἱστορία της καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ τὴν ξαναφέρνουν στὴν ἐπιφάνεια. Κινδυνεύει ἀπὸ «μερικοὺς», ποὺ τὴν ξεθάβουν ἀπὸ τὸ σκοτάδι, ὅπου κάποιοι ἄλλοι ρασοφόροι, κι ὄχι μόνο, τὴν ἐθαψαν καὶ τὴν θάβουν. Ἀγεφύρωτες λοιπὸν οἱ διαφορὲς τοῦ ἐν λόγῳ κληρικοῦ μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ.

Μὲ ποιούς δὲν ἔχει διαφορὲς ὁ παπᾶ Γιώργης; Σὲ ταυτόχρονη σχεδὸν τηλεοπτικὴ ἐκπομπὴ δήλωσε: «Δὲν ἔχομε διαφορὲς μὲ τοὺς Ἑβραίους, μὴ καὶ οἱ πηγὲς τῶν θρησκειῶν μας εἶναι κοινές». Πιστεῦω, ὅτι, ὅταν ὁ παπᾶ Γιώργης λέγει τὴν Ὁρθοδοξία «Ἑλληνορθοδοξία», ἀντιφάσκει πρὸς ἐαυτόν. Τὸ δὴλο σκεπτικὸ τοῦ ἐπιδίδδει νὰ τὴν ἀποκαλεῖ «Ἰουδαιορθοδοξία», μὴ καὶ στὸν Ἰουδαϊσμὸ βρῖσκει τίς ρίζες της καὶ ὄχι στὸ ἐπικατάρατο Ἑλληνισμὸ. Ἀλλὰ—γιὰ νὰ ποῦμε «τοῦ στραβοῦ τὸ δίκιο»—ἔτσι πίστευαν καὶ οἱ πρώτοι ὁμόφρονές του. Γι' αὐτὸ ἔκαψαν βιβλία, κατέστρεψαν ἀγάλματα, ἔκλεισαν σχολές, κατήγγειλαν Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες, ἐνοχοποίησαν τὸ σῶμα, τὸν οἶκο τοῦ πνεύματος. Τὸ

ἴδιο πίστευαν τότε καὶ οἱ περισσότεροι ἱεράρχες. Γι' αὐτὸ κάποιοι ἀπ' αὐτοὺς δήλωναν μὲ εἰλικρίνεια: «Δὲν εἴμαστε Ἕλληνες, ἀλλὰ Χριστιανοί». Ἰσως γι' αὐτὸ ἔδωσαν ἐντολὴ στοὺς «πτωχοὺς τῷ πνεύματι» πιστοὺς τους νὰ καΐνε καὶ νὰ ρημάζουν. Καὶ γι' αὐτὸ «ρύθμισαν» τὴν παιδεία τῆς Ῥωμοσύνης ἔτσι, ὥστε τὰ παιδιά, τὰ Ἑλληνόπουλα, νὰ διδάσκονται ὡς ἱερὰ πρόσωπα καὶ προπάτορες τῶν Ἑλλήνων τὸν προαγγὸ τῆς γυναικας τοῦ Ἀδραᾶμ, τὸν ἀπατεῶνα Ἰακώβ, τὸν αἰμομικτὴ Λὼτ κ.λπ., ἐνῶ τοὺς πραγματικοὺς προγόνους μας, τὸν δημιουργοῦς τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ, ποὺ ἐπιτέλους οὔτε προαγωγοὶ οὔτε αἰμομικτὲς ἦσαν, νὰ τοὺς θεωροῦμε «εἰδωλολάτρες» καὶ ἀξιους γιὰ «τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον». Ἀπὸ αὐτοὺς, ἀγαπητὲ παπᾶ Γιώργη, τοὺς ὁμοίους σας, φασίστες καὶ ρατσιστές, χαντακώθηκε τόσους αἰῶνες ἡ Ἑλλάς. Καὶ ἀπὸ αὐτοὺς κινδυνεύει πάντοτε καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ, ποὺ μόνο εὐεργέτης καὶ συνεχίζει νὰ εὐεργετῇ ὁλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα.

Τώρα, τὰ τελευταῖα χρόνια, ποὺ ὁ «Δαυλὸς» σιγά-σιγά ἀνεδάξει στὸ φῶς τὴν ἀλήθεια, εἶναι φανερό ὅτι φοβᾶσθε. Φοβᾶσθε, διότι ξέρετε, ὅτι οἱ Ἕλληνες ζοῦν ἐδῶ καὶ χιλιάδες χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν ἐμφάνιση τῆς Ῥωμοσύνης σας μὲ τίς ιδέες τους, ποὺ κανένα σκοτάδι δὲν τίς νέκρωσε. Μὲ ὅσα σκουπίδια κι ἂν προσπαθῇ ὁ Ἰουδαιοπαυλισμὸς νὰ θάψῃ τῶν Ἑλλήνων τὸ φῶς, δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃ. Διότι, ὅπως λέει ὁ ποιητής, «Ὅσα σκουπίδια κι ἂν ρίξεις—στὸ νερὸ τῆς πηγῆς— τὸ νερὸ καρτερικὰ κυλᾶ, καθαρίζει—καὶ προσφέρεται γάργαρα— στὸν διψασμένον ὁδοιπόρο».

Μὲ ἀγάπη καὶ ἐκτίμηση
Ἄγγελος Μπελιτσάκος
 Δαγκλὴ 5, ΧΟΛΑΡΓΟΣ

Κύριε διευθυντά,
 Μὲ φοβίζει ἡ φράση ποὺ ἀναφέρει συχνὰ τελευταῖα στὰ διάφορα Μ.Μ.Ε. ὁ πατὴρ Γ. Μεταλληνός, «Δὲν νοεῖται μὴ Ὁρθόδοξος Ἕλληνας». Σκέπτομαι ἀμέσως τὸν συνάδελφό μου τὸν Σήφη ἀπὸ τὴν Τήνη, καθολικὸ τὸ θρησκεῖμα, τὸν φίλο μου τὸν Λουκά, εὐαγγελιστὴ τὸ θρησκεῖμα καὶ τὸν κηπουρὸ μου τὸν Γιάννη τὸν πεντηκοστιανό.

Δὲν φανταζομουν ποτέ, ὅτι μετὰ τὸ δόγμα «Ἡ καλὴ καὶ ἀγαθὴ ἐργατικὴ τάξη καὶ ἡ κακὴ καὶ πονηρὴ ἀστικὴ τάξη», ποὺ μᾶς καταταλαιπώρησε γιὰ δεκαετίες, δίχασε τὸν λαὸ καὶ ἐξασθένησε τὸ Κράτος, θὰ ἐφθανε μέρα νὰ ἀκούσω καὶ γιὰ ἀνορθόδοξους μὴ Ἕλληνες, ποὺ προκαλεῖ ἀγεφύρωτο χάσμα μίσους. Φαίνεται, δὲν βάλαμε μυαλό. Καλά, δὲν ξέρεi ὁ Χριστιανὸς αὐτός, ὅτι ἡ θρησκεία δὲν ἐθνίζει, καὶ ὅποιος τῆς δίνει τέτοιες ιδιότητες, ποὺ

εἶναι σὲ βάρος τῆς οἰκουμενικότητάς της, εἶναι καὶ σχισματικὸς σύμφωνα μὲ τίς Πατερικὲς καὶ Πατριαρχικὲς γραφές;

Ὁ τεμαχισμὸς φέρνει τὴν ἀποξένωση καὶ ἡ ἀποξένωση φέρνει μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια τὴν ἐχθροποίηση. Μὲ κάτι τέτοιες φασιστικὲς καὶ ρατσιστικὲς «ταμπέλλες» λιγοστεύουμε ἐπικίνδυνα καὶ ἐχθροποιούμε ἀδελφὰ φύλα. Ἐποὶ ἐχθροποιήσαμε τοὺς ὑπερήφανους Πομάκους καὶ ἄς λέει τὸ ἱερό τους βιβλίο, τὸ Κοράνι, στὴ σούρα 30, ὅτι «Εἶναι θέλημα Θεοῦ... μετὰ τὴν ἥτταν οἱ Ἕλληνες θὰ νικῶσιν... Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οἱ πιστοὶ ἀγαλλιάσονται».

Μὲ τιμὴ
Γ.Μ. Σωτηρίου
 Διεθνῆς Ἐνωση γιὰ τὴν Διαδόση
 τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Ὀνομάτων

Ἀξιότιμε κ. Λάμπρου,
Ἀφορμὴ διὰ αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν μοῦ ἔδωσαν
δύο-τρεῖς ἐκπομπές εἰς τὴν τηλεόρασι, πού παρη-
κολούθησα τὸν τελευταῖον καιρὸν.

Εἰς τὰς συζητήσεις ἐπαιρναν μέρος διάφοροι ὁμι-
ληταὶ καὶ ἀνάμεσά τους ὁ κ. Γ. Μεταλληνός. Φαίνε-
ται, εἶναι τῆς μόδας τώρα τελευταῖα, νὰ γυρνοῦν ἀπὸ
κανάλι σὲ κανάλι, ὅταν ὁμως πρέπει πραγματικὰ νὰ
δράσουν (σατανισταί, Ἰεχωβάδες κ.ά.), τότε κάθου-
νται εἰς τὴν οἰκίαν τους. Παρετήρησα, ὅτι, ὅταν ὁ κ.
Γ. Μεταλληνός ἀναφέρεται εἰς τοὺς Ἕλληνας, χρη-
σιμοποιεῖ τὴν λέξι «Ρωμῶς» (!).

Δράττομαι λοιπὸν τῆς εὐκαιρίας καὶ ἐρωτῶ τὸν κ.
Μεταλληνό, νὰ μᾶς πῇ, ἂν εἶναι δυνατόν μέσα ἀπὸ
τὶς στήλες τοῦ «Δαυλοῦ», διατί, ὅταν ἀναφέρεται σὲ
ἐμᾶς, μᾶς ἀποκαλεῖ «Ρωμιοὺς» καὶ ὄχι Ἕλληνες.
Διότι ἐγὼ εἶμαι ὑπερήφανος νὰ λέγω, εἰδικὰ στὸ
ἐξωτερικόν, ὅτι εἶμαι Ἕλλην. Ἐάν ὁ κ. Μεταλληνός,
ἔχει πρόβλημα μὲ τοὺς Ἕλληνες, τότε νὰ ἀλλάξῃ
ὑπηκοότητα καὶ νὰ πᾶν νὰ μείνῃ εἰς τὴν Ρώμην.

Μετά τιμῆς
Νικ. Σ. Ἀσπιώτης

Μουσικοσυνθέτης

Heslingerstr. 21

38440 Wolfsburg, Γερμανία

Ἀρχαιότητες ἐντελῶς ἐγκαταλελειμμένες στὴν Ἀνδρο

Κύριε Λάμπρου,
Εἶμαι τακτικὸς ἀναγνώστης τοῦ περιοδικοῦ σας,
καὶ θὰ ἤθελα νὰ σᾶς συγχαρῶ γιὰ τὴν προσπάθειά
σας, πού σκοπὸ ἔχει νὰ ἀφυπνίσῃ τὴν Ἑλληνικὴ συ-
νειδησι, πού μακάρια κοιμάται ἀπὸ πλευρὰς κρα-
τικῆς ἐξουσίας.

Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς καταγγεῖλω δύο γεγονότα, γιὰ νὰ
δῆτε καὶ ἐσεῖς καὶ οἱ ἀναγνώστες σας γιὰ μιὰ ἀκόμη
φορὰ τὴν ἀδιαφορία τῆς Ἑλληνικῆς ἐξουσίας.

Τὸ καλοκαίρι ἔκανα διακοπές στὴν Ἀνδρο. Στὸ

τρόπο; Δὲν ἔπρεπε νὰ ἐρωτηθῇ ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀκι-
νήτου, πού τὸ βρῆκε, διότι πιθανόν στὸ σημεῖο ἀνευ-
ρέσεώς του νὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλα;

Ἐπίσης ἐκεῖ πλησίον, στὸ χωριὸ Ἅγιος Πέτρος,
ὑπάρχει ὁ περίφημος πύργος «τοῦ Ἁγίου Πέτρου»,
ἔργο τῶν Ἑλληνιστικῶν χρόνων (σᾶς στέλνω μιὰ φω-
τογραφία του). Γιὰ νὰ τὸν πλησιάσεις, πρέπει νὰ ἔχῃς
μαντικὲς ἱκανότητες, γιὰ νὰ βρῇς τὸ μονοπάτι πού
ὁδηγεῖ σ' αὐτόν· καὶ ὅταν τὸ βρεῖς, νὰ εἶσαι ἀγριο-
κάτσικο, γιὰ νὰ τὸ περπατήσεις. Βέβαια τὸν πλησιά-

λιμάνι τῆς Ἀνδρου στὸ Γαύριο, ἀκριβῶς ἀπέναντι
ἀπὸ ἐκεῖ πού «πιάνει» τὸ πλοῖο, ὑπάρχει ἓνα παντο-
πωλεῖο, πού στὸν τοῖχο του ἔχει ἐντοιχισμένο (χιτι-
σμένο), ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν φωτογραφία πού
σᾶς στέλνω, κομμάτι ἀρχαίου ἀγάλματος. Καλά, δὲν
πέρασε ἀπὸ ἐκεῖ κανένας ἀρμόδιος (ἀρχαιολογικὴ
ὑπηρεσία, ἀστυνομία, λιμενικόν, κοινοτάρχης), γιὰ νὰ
ἐνδιαφερθῇ γι' αὐτὸ πού εἰδικῶς κατὰ τοὺς καλο-
καιρινούς μῆνες χιλιάδες μάτια τὸ βλέπουν;

Καὶ ἂν ἀκόμη εἶναι μικρῆς ἀρχαιολογικῆς ἀξίας
(δὲν ἔχω γνῶσεις ἀρχαιολογικῆς, γιὰ νὰ τὸ κρίνω),
αὕτῃ ἡ ἀδιαφορία δὲν προτιρέπει καὶ ἄλλους, πού θὰ
ὁρῶν παρόμοια, νὰ συμπεριφερθοῦν κατὰ τὸν ἴδιο

ζουν εὐκολὰ τὰ κοπάδια, τὰ ὁποῖα τὸν χρησιμοποι-
οῦν γιὰ μαντρί ἀπ' ὅ,τι διεπίστωσα ἀπὸ τὰ ἱχθυὰ πού
βρῆκα, ὅταν κατόρθωσα νὰ τὸν πλησιάσω καὶ νὰ μῶ
μέσα. Ἐκεῖ διεπίστωσα, ὅτι τὸ κράτος πάλι λάμπει
διὰ τῆς ἀπουσίας του καὶ μοιραῖα ὁ πύργος ὁδηγεῖται
σὲ κατάρρευσι.

Βέβαια δὲν περιμένω ἀντίδρασι ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ
ἐξουσία, διότι ἔχει πολὺ σοβαρότερα προβλήματα νὰ
λύσῃ (λόγον χάριν ἂν θὰ εἶναι κάποια ὑποψήφια)
καὶ ὡς κυβερνῶν κόμμα καὶ ὡς ἀντιπολίτευσι...

Μετά τιμῆς
Ἀναστάσιος Θεοφίλου
Σωκράτους 73, Ἀθήνα

«Ἀντισιωνισμός»; Ἡ ἀνθελληνισμός;

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πολὺς λόγος καὶ μεγάλη προσπάθεια γίνεται συντονισμένα τὸν τελευταῖο καιρὸ, γιὰ νὰ καταδειχθῇ, ὅτι «Ἕλληνες καὶ Ἑβραῖοι στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων ἔζησαν μέσα σὲ ἀγαστὴν συνύπαρξιν. Καὶ μὲ τὸν ὀρισμὸν τῆς Θεσσαλονίκης (ὅπου τὸ ἑβραϊκὸν στοιχεῖον εἶχε ἔντονην παρουσίαν) σάν πολιτιστικῆς πρωτεύουσας (καὶ ὅσο πλησιάζει ὁ καιρὸς) οἱ προσπάθειες αὐτὲς θὰ ἐνταθοῦν καὶ θὰ πολλαπλασιασθοῦν. Παλαιὸς ὁ ἀγῶνας τοὺς καὶ πάντα ἀποτυχημένους. Ὅμως προσπαθοῦν καὶ ἐπίσημα: διὰ τοῦ περιοδικοῦ «Χρονικά», ἐπισήμου ὀργάνου τοῦ Κεντρικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλλάδος (βλέπε καὶ τεύχος 138, Ἰούλιος-Αὐγустος 1995). Δὲν εἶναι στίς προθέσεις μας νὰ ἀπαντήσουμε σὲ κάθε δημοσίευμα ξεχωριστά, διότι κινδυνεύουμε νὰ περιπλακοῦμε στὴν ἐξέτασιν ἑνὸς δένδρου, ἐνῶ ὀπισθεν αὐτοῦ ὑπάρχει ὁλόκληρον δάσος. Ἀλλωστε ἡ ἱστορικὴ σύγκρουση Ἑλληνισμοῦ-Ἰουδαϊσμοῦ συνεχῶς ἀποκαλύπτεται ἀπὸ τίς στήλες τοῦ «Δαυλοῦ». Θεωροῦμε ὅμως, ὅτι μᾶς δίνεται μία εὐκαιρία νὰ τοποθετηθοῦμε συνολικὰ ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ὁ Ἑβραϊσμὸς εἶναι δύο ἔννοιες ἀντίρροπες. Οὐδέποτε συνυπῆρξαν, διότι ἡ μία (ὁ Ἑλληνισμὸς) εἶναι φορέας πολιτισμοῦ καὶ ἐλευθερίας, ἐνῶ ἡ ἄλλη φορέας δογματισμοῦ καὶ ἐξουσιασμοῦ, ποὺ ὑποδουλῶνει καὶ ἐκμηδενίζει τὸν ἄνθρωπο. Ὁ Ἑλληνισμὸς ἐπὶ χιλιετίες πρωτοπόρος καλλιεργεῖ καὶ διαδίδει τὸν πολιτισμόν, ἐνῶ ὁ Ἑβραϊσμὸς μὲ τὸν φασισμόν-ρατσισμόν τοῦ «περιουσίον λαοῦ» ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ μίαν νοοτροπίαν ποὺ τὸν ὥθησε σὲ πλῆθος γενοκτονιῶν σὲ βάρος ἄλλων λαῶν, νοοτροπίαν μὴ ἐπιτρέπουσαν τὴν δημιουργίαν πολιτισμοῦ (κατέσφαζαν ἀκόμη καὶ τὰ ζῶα τῶν ἐχθρῶν τοὺς, ὅσα δὲν διήρπαζαν). Καὶ δυστυχῶς αὐτὸν τὸν ρατσισμόν ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς πρωτίστως τὸν ἔχει πληρώσει μὲ ἑκατόμβες θυμάτων. Ἀλλωστε κυρίαρχον μέλημα τοῦ Ἑβραϊσμοῦ, ὅπως γράφουν καὶ τὰ ἱερά του βιβλία, εἶναι ἡ ἐξαφάνισις τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀς μὴν προσπαθοῦν ἄδικα νὰ ἐξομοιώσουν τὸν θύτην μὲ τὸ θῦμα. Οὔτε δεδαίως νὰ προσπαθοῦν νὰ ἐξισώσουν τὰ ἀριστουργήματα τῆς τέχνης, τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐπιστημῶν, τὰ διδάγματα τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς ἀρετῆς, ἑλληνικὰ κληροδοτήματα στὴν ἀνθρωπότητα, μὲ τίς Γραφάς τοὺς.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Κατὰ τὴν ἑλληνιστικὴν ἐποχὴν τὸ Ἑλληνικὸν Πνεῦμα κατίσχυσεν τοῦ βαρβάρου ἀνατολικοῦ. Ἀλλωστε οἱ στρατιωτικὲς ἐνέργειες τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου μετροῦνται στὰ δάκτυλα τοῦ ἐνὸς χεριοῦ. Δὲν ἦταν δεδαίως ἴδιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος οἱ κατακτητικοὶ πόλεμοι, ποὺ συνοδεύονται μὲ γενοκτονίες. Ἀπὸ τὰ δάθη τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας δὲν ὑπάρχει οὔτε μία περίπτωσις, ποὺ νὰ καταδεικνύη παρόμοιες βάρβαρες πράξεις. Ἀντίθετα ἀπὸ τὰ πανάρχαια χρόνια οἱ Ἕλληνες στίς ἀποικίας τοὺς ἔζησαν εἰρηνικὰ καὶ ἔγιναν κήρυκες πολιτισμοῦ. Ἐνὸς πολιτισμοῦ, ποὺ στὰ ὕστερα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου χρόνια ἔτεινε νὰ ἐξελληνίσῃ τοὺς κατοίκους μᾶς μεγάλης περιοχῆς ἀπὸ τὴν Παλαισίτιν ὡς τὴν Ἰνδία καὶ ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν ὡς τὰ ὑψίπεδα τῆς κεντρικῆς Ἀσίας. Χωρὶς νὰ παραγνωρίζουμε τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἐπέκτασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ στὴ Δύσιν καὶ στὸν Βορρᾶ εἶχεν ἀρχίσει αἰῶνες πρὶν.

Στὴν εἰρηνικὴν αὐτὴ διείσδυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἀντετάχθη μία μικρὴ φυλετικὴ ἐθνότης, ποῦ, ἅπ' ὅ,τι καὶ οἱ παραδόσεις τῆς ἀναφέρουν, ἐμυσούσε τοὺς Ἕλληνες, οἱ Ἑβραῖοι. Οἱ γραφές τους εἶναι γεμάτες ἀπὸ ἀνθελληνικά παραληρήματα: «Καὶ ἐξεγερῶ τὰ τέκνα σου, Σιών, ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων καὶ ψηλαφήσω σε ὡς ρομφαίαν μαχητοῦ...» (Ζαχαρίας, Θ 7-13)· «...καὶ ἀπολῶ ὑμᾶς ἐκ κατοικίας καὶ ἔσται Κρήτη νομὴ ποιμνίων καὶ μάνδρα προβάτων» (Σοφονίας, Β4-6)· «Ἴδου ἐγὼ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ἄλλοφύλους καὶ ἐξολοθρεύσω Κρήτας καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλοιποὺς τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν» (Ἰεζεκιήλ, ΚΕ 16-17)· «...καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη Γάζης καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς· καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐξ Ἀζώτου καὶ ἐξαρθήσεται φυλὴ ἐξ Ἀσκαλῶνος καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρα μου ἐπὶ Ἀκκάρων καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι τῶν ἄλλοφύλων, λέγει Κύριος» (Ἀμώς, Ι 6-8). Περιττὸν νὰ τονίσουμε, ὅτι πρόκειται γιὰ ἀνθοῦσες ἑλληνικὲς ἀποικίες τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς. Καὶ ὅλον αὐτὸ τὸ μῖσος, χωρὶς οἱ Ἕλληνες νὰ ἔχουν ἀσχοληθῇ μὲ τοὺς Ἑβραίους: Οὐδεὶς ἀρχαῖος Ἕλλην συγγραφεὺς πρὸ τοῦ 6' π.Χ. αἰ. τοὺς ἀναφέρει. Ἴσως καὶ νὰ τὸ θεωροῦσαν ἀνάξιο ν' ἀσχοληθοῦν μὲ μία κοινότητα, ποῦ ποτὲ δὲν διεξεδίκησε τὴν ἐλευθερίαν τῆς καὶ ἔζησεν –μὲ ἐξαίρεσιν μικρὰ διαστήματα– ὑπόδουλη τῶν γειτονικῶν τῆς λαῶν.

Ἀντίθετα, ἂν καὶ ὑπόδουλοι, οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἀπέστησαν τοῦ σκοποῦ τους, ποῦ ἦταν ἡ ἐξαφάνισις τῶν Ἑλλήνων. Νεώτερες ἐρευνες ἀπέδειξαν, ὅτι αὐτοὶ παρέσυραν τοὺς Πέρσες σὲ ἓναν πόλεμον ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ποῦ τελικὰ ἐστάθηκε καταστροφικὸς γιὰ τὸ ἀκμάζον περσικὸ βασίλειον. Εἶναι βεβαιωμένο, ὅτι ὁ ἐβραϊκὴς καταγωγῆς Μαρδόκιος ὑπῆρξεν ὁ ἐμπνευστὴς καὶ ἐνθερμος ὑποστηρικτὴς τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ξέρξου ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων. Ἄρα οἱ σύγχρονοι ἀπόγονοι τοῦ Δαυὶδ εἶναι καιρὸς νὰ πάψουν νὰ παρουσιάζουν τὸν μισελληνισμόν τους ὡς νεωτέραν ἀντίδρασιν, τῶν ἑλληνιστικῶν χρόνων, λόγῳ τῆς ἐξαπλώσεως τῆς ἑλληνικῆς κυριαρχίας στὸν τότε γνωστὸν κόσμον. Ἰσα ἴσα ποῦ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἔχουμε ἄλλα φαινόμενα. Οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἐστάθηκε δυνατόν νὰ ἀντισταθοῦν στὸ φῶς τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Ὁ κίνδυνος τῆς ἐξελληνισεῶς τους ἦταν ὑπαρκτός. Καὶ τὸ λένε οἱ ἴδιοι: «...μηκέτι περὶ τὰς τοῦ θουσιαστηρίου λειτουργίας προθύμους εἶναι τοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ... τῶν θουσιῶν ἀμελοῦντες ἔσπενδον μετέχειν τῆς ἐν παλαιότῳ παρανόμῳ χορηγίας μετὰ τὴν τοῦ δίσκου πρόσκλησιν καὶ τὰς μὲν πατρῶας τιμὰς ἐν οὐδενὶ τιθέμενοι, τὰς δὲ Ἑλληνικὰς δόξας καλλίστας ἡγούμενοι...» (Μακκαβαίων, Β4 12-15). Ἐμπρὸς στὸν κίνδυνον αὐτὸν μία ὁμάδα φανατικῶν (Μακκαβαῖοι) διήγειρε τοὺς Ἑβραίους σ' ἐπανάστασιν, ποῦ κατεπνίγη ἀπὸ τὸν Ἀντίοχον. Ἐπρόλαβαν ὅμως νὰ φονεύσουν ἀρκετοὺς Ἕλληνες καὶ ἐλληνίζοντες ὁμοφύλους των.

Ἐκτοτε δέ, ὅποτε τοὺς ἐδίνετο ἡ εὐκαιρία, προέβαιναν σὲ πράξεις μίσους ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων. Ἰδιαίτερα μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρον 500.000 Ἑβραίων, ποῦ ἐξεδιώχθηκαν ἀπὸ τὴν Ἰβηρικὴν χερσόνησον καὶ ποῦ συνέπεσε μὲ χρόνους ποῦ οἱ Ἕλληνες ἦσαν κατακτημένοι ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Βοοῦν τὰ ἱστορικὰ γεγονότα ἀπὸ τίς ὁμότητες ποῦ προκάλεσαν ἡ ἐξετέλεσαν οἱ ἴδιοι. Πάντα σὲ ὑψηλὲς θέσεις ἢ σὲ θέσεις-κλειδιά μεγάλης ἐπιρροῆς, κατηύθυναν τὸ μῖσος τους ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων. Ἀμέσως μετὰ τὴν Ἀλωσὴν ἐθησαύρισαν ἀπὸ τὸ δουλεμπόριον τῶν Ἑλλήνων αἰχμαλώτων. Δὲν ἐδίσταζαν νὰ προδίδουν Ἕλληνες στὸν κατακτητὴ ἢ νὰ ζητοῦν καὶ νὰ προκαλοῦν τὸν θάνατόν τους, ὅπως συνέβη μὲ τὸν Διονύσιον τὸν Σκυλόσοφον, τὸν Κοσμᾶν τὸν Αἰτωλὸν καὶ πολλοὺς

ἄλλους. Ἄλλὰ δὲν ἐστάθηκαν μόνον σὲ ἐπωνύμους. Δὲν ἔχαναν τὴν εὐκαιρία νὰ συκοφαντοῦν καὶ νὰ προδίδουν καὶ τοὺς ἄπλοους Ἕλληνες, προκειμένου νὰ φανοῦν πιστοὶ ὑπήκοοι τοῦ Σουλτάνου καὶ νὰ ἀποκομίσουν ὀφέλη.

Ὅμως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἐξετραχύνθησαν. Στίφη Ἑβραίων ἀκολουθοῦσαν τὸν τουρκικὸν στρατὸν καὶ κατέσφαζαν τοὺς ἀνυπερασπίστους Ἕλληνες. Διαδίδουμε στὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ ἀγωνιστοῦ Λ. Κουτσονίκα τὸ τί ἐπηκολούθησε τῆς καταστολῆς τῆς Ἐπαναστάσεως στὴν Νάουσα: «Οἱ δὲ θρασυδαίμονες ἐχθροὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ Ἰουδαῖοι τῆς Θεσσαλονίκης τρέχοντες, αὐθορμήτως ἐγένοντο δῆμιοι, σφάζοντες ὡς ζῶα τοὺς ἀνθρώπους. Φρίκη κατελάμβανε πᾶσαν ψυχὴν ζῶσαν διὰ τὰς τρομερὰς ἀνοσιουργίας αὐτῶν, καὶ ἐν τούτοις οὐδεμία τῶν βαρβάρων ἐκείνων ψυχῶν ἐλάμβανε τὸ ἐλάχιστον αἰσθημα οἴκτου». Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τοῦ Σπ. Τρικούπη πληροφοροῦμαστε, ὅτι οἱ ἴδιοι δῆμιοι τῶν Ἑλλήνων ἠκολούθησαν τὰ τουρκικὰ στρατεύματα ἐναντίον τοῦ Ἑμμ. Παπῆ καὶ πολλὰ ὑπέφερον οἱ κάτοικοι τῆς Χαλκιδικῆς.

Ὅμως ὅσα ἐπηκολούθησαν τὴν καταστροφὴν τῆς Χίου ὑπερβαίνουν κάθε ὅριον βαρβαρότητος. Αὐτοί, οἱ «ἐκλεκτοὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ», δὲν ἐδίσταζαν νὰ κατακρεουργοῦν τὰ ἀπαγχονισμένα πτώματα τῶν μαρτυρικῶν κατοίκων τοῦ νηιοῦ, ὅπως οἱ χασάπηδες τὰ κρέατα στὰ τσιγγέλια. Νὰ τί διασώζεται στὸ «Χιακὸν Ἀρχεῖον» γιὰ τὸ γεγονός: «Οὐδὲ οὕτω κρεμάμενα γυμνά (σ.σ. τὰ σώματα τῶν Ἑλλήνων) ἔκαμψαν τὴν σκληρότητά των, ἐπειδὴ, ἐνῶ παραπορευόμενοι (σ.σ. οἱ Ἑβραῖοι) ἐδλασφήμον τὴν θείαν πίστιν καὶ ἐσατύριζαν τὸν χριστιανισμόν, δὲν ἔλειψαν καὶ νὰ τὰ κατακομματιάσουν ὡς κρέας ἐν μακέλλῳ». Μὴδὲ οἱ μεμονωμένες περιπτώσεις στεροῦνται βαρβαρότητος. Ὁ τραυματισμένος ἀγωνιστὴς Κελεπερῆς ὑπέστη τὰ πάνδεινα, πρὶν ἀφήσῃ τὴν τελευταίαν του πνοή, συρόμενος στοὺς δρόμους τοῦ Ναυπλίου. Τοὺς ὁμήρους, τὸν ἐπίσκοπον Κορώνης Γρηγόριον, ἕναν ἱερέα καὶ ἕναν διάκονον, τοὺς κατετεμάχισαν καὶ τοὺς ἐπέταξαν ἀπὸ τὰ τεῖχη τοῦ κάστρου στοὺς πολιορκητὲς Ἕλληνες ἐπαναστάτες. Οὕτε δεδαίως ἔχουν λησμονηθῇ τὰ ὅσα ἀνοσιουργήματα ἐπραξάν στὴν σορὸν τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε'. Ὁ δὲ Χ. Στασινοπούλος στὸ ἔργον του «Λεξικὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821» εὐστοχα ὀρίζει ἐπιγραμματικὰ τὴν συμπεριφορὰν τῶν Ἑβραίων: «Ἐπιδιώξαν τὴν ἐξόντωση τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου μὲ κάθε μέσον».

Μήπως οἱ Ἑβραῖοι τραπεζίτες ἀδελφοὶ Ρικάρντο καὶ Ρότσιλντ δὲν μᾶς «ἐγδαραν» μὲ τὰ τοκογλυφικὰ δάνειά τους; Οἱ Ρικάρντο μάλιστα δὲν ἐδίστασαν νὰ παραγγείλουν πλοῖα σὲ πλασματικές τιμὲς καὶ χωρὶς τὴν ἄδεια τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὥστε στὸ τέλος ὄχι μόνον δὲν ὠφελήθημεν ἀπὸ τὰ δάνεια, ἀλλὰ τοῦναντίον εὗρεθήκαμε τοκογλυφικὰ χρεωμένοι. Τὰ δὲ «Παρκερικά», ποῦ τόσον ἐστοίχισαν στὴν Ἑλλάδα, εἶχαν γιὰ κεντρικὸν πρόσωπο τὸν Ἑβραῖο Πατοσίφικο. Ὁ σύγχρονος σφαγέας τῶν Ἑλλήνων Κεμάλ ἦταν ἀρχηγὸς μιᾶς ὁμάδας ἐξισλαμισθέντων Ἑβραίων νεότουρκων (ντονμέδες). Ἄλλὰ γιὰ τὴν συμπεριφορὰ τῶν Ἑβραίων μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Σμύρνης ἀξίζει νὰ διαδάσῃ κάποιος τὸ διῆλόν τοῦ Ἀντ. Πισάνου «Αἰχμάλωτοι τοῦ Κεμάλ». Δὲν ἐδίστασαν νὰ πετοῦν κομμάτια γυαλιῶν, καθὼς ἐπερνοῦσαν ξυπόλητοι οἱ ἐξαθλιωμένοι Ἕλληνες αἰχμάλωτοι τοῦ Κεμάλ ἀπὸ τοὺς δρόμους τῆς Σμύρνης. Ἐνῶ ὁ οὐδέτερος Ἀμερικανὸς πρόξενος Χόρτον ἀπορεῖ, πῶς, ἐνῶ κατεστράφησαν ἑλληνικὲς καὶ τουρκικὲς οἰκίαι, ἢ συνοικία τῶν Ἑβραίων παρέμεινε ἀνέπαφος.

Μήπως ὅμως καὶ οἱ Ἑβραῖοι τῆς Θεσσαλονίκης δὲν ἐδοήθησαν τὸν Κεμάλ; Μάλιστα μετὰ τὸν εὐρίσκουμε καὶ τοὺς μετέπειτα ἰδρυτὲς τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὸ 1908 συμ-

μετείχαν και αυτοί στην έκστρατειαν ἐναντίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ μὴ καὶ ἀναφέρουμε τοὺς Ἑβραίους τῆς Θεσσαλονίκης, καλὸν εἶναι νὰ θυμηθοῦμε, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι τῆς Θεσσαλονίκης ὡς δουλευτὲς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔθεσαν, πρῶτοι αὐτοί, θέμα αὐτονομίας τῆς Μακεδονίας· μὲ ἀποτέλεσμα ἔκτοτε τὸ κόμμα αὐτὸ νὰ φέρῃ τὸν χαρακτηρισμὸν «προδοτικὸς». Καὶ γιὰ νὰ τελειώσουμε μὲ τὰ ἑλληνο-τουρκικὰ, ἃς ὑπενθυμίσουμε, ὅτι οἱ διακρινόμενες γιὰ τὸν ἀνθελληνισμὸν τοὺς τουρκικὲς ἐφημερίδες «Χουριὲτ» καὶ «Γκιουναϊντίν» εἶναι ἐβραϊκῆς ιδιοκτησίας. Ὁ δὲ ἰδρυτὴς τῆς δευτέρας καὶ πρῶτος ιδιοκτῆτης τῆς εἶναι κάποιος Μπουρλάς, Ἑβραῖος ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη.

ΣΤΟΧΟΣ: Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ἀλλὰ ὁ ἀνθελληνισμὸς τῶν Ἑβραίων δὲν ἐσταμάτησε μόνον στὴν φυσικὴν ἐξόντωσιν Ἑλλήνων. Προσεπάθησαν νὰ διαστρέψουν τὴν ἱστορίαν καὶ ἀκόμα νὰ παρουσιάσουν τὸν Ἑλληνικὸν Πολιτισμὸν ὡς ἀπόρροια τοῦ Ἑβραϊκοῦ, λὲς καὶ ὑπῆρξε τέτοιος. Ἡ ἀρχὴ τῆς προσπάθειας αὐτῆς τοποθετεῖται στοὺς ἑλληνιστικούς χρόνους, ὅταν ἦταν ἀδύνατον νὰ ἐπιβουλευθοῦν τὴν ζωὴν τῶν ἰσχυρότατων τότε Ἑλλήνων. Κατ' ἀρχὰς συνήλθαν οἱ 72 ραββῖνοι καὶ συνέλεξαν (ἢ καὶ ἔγραψαν γιὰ πρώτη φορὰ τότε) τὰ ἱερὰ τοὺς βιβλία καὶ τὰ μετέφρασαν στὰ ἑλληνικά. Καὶ αὕτη εἶναι ἡ περίφημος μετάφρασις τῶν 70 (ποὺ ἦταν ὅμως 72). Βεβαίως τὴν μετάφρασιν δὲν τὴν ἔκαναν, γιὰ νὰ προσηλυτίσουν Ἕλληνες. Δύο ἦταν κυρίως οἱ λόγοι· ὁ πρῶτος, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ μάθουν οἱ ἴδιοι τίς παραδόσεις τοὺς, διότι ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς φανατικούς οἱ πλείστοι μιλοῦσαν Ἑλληνικά· καὶ ὁ δεύτερος, νὰ πείσουν τοὺς ἄλλους λαούς, ποὺ ἐπίσης μιλοῦσαν Ἑλληνικά. Γι' αὐτὸ καὶ παράλληλα μὲ τὴν μετάφρασιν ἔχουμε καὶ τὴν ἔκδοσιν συγγραμμάτων Ἰουδαίων συγγραφέων γιὰ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Ἑβραϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ἔτσι στὰ 4 βιβλία τῶν Μακαβαίων ἀποκορυφώνεται τὸ ἀρχαῖον μῖσος κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, γιὰ νὰ φθάσωμε στὸν ἰσχυρισμὸ, πέρα ἀπὸ κάθε ἱστορικὴν ἀλήθειαν, οἱ Σπαρτιάτες νὰ παρουσιάζωνται σὰν ἀπόγονοι τῶν Ἑβραίων. Ἐνῶ ἔφθασαν στὴν γελοιότητα νὰ ὑποστηρίζουν ὅτι: «Οἱ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι φιλοσοφῆσαντες... τοῖς γράμμασι καὶ τῷ φιλοσοφεῖν Μωϋσεὶ κατηκολούθησαν» (Ἰώσηπος, «Κατ' Ἀπίωνος» Β' 28). Καὶ διὰ τοῦ «Ταλμούδ» ἐνεφάνισαν τὸν Μ. Ἀλέξανδρον νὰ προσκυνᾷ ταπεινὰ τὸν ἀρχιρραββῖνον τοὺς στὴν Ἱερουσαλήμ. Δὲν ἐδίστασαν μάλιστα, νὰ φέρουν ἀρωγὸ στὴν ἀήθη τοὺς προσπάθεια καὶ τὴν ἔκδοσιν ψευδεπίγραφων βιβλίων, τάχα ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων.

Βεβαίως δὲν ἔμειναν ἀναπάντητοι. Ὁ Μανέθων, ὁ Λυσίμαχος, ὁ Χαιρήμων, ὁ Πλούταρχος καὶ κυρίως ὁ Ἀπίων διέλυσαν τὰ ρατσιστικὰ-φασιστικὰ αὐτὰ πλαστογραφημάτων. Μόνον ποὺ τὰ ἔργα τῶν ἐξόχων αὐτῶν συγγραφέων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐχάθηκαν. Πάγια τακτικὴ τοὺς, νὰ ἐξαφανίζουν ὅ,τι εἶναι ἀντίθετο πρὸς τοὺς σκοποὺς τοὺς. Μὲ ἐξαφανίσεις λοιπὸν ἀντιθέτων συγγραμμάτων, μὲ ψευδεπίγραφα βιβλία, μὲ συσκοτίσιν καὶ ἀποσιώπησιν τῶν γεγονότων καὶ μὲ συκοφαντίες καὶ πρὸ παντὸς διαστρόφῃ τῆς ἱστορίας ἐπιζητοῦν νὰ ἀποδείξουν τὰ ἀναπόδεια. Κι ὅσο ὁ Μεσαίωνας ἐκρατοῦσε τὴν ἐπιστῆμην μακριὰ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, τὸ ἔργο τοὺς ἦταν εὐκόλο. Ἀλλὰ τὸ Ἑλληνικὸν Πνεῦμα ἦταν ἀδύνατον νὰ παραμείνῃ ἐγκλωβισμένον. Μὲ τὸν Εὐρωπαϊκὸ Διαφωτισμὸν ἔλαμψε ξανά καὶ συνέτριψε τὸ παραπέτασμα τοῦ μεσαιωνικοῦ ψεύδους. Ὁ πανανθρώπινος χαρακτήρας τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος ἤρchiσε νὰ λαμβάνῃ ἐκ νέου τὴν παγκόσμιαν θέσιν του. Καὶ ἰδιαίτερα μετὰ τὸ δεύτερο ἥμισυ τοῦ 19 αἰῶνος οἱ ἐπιστῆμες, ἡ φι-

λοσοφία και οί τέχνες ἐγνώρισαν μεγάλην ἄνθησιν, μέ ἐφαλτήριο πάντα τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν Σκέψιν.

Τότε τὸ εἶδος τῆς ἐβραϊκῆς ἀντιδράσεως μετεβλήθη ὡς πρὸς τὴν τακτικὴν. Τὰ ὅσα ἀντιεπισημονικά καὶ ἀνιστόρητα τῶν Γραφῶν κάτω ἀπὸ τὸ κριτικὸ μάτι τῆς ἐπιστήμης κατέρρευσαν. Ἡ πρωτοπορία καὶ ἡ μοναδικότητα τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἀνεδείχθη καὶ πάλιν. Προσεπάθησαν νὰ συκοφαντήσουν τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ μάταια. Ἡ πάλιν τῆς ἐπιστήμης μέ τὴν θεοκρατίαν ἦταν τὸ κυρίαρχο ζήτημα στὰ τέλη τοῦ περασμένου αἰῶνος. Μάταιος βέβαια κόπος: Ὅσο κι ἂν διατηροῦν στὰ κείμενά τους πεισματικά τὴν παραδοσιακὴν χρονολόγησιν, οὔτε τὰ βρέφη δὲν πιστεύουν πλέον, ὅτι ὁ Γιαχβὲ ἐδημιούργησε τὸν κόσμον πρὸ 5.700 ἐτῶν. Τότε τὸ ἀνθελληνικὸν τους μῖσος ἐστράφη στὴν προσπάθειάν τους νὰ στερήσουν ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμὸν τὰ πολιτισμικά πρωτεῖα του. Οἱ ἀβάσιμες θεωρίες περὶ καταγωγῆς τῶν Ἑλλήνων, ἡ φοινικικὴ προέλευσις τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου τότε ἔκαναν τὴν ἐμφάνισίν τους. Ὁ λαὸς ὅμως λέγει, ὅτι τὸ ψέμα ἔχει κοντὰ ποδάρια. Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐπιστήμονες διέλυσαν ἤδη τὰ ἐπιστημονικοφανῆ ψεῦδη τους. Οὔτε ἡ θεωρία περὶ προελληνικῶν σημιτικῶν φυλῶν στὴν Ἑλλάδα ἔγινε ἀποδεκτὴ. Ἀλλῃ ὅμως θεωρία περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ πολιτισμοῦ προσεπάθησαν νὰ καθιερώσουν, τὸν «ἄφροκεντρισμόν». Ὁ Ἑβραῖος Μαρτὶν Μπερνάλ μέ τὸ βιβλίον του «Μαύρη Ἀθηνᾶ» προσπαθεῖ (μάταια βεβαίως) νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι δὲν ὑπάρχει Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς καὶ ὅτι κοιτίδα τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ἡ Ἀφρικὴ. Ἄλλοι πάλιν, νεώτεροι, θεωροῦν τὴν Σουμερία καὶ τὴν ἀνάγουν εἰς κοιτίδα τοῦ «ἐκλεκτοῦ λαοῦ». Καὶ βεβαίως, ἐπειδὴ τίποτε δὲν εἶναι δυνατόν σήμερον νὰ γίνῃ δεκτὸ χωρὶς ἐπιστημονικὴν ἀπόδειξιν, δὲν ἐδίστασαν νὰ ποῦν, ὅτι ὁ πολιτισμὸς εἰσῆχθη ἀπὸ ἐξωγῆινους. Ἀξίος ὁ μισθὸς τους, ἀλλὰ «δαινὸν πρὸς κέντρα λακτίζειν». Πιὸ «τίμιος» ἀπ' ὅλους ὁ Ἑβραῖος Ντυροζέλ στὴν ἱστορία του γιὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πολιτισμόν: παρέλειψε τὸν Ἑλληνικὸν κι ἔτσι «ἔλυσε» τὸ πρόβλημα. Δυστυχῶς μερικοί, πού τρῶνε ἀκόμη βαλανίδια, νομίζουν ὅτι οἱ λαοὶ τρέφονται ἀκόμη μέ τὸ κουτόχορτο τοῦ Μεσαίωνος.

Παρ' ὅλον πού οἱ ἀνάγκες ἐνὸς ἄρθρου μᾶς περιορίζουν νὰ ἐπεκταθοῦμε σὲ ἱστορικά (θεβαιωμένα) παραδείγματα ἢ νὰ ἀναφερθοῦμε μέ περισσότερες λεπτομέρειες στὰ ὑπάρχοντα, ἐν τούτοις πιστεύουμε, ὅτι καὶ ἐξ αὐτῶν καὶ μόνον εἶναι κατάδηλος ὁ ἀνθελληνισμὸς τους. Ὅμως στὴν ἀντίπεραν ὁχθὴν δὲν θὰ εὔρη κάποιος οὔτε ψῆγμα ἀντιεβραϊσμοῦ. Διακηρύξεις μίσους καὶ ἀπειλὲς ἀφανισμοῦ τῶν ἀντιπάλων δὲν εἶναι ἴδιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος. Σὲ κανένα Ἑλληνικὸ (ὄχι χριστιανικὸ) κείμενον δὲ θὰ εὔρεθῃ γραμμὴ, πού νὰ παρουσιάσῃ τοὺς Ἕλληνες ὡς περιούσιο λαὸ τοῦ Θεοῦ, πού πρέπει νὰ ἐξοντώνῃ τοὺς ἄλλους. Ἰσα ἰσα πού δὲν κρατοῦν γιὰ τὸν ἑαυτὸν τους οἱ Ἕλληνες καμμιά ρατσιστικὴν ἀντίληψιν, ἀλλὰ δέχονται καὶ διακηρύττουν, ὅτι Ἕλληνες εἶναι ὅσοι μετέχουν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας (Ἰσοκράτους, «Πανηγυρικός»). Ἀλλωστε κάθε δόγμα, κάθε ρατσιστικὴ δοξασία εἶναι φαινόμενα φασιστικά, ἐξουσιαστικά, πού δὲν ἔχουν σχέση μετ' ὅν Ἑλληνικὸν Πνεῦμα. Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἂς σταματήσουν τὰ ψεῦδη. Ὅσο κι ἂν ψάξουν στὶς στήλες τοῦ «Δαυλοῦ», δὲν θὰ εὔρουν κανένα φασιστικὸν σημεῖον· πούθεν δὲν θὰ εὔρουν γραμμένον κανένα ἀντιεβραϊκὸ σύνθημα, ὅπως οἱ ἴδιοι στὶς Γραφάς τους «προφητεύουν» (= σχεδιάζουν) τὸν ἀφανισμόν τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλὰ μέσα ἀπὸ τὸ Περιοδικὸ αὐτὸ γίνεται ἕνας ἀγῶνας νὰ καταδειχθοῦν τὰ αἷτια τῆς ἀνθελληνικῆς ἐκστρατείας· μόνον ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐννοίαν (τὴν ἀνθελληνικὴν του δρασίν) μᾶς ἀπασχολεῖ ὁ Ἑβραϊσμός, ἐνῶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸς μᾶς εἶναι ἐντελῶς

αδιάφορος. Καὶ ἂν οἱ ἱστορικές μας ἔρευνες μᾶς ὀδηγοῦν μὲ τὰ ἀδιάσειστα γεγονότα σὲ κάποια συμπεράσματα, ἃς ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους, ὅτι αὐτὸ ἀποτελεῖ καθήκον καὶ ὑποχρέωσιν τοῦ κάθε λαοῦ. "Ἄν θέλουν λοιπὸν νὰ μᾶς στερῇσουν καὶ αὐτὸ τὸ δικαίωμα, τότε ἀποκαλύπτουν ἀπλῶς, ποῦ κρύβεται ὁ ἀληθινὸς φασισμὸς· καὶ ἄξιός ὁ μισθὸς τῶν ὑπηρετούντων αὐτόν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κακὰ τὰ ψέματα· οἱ Ἕλληνες ποτὲ δὲν ἀπετέλεσαν μίαν κλειστὴν κάσταν (φυλετικὴν ἢ κοινωνικὴν). Ἀντίθετα ἐστάθησαν πάντα ἀνοικτοὶ πρὸς κάθε θετικὴν ἀλληλοεπίδρασιν καὶ γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐμεγαλουργήσαν καὶ ὁ πολιτισμὸς τους ἔγινε παγκόσμιος. Εἶναι ξένοι πρὸς τὸν Ἕλληνα καὶ ὁ ἀντιεβραϊσμὸς καὶ ὁ ἀντισιμιτισμὸς καὶ ὁ ναζισμὸς καὶ ὁ φασισμὸς καὶ ὁποῖος ἄλλος «-ισμὸς» ὑπάρχει. "Ὅταν ὑπηρετῇς τὴν ἀλήθεια, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπηρετῇς ταυτόχρονα καὶ τὸ ὅποιο δόγμα.

Κι ἄλλωστε, γιὰ νὰ εἴμαστε κυνηγοὶ ἐβραϊκῶν κεφαλῶν; Ὁ ἀνθελληνισμὸς δὲν ἀποτελεῖ πλέον προνόμιον τῆς φυλῆς τους. Μπορεῖ οἱ ιδέες τοῦ Διεθνοῦς Ἐξουσιασμοῦ νὰ ἀπορρέουν ἀπὸ τὰ κείμενα τῶν Ἰουδαϊκῶν Γραφῶν, ἀλλὰ τὰ διεθνή κέντρα ἐξουσίας δὲν ἀνήκουν μόνον σὲ Ἑβραίους. Ποτὲ ἐξ ἄλλου δὲν εἶχαν κυρίαρχην ἐξουσιαστικὴν θέσιν. Ἀπλῶς ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς μερικῶν (ἢ καὶ τῶν περισσοτέρων) τοὺς μεταβάλλει σὲ ἀφανεῖς ὑπηρετές (ἢ καὶ πατέρωνες) τῶν ἐξουσιαστών. Δὲν μᾶς προκαλεῖ λοιπὸν μῖσος κανένας Ναοὺμ, Μαρδοχαί ἢ ὅπως ἄλλιῶς λέγεται. Ἀντίθετα οἶκτο μᾶς προκαλοῦν, γιὰ αὐτοὶ δὲν ἔχουν τὴν ἐλευθερίαν νὰ προβοῦν σὲ κριτικὴν τοῦ Ἐξουσιασμοῦ, παρὰ τοὺς ἔχει ἐπιβληθῇ καὶ ἔχουν ἀποδεχθῇ νὰ τὸν ὑπηρετοῦν πιστά. Ἐνῶ οἱ Ἕλληνες διεφύλαξαν καὶ διέδωσαν, ὅτι τίποτα δὲν εἶναι σταθερὸ καὶ ὅτι ἡ ὅποια δοξασία ἀνατρέπεται, ὅταν κάποια ἄλλη ἀποδειχθῇ περισσότερον ἀληθινή. Καὶ πῶς νὰ εἴμαστε «ἀντισιμιτίτες», ὅταν μεταξὺ τῶν Ἑβραίων ὑπάρχουν φωτισμένα άτομα, ὅπως ὁ Γιόζεφ Γιεχοῦντα ἢ ὁ Βανούνου;

Καὶ βεβαίως δὲν «ἀνησυχοῦν» εἰλικρινὰ οἱ τῆς Ἑβραϊκῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος γιὰ κάποια «ἔξαρσιν ἀντιεβραϊσμοῦ» στὴν Ἑλλάδα. Ξέρουν πολὺ καλά, ὅτι δὲν κινδυνεύουν – δὲν ἐκινδύνευσαν ποτὲ ἀπὸ Ἕλληνες. Καὶ θέλομεν ἐδῶ νὰ τοὺς ὑπενθυμίσουμε τὴν λαϊκὴν παροιμίαν, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποίαν «*Ὁ Ἑβραῖος ἔδερνε κάποιον καὶ φώναζε βοήθεια*». Ἄς μὴ «διαμαρτύρωνται» λοιπὸν, διότι οἱ «διαμαρτυρίες» τῶν αὐτῶν, μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ὑποψιασθοῦμε, ὅτι τίς χρησιμοποιοῦν ὡς ἓνα «ἄλλοθι» τοῦ φασιστικοῦ καὶ ρατσιστικοῦ ἀνθελληνισμοῦ τῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει οἱ φωνές τους δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ συνταιριάζονται μὲ τίς φωνές τοῦ Ἐξουσιασμοῦ, προκειμένου νὰ φέρουν τὸν Ἑλληνισμόν μὲ τὴν πλάτη στὸ «καναδάτσο». Καὶ τὸ ξέρουμε πολὺ καλά, ὅτι οἱ ἴδιοι δὲν θὰ διστάσουν νὰ ἐπαναλάβουν τὸν ἑαυτὸν τους καὶ νὰ προκαλέσουν καὶ νὰ ὑποδαυλίσουν ἐναντίον μας ἀκόμα καὶ διωγμοὺς σὲ εὐνοϊκῆς συνθήκες, ἐὰν πιστεύουν, ὅτι αὐτὸ θὰ τοὺς ἐπιφέρει ὀφέλη.

Καὶ γιὰ νὰ τελειώσουμε· τὸ νὰ ζήσουμε εἰρηνικά μὲ τὸν ὅποιον Ἑβραῖον εἶναι τελειῶς διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ νὰ πάψουμε νὰ ἐρευνοῦμε τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἀλήθειαν, νὰ ἀναδεικνύουμε τὸν Ἑλληνισμόν μας ἢ τὸ νὰ ἀγωνιζώμαστε νὰ μὴν γίνουμε ὑποχείρια τοῦ Διεθνοῦς Ἐξουσιασμοῦ.

Ἀθανάσιος Κουκοβίστας

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΝ

Τὰ Ἑλληνικά (ἢ μὴ Πυθαγόρεια) Μαθηματικά

Τὸν 5ο π.Χ. αἰῶνα ἐμφάνιστηκε μιὰ κρίση στὰ Μαθηματικά, σύμφωνα μὲ τὸν Paul Tannery. Τὸν ἴδιο αἰῶνα, ἴσως λίγο ἀργότερα, συναντᾷ κανεὶς γιὰ πρώτη φορὰ τὸν ὄρο «ἄρρητοι ἀριθμοί», ἐνῶ μέχρι τότε τὴν ἴδια ἐννοία ἐξέφραζε ὁ ὄρος «μηδὲν» (βλέπετε «Δαυλόν», τ. 162, σελ. 9661-9671). Τὸν 5ο αἰῶνα ἡ σχολὴ τοῦ Κρότωνος δὲν ὑφίστατο, οἱ Πυθαγόρειοι ὅμως, διεσπαρμένοι σ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ εὐρύτερου ἑλληνικοῦ χώρου, μετῆρχοντο τὴν τέχνη τοῦ σοφιστοῦ, προσηλυτίζοντας νέα μέλη στὴν ὁργάνωσή τους.

Μιὰ στενὴ σχέση ἐνώνει τὰ τρία αὐτὰ πράγματα: κρίση στὰ Μαθηματικά, Πυθαγόρας καὶ ἄρρητοι ἀριθμοί. Ἡ ὁ Πυθαγόρας εἰσήγαγε τοὺς ἄρρητους ἀριθμούς, ὅπως τουλάχιστον πιστεύεται, μ' ἀποτέλεσμα οἱ ἄλλες σχολές (Ἰωνίας, Ἑλέας, Ἀβδήρων, Ἀθηνῶν κ.ἄ.) νὰ καταληφθοῦν ἐξαπίνης, καί, διακόποντας τὶς διδασκαλίες τους, νὰ σπεύδουν οἱ φιλόσοφοι στὸν Κρότωνα πρὸς μετεκπαίδευση· ἢ οἱ σχολές χρησιμοποιοῦσαν ἐκ παραδόσεως τοὺς ἀριθμούς αὐτοὺς, καὶ οἱ Πυθαγόρειοι, ἀδυνατώντας ἢ μὴ θέλοντας νὰ τοὺς κατανοήσουν, τοὺς συκοφαντοῦσαν καὶ τοὺς προσέβαλλαν μὲ διάφορους τρόπους.

Ὁ Struik –καὶ πολλοὶ ἄλλοι– ἀποδίδει τὴν ἀνακάλυψη τῶν ἄρρητων ἀριθμῶν στὸν Πυθαγόρα: «*Ἡ πρὸ σημαντικὴ ἀνακάλυψη ποὺ ἀποδίδεται στοὺς Πυθαγορείους ἦταν ἡ ἀνακάλυψη τῶν “ἄρρητων (ἀσύμμετρων)”*». Αὐτὸ ἐγινε μὲ τὴν ἀπόδειξη τῆς ὑπαρξῆς εὐθύγραμμων τμημάτων, ποὺ δὲν ἔχουν κοινὸ μέτρο. Ἴσως τὸ κίνητρο γι' αὐτὴ τὴν ἀνακάλυψη νὰ ἦταν τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὸν γεωμετρικὸ μέσο ($\alpha : \beta = \beta : \gamma$), ποὺ ἦταν τὸ σύμβολο τῆς ἀριστοκρατίας. Τὸ ἐρώτημα γιὰ τὸ ποιὸς εἶναι ὁ γεωμετρικὸς μέσος τῶν δύο ἱερῶν συμβόλων 1 καὶ 2 ὀδηγεῖ στὴ μελέτη τοῦ λόγου τῆς πλευρᾶς καὶ τῆς διαγωνίου τοῦ τετραγώνου. Βοήκανε, ὅτι ὁ λόγος αὐτὸς δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ἐκφραστῇ μὲ “ἀριθμούς”, δηλαδὴ μὲ τοὺς ἀριθμούς ποὺ τώρα τοὺς ἀποκαλοῦμε ρητοὺς (ἀκέραιοι καὶ κλάσματα). Αὐτοὶ μονάχα οἱ ἀριθμοὶ ἦσαν παραδεκτοί...» («Συνοπτικὴ Ἱστορία τῶν Μαθηματικῶν», ἔκδ. «Δαίδαλος», 6' ἔκδοση, σελ. 76).

Βέβαια ὁ Struik, ποὺ ἡ ὅλη του προσπάθεια ἀποσκοπεῖ στὸ ν' ἀποδείξει ὅτι τὰ Μαθηματικά ἤλθαν στὴν Ἑλλάδα ἐξ Ἀνατολῶν μέσῳ τοῦ Πυθαγόρα, ἀνακατεύει πολλὰ πράγματα στὴν παραπάνω παράγραφο: «ἱερὰ σύμβολα», «ἀριστοκρατία», «παραδεκτοὶ ἀριθμοί». Δὲν διευκρινίζει ὥστόσο, γιὰ ποιούς ἀποτελοῦσαν ἱερὰ σύμβολα οἱ ἀριθμοὶ 1 καὶ 2, πῶς ἦταν σύμβολο τῆς ἀριστοκρατίας ὁ –ἄγνωστος– γεωμετρικὸς μέσος ($\alpha : \beta = \beta : \gamma$) καὶ ποιὸς ἢ ποιοὶ θεωροῦσαν ὡς παραδεκτοὺς μόνο τοὺς ρητοὺς ἀριθμούς, μ' ἀποτέλεσμα οἱ ἀναγνώστες του ν' ἀποδίδουν τὶς προλήψεις αὐτὲς στοὺς Ἕλληνες. Κι ὅμως αὐτὸς ποὺ πιστεῦε, ὅτι «*ἡ Μαθηματικὴ ἡδύνατο νὰ θεμελιωθῇ ἐπὶ μόνων τῶν ἀκεραίων*» κι ὅτι «*ὁ θεὸς ἐδημιούργησε τοὺς ἀκεραίους· πάντα τὰ λοιπὰ εἶναι ἔργον τοῦ ἀνθρώπου*», εἶναι ὁ Πυθαγόρας καὶ οἱ Πυθαγορικοὶ (E.T. Bell, στὸ βιβλίο τοῦ Δ. Δημαρᾶ «Φιλοσοφία ἀπὸ τὴν Μαθηματικὴν», «Δωδώνη», 6' ἔκδοσις, σελ. 234).

Ἕνα στοιχεῖο, ποὺ ἀναμφιδόλως μαρτυρεῖ τὴν εὐρεῖα καὶ ἀνετη χρῆση τῶν ἄρρητων ἀριθμῶν στὴν Ἑλλάδα, ἀποτελοῦν τὰ «*παράδοξα*» τοῦ Ζήνωνος τοῦ Ἑλεάτου (495-435 π.Χ.). Ὁ Ζήνων χειρίζεται ἄνετα τὶς ἐννοίες τοῦ πεπερασμένου ἀπείρου, τῆς γεωμετρικῆς προόδου, τῶν ἀσυμμέτρων ἀριθμῶν, ἄρα καὶ τῶν

ἀρρήτων, ἔστω κι ἂν δὲν χρησιμοποιῇ τὴν λέξη αὐτή.

Ὁ Ἱπποκράτης ὁ Χίος (470-400 π.Χ.) γνώριζε ἐπίσης τοὺς ἀσύμμετρους καὶ ἄρρητους ἀριθμούς, ἀφοῦ ὁ φιλόσοφος αὐτὸς ἐπετύγγανε νὰ τετραγωνίσῃ καὶ νὰ μετρᾷ τὴν ἐπιφάνεια οἰουδήποτε μηνίσκου, πρᾶγμα ποὺ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῇ μὲ τὴ χρήση τῶν ρητῶν ἀριθμῶν. Σημειωτέον, ὅτι πολλὲς προτάσεις τοῦ ΙΙΙ βιβλίου τοῦ Εὐκλείδου (*περὶ κύκλου*) ἀποδίδονται στὸν Ἱπποκράτη, ποὺ ὑπῆρξε «φαινόμενο» μαθηματικοῦ. Πρέπει νὰ τονισθῇ, ὅτι τόσο ὁ Ἱπποκράτης ὅσο καὶ ὁ Ζήνων, ποὺ προαναφέραμε, οὐδόλως σχετίζονται μὲ τὸν Κρότωνα. Ὁ τελευταῖος μάλιστα θρῖσκόταν σὲ ἐχθρικές σχέσεις μὲ τοὺς Πυθαγορείους, ὅπως καὶ ὁ δάσκαλός του Παρμενίδης κι ὅλοι οἱ Ἑλεατικοί.

Περὶ τοῦ Ἱπποκράτους ἔχουμε καὶ τὴν πληροφορία αὐτή, ποὺ εἶναι ἐξαιρετικά ἐνδιαφέρουσα γιὰ τὴν περίπτωση ποὺ ἐξετάζουμε: «*Πρῶτον δέ φασι τῶν ἀπορουμενῶν διαγραμμάτων τὴν ἀπαγωγὴν ποιήσασθαι Ἱπποκράτη τὸν Χίον, ὃς καὶ μηνίσκον ἐτετραγώνισε καὶ ἄλλα πολλὰ κατὰ γεωμετρίαν εὗρεν, εὐφυνὴς περὶ τὰ διαγράμματα εἰ περ τις ἄλλος γενόμενος*». *Ἐτετραγώνισε δὲ πλείονας μηνίσκους· τὸν τετραγωνισμόν δὲ τοῦ κύκλου ἐνόμισεν ὅτι ἐπέτυχε διὰ τοῦ δευτέρου μηνίσκου, ἀλλ' ὑποπίπτει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς σφάλμα. Ὁ Τανερὺ ὁμῶς ὑποστηρίζει, ὅτι οὔτε ὁ μηνίσκος οὔτος οὔτε ὁ ὑποδεικνυόμενος τρόπος τοῦ τετραγωνισμοῦ τοῦ κύκλου ὀφείλονται εἰς τὸν Ἱπποκράτη ἀλλ' εἰς τοὺς ἀντιπάλους αὐτοῦ, οἵτινες διὰ τοῦ παραλογισμοῦ τούτου προσεπάθον νὰ ἐπιτύχωσι τὸν δυσφημισμὸν τοῦ Ἱπποκράτους. Ἀξιόλογος εἶναι ὁ τρόπος τετραγωνισμοῦ τοῦ τρίτου μηνίσκου*» (Α. Σ. Ἀναστασιάδης, «Ἱστορία τῶν Μαθηματικῶν παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις Ἑλλήσι», Ἀθήναι 1929, σελ. 23).

Διερωτᾶται κανεῖς: Ποιοί μπορεῖ νὰ ἦσαν οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Ἱπποκράτους, ὅταν γνωρίζουμε ὅτι ὁ μαθηματικὸς αὐτὸς ἦτο τόσο ἀπορροφημένος διαρκῶς ἀπὸ τὶς ἐρευνές του, ὥστε νὰ ἀμελῇ καὶ ν' ἀδιαφορῇ γιὰ τὰ βιοτικά του προβλήματα καὶ γιὰ ὅσα συνέβαιναν γύρω του; Ὁ Ἱπποκράτης δὲν εἶχε ἀντιπάλους παρὰ μόνο ἀντιζήλους· καὶ τέτοιοι ἦσαν μόνο οἱ Πυθαγόρειοι, οἱ ὁποῖοι δυὸ μεθόδους μετήρχοντο σταθερά: Ἡ «*πυθαγορικοποιούσαν*» τοὺς φιλοσόφους ἢ τοὺς συκοφαντοῦσαν, ἂν τὸ πρῶτο φαινόταν ἀνέφικτο.

Ἡ πυθαγορικοποίηση τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων καὶ ἐπιστημόνων ἀποτελοῦσε τὴν προσφιλή μέθοδο τῆς ὀργάνωσής των. Διαβάζοντας μιὰ ὁποιαδήποτε ἱστορία τῶν Μαθηματικῶν ἢ τῆς Φιλοσοφίας, ἀπορεῖ κανεῖς βλέποντας τὸν Ἀναξίμανδρο, τὸν Παρμενίδη, τὸν Ζήνωνα, τὸ Δημόκριτο, τὸν Ἀρχύτα κι ὅλες τὶς μεγάλες «δόξεις» τῆς ἀρχαιότητος νὰ συμπεριλαμβάνονται μεταξὺ τῶν Πυθαγορείων. Ἡ Ἀρχαία Ἑλλάδα χωρὶς τὸν Πυθαγόρα φαντάζει γυμνὴ ἐπιστήμης καὶ φιλοσοφίας! Ἡ ἀλαζονεία τῶν Πυθαγορικῶν ἔφθασε σὲ τέτοιο σημεῖο κάποτε (4ος-3ος π.Χ. αἰῶνες), ὥστε νὰ ἐμφανίζουν ὡς Πυθαγορικούς καὶ τοὺς προγενέστερους τοῦ Πυθαγόρα ἀκόμη, ὅπως γιὰ παράδειγμα τὸν Ζάλευκο (7ος π.Χ. αἰῶν): «*Οὕτω συνέβη νὰ ἀναφέρῃ ὁ Σουΐδας τὸν Ζάλευκον ὡς Πυθαγόρειον φιλόσοφον, καίτοι οὗτος προηγεῖται χρονολογικῶς κατὰ ἓνα αἰῶνα τοῦ Πυθαγόρου. Οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Πυθαγόρου δὲν ᾔθελον νὰ παραδεχθῶν, ὅτι εἶχεν ἐμφανισθῇ προηγουμένως ἀπὸ τὸν διδάσκαλόν των, διὰ τοῦτο ἢ ἡρνοῦντο ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ὑπαρξίν του ὡς ἱστορικοῦ προσώπου ἢ κατέτασσον αὐτὸν μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Πυθαγόρου...*» (Κ.Δ. Γεωργούλης, στὸ Λεξικὸν «Ἡλίου», «*Τὸ Ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν Πνεῦμα*», λ. Ζάλευκος).

Θὰ τολμοῦσε νὰ πῇ κανεῖς, ὅτι, προκειμένου νὰ ἐπιτύχουν τὸν στόχο τους, ὄχι μόνο παραχάρασσαν καὶ πλαστογραφοῦσαν τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημό-

νων, αλλά τὰ κατέστρεφαν καὶ τὰ ἐξαφάνιζαν, ἐφόσον δὲν ἦταν δυνατόν νὰ ὑποτάξουν τὸ πνεῦμα τοὺς στοὺς σκοποὺς τῆς ὀργάνωσης. Εἶναι ἀπορίας ἄξιον, ὅτι ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν Ἑπτὰ (;) Σοφῶν δὲν μᾶς ἔμεινε τίποτε, πέραν μερικῶν ἠθικοπλαστικῶν ἀποσπασμάτων-ρητῶν. «*Ἄλλοι λαοὶ ἔχουν ἀγίους, οἱ Ἕλληνες ἔχουν σοφούς· κι αὐτὸ δίδει ἓνα πρῶτο διακριτικὸ καὶ ἀλησμόνητο χαρακτηριστικὸ στὴν εἰκόνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ*», παρατηρεῖ ὁ Φρ. Νίτσε («*Ἡ Γέννηση τῆς Φιλοσοφίας*», ἐκδόσεις Μαργῆ & Κοροντζῆ, Ἀθήνα 1975, σελ. 29). Ἐχουμε λοιπὸν σοφοὺς, ἀλλὰ δὲν ξέρουμε τὴν σοφία τοὺς! Ποιὰ ἦσαν τὰ ἔργα τοὺς καὶ ποιὲς οἱ ἐπισημονικὲς τοὺς κατακτήσεις; Ἴσως δὲν θὰ τὸ μάθουμε ποτέ.

Ἕνα ἐρώτημα γεννᾶται εὐλόγα: Μὲ ποιὰ μέσα, τοιοῦτοι ὄντες οἱ Πυθαγόρειοι, ἀντιμετώπισαν τὴν ὀργὴ τοῦ κόσμου καὶ δὲν ἔτυχαν τῆς ἀναλόγου μεταχειρίσεως; Ἡ ἀπάντηση εἶναι: Δόλος καὶ βία. Ὁργάνωση ἦταν αὕτη καὶ μάλιστα μὲ διεθνεῖς διακλαδώσεις, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὁ σημερινὸς Ἑξ-ουσιασμός. Μήπως καὶ σήμερα δὲν συμβαίνουν τὰ ἴδια;

Μετὰ τὴν σύντομη αὕτη ἀναφορὰ στὴν Πυθαγορικὴ πλάνη, θὰ ἀναφερθοῦμε στοὺς Ἕλληνες μαθηματικούς, τίς σχολὲς καὶ τὰ ἐπιτεύγματά τοὺς.

1. Η ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΜΙΛΗΤΟΥ

Α' Θαλῆς. Ὁ Ἀπολλόδωρος γράφει στὰ χρονικά του, ὅτι ὁ Θαλῆς γεννήθηκε τὸ 640 (35ῃ Ὀλυμπιάδα, πρῶτο ἔτος) καὶ πέθανε σὲ ἡλικία 78 ἐτῶν (58ῃ Ὀλυμπιάδα). Ἦτο σύγχρονος τοῦ Κροίσου – καὶ μάλιστα ἀνέλαβε νὰ διαμοιράσῃ τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ Ἄλφους, προκειμένου νὰ γίνῃ βατός. Ἀπὸ τὸ γεγονός αὐτὸ φαίνεται, ὅτι ὁ Θαλῆς κατεῖχε γνώσεις ὑδροδυναμικῆς καὶ χωροσταθμίσεως (Διογένης Λαέρτιος, «*Βίοι φιλοσόφων*», Α, Ι, 38, ὑποσημ. 48).

Κατὰ τίς πηγὲς ἦταν γιὸς τοῦ Ἑξαμύου καὶ τῆς Κλεοβουλίνης, ποὺ ἦσαν εὐγενεοὺς καταγωγῆς. Κατὰ τὸν Πλάτωνα ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς Ἑπτὰ Σοφούς. Τὴν ἴδια πληροφορία μᾶς δίδει καὶ ὁ Πλούταρχος. Ὁ Ἑρμῖππος στοὺς «*Βίους*» του λέγει, ὅτι «*Θαλῆς ἔφασκε τριῶν τούτων ἕνεκα χάριν ἔχειν τῇ τύχῃ: πρῶτον μὲν ὅτι ἄνθρωπος ἐγενόμην καὶ οὐ θηρίον, εἴτα ὅτι ἀνὴρ καὶ οὐ γυνή, τρίτον ὅτι Ἕλλην καὶ οὐ δάρδαρος*» (ὁ.π., 32).

Ὁ Θαλῆς ἦτο φορεὺς τοῦ θεωρητικοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖο δὲν ἀρκεῖται στὴ διαπίστωση καὶ διαμνημόνευση τῶν δεδομένων, ἀλλ' ἐπιζητεῖ καὶ τὴν θεωρητικὴν ἐξήγηση καὶ δικαιολόγησίν τοὺς. Ὁ Θαλῆς, ὅπως κι ὅλοι οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι καὶ ἐπιστήμονες, ἀναζητεῖ τίς αἰτίες τῶν γεγονότων καὶ μοχθεῖ γιὰ τὴν λογικὴ ἀπόδειξη καὶ ἐπιστημονικὴ θεμελίωση τῶν συμπερασμάτων του. Ἕνα ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ Θαλῆ εἶναι καὶ ἡ πολυμέρειά του, ὅπως καὶ ἡ συνθετικὴ θεώρηση τῆς πραγματικότητος. Εἶναι γεωμέτρης καὶ ἀστρονόμος, φυσικὸς καὶ φιλόσοφος, μηχανικὸς καὶ πολιτικός, μεγαλοκτηματίας καὶ ἔμπορος. Ὁ Πλάτωνας στὸν «*Θεαίτητον*» τὸν ἐμφανίζει ὡς ὑπόδειγμα φιλοσόφου, ἀσχολουμένου μὲ τὰ μεγάλα φιλοσοφικά προβλήματα τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Ἀστρονομίας ἀδιακόπως ἔτσι, ὥστε περιπατῶν μὲ στραμμένα τὰ ὄμματα στὸν οὐρανὸν κάποτε, νὰ πίπτῃ σὲ κάποιο φρεάτιο. Ὁ Ἀριστοτέλης ὁμως, ἐκθειάζοντάς καὶ τὸ πρακτικὸ πνεῦμα του, ἐμφανίζει τὸν φιλόσοφο νὰ προεξοφλῇ τὴν ἐπερχόμενη καλὴ ἐσοδεῖα καί, μισθώνοντας ἐναντι εὐτελοῦς τιμῆς τὰ ἐλαιουργεῖα, νὰ κερδίζῃ μεγάλα ποσά («*Πολιτικά*» 1259 α).

Ὁ Θαλῆς θεωρεῖται ὁ πρῶτος Εὐρωπαῖος ἀστρονόμος, ὁ ὁποῖος, βασιζόμενος σὲ συνεχῆ καὶ αὐστηρὴς παρατηρήσεις, προέβλεψε τὴν ἐκλειψη ἡλίου, ποὺ συνέβη κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς μάχης μεταξὺ Λυδῶν καὶ Μήδων: «*Τὴν δὲ μεταλλαγὴν ταύ-*

την τῆς ἡμέρης Θαλῆς ὁ Μιλήσιος τοῖσι Ἰωσι προηγόρευσε ἔσσεσθαι, οὗρον προθέμενος ἐνιαυτὸν τοῦτον ἐν τῷ δὴ καὶ ἐγένετο ἡ μεταβολή» (Ἡρόδοτος, Γ, 74). Πράγματι οἱ νεώτεροι ἀστρονόμοι κατώρθωσαν νὰ ἐπιβεβαιώσουν, ὅτι ἔλαβε χώραν ἔκλειψη ἡλίου κατὰ τὴν 28η Μαΐου τοῦ 585 π.Χ. Δὲν γνωρίζουμε τὸν τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο προέβη ὁ Θαλῆς στὸν ὑπολογισμό τῆς ἐκλείψεως, ἂν καὶ πολλοὶ διατείνονται, ὅτι αὐτὸ τὸ ἐπέτυχε κατόπιν γεωμετρικῶν ὑπολογισμῶν. Σύμφωνα μὲ τὸν παλαιὸ σχολιαστὴ τοῦ Πλάτωνος, ὁ Θαλῆς «εὗρε τὸν ἥλιον ἐκλείπειν ἐξ ὑποδρομῆς σελήνης». Τὴν ἴδια περίπου πληροφορία μᾶς παρέχει καὶ ὁ Ἀέτιος: «Θαλῆς πρῶτος ἔφη ἐκλείπειν ἥλιον, τῆς σελήνης αὐτὸν ὑπερχομένης κατὰ κάθετον». Ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι «ὁ Θαλῆς ἦτο εἰς θέσιν νὰ καθορίσῃ τὰς τροχιάς τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης γεωμετρικῶς καὶ νὰ προβλέψῃ, πότε ἡ σελήνη ἤθελεν εὗρεθῇ εἰς τοιαύτην θέσιν, ὥστε νὰ προκληθῇ ἐκλείψις» (Α, 1, 23). Κατὰ τὸν Πλούταρχο ὁ Θαλῆς γνῶριζε τὶς ιδιότητες τῶν Ὁμοίων Τριγώνων καὶ μὲ βάσιν αὐτὰ ὑπελόγιζε ὄχι μόνον τὸ ὕψος τῶν πυραμίδων, ἀλλὰ κατεσκεύασε στὴ Μίλητο διαστημόμετρο, μὲ τὸ ὁποῖο ὑπελόγιζε τὴν ἀπόσταση τῶν πλοίων, ποὺ πλησίαζαν στοὺς λιμένες.

Ὁ Θαλῆς κατέκτησε ἀθάνατη δόξα καὶ γιὰ τὶς παρατηρήσεις του ἐπὶ τῶν φαινομένων τοῦ μαγνητισμοῦ καὶ ἡλεκτρισμοῦ. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τὸν καθιστᾷ ἀξιόθαύμαστο, εἶναι ἡ διατύπωση τοῦ νόμου τῆς κοινῆς φυσικῆς ἀρχῆς ὅλων τῶν ὄντων, κάτι ποὺ ἀποτελεῖ τὴν τελευταία, θὰ λέγαμε, λέξη τῆς ἐπιστήμης. Σύμφωνα μὲ τὸν W. Heisenberg τὰ διάφορα ὄντα καὶ ἀντικείμενα προέρχονται ἀπὸ τὴν ἴδια ἀκριβῶς ὕλη καὶ οἱ ἴδιες χημικὲς ἐνώσεις εἶναι δυνατόν νὰ ἀνῆκουν καὶ στὰ φυτὰ, καὶ στὰ ζῶα, καὶ στὰ ὄρυκτά. «Ὅ,τι διαφέρει εἶναι τὸ εἶδος σχέσεως, ποὺ ἔχει πρωταρχικὴ σημασία σ' ἓνα δεδομένο φαινόμενο.

Στὸν χώρο τῆς Μαθηματικῆς ἐπιστήμης ὁ Θαλῆς εἶναι ὁ ἀρχαιότερος περὶ τοῦ ὁποῖου διεσώθησαν πληροφορίες. Ἀπ' ὅσα ἀναφέρονται σ' αὐτὸν συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι κατεῖχε ὑψηλὲς γεωμετρικὲς γνώσεις καὶ ὅτι χρησιμοποιοῦσε τὴν ὑπόθεση καὶ τὸν ἀπαγωγικὸ συλλογισμό, προκειμένου νὰ ὀδηγηθῇ στὴν ἀπόδειξη. Ἡ ἀπόδειξη, γιὰ τὴν ὁποία θὰ γίνῃ λόγος σὲ εἰδικὴ ἐνότητα, ἀποτελεῖ τὸ κατ' ἐξοχὴν χαρακτηριστικὸ γνῶρισμα τῶν Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν. Ἡ ἀπόδειξη μπορεῖ γιὰ πρώτη φορὰ ν' ἀπαντᾷτὶ στοὺς Θαλῆ, τὸ «δείξον» ὅμως ἢ τὸ «ὅπερ ἔδει δεῖξαι» ἀποτελοῦν παμπалаίαν ὑπόθεσιν, κληρονομία τῶν Ἑλλήνων ἀπ' τοὺς προγόνους τους τῆς ἐποχῆς τοῦ Διὸς Πολιτισμοῦ.

Εἴπαμε, ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι δὲν ἤθελαν νὰ παραδεχθοῦν, ὅτι ὑπῆρχε πολιτισμὸς καὶ ἐπιστῆμες πρὸ τοῦ δασκάλου τους, κάτι ποὺ συμβαίνει καὶ σήμερον μὲ τὰ πνευματικὰ ἔκγονά τους, τοὺς φοινικιστὲς καὶ ἀνατολιστὲς ἐν γένει. Πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτὸ ἐξαφάνιζαν, κατέστρεφαν καὶ παραχάρασσαν τὰ ἔργα τῶν προγενεστέρων τοῦ Πυθαγόρα. Μέσα στὰ πλαίσια αὐτῆς τῆς νοοτροπίας ἐξαφανίστηκαν καὶ τὰ ἔργα τοῦ Θαλῆ, περὶ τοῦ ὁποῖου μόνον ἀποσπασματικὰ γνωρίζουμε μερικὰ πράγματα, ὅπως γιὰ παράδειγμα τὶς κάτωθι βασικὲς προτάσεις, ποὺ ἀποδίδονται στοὺς Μιλήσιο σοφὸ ἐξάπαντος:

1. Ἡ διάμετρος χωρίζει τὸν κύκλο σὲ δύο ἴσα μέρη.
2. Οἱ παρὰ τὴν βάσιν γωνίες ἰσοσκελοῦς τριγώνου εἶναι ἴσες.
3. Οἱ κατὰ κορυφὴν γωνίες εἶναι ἴσες.
4. Ἡ ἐν ἡμικυκλίῳ γωνία εἶναι ὀρθή. (Στὴν πρόταση αὐτὴ στηριζόμενος ὁ Δά- ντης ἔγραψε τοὺς στίχους:

«Ἄν τρίγωνο μορῆς σὲ μισοκύκλι
χωρὶς ὀρθῆς γωνίας ποτὲ νὰ μπάσῃς...»:

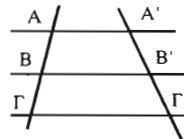
“Παράδεισος”, ΙΓ', 101-2, απ' τὸ βιβλίο τοῦ G. Loria, «Ἱστορία τῶν Μαθηματικῶν», σελ. 40).

5. Δύο τρίγωνα εἶναι ἴσα, ὅταν ἔχουν μία πλευρὰ ἴση καὶ τὶς προσκείμενες σ' αὐτὴν γωνίες ἴσες.

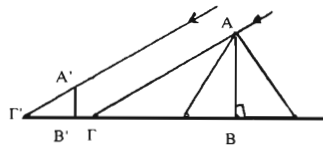
6. Τὰ ἰσογώνια τρίγωνα ἔχουν πλευρὲς ἀνάλογες. (Λέγεται, ὅτι κáνοντας χρῆση τῆς πρότασης αὐτῆς ὁ Θαλῆς ὑπελόγιζε τὸ ὕψος τῶν πυραμίδων).

7. “Ἄν δύο τυχαῖα εὐθύγραμμα τμήματα τμηθοῦν ἀπὸ μιὰ δέσμη παραλλήλων εὐθειῶν, τὰ μεταξὺ τῶν ἀντίστοιχων παραλλήλων τμήματα εἶναι ἀνάλογα. Ἡ σχέση που ἐκφράζει τὸ θεώρημα αὐτὸ εἶναι κάθε ἀναλογία τῆς μορφῆς:

$$\frac{AB}{B\Gamma} = \frac{A'B'}{B'\Gamma'}$$

8. Σύμφωνα μὲ τὸν Πλούταρχο ὁ Θαλῆς ὑπελόγισε τὸ ὕψος τῆς πυραμίδος κáνοντας χρῆση τῶν ιδιοτήτων τῶν ὁμοίων ὀρθογώνιων τριγώνων, προκαλώντας τὴν ἐκπληξη καὶ τὸν θαυμασμό τοῦ φαραὼ Ἰσμαση. Τὸν ὑπολογισμόν αὐτὸν ἀναφέρει καὶ ὁ ἱστορικός Ἰερώνυμος (350-260 π.Χ.). Ἔχει δὲ ὡς ἑξῆς: “Ἐστω τὰ ὀρθογώνια τρίγωνα ABΓ καὶ A'B'Γ' ποὺ δημιουργοῦνται ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς πυραμίδος καὶ τῆς σκιᾶς τῆς, καθὼς καὶ ἀπὸ τυχαία κατακόρυφη ράβδος A'B' καὶ τῆς σκιᾶς τῆς ράβδου:

$$\frac{AB}{B\Gamma} = \frac{A'B'}{B'\Gamma'}$$

Δεδομένου ὅτι (A'B'), (B'Γ') καὶ (BΓ) μποροῦν νὰ μετρηθοῦν, ἄρα

$$(AB) = (A'B') \cdot \frac{(B\Gamma)}{(B'\Gamma')} \quad [(AB) \text{ εἶναι τὸ ὕψος ποὺ ζητοῦμε}].$$

9. Μὲ τὸν ἴδιο σχεδὸν τρόπο ὁ Θαλῆς μετροῦσε καὶ τὶς ἀποστάσεις τῶν πλοίων ἀπὸ τὶς ἀκτές. Ἕνας ἀναγνώστης μὲ παρατηρητικότητα ἴσως θὰ ἀντελήφθῃ, ὅτι ὁ Θαλῆς ἐργαζόταν μὲ βάση τὶς ιδιότητες τῶν τριγώνων καὶ μάλιστα τῶν ὀρθογώνιων τριγώνων. Μὲ βάση αὐτὰ μποροῦσε νὰ ὑπολογίξῃ καὶ τὶς ἀποστάσεις τῶν πλοίων, καὶ τὸ ὕψος τῶν πυραμίδων, καὶ τὶς ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου. Γνώριζε ἄρα ὁ Θαλῆς καὶ τὸν τρόπον ἐξεύρεσης τοῦ μήκους τῆς ὑποτείνουσας μὲ βάση τὰ μήκη τῶν καθέτων πλευρῶν, ὅπως καὶ τὰ μήκη τῶν καθέτων πλευρῶν μὲ βάση τὸ μήκος τῆς ὑποτείνουσας. Αὐτὸ φανερῶναι δύο πράγματα: Ὁ Θαλῆς γνώριζε κατ' ἀρχὰς αὐτὸ ποὺ ἡ ὀργάνωσις τῶν Πυθαγορικῶν μάς ἐπέβαλε ὡς «Πυθαγόρειον θεώρημα». Σχετικὰ μ' αὐτὸ ὑπάρχει ἡ πληροφορία, ὅτι ὁ Πυθαγόρας «ἐθυσίασεν ἑκατόμβην, ὅμως καὶ ἂν ἡ δουθυσία περιορισθῇ εἰς ἓνα δοῦν, πάλιν παρὰ τῶν ἱστορικῶν ἀμφισβητεῖται τὸ γεγονός. Γνωρίζομεν δέ, ὅτι καὶ εἰς τὸν Θαλῆν ἀπο-

δίδεται βουθυσία διὰ παρόμοιον λόγον. «Φησὶ Ἀπολλόδωρος ὁ λογιστικὸς ἑκατόμητον θῦσαι αὐτόν, εὐρόντα ὅτι ἡ τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου ὑποτείνουσα πλευρὰ ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις"...» (Α.Σ. Ἀναστασιάδης, «Ἱστορία τῶν Μαθηματικῶν παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις Ἑλλήσι», σελ. 16). Δεδομένου ὅτι ὁ Θαλῆς γνῶριζε τὴν εὕρεση τῆς ὑποτείνουσας ἐκ τῶν καθέτων πλευρῶν καὶ ἀντίστροφα, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ δεχθοῦμε, ὅτι ὁ σοφὸς γνῶριζε καὶ τοὺς ἄρρητους καὶ ἀσύμμετρους ἀριθμούς.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἀποφθεγμάτων τοῦ Θαλῆ θὰ παραθέσουμε ἓνα μόνο, τὸ ὁποῖον μαρτυρεῖ ὥσπου τις κοσμογονικὲς ἀντιλήψεις του: «Πρὸς τὸν πυθόμενον τί πρότερον ἐγγόνει, νύξ ἢ ἡμέρα, ἡ νύξ, ἔφη, μὲν ἡμέρα πρότερον» (πρὸς αὐτὸν ποὺ ρωτοῦσε νὰ μάθει ποιά εἶχε γίνεи πρῶτα ἡ νύχτα ἢ ἡ ἡμέρα, ἀπάντησε: ἡ νύχτα ἔγινε μιὰ μέρα ἐνωρίτερα).

Β' Ἀναξιμάνδρος. Σύμφωνα μὲ τὸν Σουῖδα «Ἀναξιμάνδρος Πραξιάδου Μιλήσιος φιλόσοφος, συγγενὴς καὶ μαθητὴς καὶ διάδοχος Θάλητος, πρῶτος δὲ ἰσημεριάν εὔρε καὶ τροπὰς καὶ ὥρολογεῖα, καὶ τὴν γῆν ἐν μεσαιτάτῃ κεῖσθαι γνώμονά τε εἰσήγαγε καὶ ὅλως γεωμετρίας ὑποτύπωσιν ἔδειξεν. Ἐγραψε περὶ φύσεως, γῆς περίοδον καὶ περὶ τῶν ἀπλανῶν, καὶ σφαῖραν, καὶ ἄλλα τινά». Κατὰ τὴν Αἰλιανὸν ὁ Ἀναξιμάνδρος ἦταν ἐπικεφαλῆς τῶν ἀποίκων, ποὺ ἀποίκισαν ἐκ τῆς Μιλήτου στὰ ἀνατολικά παράλια τῆς Θράκης τὴν πόλιν Ἀπολλωνία, πράγμα ποὺ μαρτυρεῖ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μεγάλης φυσιολογίας. Ὁ Διογένης Λαέρτιος, συμπληρώνοντας τὶς παραπάνω πληροφορίες, λέγει, ὅτι ὁ φιλόσοφος ἦταν 64 ἐτῶν κατὰ τὸ δεύτερο ἔτος τῆς 58ης Ὀλυμπιάδος (546 π.Χ.) καὶ ὅτι μετὰ ὀλίγον καιρὸ ἀπεβίωσε. Ὑπῆρξε ἡ φήμη, πὼς κάποτε τραγοῦδῃσε, καὶ τὰ παιδιὰ ποὺ τὸν ἄκουσαν γέλασαν κοροϊδευτικά. Ὅταν τὸ ἔμαθε δέ, εἶπε: «Ἄρα πρέπει νὰ μάθω νὰ τραγουδῶ καλύτερα, γιὰ ν' ἀρέσω στὰ παιδιὰ».

Οἱ πληροφορίες μας γιὰ τὸ μαθηματικὸ ἔργο τοῦ Ἀναξιμανδρου εἶναι πενιχρότατες, παρὰ τὸ ὅτι ἔγραψε διβλίο μαθηματικῶν, ὅπως τουλάχιστον ἐξάγεται ἀπ' τὴ φράση «καὶ ὅλως γεωμετρίας ὑποτύπωσιν ἔδειξεν». Αὐτὸ μπορεῖ εὐκόλα νὰ ἐρμηνευθῇ, ἂν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν τὴν ἄλλη πληροφορία, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ὁ φιλόσοφος «κατέθεσε γραφὴν ἐπὶ ἀσεβείᾳ» κατὰ τοῦ Πυθαγόρα. Αὐτὸ τὸ «ἐπὶ ἀσεβείᾳ» μπορεῖ νὰ ἦταν «ἐπὶ πλαστογραφίᾳ καὶ κλοπῇ πνευματικῆς ἰδιοκτησίας» καὶ ν' ἀναφερόταν στὴν περίπτωση τοῦ «Πυθαγορείου θεωρήματος», τὸ ὁποῖο, καθὼς εἶδαμε, ἀνήκει στὸ δάσκαλό του Θαλῆ. Μετὰ ἀπὸ ἓνα τέτοιο γεγονός ἡ ὀργάνωση δὲν θὰ ἐφείδετο ἀσφαλῶς καθόλου τοῦ ἀναξιμανδρίου ἔργου.

Ὁ Ἀναξιμάνδρος θαυμάζεται γιὰ τὶς βιολογικὲς ἀντιλήψεις του. Κατ' αὐτὸν ἡ ἀρχικὴ προέλευση τῶν ζώων ὀφείλεται στὸ ὑγρὸ στοιχεῖο: «Τὰ πρῶτα ζῶα γεννήθηκαν στὸ νερὸ, περιδεβλημένα μὲ ἀκανθεροὺς φλοιούς, τοὺς ὁποίους ἀπέβαλαν μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου καὶ πῆραν νέα μορφή», ἔλεγε. Μὲ λίγα λόγια εἶπε αὐτά, ποὺ ὁ Δαρβῖνος ἐπανέλαβε 2.500 ἔτη κατόπιν.

Ὅσον ἀφορᾷ στὶς κοσμογονικὲς ἀντιλήψεις τοῦ Ἀναξιμανδρου, εἶναι ἀρκετὸ νὰ παραθέσουμε τὸ ὑπ' ἀριθμ. 12Α 9 ἀπόσπασμά του, προκειμένου νὰ δγᾶλη κανεὶς τὰ συμπεράσματά του: «Ἀρχὴ τῶν ὄντων εἶναι τὸ ἀπειρον... ποὺ δὲν εἶναι οὔτε νερὸ οὔτε κατὶ ἄλλο ἀπ' αὐτὰ ποὺ λέγονται στοιχεῖα, ἀλλὰ κάποια φύση ἀπειρη –αἰώνια καὶ ἀγέραστη–, ἀπ' τὴν ὁποία γίνονται οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ κόσμοι ποὺ εἶναι μέσα τους. Ἀπ' ὅπου δὲ γεννιοῦνται τὰ ὄντα, ἐκεῖ καὶ ξαναγυρίζουν, φθειρόμενα σύμφωνα μὲ μιὰ ἀναγκαιότητα. Γιατὶ πληρώνουν τὸ ἓνα στὸ

ἄλλο τὴν ἀδικία, ποὺ κάνουν κατὰ τὴν διάταξη τοῦ χρόνου».

Ὁ Ἀναξίμανδρος κατὰ τὸν Φρ. Νίτσε «ἀποτελεῖ ὁρόσημο στοῦ δρόμο πρὸς τὴν ὑπέρτατη σοφία. Γράφει, ὅπως θὰ ἔγραφε σήμερα ἓνας φιλόσοφος, ποὺ θὰ κατάρθωνε νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ἀφέλειά του μέσα στὸν κυκεῶνα τῶν συγκρουομένων ἀπαιτήσεων: Ὑψος ἐπιβλητικὸ καὶ ἐπιγραμματικὸ, ὅπου κάθε φράση ἀποκαλύπτει καὶ μιὰ νέα ἐκλαμψη καὶ ἐκφράζει ἓνα νέο σκαλοπάτι ὑψηλοῦ ἐποπτικοῦ ρεμβασμοῦ» («Ἡ Γένεσις τῆς Φιλοσοφίας»).

Γ' Ἑκαταῖος ὁ Μιλήσιος. «Ὁ διασημότερος τῶν πρὸ τοῦ Ἡροδότου ἱστοριογράφων, γεννηθεὶς πιθανῶς κατὰ τὸ 4ον ἔτος τῆς 57ης Ὀλυμπιάδος (549 π.Χ.), υἱὸς τοῦ Ἡγησάνδρου, ἐξ ἀρχαιοτάτης λαμπρᾶς οἰκογενείας, καυχωμένης ὅτι εἶχε γενάρχη τῆς θεόν...» (Λεξικὸν «Ἡλίου»). Ὁ Στράβων τὸν θεωρεῖ ὡς τρίτο κατὰ σειρὰν μετὰ τῶν «λογοποιῶν», δηλαδὴ αὐτῶν ποὺ ἔγραψαν εἰς πεζὸν λόγον. Ὁ Σουΐδας τὸν συναριθμεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Πρωταγόρα, ἀλλ' αὐτὸ ἀποτελεῖ λάθος σύμφωνο καὶ μὲ τὴ γνώμη ὅλων τῶν νεωτέρων ἐρευνητῶν.

Ἐγραψε τὰ: «Ἀσίας, Λιβύης, Αἰγύπτου, Εὐρώπης καὶ Ἑλλησπόντου Περιήγησις», «Ἱστορίαι», «Γενεαλογίαι», «Αἰολικά», «Περσικά», «Φορωνίς», «Ἡρωσελεγεία». Κατὰ τὴν ἐπικρατέστερη γνώμη ὑπῆρξε καὶ γεωγράφος καὶ μαθηματικός. Ὡς μαθηματικὸ καὶ ἀστρονόμο τὸν ἀναφέρει ὁ Εὐάγγελος Σταμάτης, ὡς γεωγράφος, ἀστρονόμο καὶ μαθηματικὸ ὁ Jacoby, ὡς γεωγράφος καὶ μαθηματικὸ ὁ Β. Σπανδάγος. Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουν πληροφορίες περὶ τοῦ περιεχομένου τῶν ἔργων του.

Δ' Πολυγνώτη. «Ὁ ἱστορικὸς Λόδων ὁ Ἀργεῖος ἀναφέρει τὴν Πολυγνώτη ὡς σύντροφο καὶ μαθήτρια τοῦ Θαλοῦ. Κατὰ τὸν Βοήθειο ὑπῆρξε γνώστρια πολλῶν γεωμετρικῶν θεωρημάτων...». Τὴν πληροφορία αὕτη μόνο στοῦ βιβλίου τοῦ Β. Σπανδάγου «Οἱ Μαθηματικοὶ τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος» μπορεῖ νὰ βρῇ κανεὶς.

Ε' Βίας ὁ Πριηνεύς. «Εἷς τῶν ἐπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, θεωρούμενος ὑπὸ τινων ἀρχαίων ὡς ὁ σπουδαιότερος πάντων. Ὡς πατὴρ αὐτοῦ ἀναφέρεται ὁ Τεύταμος ἢ Τενταμίδης καὶ φαίνεται ὅτι ἔζησε κατὰ τὴν ἔκτην π.Χ. ἑκατονταετίαν, γενόμενος ὀνομαστός ἰδίως διὰ τὴν δικαιοσύνην του καὶ τὴν ρητορικὴν του ἱκανότητα, τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν Πριηνέων καὶ ἐν τῇ ζωῇ καὶ μετὰ θάνατον, ὅτε ἰδρῦθη μνημεῖον καὶ τέμενος πρὸς τιμὴν του...» (Λεξικὸν «Ἡλίου»). Ὁ Σουΐδας τὸν ἀναφέρει ὡς ἓνα ἐκ τῶν Ἑπτὰ Σοφῶν: «λέγεται δὲ τὰς δίκας δεινότατος γεγονέναι εἰπεῖν, ἐπ' ἀγαθῷ μέντοι τῇ τῶν λόγων ἰσχύϊ ἐχρήτο. Ἰππῶναξ δὲ δικάζεσθαι Βίαντος τοῦ Πριηνέως κρείσσων».

Ὁ Ἡράκλειτος θεωρεῖ τὸν Βιάντα σοφώτερο πάντων: «Ἐν Πριήνῃ Βίας ἐγένετο ὁ Τευτάμεω, οὗ πλείων λόγος ἢ τῶν ἄλλων». Ὁ Ἐφέσιος φιλόσοφος, ποὺ γεννήθηκε περὶ τὸ 500 π.Χ., δὲν ἀποκλείεται νὰ ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Βιάντος, ἐξ οὗ καὶ ἡ θαύτατη ἐκτίμησή του πρὸς αὐτόν, πράγμα ποὺ δὲν συνήθιζε ὁ Ἡράκλειτος, ποὺ καταφρονοῦσε τοὺς πάντες. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, πρέπει ὁ Βίας νὰ θεωρηθεῖ ἀρχηγὸς σχολῆς, τῆς σχολῆς τῆς Πριήνης, ἢ ὁποία θὰ παρέδωσε τὴν σκυτάλη στὴν Ἐφεσο. Ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ ἐννοηθῇ ἀρχαιοελληνικὴ σχολὴ χωρὶς διδασκαλία Μαθηματικῶν· πράγμα ποὺ σημαίνει, ὅτι καὶ ὁ Βίας, ὅπως κι ὅλοι οἱ ἄλλοι σοφοί, πρέπει νὰ συμπεριληφθῇ μετὰ τῶν ἀρχηγῶν σχολῶν καὶ φυσικὰ τῶν μεγάλων μαθηματικῶν.

ς' Μανδρουάτης ὁ Πριηνεύς. «Ἀξιόλογος γεωμέτρης καὶ ἀστρονόμος, μα-

θητής του Θαλή (6ος π.Χ. αιών) (Β. Σπανδάγος).

Ζ' Μανδρόλυτος ὁ Πριηνεύς. Ἀξιόλογος γεωμέτρης καὶ ἀστρονόμος, φίλος καὶ συνεργάτης τοῦ Μανδρουάτη καὶ μαθητὴς τοῦ Θαλή (6ος π.Χ. αἰών). Μνημονεύεται ἀπὸ τὸν Εὐάγγελο Σταμάτη καὶ τὸν Β. Σπανδάγο.

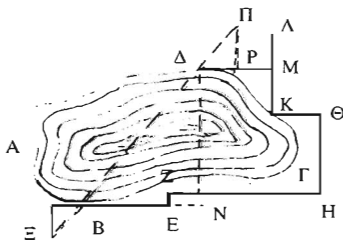
Η' Κλεόστρατος ὁ Τενέδιος. «Ἀστρονόμος καὶ μαθηματικός. Ἀσχολήθηκε μὲ τὴ μελέτῃ τῆς θεωρίας τῶν ὁμόκεντρων κύκλων» (Β. Σπανδάγος). Μνημονεύεται καὶ ἀπὸ τὸν Εὐ. Σταμάτη στὴν «Ἱστορία τῶν Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν».

Θ' Μαστρικέτας ὁ Λέσβιος. «Ἀστρονόμος καὶ μαθηματικός. Συναντᾶται σὲ ὀρισμένους συγγραφεῖς καὶ ὡς Μαστρικέτας ὁ Μηθύμνιος (7ος-6ος αἰών)» (Β. Σπανδάγος). Μνημονεύεται καὶ ἀπὸ τὸν Εὐ. Σταμάτη.

Ι' Εὐπαλίνος ὁ Μεγαρεύς. «Ἀρχιτέκτονας, μηχανικός καὶ γεωμέτρης (6ος π.Χ. αἰών), κατασκευαστὴς τοῦ περίφημου “Εὐπαλινείου ὀρύγματος”, μιᾶς σήραγγας ὑδραγωγείου στὴ Σάμο. Τὸ ἔργο αὐτὸ θεωρεῖται ἓνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα τεχνικὰ ἔργα τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ ἡ πραγματοποίησή του προϋποθέτει ὀρθὴ ἐπίλυση πολὺπλοκων γεωμετρικῶν προβλημάτων. Ὁ ἱστορικός Ἱερώννυμος (350-260 π.Χ.) ἀναφέρει, ὅτι οἱ Σάμιοι τὸν ἀποκαλοῦσαν “Εὐπαλίνος ὁ γεωμέτρης”» (Β. Σπανδάγος).

Τὸ Εὐπαλίνειο ὑδραγωγεῖο, καταστραφὲν καὶ καταχωθὲν ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, ἀνευρέθη ἀπὸ τοὺς Σάμιους τὸ 1882 καί, καθαρισθὲν ἀπὸ τὶς φερτὲς ὕλες τῶν προσχώσεων, ἐπανελειτούργησε. Τὸ ἔργο κατὰ τοὺς ἀρχαιολόγους ἔχει ἰδιαιτέρη σημασία, διότι ἡ διάτρησις τοῦ ὄρους Κάστρου ἄρχισε ταυτοχρόνως καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς, καὶ ἐπετεύχθη ἡ συνάντησις τῶν δύο διατρήσεων στὸ μέσον. Ἐπετελέσθη τὸ ἔργο τὸν 6ο αἰῶνα ἐπὶ τυράννου Πολυκράτους καὶ ἔχει μῆκος 230 μ. (κατὰ τὸν «Ἥλιον» 7 σταδίων = 1000 μ. περίπου), ὕψος καὶ πλάτος 8 ποδῶν καὶ βρῖσκεται σὲ βάθος 20 πήχεων.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἔργου διήρκεσε 15 ἔτη καὶ λειτούργησε μέχρι τὸν 5ο μ.Χ. αἰῶνα. Ἐκπλήξη προκαλοῦν οἱ τοπογραφικὲς γνώσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ποὺ βέβαια ἦσαν ἐξαιρετικὰ μεγάλες. Κατὰ τὸν μηχανικὸ καὶ μαθηματικὸ Δημ. Τσιμπουράκη «τὸ πλῆθος τῶν γνώσεων ποὺ ἀπαίτησε τὸ ἔργο φανερῶνει τὴν λειτουργία κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη πολυτεχνικῶν σχολῶν, διότι οἱ γνώσεις αὐτὲς (Γεωμετρίας, Μηχανικῆς, Ὀπτικῆς) δὲν μπορεῖ νὰ ἀποκτήθηκαν ἀπὸ τὸν Εὐπαλίνου αὐτοδίδακτα. Πέραν αὐτοῦ πρέπει νὰ χρησιμοποιήθηκαν καὶ κάποια ὄργανα ὀπτικῆς (διόπτρα). Τὴν τεχνικὴ διάτρησις τῶν βουνῶν διέσωσε ὁ Ἡρώων ὁ Ἀλεξανδρινὸς στὸ ἔργο του “Μετρικά”» («Ἡ Γεωμετρία καὶ οἱ ἐργάτες τῆς στήν Ἀρχαία Ἑλλάδα»). Στὸν Δ. Τσιμπουράκη ἀνήκει καὶ τὸ παρακάτω σχῆμα, σελ. 240:

ΙΑ' Ἡράκλειτος. «*Ἡράκλειτος Βλόσωνος... Ἐφέσιος. Οὗτος ἤκμαζε κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἐξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα (500 π.Χ.)*». Μέγας φιλόσοφος, φυσικός, μαθηματικός καὶ ἀστρονόμος. Κατὰ τὸν Σουΐδα «*οὗτος ἐμαθήτευσεν οὐδενὶ τῶν φιλοσόφων, φύσει δὲ καὶ ἐπιμελείᾳ ἡσκήθη... Τινὲς δὲ ἔφασαν διακοῦσαι Ξενοφάνους καὶ Ἰππασίου τοῦ Πυθαγορείου*»! Λέγοντας ὅτι οὗτος ἤκμαζε περὶ τὸ 500 π.Χ., πρέπει νὰ ὑποθέσουμε ὡς πιθανὴ χρονολογία γέννησής του τὸ 550 π.Χ., μὰ ἐποχὴ πού ὁ Πυθαγόρας ἐπλανᾶτο εἰσέτι μεταξὺ Βαβυλωνίας καὶ Αἰγύπτου, ἢ δὲ «σχολῇ» τοῦ Κρότωνος δὲν ὑπῆρχε πρὸ τοῦ 530 π.Χ. ὦρα τότε δὲν ὑπῆρχαν κατὰ μείζονα λόγο «ἐπιστήμονες»-μαθητὲς τοῦ Πυθαγόρα. Δυὸ φιλόσοφοι ἀναφέρονται μὲ τὸ ὄνομα «Ἰππασος». Ὁ ἓνας ἐξ αὐτῶν, ὁ Μεταποντίνος, ὁ Πυθαγορικός, τοποθετεῖται στὸν 4ο αἰῶνα, ὁ δὲ ἕτερος, ὁ Λακεδαιμόνιος, στὸν 2ο αἰῶνα. «*Γεγόνασι δ' Ἰππασοὶ δύο, οὗτός τε (Πυθαγορικός) καὶ ἕτερος γεγραφώς ἐν πέντε διδύμοις Λακωνῶν πολιτείας ἦν δὲ καὶ αὐτὸς Λάκων*» (Ἀριστ., «Μετὰ τὰ Φ.»). Συγκρίνοντας κανεῖς τὶς χρονολογίες, ἀντιλαμβάνεται τὴν σοβαρότητα τῶν πυθαγορικῶν φημῶν...

Ὁ Ἡράκλειτος εἶναι ἓνας ἐξ αὐτῶν πού κατήγγειλαν τὸν Πυθαγόρα ὡς ἀρχι-αγύρτη, ξεσκεπάζοντας ἔτσι τὸν ἀρχηγὸ τῆς ὁργάνωσης. Καὶ οἱ μὲν Πυθαγόρειοι δὲν διστάζουν νὰ τὸν συμπεριλαμβάνουν μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Πυθαγόρα καὶ νὰ τὸν ἐμφανίζουν ὡς θαυμαστὴν του, τὰ σχετικὰ ἀποσπάσματα ὅμως τοῦ Ἐφεσίου εἶναι καταπέλτης· ἰδοὺ τί λέγει ἀκριβῶς: «*Πυθαγόρης κοπίδων ἀρχηγός. Πυθαγόρης Μνησάρχου ἱστορίην ἡσκησεν ἀνθρώπων μάλιστα πάντων καὶ ἐκλεξάμενος ταύτας τὰς συγγραφὰς ἐποίησατο ἑαυτοῦ σοφίην, πολυμαθίην, κακοτεχνίην*». [= Ὁ Πυθαγόρας εἶναι ἀρχηγὸς τῶν ἀγυρτῶν. Ὁ Πυθαγόρας, ὁ γιὸς τοῦ Μνησάρχου, ἀφοῦ συγκέντρωσε ὅλα τὰ συγγράμματα (τῶν Ἑλλήνων) καὶ ἐπέλεξε ἐξ αὐτῶν τὶς γνώσεις πού τοῦ ταίριαζαν, ἔφτιαξε τὴ δική του θεωρία, πού χαρακτηρίζεται ἀπὸ πολυμαθεῖα ἀλλὰ καὶ ἄσχημο ὕψος] (ἀπ. 81 καὶ 129). Ἀπὸ τὰ ἀποσπάσματα αὐτὰ τοῦ Ἐφεσίου ἀντιλαμβάνεται κανεῖς, ποιὸς δανείστηκε ἀπὸ ποιόν ἢ ἀπὸ ποιούς γνώσεις καὶ πῶς τὶς χρησιμοποίησε. Ὁ Πυθαγόρας ἐπέλεξε ἀπ' τὶς γνώσεις τῶν Ἑλλήνων αὐτὲς πού τὸν βόλευαν στοὺς σκοποὺς του· ἔκανε δηλαδὴ ὅ,τι κάνουν ἔκτοτε οἱ λογοκράτες· προσπάθησε νὰ ὑποτάξῃ τὴν ἀλήθεια στοὺς ἐξουσιαστικούς του σκοποὺς καὶ ὄχι δέβαια νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ νὰ προαγάγῃ τὴν ἀλήθεια. Οἱ Πυθαγορικοί, ἐγγράφοντας στοὺς καταλόγους τῶν μελῶν τῆς ὁργάνωσής τους κάθε σημαντικὴ φυσιογνωμία ἐρήμην τοῦ ἐνδιαφερομένου, δὲν παρέλειψαν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἡρακλείτου, τὸν ὁποῖον ἐμφανίζουν ὡς μαθητὴ τοῦ Ἰππασίου καὶ θαυμαστὴ τοῦ διδασκάλου τους. Οἱ χρονολογίες ὡστόσο καὶ τὰ δύο αὐτὰ ἀποσπάσματα τοῦ «Σκοτεινοῦ» τοὺς ἀποκαλύπτουν.

Οἱ φιλοσοφικὲς ιδέες τοῦ Ἡρακλείτου ὁδηγοῦν στὴν ἐνότητα τῶν ἀντιτιθεμένων στοιχείων καὶ ποιότητων, μιὰ ἐνότητα πού ἐπιτυγχάνεται χάρις στὸν *λόγον* ἢ *νόμον* ἢ *ρυθμόν*, πού συνέχει καὶ συντηρεῖ τὸν κόσμον. «*Οὐ ξυνιᾶσιν ὅπως διαφερόμενον ἑαυτῷ ὁμολογέει· παλίντροπος ἁρμονίᾳ ὅκωσπερ τόξου καὶ λύρης* – *Τὸ ἀντίξουν συμφέρον καὶ ἐκ τῶν διαφερόντων καλλίστη ἁρμονίᾳ*». [Δὲν καταλαβαίνουν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι αὐτὸ πού ἀντιπαλεῖ συμφωνεῖ μὲ τὸ ἀντίθετό του· μιὰ ἀντίπαλη στὴν κίνησή της ἁρμονία ὑπάρχει, ὅπως αὐτὴ τοῦ τόξου καὶ τῆς λύρας. – Τὸ ἀντίξοο συμφωνεῖ καὶ ἀπὸ τὰ ἀντίθετα παράγεται ἡ πιὸ ὁμορφὴ ἁρμονία]. (Ἀπ. 51, 54)].

Ὡς πρὸς τὶς κοσμολογικὲς ἀντιλήψεις του ὁ Ἡράκλειτος κηρύττει τὴν αἰωνιότητα καὶ ἀφθαρσία τῆς ὕλης, ὅπως καὶ τὸ αὐτοδημιουργητὸν καὶ αὐτοσυ-

ντήρητον τοῦ Σύμπαντος ἀποκλείοντας τὶς θεοκρατικὲς δοξασίαις, (ποὺ ἰσχύουν σήμερα ὡς θρησκείαι) περὶ διήθεν πλάσεως ἢ κτίσεως τοῦ Σύμπαντος ἀπὸ κάποιον ἐξωσυμπαντικὸ θεό, προϋπάρχοντα τοῦ Κόσμου: «*Κόσμον τόνδε τὸν αὐτὸν πάντων οὔτε τις θεῶν οὔτε τις ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν αἰεὶ καὶ ἔστιν καὶ ἔσται πῦρ αἰείζωνον, ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσθεννύμενον μέτρα*». [Αὐτὸν ἐδῶ τὸν κόσμον, ποὺ εἶναι ὁ ἴδιος γιὰ ὅλους, δὲν τὸν ἔκανε οὔτε κάποιος θεὸς οὔτε κάποιος ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἦταν, εἶναι καὶ θά εἶναι μιὰ αἰώνια ζωντανὴ φωτιά, ποὺ ἀναδοσθῇναι μὲ ρυθμὸ καὶ νόμο] (᾿Απ. 30).

᾿Ο Ἡράκλειτος, γνώστης τῆς γεωμετρίας ἀλλὰ καὶ τῆς μουσικῆς καὶ τῆς μηχανικῆς, ἐκλέγει τὰ σύμβολά του ἀπὸ τοὺς χώρους τούτους. Ἡ περιφέρεια τοῦ κύκλου καὶ τὸ γεωμετρικὸν σημεῖο, ὁ κοχλίας τοῦ γναφέως, ἡ λύρα καὶ οἱ χορδὲς τῆς ἀποτελοῦν ἔννοιαι, τὶς ὁποῖες ὁ φιλόσοφος μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ ποικιλοτρόπως – ἀπόδειξη, ὅτι γνωρίζει ἄριστα τὶς ιδιότητές τους: «*Ξυνὸν γὰρ ἀρχὴ καὶ πέρας ἐπὶ κύκλῳ περιφερείας. – Γναφείω ὁδὸς εὐθεῖα καὶ σκολιὴ μία ἐστὶ καὶ ἡ ὠντὴ – ὁδὸς ἄνω κάτω μία καὶ ὠντὴ*». [Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος συμπίπτουν στὴν περιφέρεια τοῦ κύκλου ἢ καθε σημεῖον τῆς περιφερείας τοῦ κύκλου μπορεῖ ν' ἀποτελῇ ταυτόχρονα ἀρχὴν καὶ τέλος, ἡ ἀρχὴ καὶ τέλος γεωμετρικὰ δὲν διακρίνονται. – Στὸν κοχλία, ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ βαφεῖς, ὁ εὐθύς δρόμος καὶ ὁ λοξὸς (ἐλικοειδής) εἶναι ἓνας καὶ ὁ αὐτὸς ἢ ἡ εὐθεῖα καὶ οἱ ἄλλαι γραμμὲς (καμπύλες, τεθλασμένες) δὲν διαφέρουν. – Ἡ ὁδὸς ποὺ ἀνεβαίνει καὶ ἡ ὁδὸς ποὺ κατεβαίνει εἶναι ἡ ἴδια. (Ἡ φράση ἔχει ληφθεῖ ἴσως ἀπὸ τὴν ὁρολογία τοῦ ἀθλητισμοῦ, ὅπου ἡ ἀφეთηρία ἐκαλεῖτο ἄνω καὶ τὸ τέρμα κάτω. Αὐτὸ μαρτυρεῖται ἀπ' τὸν Ἀριστοτέλη, «Ἡθικὰ Νικομάχεια» 1095 α 31, ὅπου ἀναφέρεται τὸ ἐξῆς: «*Ὁρθῶς λοιπὸν ὁ Πλάτων ἡπόρει τοῦτο καὶ ἐξήτει πότερον ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἢ ἐπὶ τὰς ἀρχὰς ἐστὶν ἡ ὁδός, ὥσπερ ἐν τῷ σταδίῳ ἀπὸ τῶν ἀθλοθετῶν ἐπὶ τὸ πέρας ἢ τὰνάπαλιν*»)]. (᾿Απ. 103, 59, 60).

᾿Ο Ἡράκλειτος μὲ τὰ 140 ἀποσπάσματα τοῦ περίπου ποὺ διεσώθησαν ἀποδεικνύεται μεγάλος κοσμολόγος, ἀστρονόμος, μαθηματικός, ἀνθρωπολόγος, βιολόγος καὶ πολιτικός, μιὰ τέλεια πολυμερὴς προσωπικότητα δηλαδὴ, ὅπως κι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες σοφοί. Δυστυχῶς τὸ σύγγραμμά του, τὸ ὁποῖο εἶχε ἀφιερῶσει στὸ ναὸ τῆς Ἀρτέμιδος, καταστράφηκε μαζί μὲ τὸν ναό, ὁ ὁποῖος πυρπολήθηκε ἀπὸ κάποιον Ἡρόστρατο. Δὲν ἔφθασαν λοιπὸν σὲ μᾶς παρὰ μόνον σπαράγματα, ἱκανὰ ὥστ' ὅσο νὰ χρησιμεύσουν ὡς «*οἶαξ πρὸς στάθμην δίου*», ὅπως λέγει ἀρχαῖος σχολιαστής του.

Κλείνοντας τὴν ἀναφορὰν αὐτὴ στὸν Ἐφέσιο θὰ παραθέσουμε ἓνα ἀκόμη ἀπόσπασμα, ποὺ μαρτυρεῖ τὶς ἀνθρωπιστικὲς καὶ ἀληθῶς προοδευτικὲς ἀντιλήψεις τοῦ «μισάνθρωπου» φιλοσόφου, ὅπως τουλάχιστον τὸν ἐμφανίζουν οἱ λόγον ἔχοντες. «*Αἰὼν παῖς ἐστὶ παίζων, πεττεῦν παιδὸς ἢ βασιληίῃ*». [᾿Ο μέγας ἐνιαυτὸς (ὁ χρόνος) εἶναι ἓνα αἰώνιο παιδί, ποὺ παίζει πεσσοῦς. Στὰ παιδιὰ ἀνήκει τὸ μέλλον...]. (᾿Απ. Β 52).

ΙΒ' Μοῖρις (6ος αἰών). Σύμφωνα μὲ τὰ Λεξικά «Ἡλίου» καὶ «Ἐλευθερουδάκη» πρόκειται γιὰ ἀρχαῖο Ἕλληνα γεωμέτρη, προγενέστερο τοῦ Πυθαγόρα, ποὺ ἀνεκάλυψε τὰ στοιχεῖα τῆς Γεωμετρίας. Τὴν πληροφωρία αὐτὴ ἀντλοῦν ἀπ' τὸ συγγραφέα τοῦ ἔργου «Βίοι φιλοσόφων» Δ. Λαέρτιο. ᾿Ο Β. Σπανδάγος ἀναφέρει ἐπίσης τὸν γεωμέτρη αὐτόν, συμπληρώνοντας ὅτι «*τὸν ἀναφέρουν ὡς μαθηματικὸ ὁ Βοήθειος καὶ ὁ C. Dasypodius*».

(Συνεχίζεται)

Στις ρίζες τῆς Ρωμοσύνης

Κραυγή ἠκούσθη ἐν Ρωμοσύνῃ, φωνὴ μεγάλη λέγουσα: Ζητοῦνται Ἕλληνες... ἐπειγόντως. Ἑλλάς κλαίονσα τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι (μὲ τίποτα δὲ μπορούσε νὰ παρηγορηθεῖ) ὅτι οὐκ εἰσὶ».

Παῦσον τὴν φωνή σου, καλέ μου ἄνθρωπε, θὰ σὲ ἀκούσει ὁ ἅγιος Τζήζ. «Ἕλληνες, ζουρλοί, «παράφρονες, παραγκωνισάμενοι (...) τὴν γνῶσιν καὶ εὐσέβειαν, τὰ οὐκ ὄντα (τὰ φαῦλα, πού εἶναι δική τους ἐφεύρεσι) πρὸ τῶν ὄντων ἐτίμησαν καὶ ἀντὶ τοῦ ὄντως ὄντος θεοῦ (τοῦ μόνου ἀληθινοῦ πού ἀνεκάλυψαν οἱ Ἑβραῖοι μέσα στὴν ἀπελπισία τους) τὰ μὴ ὄντα ἐθεοποίησαν, τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα λατρεύοντες, πράγμα πάσχοντες ἀνόητον καὶ δυσσεβές (...) καὶ μὴ τῆς ἀρετῆς τὴν ἀτραπὸν ὁδεύοντες, αἰσχύνῃ μεγάλη καὶ κίνδυνος (ἐστὶ) ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως (τρέμετε λαοί), ὅτι καὶ γνόντες τὴν τῆς ἀληθείας ὁδόν, ἐναντία ὧν ἐγνωσαν ἐπράξαν. Φάσκοντες (ἐνὼ ἐκαυχῶντο ὅτι) εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν (...)» οἱ δυστυχεῖς, γιατί, ἐνὼ οἱ ἴδιοι βλέπουν, προσκυνοῦν θεοὺς πού δὲ βλέπουν καὶ ἐνὼ οἱ ἴδιοι ἀκούουν, προσεύχονται στὶς πέτρες πού δὲν ἔχουν ἀκοή, ὅπως ἔκαναν οἱ καυχισιάρηδες Πλάτων καὶ Σωκράτης (αὐτοὺς πιά κι ἂν τόχε τὸ χούι), πού κατέβαιναν στὸν Πειραιᾶ, γιὰ νὰ προσευχηθοῦν στὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος.

Ὁ προφῆτης Ἡσαΐας, μᾶς διαβεδαῖοι ὁ ἅγιος, εἶναι κατηγορηματικός: «Αἰσχυνθήτωσαν οἱ πλάσαντες θεοὺς καὶ γλύφοντες πάντες μάταια. καὶ πάντες ἐξηράνθησαν (...) καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα (...). Γνῶτε ὅτι σποδὸς (στάχτη) ἡ καρδία αὐτῶν καὶ πλανῶται». Πῶς λοιπόν, λέει ὁ ἅγιος, δὲ θὰ χαρακτηρισθοῦν ἀπ' ὅλους ἄθεοι αὐτοὶ πού κατηγοροῦνται γιὰ ἀσέβεια καὶ ἀπὸ τῆς θεῆς Γραφῆς ἀκόμη (πού ἔγραψαν οἱ σοφοὶ τῆς Σιών καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Ἰαβέ); Ποία ἐλπίδα μπορεῖ νὰ ἔχουν καὶ ποία συγγνώμη μπορεῖ νὰ τοὺς δοθεῖ, ὅταν πιστεύουν στὰ ἄλογα καὶ «ἀκίνητα» καὶ ὄχι στὸν ἀληθῆ Θεὸ (τῶν νομάδων τῆς ἐρήμου μὲ τὰ χαρέμια καὶ τὶς καμήλες μὲ τὰ χρυσὰ περιδέραια);

Καὶ ἂντε τώρα ἐμεῖς, πού δὲν εἶδαμε ποτέ ὄντως ὄντος πρόσωπο, καὶ Ρωμαῖοι ὑπήκοοι ὄντες, νὰ σηκώσουμε κεφάλι, ὅταν τὸ ὑπερόπλο τῶν Ἑβραίων γαζώνει στὰ χέρια τοῦ ἁγίου «ὑψηλὴ ἐπιστάσις» τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Ρωμαίων. Βάρα, ἅγιε, νὰ δῶ τί θὰ καταλάβεις. Ἀδάντι μαέστρο: «Ἀρχὴ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων (...). Ταλαίπωροι δὲ καὶ ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν (μᾶς ἔχει ξαναγράψει ὁ ἅγιος), οἵτινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. Πεσόντες καὶ καταπεσόντες (...) ἀνθρώπους καὶ ἀνθρώπων μορφάς (...) εἰς θεοὺς ἀνέθηκαν (...) καὶ τῆς ἐαυτῶν κακίας (τὴν ἐφεύρεσιν) τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν θεοποιήσαντες προσκυνοῦσι».

Διότι «ἐξ ἀρχῆς μὲν οὐκ ἦν κακία» οὔτε τώρα ὑπάρχει στοὺς ἁγίους τοῦ Ἰαβέ· οἱ Ἕλληνες τὴν ἀνεκάλυψαν «τῇ τοῦ ὄψεως συμβουλίᾳ (ἀπὸ Μωυσέως λοιπὸν ἡ προετοιμασία) ὕστερον ἐπινοεῖν ἤρξαντο (τὴν κακίαν) καὶ τὰ ἐαυτῶν ἀνατυποῦσθαι (στὰ γλυπτά τους) καὶ τὴν τῶν εἰδώλων ἐπίνοιαν ἐαυτοῖς ἀνεπλάσαντο (σὰν τὰ μούτρα τους), τὰ οὐκ ὄντα ὡς ὄντα λογιζόμενοι (...). Ὁ Δημιουργὸς καὶ παμδασιλεὺς (ὅμως, Ἰαβέ), ὑπερέκεινα πάσης οὐσίας καὶ ἀνθρωπίνης ἐπινοίας ὑπάρχων (...) διὰ τοῦ ἰδίου Λόγου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ ἀνθρώπινον γένος κατ' ἰδίαν εἰκόνα πεποίηκε», εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀγάλλεται ὁ ἀνθρώπος καὶ νὰ συνομιλεῖ μὲ τὸ θεῖον, «ζῶν τὸν ἀπήμονα (χωρὶς φθορὰ καὶ δάκρυα) καὶ μακάριον, ὄντως ἀθάνατον διόν». (τί ώραία!) καὶ ὅταν δὲν ἔχει τὸ μυαλό του στὸ πονηρό, στίς ἐπιθυμίες τοῦ σώματος δηλαδή, ἀλλὰ ψυχανεμίζεται στοὺς αἰθέρες, «ἄνω μετάρσιος γίνεται» (καὶ ἀποκτᾶ «ἐλευθέρως» γιὰ τὸν Παράδεισο καὶ τὰ ἐνδιαίτηματα τοῦ Λόγου καὶ τοῦ Πατέρα τοῦ Λόγου).

Καὶ ἂντε τώρα ἐγὼ νὰ μαζέψω τὸ Νικολάκη, πού μοῦ ξημερώθηκε ἄντρας. Κατὰ πῶς τὸ πάει αὐτὸς ὁ γαβριᾶς, τὸν ἔχασε κιόλας τὸν Παράδεισο. Καὶ νὰ 'χω ἀπὸ πάνω καὶ τὴ Γαλιλδα, νὰ μοῦ δείχνει σὲ «γκρό-πλάν», τί τραβᾶνε γιὰ τὸν Παράδεισο κατὰ κοριτσάκια τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας, πού ἔχουν τὰ μυαλά καὶ τὴν ἡλικία τοῦ Νικολάκη.

Ἀπὸ τίς φλέβες τῆς ἐλληνικῆς θάλασσης καὶ τῶν σθημένων ἡφαιστείων τὴν πέτρα, ἀπὸ τὸ γάλα τῆς συκιάς καὶ τῆς ἐλιάς τὸ αἷμα θὰ γεννηθεῖ στὸν αἰῶνα μου ὁ ποιητὴς πού θὰ γρά-

ψει: "Πρέπει να ἐξημερώσεις τὴν ἰδέα τῆς ὑπαρξης μέσα σου, γιὰ νὰ τὴν καταλάβεις (...). Ὁ Παράδεισος δὲν εἶναι μιὰ νοσταλγία οὔτε, πολὺ περισσότερο, μιὰ ἀνταμοιβή. Εἶναι ἓνα δικαίωμα (...). Σὲ μεγάλο βάθος μοῦ ἐγινε συνείδησι πιά, ὅτι ὅλες οἱ θρησκείες λέγανε ψέματα (...). Τὸ σῶμα ξέρει".

Κι ἓνα χαϊμαλί ἀπὸ τὸν ἅγιο γιὰ σᾶς, κυρίες μου: «Καὶ εἴθε μέχρις ἀρρένων εἰσθήκει τούτων ἡ εἰδωλομανία καὶ μὴ εἰς θηλείας κατέφερον τὴν θείαν παρηγορίαν. Καὶ γὰρ καὶ γυναῖκας, ἃς οὐδὲ εἰς κοινὴν περὶ πραγμάτων συμβουλίαν λαμβάνειν ἀσφαλές (ποὺ δὲν εἶναι νὰ τίς ἐμπιστεύεται κανεὶς οὔτε γιὰ τὰ πιὸ ἀπλὰ πράγματα) ταύτας τῇ Θεοῦ τιμῇ θρησκεύουσι καὶ νέδουσι (ἀποδίδουν σὲ δαυτεὶς τιμὲς ποὺ ἀρμόζουν στοῦ Θεοῦ)». Διαμαρτύρεται ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ καὶ καταθέτει τὴν ἱερὴν του ἀγανάκτησι, γιὰ τὸ λόγο ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶχαν ἀνεβάσει τὴν γυναῖκα στὸν Ὀλυμπο κι εἶχαν γεμίσει τὴν πλάσι μὲ νηρηίδες καὶ νύμφες καὶ χάριτες. Τὰ "οὐκ ἐνὶ ἄρσεν καὶ θῆλυ" καὶ τὰ παρεμφερῆ ξεχάστηκαν στὴν ἀφετηρία τῆς χριστιανοσύνης. Τὸ "γλυκὺ ἔαρ" διαδέχεται χερμῶνας βαρὺς τὸν γλυκύτατο Ἰησοῦ, ποὺ λάτρεψαν οἱ γυναῖκες, θὰ διαδεχθεῖ δία καὶ τρομοκρατία ἄγριοι, μονήρεις καὶ ἀπρόσιτοι ἅγιοι κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσι τοῦ Ἰαβὲ θὰ διαστρέψουν ὥς καὶ αὐτὴ τὴ μελωδία τῶν ἀγγέλων τῆς φάνης.

Μισογύνης καὶ μισέλληνας καὶ ὁ δικός μας, δὲν εἶναι κανένας τῆς σειρᾶς. Εἶναι ὁ Μέγας Ἀθανάσιος!! "Ὁ ἀληθὴς στυλὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας (...), νόμος δὲ Ὁρθοδοξίας τὰ ἐκείνων δόγματα", ποὺ ξέρουμε βέβαια, πῶς κατοχυρώθηκαν καὶ στέρωσαν καὶ ρίζωσαν. Ἀνθρωπισμός γιὰ τὸν Ἰουλιανό, αὐτὸν ποὺ θὰ τὸν ἀναλάβει ὁ ἅγιος Μερχούριος, ἑξάλλος γιὰ τὸν ἅγιο Κωνσταντῖνο, ποὺ εἶχε κιόλας δώσει ἐξουσία στὸν κλῆρο, εἶναι "ὁ σημαιοφόρος τῆς Ὁρθοδοξίας" ἀλλὰ καὶ τὸ φλογερὸ δῆμα τοῦ Ἰαβὲ ὁ καντὸς ἄνεμος τῶν ὁρέων τῆς Πεντατεύχου, ποὺ θὰ κάψει τὴν ὁλόδροση ἐλληνικὴ σκέψι καὶ θὰ πνίξει τὴ λογικὴ τῆς φιλοσοφίας, ποὺ ἦταν ὁ, τι φοβόταν καὶ ὁ, τι ἔτρεμε ὁ ἅγιος. "Ἡ αὐτὴ ἡ τὸ δόγμα. Στὸ «Λόγο κατὰ Ἑλλήνων», στὴν ἀνυποχώρητη καὶ προγραμματισμένη ἐπίθεσι κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, θὰ χρησιμοποιοῦται τὸ ὑπερόπλο τῶν σοφῶν τῆς Σιών, τὸν "ὄντως ὄντα" τοῦ "μεγάλου" ἐβραϊκοῦ "ἔθνους", πόσο μεγάλου, μᾶς τὸ καθορίζει, στὸ περίπου, καὶ τὸ Δευτερονόμιο (κεφ. Δ): «Ἰδοὺ λαὸς σοφὸς εἶναι τὸ μέγα τοῦτο ἔθνος. Διότι ποῖον ἔθνος εἶναι τόσο μέγα, τὸ ὁποῖον νὰ ἔχει διατάγματα καὶ κρίσεις οὕτω δικαίας, καθὼς πᾶς ὁ νόμος οὗτος; (...). Ἦκουσε ποτὲ λαὸς τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρός, καθὼς σὺ ἤκουσας; (...). Καὶ ἐπειδὴ ἡγάπα τοὺς πατέρας σου, ἐξέλεξε τὸ σπέρμα αὐτῶν (...), διὰ νὰ καταδιώξει ἀπ' ἐμπροσθέν σου ἔθνη μεγαλύτερα καὶ ἰσχυρότερα σου (...), διὰ νὰ σοὶ δώσῃ τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν... Μάλιστα.

Καὶ ἐπειδὴ στὸ «Λόγο κατὰ Ἑλλήνων» ὁ ἅγιος μᾶς παραπέμπει συχνὰ - πυκνὰ στὸ πρῶτο κεφάλαιο τῆς "Πρὸς Ρωμαίους" ἐπιστολῆς, ἃς μὴ χάσουμε τὴν εὐκαιρία: "...Ἐνὼ ἔλεγον ὅτι εἶναι σοφοί, ἐγιναν μωροὶ καὶ ἀντήλλαξαν τὴ λαμπρότητα τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ μὲ τὸ ὁμοίωμα τῆς μορφῆς φθαρτοῦ ἀνθρώπου (...). Διὰ τοῦτο τοὺς παρέδωκεν ὁ Θεὸς μὲ τὰς ἐπιθυμίας τῶν καρδιῶν τους. (...). Τοὺς παρέδωκεν εἰς πάθη ἀτιμωτικά, διότι καὶ αἱ γυναῖκες τους ἀντήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν μὲ τὴν ἀφύσικην, ὁμοίως καὶ οἱ ἄνδρες (...) ἄναψαν ἀπὸ τὰς ὁρέξεις τους μεταξύ τους, ὥστε ἀσελοῦν ἄνδρες μὲ ἄνδρες, ἀπολαμβάνοντες ἔτσι ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλον τὴν ἀνταμοιβὴν τῆς πλάνης των ποὺ τοὺς ἄξιζε. Καὶ (...) τοὺς παρέδωκεν ὁ Θεὸς εἰς ἀνάξιον νοῦν, ὥστε νὰ κάνουν ἐκεῖνα ποὺ δὲν ἀρμόζει, γεμᾶτοι ἀπὸ κάθε ἀδικίαν, πορνείαν, πλεονεξίαν, κακίαν, γεμᾶτοι φθόνον, φόνον, ἐριδα, δόλον, κακοήθειαν, ψιθυριστὰ, συκοφάνται, ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ, ὑβριστὰι, ὑπερήφανοι, ἀλαζόνες, ἐφενρέται κακῶν, ἀπειθεῖς εἰς τοὺς γονεῖς, ἀνόητοι, ἄστατοι, ἄστοργοι, σκληροὶ, ἀνελεήμονες..." - καί... μένεις ἐμβρόντητος.

Καὶ ντραπήκαμε γιὰ τοὺς προπάτορές μας κι ἀλλάξαμε προπάτορες. Ἀποκτήσαμε τοιούτους, τοὺς «ἡγαπημένους τῷ Θεῷ», ποὺ ἦσαν ἄμεμπτοι. Καὶ ἐπληρώθη ἡ Γραφή. Καὶ τώρα, τί εἴμαστε; Ἐβραῖοι δὲν εἴμαστε, Χριστιανοὶ δὲν εἴμαστε, Ἕλληνες δὲν εἴμαστε, μπάσταρδοι εἴμαστε, τίποτα δὲν εἴμαστε. Ρωμιοὶ χωρὶς ταυτότητα καὶ χωρὶς πατριδα εἴμαστε, στερούμενοι "τῆς ἡμετέρας παιδείας", ἀθύρματα, ξύλινα πιόνια στὴ διεθνή σκακιέρα τῶν ἐξουσιαστῶν.

Οὐρανία Πρίγκουρη

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΜΑΝΕΑΣ

Πανάρχαιες Έλληνικές επιδράσεις στήν Ίαπωνική θρησκεία-παράδοση

Σε προηγούμενα τεύχη του “Δ” (146 και 151) έγινε λεπτομερής λόγος για τις επιδράσεις του προ- και μετα-κατακλυσμαίου Έλληνικού Πολιτισμού στην Ίνδικη χερσόνησο και στην άχανή χώρα της Κίνας. Στο παρόν άρθρο θα επικεντρωθεί το ενδιαφέρον μας στα πέρα της ήπειρωτικής Ασίας εδάφη και συγκεκριμένα στα Ίαπωνικά νησιά, όπου παρατηρούνται έντελως ιδιότυπα στοιχεία, που άφορούν ιστορικές, λαογραφικές, θρησκευτικές παραδόσεις και εν γένει την γένεση και την εξέλιξη του πολιτισμού σ’ αυτά. Τα στοιχεία αυτά, συγκρινόμενα με τα αντίστοιχα ελληνικά, πέρα από την όφθαλμοφανή ομοιότητα που παρουσιάζουν, προδίδουν, εφόσον μελετηθούν και αξιολογηθούν, την προέλευσή τους από το ελληνικό παρελθόν. Το δυστύχημα όμως είναι, ότι η έρευνα του ιαπωνικού πολιτισμού και των άπαρχών του προσκρούει στην ύπαρξη πολλών μέν πηγών, διεσπαρμένων δε κατά τόπους και αορίστων κατά χρόνους, που συμβαίνει εν πολλοίς να αναφέρονται σε κοινά πρόσωπα και γεγονότα με διαφορετικούς όρους και ποικιλόρυθμο ύφος. “Ας ληφθεί όμως υπ’ όψιν, ότι η Ίαπωνία αποτελείται από τέσσερα μεγάλα νησιά (Χονσού, Κιουσού, Σικόκου, Χοκάιντο) και μερικές εκατοντάδες μικρότερα. Είναι εύλογο λοιπόν τόσο η έλλειψη έδαφικής συνέχειας, που συνεπάγεται επικοινωνιακές δυσχέρειες, όσο και οι άλληλάλληλες γεωλογικές μεταβολές, που με τη σειρά τους προκαλούν και πληθυσμιακές ανακατατάξεις, να έχουν το μέρος της ευθύνης τους για το μωσαϊκό αυτό των πηγών και των παραδόσεων. Ουσιαστικά όμως η βάση των πολιτισμικών αυτών δομών είναι κοινή και έχει τις ρίζες της στην ελληνική ιστορία και κυρίως στην «προϊστορία».

Η πρώτη και άπτη απόδειξη της προελεύσεως του ιαπωνικού πολιτισμού από τους Έλληνες της προκατακλυσμιαίας κατά κύριο λόγο εποχής έχει καθαρά έθνολογική ή

Παγκράτιον και ΊΑπω-ανατολικά άθλήματα

Το να επικαλείται ό οποιοσδήποτε Έλληνας σήμερα τις αδιάσειστες και αδιάφενστες αποδειγμένες ιστορικές μαρτυρίες σε καμιά περίπτωση, νομίζω, δεν πρέπει να έκλαμβάνεται ή να χαρακτηρίζεται ως ρατσιστικό ή σωθινιστικό, αφού άπλά αυτό είναι μία καθαρή και γνήσια αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας. “Αν λοιπόν λάβουμε υπ’ όψη μας, ότι του όλου έκπολιτιστικού έργου της ελληνικής φυλής άνα τα πέρατα της οίκουμένης προεξάρχοντα ρόλο διεδραμάτισε ό άθλητισμός, οι άγώνες και τα άγωνίσματα τα ίδια – ή θρησκεία ήρθε σε δεύτερη θέση, αφού ύπήρχαν παντού τοπικές θρησκευτικές πεποιθήσεις και δοξασίες άμετακίνητες –, τότε όπωσδήποτε θα πρέπει να σταθούμε με περισσότερο έπιβαλλόμενη προσοχή και σοβαρότητα, άλλά και να διερευνήσουμε διεξοδικότερα τα κοινά σημεία-στοιχεία, που παρουσιάζονται στα σημερινά αποκαλούμενα “πολεμικά” ή “μαχητικά” άθλήματα, τα προερχόμενα από χώρες της ΊΑπω ΊΑνατολής (Ίαπωνία, Κορέα, Κίνα), σε σχέση με εκείνα τα άρχαιοελληνικά, που προϋπήρξαν αυτών.

Στις άρχαιοελληνικές πολεμικές τέχνες – τόσο παλαιές, που η άρχή τους χάνεται στα βάθη των αίωνων – δέσποζε το μέγα παγκράτιον, που χαρακτηρίστηκε για τη σπουδαιότητά του ως «των έν ΊΟλυμμία το κάλλιστον». Και βλέπουμε το παγκράτιο χαρακτηριστικά στη μέν Σπάρτη να κυριαρχεί ως πολεμική τέχνη, στις δε άλλες ελληνικές πόλεις – στις περισσότερες – ως μαχητική τέχνη, ή όποια και θεωρείται απαραίτητο συμπλήρωμα στη μορφωτική προσπάθεια διαπαιδαγώγησης κάθε πολίτη.

Το παγκράτιο λοιπόν, άν και έπίσημα συμπεριλήφθηκε ως άθλημα στην 33η ΊΟλυμπιάδα το 648 π.Χ. με πρώτον ΊΟλυμπιονίκη τόν Αύγδαμν τόν Συρακόσιο, ως άθλημα και άγώνισμα πολεμικής-μα-

μᾶλλον ἐθνομορφολογική ὑφή. Στὸ Χοκαίντο, τὸ βορειότερο νησί τῆς Ἰαπωνίας, ἀλλὰ καὶ στὴ γειτονιάζουσα μ' αὐτὸ Σαχαλίνη, κατοικοῦν ἕως σήμερα οἱ «Ἀινου» ἢ «Ἀινός». Πρόκειται γιὰ ἀνθρώπους, ποὺ δὲν συγγενεύουν φυλετικά μὲ τὸν ὑπόλοιπο πληθυσμό, ἀλλὰ ἀνήκουν στὴ λευκὴ φυλὴ καὶ ζοῦν ὁργανωμένοι σὲ ἰδιαίτερες κοινότητες. Τὰ χαρακτηριστικά τους εἶναι ἀμυγῶς εὐρωπαϊκά καὶ δὴ ἑλληνικά. Τὰ ἐνδύματά τους εἶναι πα- νομοιοτύπα μ' ἐκεῖνα τῶν προγόνων μας, ὅπως ἐπίσης καὶ ἄλλα στοιχεῖα τοῦ καθημερι- νοῦ βίου τους καὶ τῆς κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς τους. Εἶναι προφανές, ὅτι κατὰγονται ἀπὸ πανάρχαιους Ἑλληνες ἀποίκους, ποὺ ἐφθασαν στὴν Ἀπὼ Ἀνατολὴ σὲ ἐποχὲς πρὸ τῆς Μινωικῆς καὶ τῆς Μυκηναϊκῆς. Σ' αὐτὸ συνηγορεῖ καὶ τὸ παρατηρούμενο σ' αὐτοὺς κοινωνικὸ φαινόμενο τῆς «μητριαρχίας» σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν μεταγενέστερα ἐπικρατήσα- σα πατριαρχία. Γνωστὸ εἶναι ἄλλωστε, ὅτι οἱ προϊστορικοὶ Κρῆτες καλοῦσαν τὸν τόπο τους «μητρίδα» (καὶ ὄχι «πατρίδα»). Παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς σταδιακῆς ἀτονίας τοῦ φαινομένου τῆς μητριαρχίας οἱ Ἀινουὶ διετήρησαν τὴν ἰδιοσυστασία τους σὰν φυλετικὸ καὶ κοινωνικὸ μόρφωμα, γεγονός ἀπόλυτα φυσικὸ, καθὼς ἡ συσπείρωση ἀποτελοῦσε τὴν κύρια μέθοδο ἀντιστάσεως στοὺς κατὰ καιροὺς εἰσβολεῖς ἐκ δυσμῶν. Φαίνεται ὅμως, ὅτι οἱ ἐθνογαμι- κοὶ κανόνες τῶν Ἀινουὶ δὲν τηρήθηκαν ἀπαρέγκλιτα. Ἡ ἀνθρωπολογικὴ ἔρευνα ἔχει ἀπο- φανθεῖ, ὅτι οἱ Ἰάπωνες – ὅπως τοὺς γνωρίζουμε σήμερα – προήλθαν ἀπὸ ἐπιμελιεῖς Κο- ρεατῶν καὶ Πολυνησίων μὲ τοὺς Ἀινουί, οἱ ὁποῖοι κατεῖχαν ἄλλοτε ὀλόκληρὴν τὴν Ἰαπω- νία, ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ συνεχεῖς πολέμους ἀπομονώθηκαν στὸ βορρᾶ, ὅπως εὐγλωττα ἀνα- φέρει ὁ καθηγητὴς Félix Guirand.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς συναντήσεως καὶ μείξεως Ἀινουί-Ἀσιατῶν εἶχαν ἀναμφισβήτη- τα καὶ πολιτισμικὴ χροιά. Οἱ Ἰάπωνες μὲ τὴν ἀρόδο τοῦ χρόνου παρέλαβαν καὶ ἀφο- μοίωσαν ἀποσπασματικά ἢ καθ' ὀλοκληρίαν στοιχεῖα ἀπὸ τῆ ζωῆς, τῆ δράσης, τὴν παρά- δοση καὶ τὴν τέχνη τῶν Ἀινουί, τὰ ὁποῖα διατηροῦν ἕως σήμερα. Εἶναι ἄλλωστε παραδε- κτὸ ἀπὸ τὴν πλειονότητα τῶν ἐρευνητῶν, ὅτι ὁ ἰαπωνικὸς πολιτισμὸς εὐκόλα «συγκρητί- ζεται» μὲ τὸν ἑλληνογενὴ δυτικὸ πολιτισμὸ σὲ σύγκριση μὲ τὸ ὑπόλοιπο ἀσιατικὸ περι-βάλλον.

Ὁ ἰαπωνικὸς λαὸς λοιπὸν διετήρησε τὰ προγενέστερα αὐτὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα παρε-

χητικῆς τέχνης ὑπῆρξε ἀσφαλῶς ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα.

Στὰ «Ἀργοναυτικά» τῶν «Ὀρφικῶν» καὶ συγκεκριμένα ὅταν ἀναφέρονται οἱ ἐπιτύμβιοι ἀγῶνες ποὺ προκήρυξε καὶ τέλεσε ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἀργοναυτῶν Ἰάσωνας, γιὰ νὰ τιμῇ τὸν ἀδικο καὶ ἀδό- κητο θάνατο τοῦ φιλόξενου βασιλιᾶ Κύζικον – ποὺ εἶναι καὶ μιὰ ἀδιάφραστη μαρτυρία τῶν προη- γούμενα ἀναφερθέντων –, προστίθεται ὅτι πρῶτευσαν: ὁ Ἀγκαῖος ἀπ' τὴν Πλευρώνα τῆς Αἰτωλίας στὴν πάλη, ὁ Πηλέας βασιλιάς τῆς εὐφορίας Φθίας στὸ στάδιο (δρόμος), ὁ Κάστορας ὁ Διόσκουρος στὴν ἵππασία, ὁ ἀδελφὸς του Πολυδεύκης στὴν πυγμαχία καὶ ὁ Ἡρακλῆς στὸ παγκράτιο. Στὸ στί- χο δὲ 586 τῶν «Ἀργοναυτικῶν» ἀναγράφεται ἐπὶ λέξει: «αὐτὰρ παγκρατίοιο πόρην γέρας Ἡρα- κλῆι, ἀργύρεον κρατῆρα παναίολον», δηλ. γιὰ τὴ νίκη τοῦ Ἡρακλῆ στο παγκράτιο (ὁ Ἰάσωνας) τοῦ ἔδωσε ὡς βραβεῖο ἕναν ἀργυρὸ κρατῆρα (κύπελλο) πολυστολισμένον καὶ ἀπαστράπτοντα.

Τὸ παγκράτιο ἦταν τὸ κατ' ἐξοχὴν ἀγώνισμα καὶ ὅπως ἀναφέρει ὁ Θ. Β. Γιαννάκης στὸ διβλίο του «Ἱστορία Φυσικῆς Ἀγωγῆς», σελ. 358, τὸ ὄνομά του (παν-κράτος) σημαίνει «μὲ ὅλη τὴ δύναμη», γι' αὐτὸ παγκρατῆς ἦταν ὁ παντοδύναμος, πανίσχυρος, παντοκράτης. Κατὰ τὸν Πλούταρχο εὐρέτης τοῦ παγκρατίου ὑπῆρξε ὁ Θησεύς, ὁ ὁποῖος μεταχειρίστηκε αὐτὴ τὴν ἀγωνιστικὴ τακτικὴ μέθοδο, γιὰ νὰ νικήσῃ τὸν Μινώταυρο στὸν λαδύρινθο. (Σὲ παράσταση ἀρχαίων ἀγγείων εἰκονίζεται νὰ με- ταχειρίζεται παγκρατιαστικὴ λαδὴ στὸν Μινώταυρο).

Ὁ Πανσανίας θέλει τὸν Ἡρακλῆ εὐρέτη τοῦ παγκρατίου: «λέγεται δὲ καὶ ἐς αὐτὸν Ἡρακλῆα ὡς πάλιν ἀνέλοιτο καὶ παγκρατίου νίκας». Ὁ δὲ Φιλόστρατος – ἀναφέρει ὁ Θ. Β. Γιαννάκης – πληρο- φορεῖ, ὅτι ἡ πάλη, ἡ πυγμαχία καὶ τὸ παγκράτιο μῆκαν στοὺς Ἀγῶνες γιὰ πολεμικὴ χρησιμοτητα, ἀφοῦ στὸν Μαραθῶνα καὶ στὶς Θερμοπύλες «κλασθέντων αὐτοῖς ξιφῶν τε καὶ δορῶν πολλὰ ταῖς χερσὶ γυμναῖς ἐπραξαν... πάλη καὶ παγκράτιον ὡς ἐς τὸ πρόσφορον τῷ πολέμῳ εὐρήται» (Φιλ., Γυμν. Π).

δίδοντο από γενεά σέ γενεά προφορικά μέ τή μορφή θρύλων. Αυτό συνιστᾶ ἄλλη μία ἑλληνο-ιαπωνική “σύμπτωση”, καθώς, ὅπως στήν Ἑλλάδα τὸ ἔργο αὐτὸ ἀνελάμβαναν οἱ ραψωδοί, ἔτσι καί στήν Ἰαπωνία οἱ λεγόμενοι “κατάρι-μπέ” (ἄφηγητές) μετέδιδαν τὰ γεγονότα τοῦ ἀπώτατου παρελθόντος μέ μία τάση ἐξιδανικεύσως τῶν πρωταγωνιστῶν τους. Οἱ κατάρι-μπέ μάλιστα εἶχαν ἰδρύσει ἰδιαίτερη συντεχνία μέ κύριο σκοπὸ τὴν καλύτερη καί πιὸ ὁργανωμένη προετοιμασία τους γιὰ τίς μεγάλες συντοϊστικές ἐορτές, ὅπου καί ἀνελάμβαναν τὴν ὑποχρέωση νὰ ἀπαγγέλλουν. Εἶναι προὐχόν, ὅτι οἱ Ἰάπωνες ἔδιναν κι ἓναν τόνο ἱεροπρέπειας στοὺς θρύλους. Ἡ ἄποψη αὐτὴ ἐνισχύεται καί ἀπὸ τὴν παρατηρούμενη παράθεση ἱστορικῶν πληροφοριῶν καί θρυλικῶν ἀφηγήσεων στίς λειτουργικὲς προσευχὲς “*νορίτο*”. Πέρα ὅμως ἀπὸ τὸν ἱερό τους χαρακτήρα οἱ ἀφηγήσεις τῶν κατάρι-μπέ ἦταν περιζήτητες καί κατὰ τὴν τέλεση συμποσίων. Ὁ συγγραφέας N. Matsumoto στὸ ἔργο του “*Essai sur la Mythologie japonaise*” (Paris 1924) ἀναφέρει: “*Οἱ κατάρι-μπέ ἔφαλλαν τὰ ἄσματα τους στίς συναθροίσεις τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς ἢ τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν. Τὰ ποιήματα διηγοῦντο ἀναμφίδολα τὴν καταγωγή θεῶν καί προγόνων*”.

Ὡς πρὸς τίς γραπτὲς πηγὲς ἡ ἐμφάνιση καί στοιχειοθέτησή τους ἐντοπίζεται στὰ τέλη τοῦ 7ου μ.Χ. αἰῶνος. Ὅπως καί στήν Κίνα, ἔτσι καί στήν Ἰαπωνία ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς διὰ τοῦ ἰδίου τοῦ αὐτοκράτορος πολλὲς φορὲς ἦταν συνεχῆς. Ἡ ἐντονὴ αὐτὴ ἀνάμιξη τοῦ κράτους στὴ συγγραφὴ τῶν ἱστορικῶν καί προ-ιστορικῶν γεγονότων ὑπαγορευόταν ἀπὸ τὴν ἀνάγκη διαφυλάξεως τῆς γνησιότητός τους. Συνεπάρχον διάφορα ἱστορικά συγγράμματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀρυόμεθα πληροφορίες γιὰ τὸ ἀπώτατο ἰαπωνικὸ παρελθόν καί κατόπιν συγκριτικῆς μελέτης γιὰ τὴν ἐλληνικὴ ἐπίδραση σ’ αὐτό. Τὰ κυριότερα ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτὰ εἶναι:

α) Τὸ “*Κοζίκι*”. Συνεγράφη τὸ 711-712 μ.Χ. ἀπὸ τὸν Ὀνο Γιασουμάρο κατόπιν ἐντολῆς τῆς αὐτοκράτειρας Γκέμιο. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι λόγῳ διγλωσσίας εἶναι δυσανάγνωστο, ἀποτελεῖ τὸ πλεόν ἐγκυρο διβλίο τῆς ἰαπωνικῆς ἱστοριογραφίας. Μέσα στὰ κεφάλαιά του γίνεται λόγος γιὰ τὴ ζωὴ καί τὴ δράση τῶν προκατακλυσμιαίων Ἑλλήνων θεῶν, αὐτοκρατόρων καί ἡρώων, πού ταξιθεύοντες ἀνὰ τὴν ὑψηλὴ ἀφησαν τὰ ἱχνη τους καί στὰ ἰα-

Τὸ παγκράτιο – ἐπισημαίνει ὁ Θ.Β. Γιαννάκης – στοὺς Ἀγῶνες καί ἰδιαίτερα στήν Ὀλυμπία ἦταν τὸ πιὸ δημοφιλὲς ἀνδρικό ἀγώνισμα: «τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ κάλλιστον» τονεῖ γὰρ δὴ ἄνδρῶν τὸ παγκράτιον». Ὁ Φιλόσοφος ἀκόμη μεταξὺ ἄλλων μᾶς δίνει καί τὴν πιὸ σημαντικὴ ἴσως πληροφορία, ὅτι ὁ Ἑρμῆς ὑπῆρξε ὁ πρῶτος ἰδρυτὴς σχολῶν πολεμικῶν τεχνῶν. Ὁ Ἑρμῆς, δηλ. ὁ θεὸς προστάτης τῶν ταξιδιωτῶν καί στρατοκόπων.

Ἀφοῦ λοιπὸν τὸ παγκράτιο ἦταν γιὰ τοὺς ἄνδρες τὸ καλύτερο καί τὸ πιὸ ἀξιο ἀγώνισμα ἀλλὰ καί ἡ σπουδαιότερη ἀσκηση γιὰ τὴν προετοιμασία τόσο τῆς κοινωνικῆς διαγωγῆς τῶν ἀνδρῶν ὅσο καί τῶν πολεμιστῶν, ἦταν δυνατόν νὰ μὴν τὸ ἐπιδείκνυν οἱ Ἕλληνες παντοῦ, ὅπου κι ἂν πῆγαιναν μέ τὰ ταξίδια τους; Ἐχοντας ἐπομένως ὑπ’ ὄψιν τὰ βασικὰ αὐτὰ δεδομένα, ὅτι δηλ. οἱ ἀρχαιο-Ἕλληνες ὑπῆρξαν ὑπερπόντιοι ταξιδευτὲς ἀνὰ τὸν κόσμον καί ὅτι κατέχοντας ἀπόλυτα τὸ παγκράτιο, τὸ ἐπιδείκνυν ἢ καί τὸ δίδασκαν παντοῦ, ὅπου κι ἂν πῆγαιναν (μέχρι καί σχολὲς ἵδρυναν), ἀπὸ τὴν ἄλλη δὲ τοὺς βασικοὺς κανόνες λειτουργίας του, μαζὶ μέ τὸ ἀδιαμφισβήτητο γεγονὸς ὅτι ὑπῆρξε ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα ἀγωνίσματα καί ἡ ἀρχικὴ ἐφαρμογὴ, καθιέρωση καί χρῆση χάνεται στὰ βάθη τῶν αἰώνων, εἴμαστε σὲ θέση νὰ ἐπικαλεστοῦμε, ὅτι ὅποιαδήποτε ἄλλα παρεμφερῆ μεταγενέστερα ἀγωνίσματα, ἐφ’ ὅσον περιλαμβάνουν τεχνικὲς πανομοιότυπες ἐκείνων τοῦ παγκρατίου, βασικοὺς κανόνες του καί ἀπαγορεύσεις, εἶναι ἀντίγραφα τοῦ παγκρατίου. Καί τέτοια παρεμφερῆ ἀγωνίσματα εἶναι ὅλες οἱ πολεμικὲς-μαχητικὲς τέχνες τῶν ἀνατολικῶν τῆς Ἀσίας κρατῶν, οἱ βασικὲς τεχνικὲς καί βασικοὶ κανόνες τῶν ὁποίων εἶναι ἀκριβῆ ἀντίγραφα – μερικὲς μάλιστα τυφλά – τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ παγκρατίου. Ἀκόμη καί ἡ γενικὴ τους φιλοσοφία.

Ὁ Κορεάτης Δρ. Ju Ho Chang στήν ἀνακοίνωσή του, πού ἔκανε στήν 31η Σύνοδο τῆς Δ.Ο.Α. (16-31 Ἰουλίου 1991) στήν ἀρχαία Ὀλυμπία (Πρακτικά, σελ. 115) μέ θέμα «Ἡ Ἀσιατικὴ ἀντίληψη γιὰ

πωνικά νησιά δημιουργώντας πολιτισμό, όπως θα έκτεθει παρακάτω. Ύπερασπιζόμενος την αξιοπιστία του Κοζίμι και καθιστώντας αρίθμηλο τὸν σκοπὸ τῆς συντάξεώς του, ὁ ιστορικός καθηγητῆς Claud Maitre γράφει: “Τὸ Κοζίμι συνετάγγη, γιὰ νὰ καθορίσει ὁριστικὰ τὴ γενεαλογία τῶν αὐτοκρατορῶν καὶ νὰ διαλύσει κάθε ἀμφισβήτηση σχετικὰ μ’ αὐτὴν ἀφ’ ἑνός καὶ μὲ τὴν Σιντοϊστικὴ παράδοση ἀφ’ ἑτέρου, καθ’ ὅσον μάλιστα ἡ τελευταία ἀποτελεῖ πηγὴ λατρείας καὶ θεμέλιο τοῦ κράτους. Δὲν πρόκειται λοιπὸν μόνο γιὰ μιὰ ιστορικὴ συγγραφή ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀποκατάσταση μιᾶς σωστῆς ἀντιλήψεως” (Claud Maitrean, “La littérature historique du Japon des origines aux Ashikaga”, Paris 1903).

β) Τὸ “Νιχονσόκι”. Πρόκειται γιὰ πολυτομὴ ἐθνικὴ ἱστορία τῆς Ἰαπωνίας, ποὺ ἐγράφη περὶ τὸ 715 μ.Χ. Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον παρουσιάζει τὸ πρῶτο μέρος τοῦ ἔργου, τὸ “Τζινταϊκι”, ποὺ ὡς ὁλοκληρωμένο διβλίο κάνει λόγο γιὰ τὶς “γενεές τῶν θεῶν”.

γ) Τὸ “Μα-νιγιάσου”. Ἀποτελεῖ πανδέκτη ἱαπωνικῶν ποιημάτων καὶ ἐπῶν. Στὰ δεύτερα ἰδίως ἐντοπίζονται θρυλικές διηγήσεις.

δ) Τὸ “Σοτζιρόκου”. Εἶναι συλλογὴ γενεαλογιῶν καὶ βιογραφιῶν, ποὺ ἀφοροῦν τὶς εὐγενεὺς καταγωγῆς οἰκογένειες τῆς χώρας. Οἱ τελευταῖες γιὰ λόγους γοήτρου παρουσιάζονται στὸ ἐν λόγω διβλίο ὡς ἄμεσα καταγόμενες ἀπὸ θεοὺς καὶ ἥρωες, γιὰ τοὺς ὁποῖους δίδεται πλῆθος πληροφοριῶν.

Ἡ λαϊκὴ παράδοση λοιπὸν καὶ ἡ ἐπίσημη θρησκεία τῆς Ἰαπωνίας, ὁ Σιντοϊσμός, συνυπάρχουν ἁρμονικά, καθὼς ἀπουσιάζει ἀπὸ τὴν πορεία καὶ τὴ σχέση τους κάθε ἔννοια δόγματος καὶ ἀλληλοῦπνονομείσεως. Ἀπεναντίας ἡ θρησκεία κατοχυρώνει τὴν ἐθνικὴ παράδοση καὶ ἡ ἐθνικὴ παράδοση προσδίδει κύρος στὴ θρησκεία, καθὼς εἶναι γεγονός ὅτι ἡ δευτέρα προέρχεται ἀπὸ τὴν πρώτη καὶ οἱ δύο μαζὶ ἀνάγουν τὴν προέλευσή τους στὴν ἐλληνικὴ πραγματικότητα. Ξεκινώντας τὴν ἐξέταση καὶ τῶν δύο μεγεθῶν μὲ πρώτη τὴν παράδοση, ἀγομέθα διὰ τῆς συγκριτικῆς μεθόδου στὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ πρωταγωνιστὲς τῆς μακρινῆς χρονικῆς ἱαπωνικῆς ἱστορίας δὲν εἶναι ἄλλοι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες θεοὺς καὶ ἥρωες κοσμοκράτορες τῆς προκατακλυσμαίας ἐποχῆς.

Ἄς τοὺς δοῦμε ἀναλυτικά:

α) Ὁ Ἰζανάκι καὶ ἡ Ἰζανάμι. Πρόκειται γιὰ ἓνα ζεῦγος “εἰσαγωγικῶν θεῶν”, μὲ τὴν

τὸν ἀθλητισμὸ γιὰ ὅλους καὶ οἱ ἐπιπτώσεις τῆς στὸ Ὀλυμπιακὸ Κίνημα», ἀναφέρει μεταξὺ ἄλλων: «Ἡ ἱστορία μᾶς ἀποκαλύπτει, πὼς ἡ σωματικὴ ἀγωγή στὴν Ἀσία ἀναπτύχθηκε κυρίως μὲ βάση τὶς πολεμικὲς ἱκανότητες καὶ τὸ μαχητικὸ πνεῦμα τῶν στρατιωτῶν. Περιλάμβανε ἀρχαῖες παιδαγωγικὲς ἀρχὲς βασισμένες στὸ Βουδισμό καὶ στὸν Κομφουκιανισμό. Ἡ φιλοσοφία τους ἀπέβλεπε στὴ βελτίωση τοῦ ἀνθρώπινου ἥθους, τῆς προσωπικότητος καὶ ἀξιών ὅπως ἡ εὐκρίνεια, ὁ σεβασμός, τὸ θάρρος καὶ ἡ ἀκεραιότητα. Λόγω ὅμως τῆς ἐλλείψεως ἐνός δημοκρατικοῦ συστήματος στὴν Ἀσία ἡ σωματικὴ ἀγωγή γενικὰ περιοριζόταν σὲ ὀρισμένα τμήματα τοῦ πληθυσμοῦ, κυρίως στὸ στρατό». (Ὅλα αὐτὰ εἶναι χαρακτηριστικὰ τοῦ παγκρατίου).

Ἄρα οἱ πολεμικὲς τέχνες στὴν Ἀσία ἀρχίζουν μὲ τὸ Βουδισμό καὶ τὸν Κομφουκιανισμό. Δὲ νομίζω νὰ ὑπάρχει κανεὶς ποὺ νὰ ἀμφισβητεῖ τὴ δήλωση αὐτὴ τοῦ Κορεάτη ἐπιστήμονα. Ἀλλὰ ὁ Βούδας γεννήθηκε τὸ 560 π.Χ. καὶ ὁ Κομφούκιος τὸ 551 π.Χ., χρονολογίες δηλ. κατὰ πολὺ νεότερες καὶ ἀπὸ τὴ χρονολογία εἰσόδου τοῦ παγκρατίου στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες. Καὶ ἐπειδὴ οἱ ἀσιατικὲς πολεμικὲς τέχνες ἔχουν ὅλες τὸν κύριο κορμὸ τους τοὺς κανόνες, τὶς τεχνικὲς καὶ τὴν ὅλη φιλοσοφία τοῦ παγκρατίου, ποὺ προὔπηρξε αἰῶνες πρὶν ἐμφανιστοῦν ἐκεῖνες, δὲν χρειάζονται, νομίζω, καὶ περισσότερες μαρτυρίες, γιὰ νὰ ὑποστηρίξουμε, ὅτι ἐγινε ἀντιγραφή τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ παγκρατίου ἀπὸ τὶς ἀσιατικὲς πολεμικὲς-μαχητικὲς τέχνες, στὴν ὁποία ἀντιγραφή οἱ ἀσιάτες πρόσθεσαν μόνο γιὰ ἑναρμόνιση τὶς δικῆς τους θρησκευτικῆς δοξασίης, δεισιδαιμονίες καὶ ὀνοματολογία, ποὺ σὲ ἀρχετὲς περιπτώσεις δέχνη νὰ προέρχεται ἀπὸ παραφθορὰ ἢ ἀναγραμματισμὸ ἀρχαιοελληνικῶν λέξεων.

Ἀλήθεια ἡ λέξη «καράτε» δὲν δείχνει νὰ εἶναι κάποιος ἀναγραμματισμὸς τῆς ἀρχαιοελληνικῆς λέξης (παν) «κράτει»; Ἀλλὰ τί σημαίνει «καράτε»; Τὰ ἄδεια (χωρὶς ὄπλα) χέρια. Ὁ Πολυνάμας ὁ

έννοια ὅτι ἀπ' αὐτοὺς ξεκίνησε ἡ διαδικασία τοῦ ἐκπολιτισμοῦ τῶν Ἰαπώνων. Τὸ “*Κοζίκι*” τοὺς παρουσιάζει μὲ χαρακτηριστικὰ σὰν κι αὐτὰ ποὺ διέκριναν κατὰ τὴν ἐλληνικὴ παράδοση τὸν αὐτοκράτορα θεὸ Οὐρανὸ καὶ τὴ σύζυγό του Γαῖα. Μιὰ ἀπλὴ παραλληλὴ ἀνάγνωση τοῦ “*Κοζίκι*” καὶ τῆς “*Θεογονίας*” καταδεικνύει, ὅτι τὰ δύο ζευγάρια μόνο στίς λεπτομέρειες τοῦ ἔργου τους διαφέρουν.

β) Ὁ **Ἀμένο-Μινάκα-Νούσι**. Εἶναι κατὰ μία ἄλλη ἐκτίμηση ὁ θεὸς Οὐρανός, ὁ ὁποῖος ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς “Ἕλληνες καὶ “Μαίωv”. Ἡ παραφθορὰ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ ὀνόματος εἶναι προφανὴς ἐδῶ. Ἐν τούτοις πολλὲς ἀρχαῖες γενεαλογίες θέτουν τὸν Ἀμένο-Μινάκα σὲ προγενέστερη θέση ἀπὸ τὸν Ἰζανάκι καὶ τὴν Ἰζανάμι. Οἱ διαφοροποιήσεις αὐτὲς εἶναι εὐεξηγήτες, καθὼς οἱ ἰδιαιτερότητες τοῦ Ἰαπωνικοῦ γίνεσθαι καθιστοῦν νεφελώδεις τὴς διήγησεως. Γεγονὸς ὅμως εἶναι, καὶ πρέπει νὰ προσεχθεῖ, ἡ ἐτυμολογικὴ συγγένεια ἀφ' ἑνὸς τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀμένο-Μινάκα μ' ἐκεῖνο τῆς φυλῆς Ἀινοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ προσωνυμία τοῦ ἐκάστοτε Ἰάπωνα αὐτοκράτορος ὡς “οὐρανίου βασιλέα”.

γ) Ὁ **Σουσάνο**. Χωρὶς ἀμφιβολία πρόκειται γιὰ τὸ θεὸ Κρόνο. Στὸ α' τεῦχος τοῦ “*Κοζίκι*” ὁ Σουσάνο ἀναφέρεται ὡς θαλασσοκράτωρ, υἱὸς τοῦ Ἰζανάκι καὶ ἐπαναστάτης, ποὺ τελικὰ ἡττήθηκε καὶ ἐξεδιώχθη στίς ἀνατολικὲς ἐπαρχίες ἀπὸ τὴν αὐτοκρατορικὴ μητρόπολη Τακάμα. Στὴν Ἰαπωνία καὶ τὴν Πολυνησία, τόπους ἐξορίας του, ἐφθάσε ἰπτάμενος. Τὰ ἴδια ἀκριβῶς ἀναφέρουν γιὰ τὸν Κρόνο καὶ οἱ “Ἕλληνες ἱστορικοί”. Ἐνα ἐπιπλέον στοιχεῖο τῆς ταυτοπροσωπίας Κρόνου-Σουσάνο εἶναι, ὅτι καὶ στὴν Ἰαπωνικὴ καὶ στὴν ἐλληνικὴ παράδοση τὸ πρόσωπο αὐτὸ ἔφερε στὸ κεφάλι του δοῦκρανο.

δ) Ἡ **Ἀματέρα-Σου**. Εἶναι ἡ πλέον ἐξέχουσα θεὰ τοῦ Ἰαπωνικοῦ κόσμου μετὰ τὴν Ἰζανάμι. Φέρεται ὡς ἀδελφὴ τοῦ Σουσάνο καὶ ὡς ἡ θεὰ, ποὺ κληροδότησε τὴν Ἰαπωνία στοὺς αὐτοκράτορες. Κατὰ τὴν παράδοση εἶχε φθάσει στὴν Ἰαπωνία πάνω σ' ἕνα ὄστρακο. Τὸ *Κοζίκι* (α' μέρος) ἀναφέρει, ὅτι ἡ Ἀματέρα-Σου ἐκρύβη σὲ σπήλαιο μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ Σουσάνο, ἐνῶ, ἀφότου ὁ τελευταῖος ἡττήθηκε, ἡ θεὰ ἐπέστρεψε στὸ βασίλειο τῆς Τακάμα. Εἶναι προφανές, ὅτι ἡ Ἰαπωνικὴ αὐτὴ διήγηση ἀπηχεῖ τὴν περιπέτεια τῆς Ἑλληνίδας “Μητέρας Θεᾶς” (πρβλ. Ἀ-Ματέρα-Σου) Ρέας Ἀφροδίτης.

ε) Ὁ **Τούκου-Ὀμινό-Μικότο**. Τὰ κείμενα ἀναφέρουν, ὅτι κατὰ τὸν μερισμὸ τοῦ κόσμου

Σκοτονουαῖος ὅμως, Ὀλυμπιονίκης παγκρατιαστὴς στὴν 93ῃ Ὀλυμπιάδα (408 π.Χ.), τί ἔκανε, ὅταν δρέθηκε στὴν αὐλὴ τοῦ Πέρση βασιλιᾶ καὶ προκλήθηκε; Χρησιμοποιοῦντας μόνο τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια του, ἐντελῶς ἀσπλος, ἀντιμετώπισε ταυτόχρονα τρεῖς ἀπὸ τοὺς ἀθανάτους, τὴν προσωπικὴ ἀριστα ἐκπαιδευμένη φρουρὰ τοῦ βασιλέως, οἱ ὁποῖοι ἦταν ὀπλισμένοι, καὶ τοὺς νίκησε, ἀφοπλίζοντάς τους κι ὄχι ἐξοντώνοντάς τους. Δηλ. ἐκράτει... Νὰ πῶς περιγράφει τὸ γεγονός ὁ Εὐσέβιος: «ἐνῖκα παγκράτιον Πολυνδάμας Σκοτονουαῖος, ὑπερμεγέθης, ὃς ἐν Πέρσῃσι παρ' Ὁρχω (= Δαρεῖω Β' 423-404 π.Χ.) γενόμενος λόντας ἀνῆρει καὶ ὀπλισμένους τρεῖς ὀπλίτας τῶν ἀθανάτων γυμνὸς (=χωρὶς ὄπλα) κατηγωνίσατο, ἔστησε (=κράτησε, σταμάτησε) δὲ καὶ ἄρματα ἐλαννόμενα κατὰ κράτος».

Ἀλλὰ ἀδιάψενστα στοιχεῖα τῆς ἀντιγραφῆς εἶναι καὶ οἱ ἀναπαραστάσεις ἀγωνιζομένων παγκρατιαστῶν πάνω σὲ ἀρχαιοελληνικὰ ἀγγεῖα, ποὺ δείχνουν κινήσεις καὶ τεχνικὲς, τίς ὁποῖες καὶ παρατηροῦμε σήμερα στίς διάφορες μορφές τῶν πολεμικῶν-μαχητικῶν ἀσιατικῶν τεχνῶν αὐτούσιες καὶ ἀπαράλλαχτες.

Ἀκόμη θὰ πρέπει νὰ γίνεῃ παντοῦ γνωστό, ὅτι: «Γνωρίζομεν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν ξερευνήσεων καὶ τῶν διαπιστώσεων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων γεωγράφων, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὴν παναρχαῖαν ἐποχὴν ἔχουν πλεῖστοι πρὸς τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Κιναν ἀκόμη, ὅπως καὶ ὅτι: «πληροφορίαι ἀποδεικνύουν, ὅτι πανάρχαια ἑλληνικὰ φύλα εἶχαν φθάσει διὰ ξηρᾶς εἰς τὴν Ἀπὼ Ἀνατολὴν καὶ ἄλλα διὰ θαλάσσης εἰς τὰς Φιλιππῖνας» (Δ.Ι. Πασσᾶ, «Ἡ ἀληθινὴ προϊστορία», σελ. 35).

Ἦρθε λοιπὸν ἡ ὥρα, ποὺ συντονισμένα καὶ ὁργανωμένα πρέπει νὰ ἀπαιτήσουμε τὴν ἱστορικὴ ἀποκατάσταση τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ παγκρατίου. Καὶ αὐτό, νομίζω, εἶναι χρέος ἐθνικὸ, χρέος ὅλων μας.

Εὐθ. Ν. Χριστόπουλος

ἀπὸ τὸν Ἴζανάκι ὁ υἱὸς τοῦ Τούκου-Ὁμίνο-Μικότο ἔλαβε στὸ μεριδίό του τὴ “χώρα τοῦ ἐρέβους” (Γιόμ-τσου-κούνι) ἢ τὴν “θαθεῖα χώρα” (Σοκόνο-κούνι). Πρόκειται ἐν ὀλίγοις γιὰ τὴ “χώρα τῶν νεκρῶν», πού ἔλαχε ὡς κληρὸς στὸν Πλούτωνα, ὅταν ἐγίνε ἡ διανομὴ στὸν Ὀλυμπο.

στ) Ὁ **Πίκο-πόνο**. Λαμβάνοντας ὑπ’ ὄψιν τὴν πληροφορίαν τοῦ Διοδώρου τοῦ Σικιε-λιώτη, ὅτι τὸ προσωνύμιον “*Πίκος*” ἀποδίδεται στὸ Δία, συμπεραίνουμε ὅτι περὶ τοῦ τελευταίου πρόκειται, καὶ γιὰ τὸν πρόσθετο λόγο, ὅτι στὴν ἰαπωνικὴ παράδοση ὁ Πίκο-πόνο φέρεται ὡς μέγας αὐτοκράτωρ, ἐγγονὸς τοῦ Ἀμένο-Μινάκα-Νούσι (=Οὐρανοῦ).

ζ) Ὁ **Σινάτσου-Χίκο**. Ἀναφέρεται στὸ βιβλίον “*Νιχονσόκι*” (ἀ’ μέρος). Εἶναι ὁ Ἰάπων θεὸς τῶν ἀνέμων, τοὺς ὁποίους φυλάει σὲ «σάκκο», κατὰ μία ἀπεικόνισή του. Φέρεται δὲ ὡς υἱὸς τοῦ Ἴζανάκι. Εἶναι πασιφανές, ὅτι πρόκειται γιὰ μία ἰαπωνικὴ ἀπεικόνιση τοῦ θεοῦ Αἰόλου καὶ τῶν “ἀσκῶν” του.

η) Ὁ **Γιάμα**. Ἐτοὶ ὀνομάζουν οἱ Ἰάπωνες τὸν Ἕλληνα σοφὸ θεὸ Ἑρμῆ, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν συμπαράστασιν τῆς Ἀματέρα-Σου (=Ἀφροδίτης) μετέδωσε σ’ αὐτοὺς τὶς γνώσεις τοῦ γύρω ἀπὸ τὴ θεολογία καὶ τὴν κοσμολογία, θεμελιώνοντας μὲ αὐτὰς τὴ θρησκείαν. Τιμῆς ἐνεκεν οἱ Ἰάπωνες ἕως σήμερον κάνουν χρῆσιν τοῦ ὀνόματος “Γιάμα” ὡς συνθετικοῦ κυριῶν ὀνομάτων. Ἄς ὑπομνησθῇ, ὅτι ἀνάλογο ἔργον στὴν Κίνα εἶχαν συντελέσει ἡ Βάνγκ-Μου-Ἀφροδίτη καὶ ὁ Φουχσι-Ἑρμῆς (βλ. “*Δαυλόν*”, τ. 151).

Πέρα ἀπὸ τοὺς προαναφερθέντες “θεοὺς” τὸ ἰαπωνικὸ πάνθεον τῶν ἀθανάτων περιλαμβάνει καὶ κοινούς ἀνθρώπους προερχομένους ὡσαύτως ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν χώρον. Τέτοιοι εἶναι:

α) Ὁ **Σαρούτα**. Στὸ ἀ’ μέρος τοῦ *Κοζίκι* ἀναφέρεται, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτὸ κατασπαράχθηκε ἀπὸ ἓνα κῆτος. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἄλλος ἀπὸ τὸ θρυλικὸν βασιλεῖα τῆς Τροιζήνας Σάρωνα, πού εἶχε αὐτὴν τὴν ἀτυχὴ τελευτὴ, πού ἀντέγραψαν ἀργότερα οἱ Ἑδραῖοι στὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰωνᾶ.

β) Ὁ **Ριγκού**. Εἶναι ὁ Ἕλληνας στρατηγὸς Γύης, πού κατὰ τὴν παράδοσιν τόσο τὴν ἰαπωνικὴν ὥς καὶ τὴν ἑλληνικὴν φρουροῦσε τὶς ἀνατολικὰς θάλασσας.

γ) Ὁ **Κόττο**. Ταυτίζεται μὲ τὸν Ἕλληνα στρατηγὸν τῆς ἐποχῆς τῶν θεῶν Κόττον, πού ἦταν ὑπάσπιστος τοῦ Δία.

Τέλος ἡ ἀναφερόμενη στὶς ἰαπωνικὰς γραφὰς ὡς “*Τακάμα*” (=οὐράνια χώρα) προκύπτει, ὅτι εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ-Αἰγυπτιακὴ χώρα πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, ἀπ’ ὅπου οἱ πανάργχοι προέγονοι μας ἐξορμούσαν γιὰ τὴν ἀνακάλυψιν νέων κόσμων.

Σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴ θρησκείαν τοῦ Σιντοϊσμοῦ, εἶναι φανερό, ὅτι σὲ σύγκρισιν μὲ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν παρουσιάζει μία θεμελιώδη ὁμοιότητα: τὸν ἀπόλυτον σεβασμὸν στὴν φυσιολογία καὶ τὴν ἰσορροπία τοῦ κόσμου καὶ στοὺς νόμους πού διέπουν τὸ σύμπαν. Ὁ σεβασμὸς αὐτὸς φθάνει στὴν ἱεροποίησιν. Ἡ ἐσωτερικὴ πνευματικὴ φύσις τῶν στοιχείων τῆς ὁρατῆς φύσεως γίνεται βασικὴ ἀρχὴ καὶ γιὰ τοὺς συντοίστες διδασκάλους. Ἡ παρατηρούμενη διὰ θρύλου τοποθέτησιν «πνευμάτων», ὑπαρκτῶν ἄλλοτε, σὲ καίρια καὶ ζωτικὰ σημεῖα τοῦ περιβάλλοντος κόσμου καὶ ἡ συνεχὴς ἀπόδοσιν τιμῶν σ’ αὐτὰ μὲ τελετὰς – πού ἐπίσης παρέλαβαν οἱ Ἰάπωνες ἀπὸ τοὺς Ἀἰνοὺ καὶ συνακόλουθα ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας – προβάλλουν τὴν ἀναγκαιότητα διατηρήσεως τῆς ἰσορροπίας ἀνάμεσα στὸ ὕψιστον καὶ τὸ ἄνυλον, καθὼς καὶ τῆς ἀποφυγῆς τῆς “*ὑβρεως*”. Ἡ περὶ φύσεως διδασκαλία τοῦ Ἑρμῆ ἦταν λογικὸν νὰ ἔχει καθολικὴ ἀπὸδοσιν σὲ μία χώρα ὅπως ἡ Ἰαπωνία, μὲ δεδομένη γεωλογικὴ ἀστάθεια ἀπὸ χιλιάδων ἐτῶν καὶ μὲ ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην διατηρήσεως τοῦ κατὰ φύσιν.

Κατόπιν ὅλων αὐτῶν καθίσταται ὀλοφάνερο, ὅτι τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν στοιχεῖον γονιμοποίησε ἓναν ἀκόμη λαὸν τῆς γῆς καὶ συνετέλεσε στὴν ἐξέλιξιν τοῦ πολυδιάστατου πολιτισμοῦ του. Ὁχι μόνον οἱ Ἰάπωνες ἀλλὰ καὶ ἱκανὸς ἀριθμὸς ἄλλων ἐθνῶν διατηροῦν ὡς σήμερον ἱστορικὰς μνῆμας καὶ παραδόσεις, πού ἀναπτύχθηκαν στὰ μέρη τους, ἀπὸ τὴν κοινὴν ὁμῶς γιὰ ὅλα ἑλληνικὴν γενεσιουργὸν μήτρα. Τὸ δυσάρεστο εἶναι, ὅτι ἡ μήτρα τοῦ πολιτισμοῦ παραμένει ἀπὸ αἰῶνες στεῖρα στὴ γεωγραφικὴ κοιτίδα τῆς.

Ρωμαϊκή propaganda fide

Ἀποκάλυψη ἐδῶ καὶ τώρα. Κάπως ἔτσι ἀπρόσκλητη μπήκε ἡ «Ἀποκάλυψη» στὰ σπίτια μας. Ἀνθρώποι, ποὺ ἀγνοοῦσαν ἀκόμα καὶ τὸ ποιὸς ἔγραψε αὐτὸ τὸ βιβλίον ἢ πότε γράφτηκε, βρέθηκαν τώρα νὰ μιλᾶνε στὰ καφενεῖα, στὰ μπάρ καὶ στὶς λαϊκὲς ἀγορὲς γιὰ τὴν ἀποκάλυψη τῆς Πάτμου καὶ γιὰ τὰ θηρία, ποὺ θὰ κατέβουν ἀπ' τοὺς οὐρανούς γιὰ νὰ μᾶς φᾶνε, ἐμᾶς τοὺς κακοὺς ἀμαρτωλοὺς. Ἄλλος τὰ φαντάζεται μὲ νύχια γαμπῶ, κέρατα καὶ δόντια θρυκόλακα, ἄλλος κατακόκκινα μὲ οὐρὲς καὶ μὲ τρίαίνες καὶ κάποιοι ἄλλοι τὰ συγκρίνουν μὲ τὰ πραγματικὰ θηρία, ποὺ εἶδαν στὴν Πάτμο τὶς μέρες τῶν ἐκδηλώσεων, νὰ μπαινοβγαίνουν στὰ κόττερα καὶ στὶς μερσεντές. Αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι δὲν ἀπέχουν καὶ πολὺ ἀπ' τὴν πραγματικότητα.

Ἦταν καὶ κάποιοι ἄλλοι, ὅπως δεσποτάδες μὲ χρυσοποιίικτες στολὲς καὶ ράβδους καὶ τεράστιους σταυροὺς στὸ στήθος, ποὺ περπατοῦσαν μὲ δῆμα καμαρωτὸ καὶ τὴν κοιλιά προτεταμένη. Ρίχναν ποὺ καὶ ποὺ κάποιο βλέμμα στὸ ταλαίπωρο πλῆθος θέλοντας νὰ τὸ ἐλεήσουν μέσα ἀπὸ τὶς φιλάνθρωπες ματιές τους. Αὐτὸ εἶναι τὸ μέλλον ἀραγε τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας;

Εἶναι ὅμως καὶ κάτι ἄλλοι, λαϊκοί, ποὺ πονοῦνε χρυστιανισμὸ ἀπ' τὰ κανάλια καὶ τὰ ὑπόλοιπα μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης. Αὐτοὶ ἐπὶ μόνιμον βάσεως παίρνουν ὕψος μειλίχιον, ἓνα χαμόγελο ἀποσδιόριστο, βλέμμα στὸ κενὸ καὶ γενικὰ ὕψος ἀγγέλου, ποὺ ἀπὸ λάθος βρέθηκε στὴν γῆ. Καταλαμβάνουν τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο τόσο τὰ κρατικὰ ὅσο καὶ τὰ ιδιωτικὰ κανάλια. Ἀπλώνονται στὶς πολυθρόνες ἢ στὸν καναπέδες, οἱ κατώτεροι στὴν ἱεραρχία τοῦ γυαλινοῦ βολεύονται καὶ μὲ καμμιὰ καρέκλα, καὶ ἀρχίζουν τὶς ἀερολογίες. Ἀπὸ ποῦ νὰ ἀρχίσεις καὶ ποῦ νὰ τελειώσεις. Λεξιλόγιο τῶν πενήντα-ἐξήντα λέξεων, ποὺ ἐπαναλαμβάνονται μὲ διαφορετικὴ σειρὰ, γιὰ νὰ σπᾶει ἡ μονοτονία. Θεὸς-ἀγάπη-πρέπει-ἀμαρτία-ἀντίχριστος-σατανᾶς-ἐκκλησία-πιστοὶ-τιμωρία, καὶ δώστον ἀπ' τὴν ἀρχή. Ἐκκλησία-πιστοὶ-θεὸς-ἀγάπη-πρέπει-ἀμαρτία-τιμωρία-ἀντίχριστος-σατανᾶς. Κάπως ἔτσι διαδίδεται ὁ λόγος τους. Καὶ ἀφοῦ ἐπὶ ὥρα ἀνακατέψουν μὲ μαεστρία τὰ ἴδια νοήματα, καταλήγουν πάνω-κάτω: «Πρέπει ὅλοι νὰ ἐπαγρυπνοῦμε, γιὰτὶ οἱ ἐχθροὶ τῆς ἐκκλησίας (τοῦ μαγαζιοῦ) τοῦ Χριστοῦ (τσέπης) καὶ τῆς Ἑλλάδος μας (Ρωμιοσύνη) παραμονεύουν». Καὶ συνήθως ἓνας σὰν ἀπὸ μπουτικὸ βγαλμένος παρουνιαστὴς εὐχαριστεῖ τὸν φιλοξενούμενο τῆς ἐκπομπῆς «γιὰ τὰ τόσα σημαντικὰ ποὺ μᾶς εἶπε σήμερα», ἄσχετα κι' ἂν ὁ ἴδιος πολλὰς φορὲς δὲν καταλάβαινε τίποτα ἢ θὰ ἤθελε νὰ πάρε, ὅταν δὲν τὸν ἔπιανε ὁ φακός, ἓνα ὑπνάκο στὴν δική του πολυθρόνα.

Ὑπάρχει καὶ μιὰ ἄλλη κατηγορία ὅμως. Αὐτοὶ ποὺ ἔχουν δικιὰ τους ἐκπομπή. Ἐκεῖ ἡ κατάσταση εἶναι ἀκόμα πιὸ ἀπολαυστικὴ. Τὸ τί μαργαριτάρια ἀκούγονται δὲν περιγράφεται. Γιατὶ σὲ μιὰ ἐκπομπὴ διαλογικὴ ὑπάρχει χρόνος περιορισμένος, διακόπτει καὶ ὁ συντονιστὴς καὶ ἔτσι δὲν ξεφεύγει πολὺ ἡ συζήτηση. Ὅταν ὅμως στήνεσαι μπροστὰ σὲ μιὰ κάμερα καὶ πρέπει νὰ μιλᾷς συνεχῶς μόνος σου, δὲν μπορεῖ, κάτι θὰ σοῦ ξεφύγει. Ἐὰν δὲν ἔχεις ἀκούσει παρόμοια ἐκπομπή, νομίζεις ὅτι ἔχει ἔρθει ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου. Τὸ τί ἀκοῦς δὲν περιγράφεται. Ὄντα μὲ δέκα κεφάλια καὶ σουβλερὰ δόντια, σφραγίδες ποὺ ἀνοίγουν καὶ ἄλλες ποὺ κλείνουν, ἀνθρώπινα ζόμπι ποὺ περπατοῦν στοὺς δρόμους, ἓνας θεὸς τιμωρὸς ποὺ κυκλοφορεῖ μὲ χαντζάρια καὶ δρεπάνια στὰ χεῖρα, θρονεῖς καὶ ἀστραπὲς, σχίζεται ἡ γῆ, ἀμαρτωλοὶ φοροφυγάδες καὶ οἰκο-

γενειάρχες πού τρέχουν νά σωθοῦν, ἀνήθικοι πού δὲν νήστεψαν Τετάρτη καὶ Παρασκευή, πού σιγοβράζουν σὲ καζάνια. Ἄλλο νὰ σᾶς λέω, ἄλλο νὰ ἀκοῦτε καὶ νὰ βλέπετε. Ὡσπου ἡ κλείνεις τὴν τηλεόραση τρομοκρατημένος ψάχνοντας νὰ βρῆς τί δὲν ἔκανες σωστά ἢ κυττάζεις στὸν καθρέφτη, προσπαθώντας νὰ δεῖς τὸ τέρας πού ἔκρυδες μέσα σου, ἢ σπᾶς τὴν τηλεόραση. Φουσκώνουν, ξεφουσκώνουν, τὸ νιώθουν μέσα τους, κουνᾶνε τὰ χέρια, τραντάζονται τὰ γένηια τους ἀπ' τὴν ὀργή καὶ τὸ μῖσος, ἀναθεματίζουν καὶ κατηγοροῦν ἀσύστολα, κριτὲς ἐπὶ τῆς γῆς, στρατάρχες τοῦ στρατοῦ τοῦ Γιαχβέ.

Καὶ ἀπορεῖ βέβαια ὁ κάθε ἄνθρωπος: Ποιὸς τοὺς ἔδωσε αὐτὸ τὸ δικαίωμα; Πῶς μποροῦν αὐτοὶ νὰ ταλαιπωροῦν τὴν διδασχὴ «μὴ κρίνετε ἵνα μὴ κριθήτε»; Ἡ ἐπίσημη Ἐκκλησία τί λέει γιὰ ὅλα αὐτά; Ποιὸς ἀμόλησε τὸν θίασο αὐτὸ στὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης; Δροῦν ἀπὸ μόνοι τους ἢ ὠθοῦνται ἀπὸ κάποιο κέντρο ἀποφάσεων; Εἶναι τέλος ἡ γραμμὴ τῆς Ρωμοσύνης, ἡ γραμμὴ τῆς ὑποτέλειας καὶ τῆς ἔσχατης παρακμῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ ἐπίσημη θέση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος; Καὶ ἂν τὸν τίτλο «Ρωμιοὶ» δέχονται, ἴσως καὶ δικαιολογημένα, οἱ ὑπόδουλοι Ἕλληνες τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸ Πατριαρχεῖο, ἢ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ Ἕλληνες ἀντιπρόσωποί της ἀποτελοῦν ὄχημα τῶν ἐκεῖ Ρωμιῶν; Καὶ ἐδῶ ἰσχύει ἢ ὄχι τὸ αὐτοκέφαλο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος;

Θὰ ἦταν ἐπαινετέοι οἱ ἀνὰ τὰ κανάλια κληρικοί, ἂν εὐθαρσῶς δήλωναν: Ναί, εἴμαστε συνεχιστὲς τῆς ἡττας καὶ ταπείνωσης τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ναί, νίοθετοῦμε τὸν τίτλο τῆς ὑποτέλειας, πού δηλώνει τὴν ὑποταγὴ μας στοὺς Ρωμαίους καὶ τὴν ἀπώλεια τοῦ ἐθνικοῦ ὀνόματος τῶν Ἑλλήνων. Ναί, νίοθετοῦμε καὶ τὸν τίτλο πού οἱ Ὀθωμανοὶ ἀφεντάδες μᾶς ἔδωσαν, Οὐρὸν καὶ χριστιγιάν, Ρωμιοὶ χριστιανοί, γιὰ αὐτοὺς εἴμαστε. Ναί, μισοῦμε τὸ ἐλληνικὸ πνεῦμα καὶ τὰ ἔργα τῶν «εἰδωλολατρῶν» ἐκείνων καὶ εὐχαρίστως θὰ τοὺς καίγαμε καὶ πάλι στὴν πυρὰ, θὰ ἐξαφανίζαμε τὰ διδλία τους, θὰ σπάγαμε τοὺς χώρους, ὅπου προάγεται ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἐπιστήμη. Γιατί μὲ ἐλληνικὲς ιδέες καὶ ἐπιστήμη ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ δεισιδαιμονία δὲν ἔχουν χώρο νὰ κινηθοῦν καὶ νὰ στεριώσουν. Νὰ βγοῦν καὶ νὰ τὰ ποῦν καθαρὰ καὶ ὄχι νὰ μασᾶνε τὰ λόγια τους τώρα, πού ἡ ἐλληνικὴ ιδέα ἀρχίζει καὶ θεωρεῖται, καὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ συμβιβάσουν τὰ ἀσυμβίβαστα.

Δυστυχῶς ὅμως γι' αὐτοὺς καὶ εὐτυχῶς γιὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν πολιτισμὸ ὑπάρχουν καὶ οἱ ἱεράρχες ἐκεῖνοι, πού μέσα ἀπὸ τὴν σεμνότητα πού τοὺς διακρίνει, ἀπὸ τὴν εὐρυμάθειά τους καὶ τὸ ὀξὺ κριτικὸ τους πνεῦμα, ἀφυπνίζονται. Κατανοοῦν, ὅτι ἡ λύση δὲν εἶναι οἱ ἀφορισμοί, τὰ μῖση, ἡ ἀμάθεια, ἡ ἐγωπάθεια καὶ τὸ συμφέρον, ἀλλὰ οἱ ιδέες πού πλάθουν ἀνθρώπινους χαρακτήρες ἱκανοὺς νὰ ἀντιπαρέλθουν ἀδιέξοδα, ὅπου ὁ ὑλιστικὸς πολιτισμὸς τῆς μεταχριστιανικῆς ἐποχῆς ὁδήγησε τὸν ἄνθρωπο. Δίνουν τὴν δική τους μάχη ἀργά, σιωπηλά, μὲ σύνεση καὶ καρτερία, προκειμένου νὰ ὀρίσουν ἀρχές γιὰ τὸν ἐλληνικὸ κόσμο τοῦ μέλλοντος, πού πλησιάζει. Γιὰ νὰ πάρῃ σάρκα καὶ ὅσα τὰ ὄραμα. Γιὰ ἕναν κόσμον χωρὶς θηρία, φοβίες, σκότος, σφαγὲς καὶ ἐξουσιασμό. Γιὰ ἕναν κόσμον, ὅπου ὁ ἄνθρωπος, ὁ Ἕλληνας ἄνθρωπος, αὐτὸς πού ἀποτελεῖ κατ' ἀποκλειστικότητα τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, θὰ ξαναβρῇ καὶ πάλι τὴν θέση πού τοῦ ἀρμόζει στοὺς πολιτιστικούς ὀρίζοντες τῆς οἰκουμένης. Κόσμον Ἑλληνικό. Καὶ τοὺς ἀξίζουν συγχαρητήρια.

Νέμεσις

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟ

ΚΩΣΤΑΣ ΔΟΥΚΑΣ

Νέο (πέτρινο) εύρημα στην Καστοριά, με προκατακλυσμιαία Έλληνική γραφή

ΟΜΟΙΟ ΣΕ ΣΧΗΜΑ ΜΕ ΤΗ ΞΥΛΙΝΗ ΕΠΙΓΡΑΦΗ
ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ

α. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Από την ημέρα που άνεκαλύφθη ή περίφημη επιγραφή του Διοσηλιού Καστοριάς στις αρχές του 1994 και χρονολογήθηκε από τον «Δημόκριτο» με την μέθοδο του ραδιενεργού άνθρακος C-14 στο έτος 5.250 π.Χ., δεν έχει δοθεί στην δημοσιότητα καμμία επίσημη ανακοίνωση, όχι για το τί μπορεί να λέη ή πινακίδα, αλλά ούτε περι ποίου είδους γραφής πρόκειται, μολονότι όφθαλμοφανώς διαπιστώνεται ακόμη και από τον μη είδήμονα, ότι πρόκειται περι πρωίμου Έλληνικής Γραμμικής Γραφής. Ή καταφανέστατη συγγενεία της με τις Γραμμικές Α και Β δεν λαμβάνεται καθόλου ύπ' όψιν.

Ό έχων χρεωθή το σπουδαιότατο αυτό αρχαιολογικό εύρημα είναι ό καθηγητής του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Γ. Χουρμουζιάδης, ό όποιος όμολογουμένως έχει πραγματοποιήσει σπουδαίο ανασκαπτικό έργο στο Διοσηλιό και έχει συγκεντρώσει σημαντικό αρχαιολογικό ύλικό από τις λιμναίες κατοικίες, από το όποιο αποδεικνύεται, ότι τουλάχιστον πριν από 7.000 χρόνια από σήμερα στην περιφέρεια της λίμνης της Καστοριάς ήκμαζε ένας ώργανωμένος πολιτισμός με ανθρώπους που γνώριζαν καλά όχι μόνο το κυνήγι και την άλιεία αλλά και την καλλιέργεια της γής, αφού βρέθηκαν ακόμη και απολιθωμένοι σπόροι γεννημάτων. Οί άνθρωποι αυτοί ζούσαν σε λιμναίες κατοικίες, είχαν έξασφαλισμένο τρόπο ζωής από το ψάρεμα, το κυνήγι και την καλλιέργεια της γής και αισθάνονταν ασφαείς στις κατοικίες τους από τις επιθέσεις των άγρίων θηρίων.

Χρησιμοποιούσαν επίσης τον όψιδιανό για τα όπλα τους και είχαν πολύ έξελιγμένα όπλα για την μακρυνή εκείνη εποχή. Ή ύπαρξη του όψιδιανού, που βρέθηκε σε άφθονία στην Καστοριά, αποδεικνύει, ότι οί παμπάλαιοι κάτοικοι της λίμνης έπικοινωνούσαν με τους κατοίκους της νοτίου Ελλάδος, με την Μήλο όπωςδήποτε, αλλά και με την Κρήτη, αφού

είναι αποδεδειγμένο ιστορικῶς ὅτι οἱ Ἑτεόκρητες θαλασσοποροῦσαν ἀπὸ τὴν 10η χιλιετία. Ἡ σιγουριά καὶ ἡ ἐξασφάλιση ἀφθόνων τροφίμων ἦταν φυσικὸ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν καλλιέργεια τῆς δεδομένης εὐφυΐας τοῦ ἀνθρώπου, πού εἶναι ἡ ἴδια ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ *homo habilis* καὶ τοῦ *homo sapiens* ἀλλὰ καὶ τοῦ παλαιότερου ὄντος μὲ προδιαγραφές ἀνθρώπου, μέχρι σήμερα.

Ἡ εὐφυΐα καὶ ἡ ἀνάπτυξη τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ στοὺς ἀνθρώπους τῆς Καστοριάς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα καὶ συγκεκριμένα:

α) Ἀπὸ τὴν ἀρχαιότερα φλογέρα τοῦ κόσμου φτιαγμένη ἀπὸ κόκκαλο (βλ. φωτογραφία). Ἄς σημειωθῇ, ὅτι ὁ περίφημος ἀρπιστὴς τῆς Κέρου χρονολογεῖται γύρω στὸ 2.500 π.Χ.

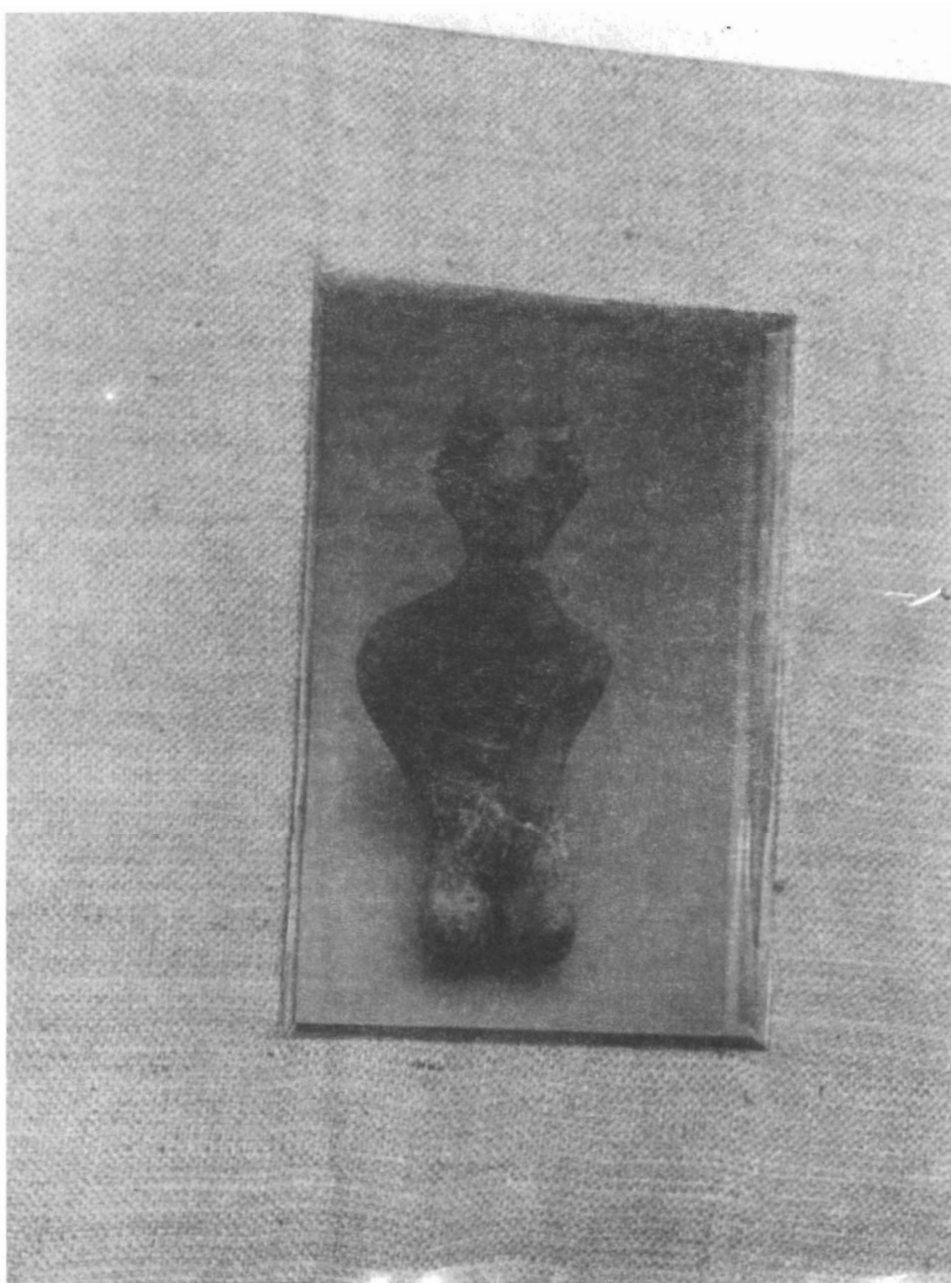
β) Ἀπὸ ἓνα ἀγαλμάτιο ἰδιαζούσης τεχνοτροπίας καὶ παγκοσμίου πρωτοτυπίας ὡς πρὸς τὴν τοποθέτηση τῶν χειρῶν. Τὸ ἓνα χέρι κρύβει τὰ αἰδοῖα καὶ τὸ ἄλλο τὰ ὀπίσθια. Ἐπίσης ὅλο τὸ κορμὶ τελειώνει στὰ γόνατα, χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι τὰ πόδια ἔχουν κοπεῖ, ἀλλὰ ἔχουν ἔτσι φιλοτεχνηθῇ (βλ. φωτογραφία).

γ) Ἀπὸ τὴν περίφημη ἐγχάρακτη ἐπιγραφή, πού βρέθηκε σὲ ἓνα ἀπολιθωμένο κομμάτι δάρκας, πού καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸ ἀρχαιότερο εὕρημα πλωτοῦ μέσου στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο (βλ. «Δαυλόν», τ. 147).

Ὁ τύπος ἀναφέρθηκε στὴν περιγραφή αὐτὴ κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ἀνακαλύψεώς του. Ἡ «Ἀπογευματινὴ» (17-2-1994) ἔγραφε περὶ «δημιουργίας τοῦ ἐλληνικοῦ ἀλφαβήτου στὸν ἐλληνικὸ χῶρο δίκεν ἀναφορὰς σὲ γραπτὴ διατύπωση νοημάτων» καὶ τὸ «Ἔθνος» (15-2-1994) ἔγραφε, ὅτι «εἶναι ἡ ἀρχαιότερη ἴσως γραφὴ τῆς Εὐρώπης, πού χρονολογεῖται στὸ ἔτος 5.260 π.Χ. [...] βρέθηκε σὲ ξύλινη πινακίδα στὴν λίμνη τῆς Καστοριάς [...] εἶναι ἡ μοναδικὴ γραφὴ σὲ ξύλο αὐτῆς τῆς περιόδου καὶ ἡ πινακίδα μπορεῖ νὰ ἐνταχθῇ στὸ σύστημα τῆς παλαιοευρωπαϊκῆς γραφῆς καὶ μάλιστα στὴν πρώιμη φάση της».

Τὸ περιοδικὸ «Δαυλός» στὸ τεῦχος 147 (Μάρτιος 1994) δημοσίευσε ἐργασία τοῦ συνεργάτου του κ. Καλλιμάχου Διογένη, ἡ ὁποία χαρακτηρίσθηκε ὡς «μία πρώτη προσπάθεια ἀποκρυπτογραφήσεως τῆς γραφῆς τῆς Καστοριάς». Ὁ συγγραφεὺς, καθαρογραφώντας τὰ σύμβολα τῆς πινακίδος καὶ συγκρίνοντάς τα μὲ τὶς ἀντιστοιχίες τῶν χαρακτήρων σὲ ΓΓΑ, ἀποκρυπτογραφεῖ σὲ ἐλεύθερη ἀπόδοση τὰ ἑξῆς: «Στὸν Κάστορα τῆς Θεσπρωτίας λίμνης τῆς Δύσης (ἢ τῶν δύο λιμνῶν) τὸν ἥρωα».

Στὸ περιοδικὸ «Ἐψιλον» τῆς «Ἐλευθεροτυπίας» (15-10-1995) δημοσιεύθηκε ἐκτεταμένο ἄρθρο ὑπὸ τὸν τίτλο «Καστοριά, 5295 π.Χ.» μὲ συνέντευξη ἀπὸ τὸν καθηγητὴ κ. Γ. Χουρμουζιάδη, ὁ ὁποῖος, ὅταν ἐρωτήθη ἀπὸ τὴν δημοσιογράφο κ. Μαρία Ἀλαβάνου, ἂν μποροῦμε νὰ χαρακτη-

*Τὸ περιέργον τεχνοτροπίας εἰδώλιο, πὸν ἀπεκάλυψε ἡ ἀρχαιολογικὴ
σκαπάνη στὸ Διοσηλιὸ Καστοριᾶς. Ἐκτίθεται σὲ φωτογραφία στὴν
προσωρινὴ ἀρχαιολογικὴ συλλογὴ τῆς Κοινότητος.*

ρίσουμε τὰ χαραγμένα «σήματα» ὡς γραφή, φέρεται νὰ ἀπάντησε ὡς ἑξῆς, ἐπιβεβαιώνοντας πάντως ἔμμεσα ὅτι πρόκειται περὶ ἀνθρωπίνης προσπάθειας ἐπικοινωνίας: «*Ἄν ὀρίσουμε τὴν γραφὴν μὲ τὸν συμβατικό-φιλολογικὸ τρόπο ὡς σύστημα γραμματικὸ καὶ συντακτικὸ, ὄχι. Ὅμως ἴσως εἶναι πλέον καιρὸς ν' ἀναθεωρήσουμε τὴν ἄποψη αὐτή, γιατί δὲν μπορούμε ν' ἀγνοήσουμε τὸ γεγονὸς ὅτι μία καρδιὰ χαραγμένη σ' ἓνα δένδρο, λόγου χάριν, εἶναι ἓνα μήνυμα. Μᾶς ἀποκαλύπτει, ὅτι ὁ Γ εἶναι ἐρωτευμένος μὲ τὴν Ε. Ἡ ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐπικοινωνήσῃ, νὰ μεταφέρει μηνύματα εἶναι πιὸ παλιὰ ἀπ' ὅ,τι μπορούμε νὰ φαντασθοῦμε*».

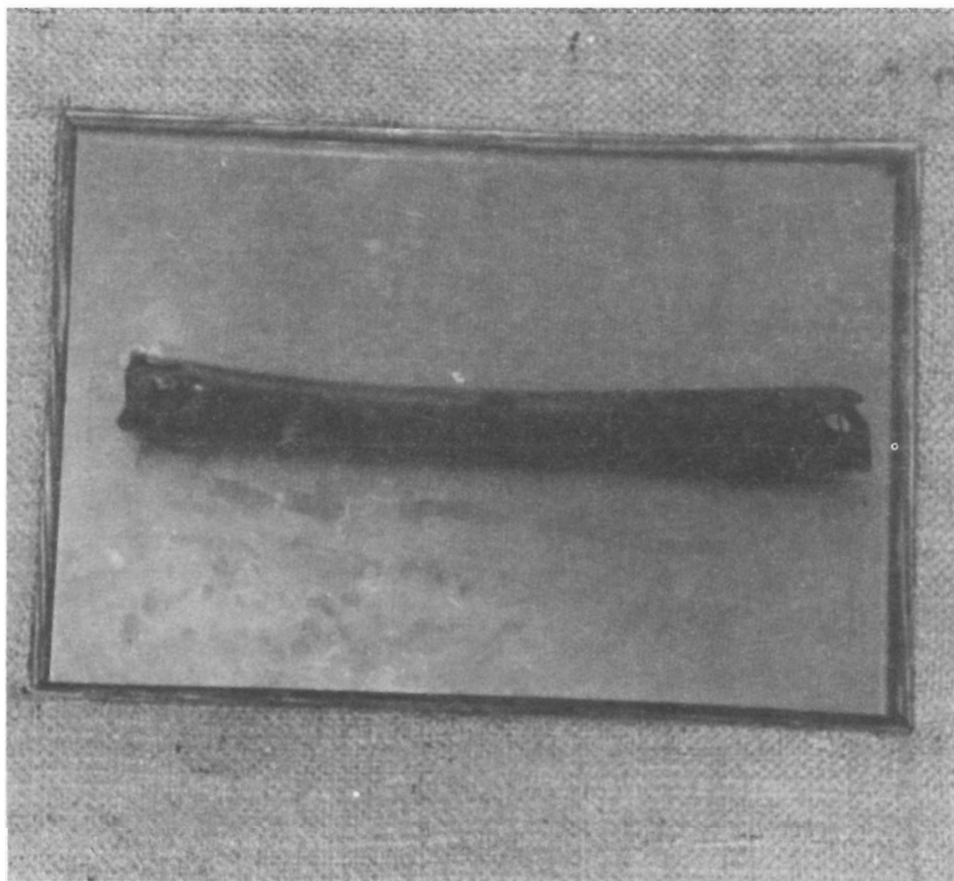
Ἐμμέσως πλὴν σαφῶς ὁ κ. Χουρμουζιάδης ἀναγνωρίζει αὐτὸ πὺν μπορεῖ νὰ ἀντιληφθῇ καὶ ὁ μὴ εἰδήμων βλέποντας τὴν πινακίδα τοῦ Δισπηλιοῦ, ὅτι πρόκειται περὶ γραφῆς. Τὰ περὶ συντακτικοῦ καὶ γραμματικῆς δέβαια δὲν ἔχουν θέση, διότι καμμία συλλαβικὴ γραφὴ δὲν εἶχε τέτοιους κανόνες.

Ἀπὸ ἐπιτόπια ἔρευνα στὸν χώρο τῶν ἀνασκαφῶν στὸ Δισπηλιὸ Καστοριᾶς καὶ ἀπὸ τὴν ἐνημέρωση καὶ τὴν ξενάγηση, πὺν εἶχα ἀπὸ τὸν πρόεδρο τῆς Κοινότητος Δισπηλιοῦ κ. Χρυσόστομο Πάτσιο στὰ ταξινομημένα εὐρήματα, πληροφορήθηκα, ὅτι μέχρι στιγμῆς δὲν ἔχουν διατεθῇ οἱ ἀναγκαῖες πιστώσεις γιὰ τὴν ἀποτύπωση τῆς ἐπιγραφῆς. Δεδομένου ὅτι τὰ ποσὰ πὺν χρειάζονται εἶναι ἀμελητέα γιὰ τὴν ἐργασία αὐτή, εὐκολα συνάγεται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐνδιαφέρον ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου Πολιτισμοῦ.

6. ΤΟ ΝΕΟ ΕΥΡΗΜΑ

Περιερχόμενος τὸν χώρο τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν ἀλλὰ καὶ τὸν περιβάλλοντα χώρο, ὅλως τυχαίως ἀνεκάλυψα μέσα σὲ σωροὺς χωμάτων, πὺν εἶχαν προέλθει ἀπὸ ἀνασκαφές, μία «περίεργη» πέτρα διαστάσεων περίπου 45x30x15 ἑκατοστῶν, ἡ ὁποία φέρει στὴν μία ἐπίπεδη ἐπιφάνειά της πλῆθος γραμμικῶν σημάτων, παρομοίων μὲ ἐκεῖνα τῆς ἀπολιθωμένης πινακίδος, πὺν χρονολογήθηκε ἀπὸ τὶς ὑπηρεσίες τοῦ «Δημοκρίτου» στὰ 7.230 χρόνια ἀπὸ σήμερα. Παρουσία μαρτύρων φωτογράφησα τὴν πέτρα μὲ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ὥστε νὰ φαίνονται κατὰ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο τὰ ἐγγάρακα σήματα (βλ. φωτογραφία).

Θὰ ἀποφύγω νὰ κάνω εἰκασίες, ἂν πρόκειται περὶ γραφῆς ἢ περὶ ...ἰδιοτροπίας τῆς φύσεως. Θὰ ἐπισημάνω ὅμως τὸ ἑξῆς: Ἄν ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ Δισπηλιοῦ εἶναι γραφὴ –«τρόπος ἐπικοινωνίας» κατὰ τὸν κ. Χουρμουζιάδη–, τότε καὶ ἡ πέτρα τῆς Καστοριᾶς εἶναι γραφὴ. Εἶναι δὲ ἀπορίας ἄξιο, πῶς ἓνα τέτοιο εὖρημα βρέθηκε πεταγμένο ἐκτὸς ἀρχαιολογικοῦ χώρου, ὅταν τόσες συζητήσεις ἔχουν γίνῃ γιὰ τὴν πρώιμη αὐτὴ Γραμμικὴ Γραφὴ στὸ κομμάτι ἀπὸ τὴν δάρκα. Θὰ ἔλεγε κανεῖς, ὅτι κάποιοι ἢ δὲν ἀντελήφθησαν ἢ δὲν ἐξετίμησαν δεόντως τὸ εὖρημα καὶ τὸ ἄφησαν νὰ

Ἡ περίφημη ὀστέινη φλογέρα, ἡλικίας 7000 ἐτῶν, ὅπως ἐκτίθεται σὲ φωτογραφία στὸ προσωρινὸ μουσεῖο Δισπηλιοῦ Καστοριᾶς.

ἀποκομισθῇ μὲ τὰ μπάζα, διότι ἡ πέτρα αὐτὴ ἀνυπερθέτως βγῆκε στὴν ἐπιφάνεια ἀπὸ τὴν ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη εἴτε μὲ τὴν στενὴ ἔννοια τοῦ ὄρου εἴτε μὲ τὴν εὐρύτερη, δηλαδὴ νὰ ἔχη ἐκχωματωθῇ ἀπὸ ἐκσκαπτικὸ μηχανήμα, διότι στὸ μέσον τῆς πέτρας ὑπάρχει ἐμφανὲς σημάδι ἀπὸ ἀμβλὺ ὄργανο.

γ. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ

Ὡς εἶχα ὑποχρέωση, ἐνημέρωσα τὸν πρόεδρο τῆς Κοινότητος γιὰ τὴν περισυλλογὴ καὶ φύλαξη τοῦ εὐρήματος, τὸ ὁποῖο ἐπεξεργάσθηκα καὶ παρητήρησα ἐπισταμένως τόσον ἐπὶ τόπου ὅσο καὶ ἀργότερα ἀπὸ τὶς φωτογραφίες, καὶ κατέληξα στὰ ἑξῆς πρῶτα συμπεράσματα:

1) Ἐκ πρώτης ὄψεως πολλὰ γραμμικὰ σημεῖα συμπίπτουν μὲ σημεῖα τῶν Γραμμικῶν Γραφῶν.

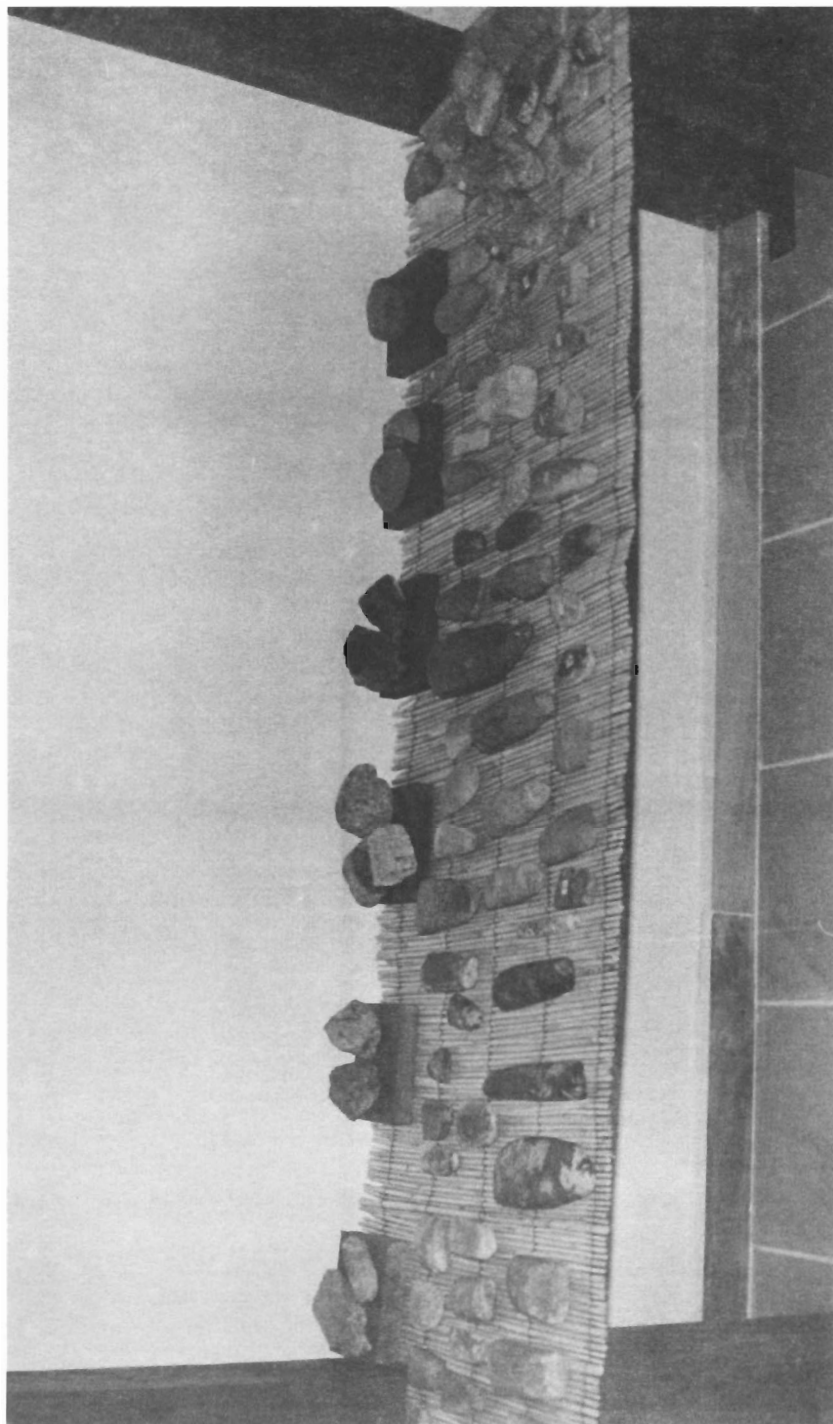
2) Τὸ σχῆμα τῆς πέτρας ὁρώμενο ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν ἐγχαράκτων σημάτων παρουσιάζει πολὺ μεγάλη ὁμοιότητα μὲ τὴν ἐγχάρακτη πινακίδα τοῦ Δισπηλιοῦ. Αὐτὴ ἢ καταφανὴς διαπίστωση ἐπιτρέπει τὴν σκέψη, ὅτι ἡ ἀπολιθωμένη ξύλινη πινακίδα τοῦ Δισπηλιοῦ δὲν ἀποτελεῖ ἓνα τυχαίως διασωθὲν τμῆμα λέμβου τῆς παμπαλαίας ἐκείνης ἐποχῆς ἀλλὰ ἓνα συγκεκριμένο σχῆμα, ἴσως ἱερατικό, ἴσως βασιλικὸ ἔμβλημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐχαράχθησαν στοὺς προϊστορικοὺς χρόνους μηνύματα ἐπικοινωνίας. Πρόκειται δηλαδὴ καὶ στὴν μία καὶ στὴν ἄλλη περίπτωσι περὶ *τυκτοῦ*, τεχνικοῦ ἔργου, ἀπὸ ἀνθρώπινο χερί καὶ ὄχι περὶ τυχαίων σχημάτων ποὺ διέσωσε ἡ φύσις. Περὶ αὐτοῦ ὅμως λεπτομερέστερα κατωτέρω.

3) Ἀπὸ τὴν βαθεῖα ἐγκοπή, ποὺ προκάλεσε ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη ἢ τὸ «δόντι» ἐσκαπτικοῦ μηχανήματος στὸ κέντρο τῆς πέτρας, προκύπτει διαφορετικὴ σύστασις μεταξὺ ὑλικοῦ πέτρας καὶ ἐπιφανείας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχουν τὰ ἐγχάρακτα σήματα, τὰ ὁποῖα ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τῆς μᾶς πλαγίας πλευρᾶς τοῦ λίθου, ὄχι ὅμως καὶ ἐπὶ τῆς ὀπισθίας. Συγκεκριμένα ἡ ἔσω ἐπιφάνεια τοῦ λίθου παρουσιάζει τὴν συνήθη σύστασις γρανιτώδους πετρώματος, ἐνῶ ἡ ἐξωτερικὴ οἶονεὶ ἰζηματογενὲς ἐπιφάνεια εἶναι λευκὴ καὶ σκληρὴ, ἀγνώστου εἰς ἔμένα συστάσεως, πάχους 5 χιλιοστῶν τουλάχιστον. Δὲν ἀποκλείεται, ἡ λαξευθεῖσα πέτρα νὰ ἐπιχρίσθη μετὰ κάποιο ὑλικὸ γαιῶδες ἀγνώστου συστάσεως (ὅλα αὐτὰ θὰ διευκρινισθοῦν ἀπὸ τὴν γεωλογικὴ ἀνάλυσις), ἐπὶ τοῦ ὁποίου χαράχθηκαν ἢ καὶ «τυπώθηκαν», ὅταν τὸ ὑλικὸ ἦταν νωπὸ καὶ εὐπλαστο, τὰ πανάρχαια σήματα. Τὸ ὅλο ὑλικὸ ἐν συνεχείᾳ ἀπεξηράνθη καὶ κατὰ τὶς χιλιετίες ποὺ πέρασαν ἀπολιθώθηκε.

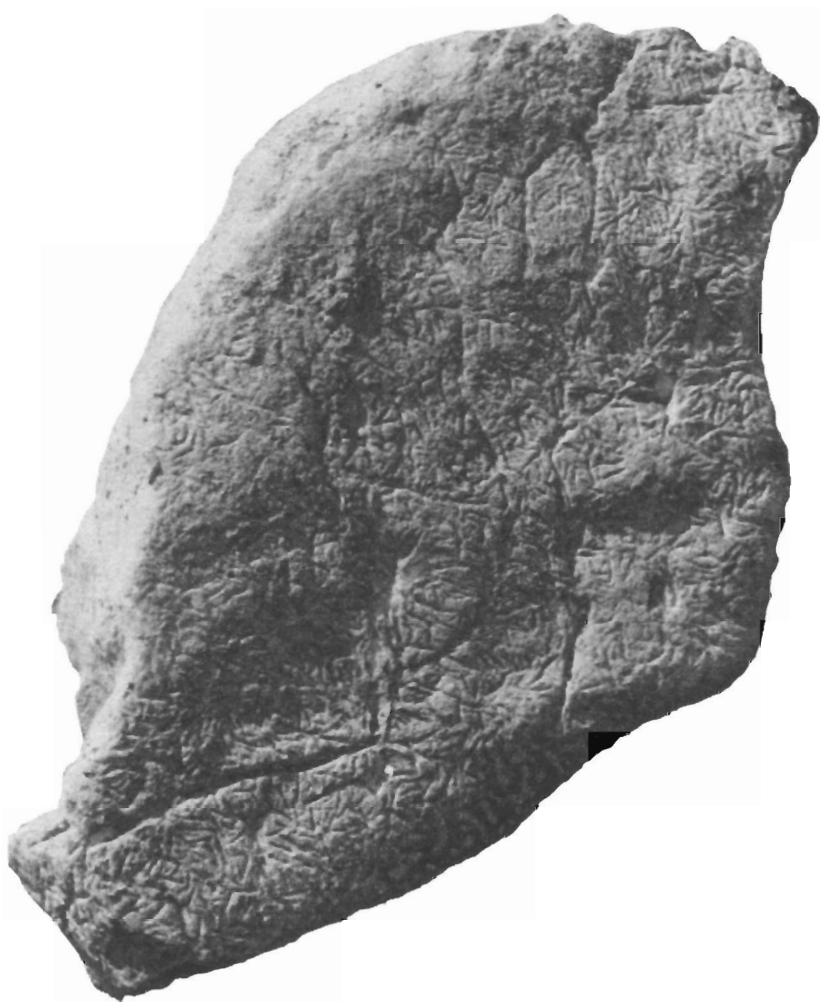
4) Ἐπὶ τῆς «ἐγγράφου» ἐπιφανείας τῆς πέτρας ὑπάρχουν ἐμφανεῖς ὀριζόντιες ζῶνες ὀριζόμενες μὲ ἀσύμμετρες τεθλασμένες βαθεῖες γραμμές. Ἀνάλογες ζῶνες, ἀλλὰ περισσότερο συμμετρικές, διακρίνονται στὴν ἐπιγραφὴ τοῦ Δισπηλιοῦ.

5) Καὶ τὰ δύο σχήματα, ἰδιαίτερα δὲ τῆς ξυλίνης πινακίδος, προσομοιάζουν μὲ τὸ σχῆμα τῶν ταλάντων χαλκοῦ, ποὺ βρίσκονται στὸ μουσεῖο τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης.

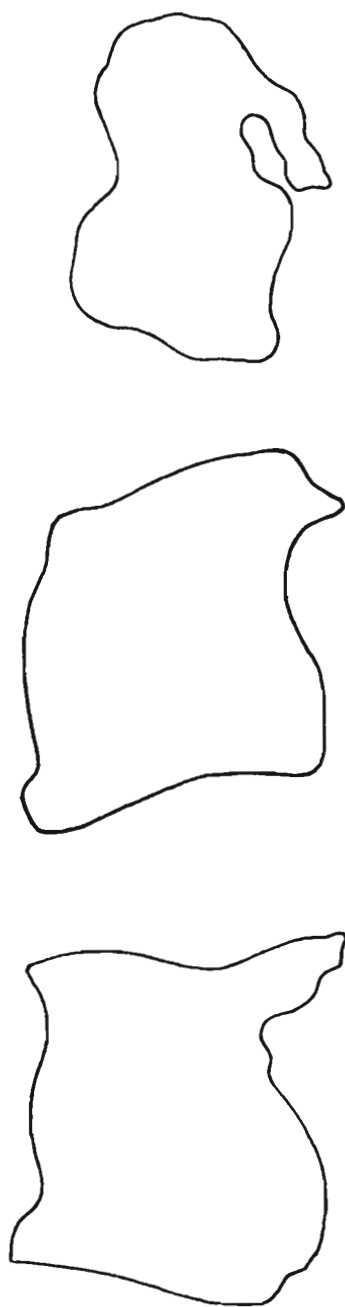
6) Ἀπὸ τὴν σύγκρισιν τῶν δύο σχεδιαστικῶν περιγραμμάτων τῆς Πινακίδος καὶ τῆς Πέτρας τοῦ Δισπηλιοῦ καὶ ἀπὸ τὴν καταφανὴ ὁμοιότητα ποὺ ὑπάρχει μεταξὺ τους, ὁδηγεῖται κανεὶς **ὑποχρεωτικὰ** στὴν σκέψιν τοῦ συσχετισμοῦ. Ἡ πρώτη ἐκδοχὴ τῶν ἀρχαιολόγων, ὅτι πρόκειται γιὰ ἓνα ἀπλὸ τεμάχιο λέμβου, πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ μετὰ τὴν σχηματικὴ ὁμοιότητα μὲ τὴν Πέτρα καὶ πρέπει ν' ἀναζητηθῇ τὸ ἐρέθισμα ποὺ ὤθησε τοὺς παναρχαίους κατοίκους τῆς Καστοριάς νὰ λαξεύουν πέτρες καὶ νὰ κόπτουν ξύλα **στὸ ἴδιο σχῆμα**.

Πέτρινα εργαλεία, πολλά από τα οποία έξ ὀψιδιανοῦ, πὺν ἔφερε στὸ φῶς ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη. Ὁ ὀψιδιανὸς ὑπάρχει μόνο στὴ Μῆλο, ἀπ' ὅπου προφανῶς μετεφέρετο στὴν Καστοριά. Ἡ μεγάλη ἀνάπτυξη τῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ ἐμπορίου στὸν Ἑλληνικὸ χῶρο κατὰ τὴν πανάρχαια ἐκείνη ἐποχὴ εἶναι προδήγη.

Φωτογραφία τῆς Πέτρας τοῦ Δισπηλιοῦ πὺν δρῖθει γραμμικῶν ἐγχαράκτων σημείων. Ἐάν τοποθετηθῇ ἀντιστρόφως, προσομοιάζει σχηματικῶς μὲ τὴν Πινακίδα τοῦ Δισπηλιοῦ.

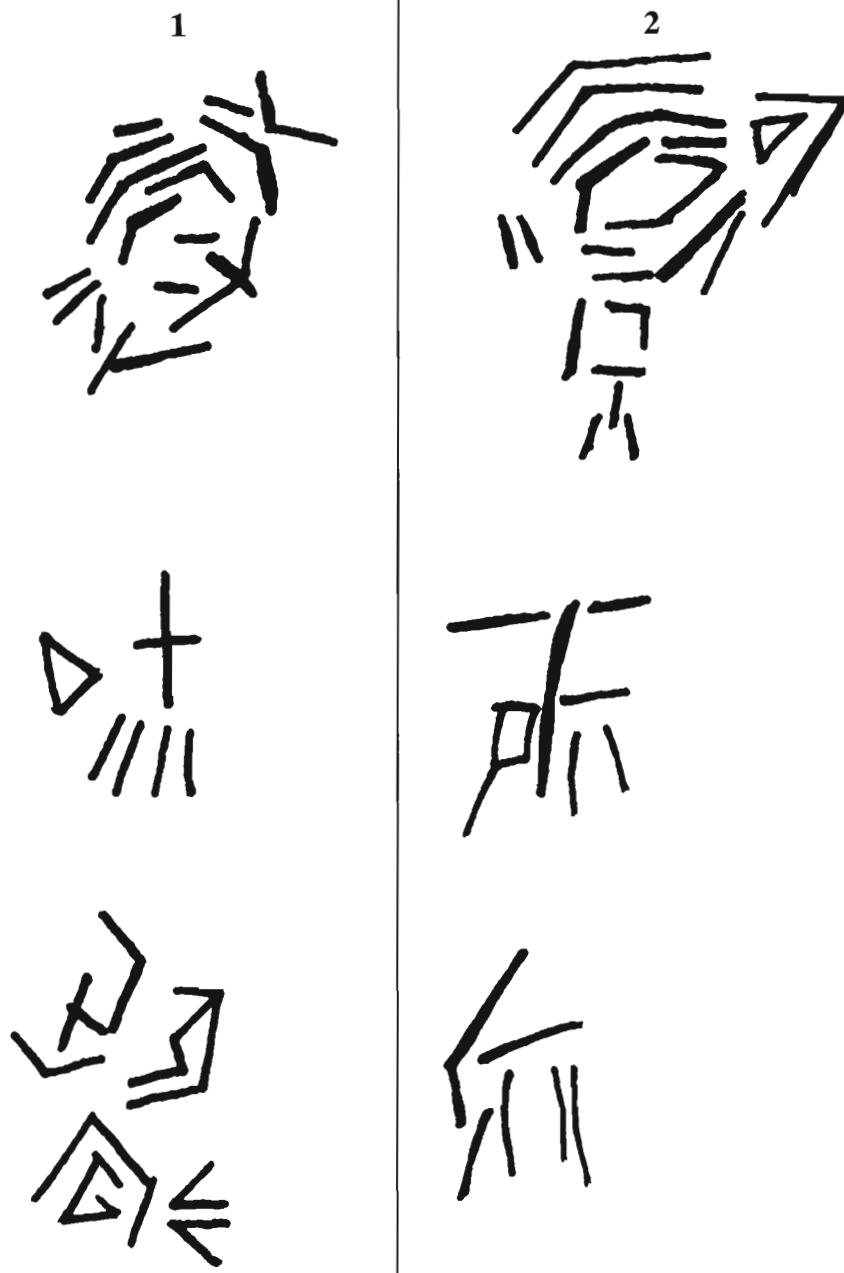

1. Σχεδιαστικό περιγράμμα της Πινακίδος του Δισπηλιού.

2. Σχεδιαστικό περιγράμμα της Πέτρας του Δισπηλιού.

3. Σχεδιαστικό περιγράμμα της λίμνης της Καστοριάς ως έχει σήμερα.

Σχεδιαστικό περιγράμμα των εύρημάτων στο Δισπηλιό Καστοριάς. Ἀριστερὰ ἡ Πινακίδα καὶ στὸ μέσον ἡ Πέτρα. Καὶ τὰ δύο σχήματα «ὑπακούουν» σὲ κάποιο συγκεκριμένο σχέδιο. Κατὰ τὴν γνώμη τοῦ γράφοντος οἱ πανάρχαιοι κάτοικοι τῆς Καστοριάς χαρτογράφησαν τὸν διότοπό τους, τὴν λίμνη, σχεδιάγραμμα τῆς ὁποίας παρουσιάζεται δεξιὰ. Ἡ ὁμοιότης μὲ τὰ προηγούμενα σχήματα εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρουσα. Πρόκειται κατὰ συνέπεια περὶ τοῦ ἐμβλήματος κυριαρχίας. Καὶ πιθανότατα τόσον ἐπὶ τῆς Πινακίδος ὅσο καὶ ἐπὶ τῆς Πέτρας τοῦ Δισπηλιοῦ νὰ ἀναγράφεται ἕνας ὕμνος στὸν θεὸ «Κάστορα», ποὺ τότε δέδαια δὲν εἶχε αὐτὸ τὸ ὄνομα.

Ἀποσπασματική καθαρογράφησις ὠρισμένων σημάτων ἀπὸ τὴν Πέτρα τοῦ Δισπηλιοῦ (στήλη 1) καὶ ἀπὸ τὴν Πινακίδα τοῦ Δισπηλιοῦ (στήλη 2). Ἡ ὁμοιότητα τοῦ γραμμικοῦ ὅφους τοῦ γραφέως εἶναι καταφανής.

Ἐποκαλυφθεῖσαι ὁπότε πασαι τῶν λιμναίων κατοικιών στὸ Δισπηλιὸ Καστοριάς. Οἱ ἀρχαιολόγοι θὰ καταβάλουν προσπάθειες νὰ ἀναπαραστήσουν θάσει τῶν «θεμελίων» τὸ ἀρχιτεκτονικὸ σχέδιο τῶν κατοικιών αὐτῶν.

Κατά την γνώμη μου ή απάντηση είναι άπλη και συγκλονιστική: 'Ο ευφυέστατος πρωτοάνθρωπος του συγκεκριμένου Έλλαδικού χώρου χαρτογράφησε τόν βιότοπό του, δηλαδή την λίμνη της Καστοριάς. Πράγματι, αν συγκρίνει κανείς τα δύο σχήματα, της 'Επιγραφής και της Πέτρας, με τὸ σχεδιαστικό περίγραμμα τῆς λίμνης, εύκολα διαπιστώνει τὴν εκπληκτικὴ ὁμοιότητα ἀκόμη καὶ στὴν σύγχρονη ἐποχὴ (βλ. σχήματα). Ἴσως πρὶν 7.000 καὶ 10.000 χρόνια τὸ σχεδιαστικὸ περίγραμμα τῆς λίμνης τῆς Καστοριάς ν' ἀνταποκρινόταν ἀκριβέστερον στὴν ἀρχαία χαρτογράφηση, ἀλλὰ καὶ σήμερα ἡ ὁμοιότητα εἶναι καταφανέστατη. Ἡ μικρὴ καμπύλη στὸ κάτω δεξιὸ τμήμα καὶ τῶν δύο σχημάτων ὑποδηλώνει τὴν ἐναρξὴ σχηματισμοῦ τῆς σημερινῆς «νῆσου», πὺ κατὰ γενικὴ ἐκτίμηση τῶν ἀρχαιολόγων καὶ τῶν γεωλόγων εἶναι τεχνητὴ, σχηματισθεῖσα ἀπὸ τὰ ἀπορρίμματα τῶν ἀνθρώπων. Σήμερα ἡ «νῆσος» εἶναι καταφανέστερη λόγω τῆς ἐπὶ χιλιετίες συσσωρεύσεως ἀπορριμμάτων, πὺ ἀπετέλεσαν στερεὰ γῆ.

Τὸ χαρακτηριστικῶς ἐξέχον σχεδιαστικὸ τμήμα, περισσότερο στὴν Πινακίδα καὶ λιγώτερο στὴν Πέτρα, ὑποδηλώνει τὸν συγκεκριμένο γεωγραφικὸ χῶρο, ὅπου διέμεναν οἱ πανάρχαιοι κάτοικοι τῆς λίμνης, πὺ συμπίπτει μετὸ σημερινὸ Δισπηλιό, ὅπου ἄλλωστε βρέθηκαν οἱ λιμναῖες κατοικίες καὶ ὅπου γίνονται οἱ ἀνασκαφές καὶ ἀπεκαλύφθηκαν τὰ πολύτιμα καὶ μοναδικὰ εὐρήματα.

Κατὰ τὴν γνώμη μου οἱ πανάρχαιοι κάτοικοι τῆς Καστοριάς, ἔχοντες ὑψηλὸ δείκτη νοημοσύνης, ὀρθότατα θεοποίησαν τὸν βιότοπό τους, τὸ κράτος τους, πὺ τοὺς ἐξασφάλιζε τροφὴ, κατοικία καὶ ἀσφάλεια καὶ ὑποδήλωσαν τὴν θεότητα (τοῦ Κάστορος;) μετὸ ἔμβλημα τῆς κυριαρχίας τους, δηλαδή τὴν χαρτογράφηση τοῦ τόπου τους, τὴν λίμνη, ἀπαράλλακτα ὅπως οἱ Μινῶιτες εἶχαν ὡς ἔμβλημα τὸν διπλέκυν.

...

Στοὺς ἀρμοδίους ἐναπόκειται ἡ περαιτέρω διερεύνηση τοῦ θέματος. Κατὰ τὴν γνώμη μας τὸ θέμα εἶναι ὑψίστης σπουδαιότητος, διότι συνδυάζεται μετὸ εὐρήματα ὀργάνου μουσικῆς καὶ γλυπτικῆς, πὺ ἔχουν χρονολογηθῇ στὴν ἴδια ἀπωτάτη ἐποχὴ. Ἴσως νὰ ἔχουμε στὰ χέρια μας τὸ πέτρινο μήνυμα μιᾶς ἀπεγνωσμένης –πλὴν συνειδητῆς– προσπάθειας τῶν παλαιωτάτων αὐτοχθόνων κατοίκων τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου τοῦ βορρᾶ νὰ ἐπικοινωνήσουν μετὸ μέλλον. Ἐάν μάλιστα οἱ προσπάθειες τῶν ἀρχαιολόγων στεφθοῦν μετὴν ἐπιτυχία τῆς ἀνευρέσεως σκελετικοῦ ἀπολιθώματος – κάτι πὺ ἐπιδιώκει ὁ κ. Γ. Χουρμουζιάδης–, τότε εἶναι βέβαιο, ὅτι ἀνοίγει μία νέα σελίδα στὴν ἱστορία τῆς καταγωγῆς τῶν Ἑλλήνων.

‘Η πινακίδα του Δισπηλιού

‘Ο λιμναίος οικισμός της Καστοριάς «είναι μιά πόλη του 5.000 π.Χ., “αναδύεται” από τα νερά της πανέμορφης αυτής λίμνης και πραγματικά συγκλονίζει. Ίσως ή πόλη αυτή (που είχε περισσότερους από 5.000 κατοίκους) να ήταν ή Νέα Υόρκη της προϊστορικής εποχής κατά τον καθηγητή της προϊστορικής ‘Αρχαιολογίας κ. Γ. Χουρμουζιάδη”» (‘Εφημ. “Ελεύθερος Τύπος”, 9-10-94).

Μέχρι στιγμής δύο ενρήματα έχουν προκαλέσει παγκόσμιο επιστημονικό ενδιαφέρον: Μιά δάρκα (ψαροδόρκα), που καθόλου δεν διαφέρει από τις σημερινές και κυρίως μιά ξύλινη πινακίδα, που έχει χαραγμένες στην επιφάνειά της δέκα σειρές με γράμματα: γράμματα ελληνικά. Οι επιστήμονες εν τώ μεταξύ, που εργάζονται μαζί με τον Κ. Χουρμουζιάδη, πιστεύουν, ότι “θα βγούν στο φως μεγάλες εκπλήξεις”.

Δεν μπορούμε να ξέρουμε, που στηριζόμενοι οι επιστήμονες αυτοί, όμιλούν περί μεγάλων εκπλήξεων, τις οποίες δέχεται εμείς θα χαϊρετίσουμε με χαρά. ‘Ωστόσο όφείλουμε να εκφράσουμε την ανησυχία μας για μιά άλλης μορφής έκπληξη, που ελπίζουμε να μη δοκιμάσουμε. ‘Εννοούμε το “θάψιμο” της πολυτιμής πινακίδας, που ‘χουν στα χέρια τους οι επιστήμονες. ‘Εχουν περάσει δεκαετίες μήνες απ’ την εύρεσή της και σχεδόν έχει λησμονηθεί... Πέραν αυτού πολλές τέτοιες “απώλειες” καταγγέλλονται. Για μιά ακόμη φορά απενθυνίσταμε στον κ. Χουρμουζιάδη: Την πινακίδα και τὰ μάτια σου!

Π.Σ.

Εύγε της

‘Η Μαίρη Λέφκοβιτς, καθηγήτρια της Κλασικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο του Ονέλολεϋ της Μασαχουσέτης, επιδεικνύει με τον καλύτερο τρόπο τον ‘Ισοκράτη, που λέγει ότι: «‘Ελληνες καλούνται οι της παιδείας της ελληνικής μετέχοντες». Τελευταία ή καθηγήτρια έτοιμάζει ένα όγκώδες διδύο, με τίτλο “Black Athena Revisited”, όπου με καθαρά επιστημονικές μεθόδους ανακαλύπτει «το μύθο της “Μαύρης ‘Αθηνᾶς” του σιωνιστή Martin Bernal, ο οποίος (μύθος) διδάσκεται σ’ όλα τὰ πανεπιστήμια (σ.σ. γιατί όχι και στὰ λύκεια, γυμνάσια και δημοτικά);, ενώ ταυτόχρονα φανατίζουν τους Μαύρους να μην ανέχονται πιά καμμιά Κλεοπάτρα ή ‘Αθηνᾶ λευκή». ‘Η κ. Λέφκοβιτς δεν κρύβει την ανησυχία της, λέγει δέ, ότι, «αν δεν αντιδράσουμε, θα πλάσουμε μιά γενιά ανιστόρητων και παραπληροφορημένων... που μοιραία θὰ φανατισθούν και μιά μέρα θ’ αποδειχθούν επικίνδυνον για το σύνολο της ανθρωπότητας».

Οί καθηγητές και οί δάσκαλοι, οί επιστήμονες κι όλοι γενικά οί μορφωμένοι άνθρωποι πρέπει να τὸ ἀντιληφθούν, ότι ο φασισμός ερχεται μετά τη σιγή. “Όταν οί μᾶζες εγκαταλείπονται στη μοίρα τῶν ἀθλιων ἐξουσιαστών, όταν οί ἐξουσιαστές διαπιστώνουν την “κούραση” και τὸν “ῥαγερισμό” τῶν ἀνθρώπων, τότε ἀποθρασύνονται. ‘Η ἐλευθερία εἶναι ἰδανικό, ἀλλὰ ἔχει τὰ ὅριά της. “‘Η ἐλευθερία τοῦ λόγου δὲν εἶναι μονόδρομος. “Όπως εἶναι σεβαστός ὁ λόγος, ἔτσι εἶναι και ὁ ἀντίλογος. Καὶ ἂν θέλουμε νὰ εἴμαστε καθηγητές, δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ διδάσκουμε ἀστήρικτες ἀπόψεις».

‘Η κ. Λέφκοβιτς εἶναι ‘Εβραία τὸ γένος, μὰ ‘Ελληνίδα ὡς πρὸς τὸν νοῦ και τὴν ψυχὴ. Στὴν ‘Αμερικὴ πὺν ζῇ, στὸ πανεπιστήμιο πὺν διδάσκει, στὸν δημόσιο και ἰδιωτικό της δίο, δὲν παύει νὰ νοιάζεται για τὴν ἐλευθερία, τὴν ἀλήθεια. Φυσικό εἶναι λοιπόν, ν’ ἀποτελῇ στόχο τῶν σιωνιστῶν, οἱ ὁποῖοι τὴν συκοφαντοῦν για ρατσιστρια. Στὴν ἐποχὴ μας, δλέπετε, ὅποιος τολμῇ νὰ πῇ μιά καλὴ κοινὴν για τὴν ‘Ελλάδα και τοὺς ‘Ελληνες, “βαπτίζεται” ἢ “εἰδωολάτρης” ἢ “ρατσιστής”. “Ἐτσι και για τὴν κ. Λέφκοβιτς: “‘Επειδὴ θέλει ἕναν Σωκράτη λευκό και “Ἑλληνα, δὲν τῆς καταλογίζουν ἀπλῶς ρατσιστικὲς τάσεις, ἀλλὰ καθαρά ρατσισμό!” (“Όλα τὰ ἐντὸς εἰσαγωγικῶν ἔχουν ληφθεῖ ἀπὸ “Τὸ Βῆμα τῆς Κυριακῆς”, 28-5-95, στήλη “Νέες ‘Εποχές”, ὅπου φιλοξενείται μιά συνέντευξη πὺν ἔδωσε ἡ κ. Λέφκοβιτς στὴν κ. ‘Αμαλία Μεγαπάνου).

Σ.Π.

‘Εορτασμοὶ φαντασιώσεων

‘Ο φετεινὸς εορτασμός τῆς ἐπετείου τῶν 1900 (;) χρόνων ἀπὸ τὴν συγγραφή τῆς “‘Αποκάλυψης” τοῦ ‘Ιωάννη (;) στὴν Πάτμο (;) μοῦ δημιούργησε δύο λογικὲς, νομίζω, ἀπορίες. Πρῶτον, γιατί ὀνομάστηκε «ἀποκάλυψη», ἀφοῦ, ἀντὶ νὰ φανερώσει κάτι ἀπ’ τὰ μελλούμενα, συσκοτίσει τὰ πράγματα ἀκόμη περισσότερο: Αἰῶνες τώρα κληρικοί, θεολόγοι και θεολογούντες προσπαθοῦν νὰ “ἀποκρυπτογραφήσουν” τὸ “ὄραμα τοῦ ‘Ιωάννη”, χωρὶς νὰ ἔχουν καταλήξει σὲ μιά συγκεκριμένη και κοινὰ ἀποδεκτὴ ἐρμηνεία. Δεύτερον, τὸ μόνο πὺν μὲ σαφήνεια ἀποκαλύπτει στὴν ἀνθρωπότητα εἶναι ὁ ἀκρίβης ἀριθμὸς και ἡ φυλετικὴ καταγωγή ἐκείνων πὺν θὰ κερδίσουν τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως: ἑκατὸν σαραντατέσσερις χιλιάδες για τὸν παράδεισο, δώδεκα χιλιάδες ἀπὸ κάθε φυλὴ τοῦ ‘Ισραήλ. Οἱ

ἀκολουθοῦντες τὸν Θεὸν λοιπὸν θὰ εἶναι ἀποκλειστικά καὶ μόνο ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ καὶ κανενὸς ἄλλου λαοῦ. Γιατὶ λοιπὸν ἡμεῖς, οἱ μὴ ἀνήκοντες σὲ κάποια ἀπ' τὶς δώδεκα φυλὲς τοῦ Ἰσραὴλ, σπεύδουμε νὰ γιορτάσουμε τὴν ἐπέτειο τοῦ “ἀποκλεισμοῦ” μας ἀπ' τὴν “Βασιλεία τοῦ Θεοῦ”;

Π.Κ.

Τὸ σπήλαιον τῆς Θεόπετρας

Ἀρχαιολογικὲς ἐρευνες στὸ σπήλαιον τῆς Θεόπετρας Καλαμπάκας ἀπέδειξαν, ὅτι ὁ χώρος αὐτὸς κατοικεῖτο ἀπὸ τὸ 45.000 π.Χ., τουλάχιστον. Στὸ σπήλαιον βρέθηκαν δυὸ ἀκέρατοι ἀνθρώπινοι σκελετοὶ τοῦ 14.500 καὶ 8.500 π.Χ., πέτρινα ἐργαλεῖα καὶ πήλινα ἀγγεῖα τοῦ 25.000, 7000 ἢ 6000 π.Χ., ἐνῶ οἱ ἀνασκαφὲς συνεχίζονται καὶ οἱ ἀρχαιολόγοι δὲν ἀποκλείουν νὰ βρεθοῦν πρὸ ἐκπλήξεων, ὅταν πλησιάσουν τὸν “πυθμένα” τοῦ σπηλαίου. (Ἀπὸ τὸν “Τύπο τῆς Κυριακῆς” 16-10-94).

Καθὼς φαίνεται, ὁ ἀνθρωπολόγος κ. Πουλιανός, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζεται πὼς ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ὁμιλεῖται ἐδῶ καὶ 45.000-50.000 ἔτη, θὰ ἀποδειχθεῖ πέρα γιὰ πέρα ἀκριδῆς. Σκεφθῆτε ὅμως καὶ τὸ δρᾶμα τῶν φοινικιστῶν καὶ ἀφροκεντιστῶν, οἱ ὅποιοι, κλείνοντας μάτια κι αὐτιά, συνεχίζουν τὸ παραμυθιό τους, ἰσχυριζόμενοι πὼς ὁ Γιαχβὲ ἐπλάσε τὸν κόσμο ἐκ τοῦ μηδενὸς περὶ πρὶν ἀπὸ 5.700 χρόνους! Δυστυχῶς γι' αὐτούς, ὅταν οἱ Ἕλληνες ἐφτιαχναν πολιτισμό, ὁ Γιαχβὲ θὰ ἔτρωγε χουρμάδες, ξεχασμένος κάπου στὴν Ἀφρική.

Σ.Π.

Ρωμαϊκὸς μισελληνισμὸς

Ὁ προκαθήμενος τῆς Ὁρθοδοξίας Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς Ἰακώβος («Σιάκωβο» τὸν ἀποκαλοῦν πολλοὶ Ἑλληνοαμερικανοὶ) φαίνεται, ὅτι ἐνώνει τὴν κυβέρνηση μὲ τὴν ἀντιπολίτευση τοῦ Ρωμαίου. Ὅλοι μαζί ἐσπενσαν νὰ ὑποδείξουν στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο νὰ διατηρήσει τὸν Ἰακώβο ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικῆς, διότι, ὅπως ὑποστήριξαν, δύσκολα κάποιος ἄλλος θὰ μπορούσε νὰ συνεχίσει τὸ ἀνεκτίμητο γιὰ τὸ ἔθνος μας ἔργο του! Ποιὸ ὅμως εἶναι αὐτὸ τὸ «ἀνεκτίμητο» ἔργο καὶ δὲν τὸ γνωρίζουμε οὔτε ἡμεῖς οὔτε οἱ ἐκεῖ ὁμογενεῖς μας;

Μήπως εἶναι ὁ μακροχρόνιος καὶ συστηματικὸς τὸν πόλεμος ἐναντίον τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας; Μήπως ἦταν κάποιος ἄλλος καὶ ὄχι ὁ Ἰακώβος, πὺν κατάργησε τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα ἀπὸ τὶς ἱερουργίες καὶ κυνήγησε ἀλύπητα τοὺς ἐλαχίστους κληρικοὺς πὺν ἐπέμεναν νὰ τελοῦν τὰ ἐκκλησιαστικὰ μυστήρια στὴν ἐλληνικὴ; Ἡ μήπως δὲν γινώριζε, ὅταν ἐπεδίωκε νὰ ἀποβάλει τὸν ἐλληνικὸ χαρακτήρα ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία, ὅτι ἀλλοίωνε τὴν ἐθνικὴ κοινότητα, πὺν, ὅταν χάνει τὴν γλῶσσα της, σταδιακά χάνει τὴν ἱστορικὴ της συνέχεια ἀλλὰ καὶ τὴν συνείδηση τοῦ πολιτισμοῦ της, ἀλλοιώνεται ὡς ὁμάδα καὶ ἐξαφανίζεται. Αὐτὸν ἀκριδῶς τὸν ἀφανισμὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς μεθόδευσε καὶ ἐπεδίωξε. Ὅταν αὐτὴ ἡ στάση τοῦ Ἰακώβου βρῶσκε σύμφωνο τὸ σύνολο τῶν ἐδῶ πολιτικῶν ταγῶν μας, σίγουρα κατανοοῦμε καὶ τὶς δικές τους διαθέσεις γιὰ τὸν Ἑλληνισμὸ καὶ τὸ μέλλον του. Ἀλλωστε ἡ ἱστορία τοῦ Ρωμαίου Κρατίδιου καὶ τῶν κατὰ καιροὺς «ἐθναρχῶν» του εἶναι μιὰ ἱστορία ἐθνικῆς ντροπῆς: ἡ ἐγκαθίδρυση στὴν ἐπικράτεια τοῦ ἐνὸς ἄκρατου καὶ ὕπουλου μισελληνισμοῦ, πὺν σταδιακά ὁδηγεῖ στὴν ποσοτικὴ συρρίκνωση καὶ στὴν πνευματικὴ στέρωση τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Π.Κ.

Οἱ «ἅγιοι» «προπάτορές» «μας»

Στὸ ἔργο «Σκανδαλωδεῖς Ἅγιοι» (Scandalous Saints) τοῦ ἀμερικανοῦ συγγραφέα F. Ealton εἶχαμε ἀναφερθεῖ παλιότερα (τεύχος 158). Ἦδη ἀπὸ τὶς 25 Ἰουνίου τοῦ παρόντος ἔτους ἡ ἐλληνοαμερικανικὴ ἐφημερίδα «Καμπάνα» ξεκίνησε τὴν μετάφραση καὶ δημοσίευση τοῦ περίφημου αὐτοῦ ἔργου στὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα. Ὅπως τονίζει ἡ ἐν λόγω ἐφημερίδα—πὺν, ἂς σημειωθεῖ, ἐπιτελεῖ ἐδῶ καὶ δεκαετίες ἔργο ἐθνικῆς ἀφύπνισης—, «μὲ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ διβλίου τοῦ κ. Ealton αὐτὸ πὺν θὰ κάνουμε εἶναι νὰ φέρουμε στὴν ἐπιφάνεια κάτι πὺν πρέπει νὰ γνωρίζουμε, ἰδιαίτερα ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, πὺν ἀφήσαμε τὴν σοφία τῶν προγόνων μας κι ἀκολουθήσαμε τὰ διδάγματα κάποιων “Σκανδαλωδῶν Ἀγίων”, γιὰτι μὲ ἀπατηλὸ τρόπο μᾶς ἐμφύσησαν κάποιοι, ὅτι εἶχαν τὴ δύναμη νὰ διαπραγματεύονται, νὰ συνεργάζονται, νὰ συνομιλοῦν μὲ τὸν... “Θεὸ” τους».

Ἡ αὐλαία ἀνοίγει μὲ τὸν ἅγιο Λῶτ καὶ τὸ “θερμό” του χαρὲμι, πὺν τὸ ἀποτελοῦσαν οἱ δύο κόρες του, συνεχίζει μὲ τὸν ἅγιο Ἀδραάμ, πὺν παντρεύτηκε τὴν ἀδελφὴ του. Καὶ οἱ ἅγιοι πρόακτορες «ἡμῶν» θὰ συνεχίσουν νὰ παρελαύνουν ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον συναγωνιζόμενοι γιὰ τὸ ποῖος θὰ ἀποδειχθεῖ ἀνώτερος στὴν πορνεία, στὴν ἀπάτη, στὸ ἐγκλημα καὶ στὶς γενοκτονίες. Ἡ γλαφυρότητα καὶ ἡ ζωντάνια τοῦ F. Ealton δημιουργοῦν ἓνα ξεχωριστὸ ἔργο.

Π.Κ.

Γράμματα τε καὶ ἀριθμοὶ

Φίλε διευθυντά,

Τὸ πρόβλημα τῆς ὑπάρξιος ἢ μὴ λεξαρίθμων δυσεπίλυτόν ἐστι. Θὰ πρέπει, πρῶτον διερωτηθῆναι περὶ τίνα ἐποχὴν συζητοῦμεν. Δι' ὅτι πᾶσαι αἱ προ-σπάθειαι πρὸς ἐρμηνείαν τῶν λέξεων διὰ τῶν ἀριθμῶν περιορίζονται ἐν τῇ ἀπτική διαλέκτῳ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης τῶν 5ου καὶ 6ου προχριστιανικῶν αἰώνων. Ὅμως ἡ ἐλληνικὴ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐστὶ ἀπλῶς παρεφθαρμένη μορφή τῆς προκατακλυσμαίης (πρὸ τοῦ ἐπὶ Δευκαλίωνος δευτέρου μεγάλου κατακλυσμοῦ) πελασγικῆς ἐλληνικῆς.

Ἰδέτε τὸν κάτωθι πίνακα:

1	A	10	I	100	Q
2	B	20	K	200	P
3	Γ	30	Λ	300	Σ
4	Δ	40	M	400	T
5	E	50	N	500	Υ
6	F	60	Ξ	600	X
7	Z	70	O	700	Φ
8	H	80	Π	800	Ψ
9	Θ	90	λ	900	Ω

Τὴν σειρὰν τῶν γραμμάτων τῆς ἀλφαβήτου ἀντέγραψα ἐκ πινακίδος, ἥς φωτογραφήματα παρατίθενται ἐν τῇ 77^ῃ σελίδι τῆς “Ἱστορίας Γενέσιος τῆς

«Σέξ» καὶ «κουλτούρα»: Δύο ἐλληνικὲς λέξεις

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Ἡ λέξη “σέξ/sex” εἶναι ἐλληνική. Δὲν τὴν δημιούργησαν οἱ πρόγονοί μας ἔτσι τυχαῖα. Ἡ προέλευσί της ἔχει μίᾳ βαθύτερη σημασία, πὺν δείχνει περίτραπεα καὶ τὴν ἀριστοκρατικὴ καταγωγή.

Οἱ λέξεις κλειδιά σὲ ὅποιαδήποτε γλῶσσα εἶναι τὰ ῥήματα “εἶμαι” καὶ “ἔχω”. Ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα μᾶς τὰ πῆρε αὐτούσια. Συγκρίνετε μόνοι σας: εἶμαι = I am καὶ ἔχω = I have. Βγάζοντας τὸ I εἶστε κοντὰ στὶς ρίζες τους.

Ἀπὸ τὸ ῥῆμα εἶμαι – ἀρχαῖο ἐλληνικὸ “εἰμί” – ἔγινε τὸ “ὄν” = αὐτὸ πὺν ὑπάρχει. Τὸ θηλυκὸ εἶναι “οὐσα” = αὐτὴ πὺν ὑπάρχει. Καὶ ἀπὸ τὸ “οὐσα” ἔγινε ἡ “οὐσία”. Ἡ οὐσία ἐνὸς πράγματος δίνει καὶ τὴ φύση τοῦ πράγματος, πὺν τὸ κατατάσσει σὲ ἀρσενικὸ ἢ θηλυκὸ.

Κάθε πρῶτα πρέπει νὰ “εἶναι” = νὰ ὑπάρχει, γιὰ νὰ “ἔχει”, γιὰτὶ δὲν πορεῖς νὰ ἔχεις, ἐὰν δὲν ὑπάρχεις = ἐὰν δὲν εἶσαι. Ἐτσι ἀμέσως μετὰ τὸ “εἶμαι” ἔρχεται τὸ ῥῆμα “ἔχω” = (I) have. Οἱ ἀρχαῖοι, ὅταν ἔλεγαν “θὰ ἔχω”, τὸ ἔλεγαν “ἔξω”. Τὸ ἐ τὸ πρῶτο ἦταν δασύ, δηλαδὴ πνκνὸ καὶ τὸ πρόφεραν ὄχι ὡς ἓνα σκέ-το ε ἀλλὰ ὡς σε. Γιὰ αὐτὸ μέχρι τίς μέρες μᾶς ἔχουμε καὶ τὴ δασεῖα, γιὰ νὰ δείξει

‘Ελληνικῆς Γλώσσης’ τοῦ Ἡλία Τσατσομοίρου καὶ ἐν τῇ 390^η σελίδι τοῦ πρώτου τόμου τῆς ἐγκυκλοπαιδείης “Δομῆς”, ἐκδόσιος 1975. Ἐπὶ τῆς πινακίδος ταύτης, θεωρουμένης ὡς τῆς ἀρχαιοτέρας καταγραφῆς ἀλφαβήτου, κεχάραται ὅλη ἡ ἀλφάβητος, ὅπως ἐν τῷ ἀνωτέρω πίνακι, πλὴν τοῦ ὦ μεγάλου.

Παρατηρεῖται, ὅτι τὸ ς (σαμπὶ ἢ τσαδαὶ ἢ σάν) ἔρχεται ἀμέσως μετὰ τὸ Π, ἀκολουθοῦντος τοῦ Q, καὶ ὅτι μετὰ τὸ Υ ἔρχεται τὸ Χ καὶ οὐχὶ τὸ Φ, ὅπερ ἀκολουθεῖ τῷ Χ. Ὅποτε ἡ γνωστὴ συνήθως ἀρίθμησις διὰ τῶν γραμμάτων προκύπτει λελανθασμένη. Πλέον, τὸ ς ἰσοῦται τῷ 90 καὶ οὐχὶ τῷ 900, τὸ δὲ Q ἰσοῦται τῷ 100 καὶ οὐχὶ τῷ 90. Δηλαδή ἡ μετὰ τὸ Π ἀντιστοιχίσις τῶν γραμμάτων πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς τροποποιεῖται πλὴν τοῦ Χ, ὅπερ περαμένει ἴσον τῷ 600.

Ἔτερον ζήτημά ἐστι τὸ τοῦ δασέος πνεύματος, ὃ ἀγνοεῖται παντελῶς ἐν ταῖς προσπαθείαις ἀποκρυπτογραφίσις, ὅπως ἀγνοοῦνται καὶ τὰ F, ς, J καὶ Q. Τὸ δασὺ πνεῦμα (ἢ δασεῖα) προέρχεται κυρίως ἐκ τῆς ἐξασθενήσις τῆς προφορᾶς τοῦ Σ, δευτερευόντως δὲ ἐκ τοῦ F ἢ τοῦ J. Ποτέρα τιμὴ δοθῇσεται τῇ δασεΐ; Ἡ τοῦ Σ (ἢ F ἢ J) ἢ ἡ τοῦ H (ἀρχικὴ θέσις αὐτῆς πρὸ τοῦ τὸ H) λήψεται τὴν φωνητικὴν ἀξίαν τοῦ E κλεισοῦ μακροῦ);

Ἄλλα ζητήματα:

Θὰ μετρώμεν E+I+Δ+O+Σ ἢ F+E+I+Δ+O+Σ; I+P+I+Σ ἢ F+I+P+I+Σ; (Βλέπε καὶ κατωτέρω).

Ποῦ θὰ εὐρωμεν τὸ ς ἐν ταῖς λέξεσιν; Τὸ Ξ προελήλυθε ἐκ τῆς συμμοφορᾶς τῶν Κ,Γ,Χ μετὰ τοῦ Σ. Τὸ Ψ ἐκ τῆς συμμοφορᾶς τῶν Π,Β,Φ μετὰ τοῦ Σ. Κατὰ λογικὴν ἀκολουθίαν ὑποθέτω, ὅτι ἐπρεπε ποτε νὰ ὑπῆρχε σύμβολόν τι διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συμμοφορᾶς τῶν Τ,Δ,Θ μετὰ τοῦ Σ. Τοῦτο, πάλιν ὑποθέτω, θὰ πρέπει εἶναι τὸ ς, οὐ ἢ ἄλλη μορφή ἐστι Μ (τὸ δωρικόν

αὐτὴ τὴν πυκνότητα τῆς προφορᾶς τοῦ γράμματος καὶ οἱ ἀρχαῖοι, γιὰ νὰ ποῦνε θὰ ἔχω, ἔλεγον “σέξω”.

Ἀπὸ τὸ ρῆμα αὐτὸ “ἔξω” (με δασεῖα) ἔχουμε τὴ λέξη (ἢ) “ἔξις” = αὐτὸ ποῦ ἔχει κανεὶς μέσα του ἢ ἡ διάθεσις τοῦ σώματος, γενικὰ ἢ κατάστασις, ἢ θέσις, ἢ διάθεσις τῆς ψυχῆς καὶ στὴ συνέχεια ἢ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις. Ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Πλάτων ἔχουν ἀναπτύξει διεξοδικὰ τίς θεωρίαις τοὺς γιὰ τὴν “ἔξιν” ὡς ψυχολογικὸν ὄρον, ὃ ὁποῖος γίνεται δευτέρη φύσις. Οἱ φιλόσοφοι σήμερα λένε, ὅτι δὲν ὑπάρχει ὃν ποῦ νὰ μὴν ἔχει τὴν ἔξιν του, δηλ. τὴ φύσιν του. Μὲ αὐτὰ ὡς βάση ἐρχόμαστε στὸ θέμα μας: νὰ ἐξηγήσουμε τὴ λέξη “σέξ/sex” καὶ ἔτσι μπαίνουμε σ’ ἓνα σπονδαῖο ἀσύλητο “τάφο” σὰν τὸν Ἀνδρόνικο στὸν τάφο τοῦ Φιλίππου τὸ 1977.

Τὴ λέξη “ἔξις” τὴν πῆραν οἱ λατῖνοι καὶ τὴν ἔκαναν “sexus”, μετὰ τὴν παρέλαβαν οἱ ἄγγλοι – ποῦ εἶναι πολὺ γνωστοὶ στὸ “κόψιμο” τῶν λέξεων, ὅπως ὅλοι μας ἐδῶ στὴν Αὐστραλία πολὺ καλὰ γνωρίζουμε – καὶ τὴν ἔκαναν σκέτο “sex” καὶ στὴ συνέχεια τὸ πῆρε ὅλος ὁ κόσμος καὶ ὅλες οἱ γλώσσες καὶ τὸ ντύσανε νοηματικὰ ποικιλοτρόπως: “σεξουαλικότητα” κ.λπ.

Τὸ σῖγμα αὐτό, τὸ ἀρχικὸ s στὸ “sex” γιὰ τὴν ἐλληνικὴ δασεῖα, διατηρήθηκε σὲ πάμπολλές λέξεις ἐλληνικές, ποῦ φιγουράρουν σήμερα ὡς γνήσιες ἀγγλικές. Τὸ ἐλληνικὸ “ὑπερ” – με δασεῖα – στὰ ἀγγλικά ἔγινε super, ὅπως στὰ “superman”,

σάν). Κατὰ παλαιὰν ἐποχὴν θὰ συνεταυτίσθη ἡ προφορὰ τοῦ μετὰ τῆς τοῦ Σ, ὁπότε θαυμάσιως ἐν ἄλλαις διαλέκτοις ἐπεκράτησε τὸ Μ πρὸς παρὰσιν τοῦ ἤχου σίγμα, ἐν ἄλλαις δὲ τὸ Σ.

Πιθανὰ παραδείγματα:

ΠΑΤΡΟ'ΤΗΤΣ -> ΠΑΤΡΟ'ΤΗ > ΠΑΤΡΟ'ΤΗΜ ἢ ΠΑΤΡΟ'ΤΗΣ.

ΣΤΑΛΙ'ΔΣ -> ΣΤΑΛΙ > ΣΤΑΛΙ'Μ > ἢ ΣΤΑΛΙ'Σ.

"ΟΡΝΙΘΣ -> "ΟΡΝΙ > "ΟΡΝΙΜ ἢ "ΟΡΝΙΣ.

Τὸ J ὁ οὐδέποτε, νομίζω, ὑπῆρξε γράμμα, προελήλυθε εἴτε ἐκ τοῦ Γ εἴτε ἐκ τοῦ Ι. (Ἐνθυμήθητε, ὅτι καὶ σήμερον ἔτι προφέρομεν τὸ ἰῶτα ὡς γιῶτα).

'ΕΓΩ' -> 'ΙΩ' @ 'ΙΩ'Ν (βοιωτικὴ διάλεκτος, ἡ φωτικὴ ἀξία τοῦ Ι ἐξί J, ὡς δε. "Ορα καὶ 'ΕΓΩ' -> ΓΩ').

ΛΥ+ΕΓΩ -> ΛΥ+ΙΩ -> ΛΥΙΩ -> ΛΥΩ. (Ἐκ τῆς λεσβιακῆς σώζεται τὸ ΦΥΙ'Ω ἀντὶ τοῦ ΦΥ'Ω). Τίνα ἀξίαν ἔχει τὸ ΛΥ'Ω ὦδε;

Λ+Υ+Ω, Λ+Υ+Ι+Ω ἢ Λ+Υ+(Γ)+Ω; Θεωρεῖται σύνθετος λέξις ἡ ἀπλῆ;

Πῶς ὑπολογίζεται: Κ+Ο+Ρ+Ι+Ν+Θ+Ο+Σ ἢ Q+Ο+Ρ+Ι+Ν+Θ+Ο+Σ;

Γνωρίζω, ὅτι ἡ ἀνάλυσις αὕτη ἀτελής ἐστὶ, ἀλλὰ οὐχ ὑπάρχει ἱκανὸς χώρος ἐν τῷ περιοδικῷ δι' ἐκτεταμένην τινά. Πάντως, ἐν κατακλείδι, νομίζω, ὅτι ἡ γλωσσά τῶν ὀνοματοποιῶν ἀπείχε πολὺ τῆς γεμούσης ἀνωμαλίων τε καὶ ἐξαιρέσεων, συχνάκις δὲ θεωρουμένης τελείης, ἀτικτῆς διαλέκτου.

Ἐν τέλει, δοθήτω τέλος τῷ ζητήματι τῆς καταγωγῆς τῶν "ἀραβικῶν" (παρὰ τοῖς ἄραβιν "Ἰνδικῶν") ἀριθμῶν. Ἐξοφθάλμως προέρχονται ἐκ τῶν ἐννέα πρώτων γραμμάτων τῆς ἑλληνικῆς ἀλφαβήτου, ἡ δὲ σημερινὴ των μορφή ἐστὶν ἀποτέλεσμα τῆς τροποποιήσεως τῶν γραμμάτων αὐτῶν κατὰ τὴν δυζαντινὴν περιόδον (μικρογράμματος γραφή). Προσεκτικὴ ἐξέτασις τῶν χειρογράφων τῶν δεκάτου ἕως καὶ δεκάτου τετάρτου μεταχριστιανικῶν αἰώνων θὰ ἀποδείξῃ τοῦ λόγου τὸ ἀληθές.

"supermarket", "supervisor" κλ.π. Μήπως τὸ "solarenergy" δὲν εἶναι ἑλληνικὸ = "ἥλιακὴ ἐνέργεια"; (Ἡ "ἥλιος" παίρνει δασεῖα). Ἡ δασεῖα διατηρήθηκε καὶ στὸν ἀριθμὸ 6 = "ἕξ", πὺν στὰ ἀγγλικά ἐγινε "six".

Ἐρχόμαστε στὴ λέξη "κουλτούρα" = "culture", πὺν καὶ αὕτη εἶναι ἄκρως ἑλληνικὴ. Παράγεται ἀπὸ τὸ ρῆμα "βον-κολέω", πὺν σημαίνει "καλλιεργῶ" (φυσιὰ μὲ τὰ βόδια: τὸ ἀρχικὸ "βον"). Κάθε ἄλλη καλλιέργεια παράγεται ἀπὸ τὸ ρῆμα "κολέω" - κολῶ. Οἱ λατῖνοι τὸ πῆραν καὶ τὸ ἔκαναν "colo" = καλλιεργῶ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐγινε ἡ "cultura" = ἡ καλλιέργεια, ἡ θεραπεία. Οἱ ἱταλοὶ τὸ ἐπανεφῆραν στὸ "cultura" καὶ οἱ γάλλοι καὶ οἱ ἀγγλοὶ τὸ ἔκαναν "culture".

Ἔτσι ἐξευρωπαϊσμένο τὸ ξαναπῆραμε καὶ ἐμεῖς καὶ τὸ μεταγλωττίσαμε σὲ "κουλτούρα". Ὁ σπόρος ὅμως ἀνακατώθηκε τόσο πολὺ, ὅταν τὸν ξανασπείραμε στὸ ἑλληνικὸ γλωσσικὸ μας ἔδαφος, ὥστε γέννησε παιδιὰ ἀγνώριστα· καὶ γιὰ αὐτὸ ἡ λέξη "κουλτούρα" δὲν μιλάει μὲ τὴν ἴδια φρεσκάδα πὺν εἶχε ὁ πρῶτος σπόρος, ὅταν γέννησε τὴ λέξη "culture". Ἐμεῖς στὴν καλλιέργειά μας τῆς δίνουμε καὶ λίπασμα παιδείας καὶ ἰδίως ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ γιὰ αὐτὸ μέχρι σήμερα ἡ λέξη "κουλτούρα" ἔμεινε ἄχαρη, ἀτροφικὴ, ἀδύναμη καὶ εἰδικὰ δυσκολοδύλευτη.

Στὰ ἀγγλικά ἔχουμε τὸ ἐπίθετο "cultural", πὺν στὰ ἑλληνικά ἔμεινε ἀμετάφραστο. Δὲν ἔχει λειτουργικότητα τὸ "κουλτουρικὸ". Τὸ λαϊκὸ αὐτὶ τὸ ἔκανε "κουλ-

- 9=θ,Θ ('Ολοφάνερων).
 8=η,Η (Δύω μορφαὶ μικρῶν γραμμάτων τότε. Τὸ 8 ἐξὶ γραφὴ διὰ μονοκονδυλίας τοῦ δευτέρου τύπου).
 7=ζ,Ζ ('Ολοφάνερων).
 6=στ,ς (Προσέξατε πόσῳ τὸ 6 ὁμοιάζει τῷ σ. Ἐπὶ Βυζαντίου τὸ F ἐγράφετο περίπου ὡς Ψ , κατὰ μικρὸν δὲ προσέλαβε τὸν ἦχον ΣΤ, ὅπερ ἐσχηματίζετο συνεπτυγμένως ὡς G.
 5=ε,Ε ('Εκ πρώτης ὄψιος μόνον πρὸς τὸ κεφαλαῖον ὑπάρχει ὁμοιότης. Ὅμως, ἐὰν ἴδωμεν τὰ χειρόγραφα, θὰ διαπιστώσωμεν ὅτι τὸ ε ἐγράφετο περίπου ὡς G, ἐξ οὗ καὶ ἡ μεγάλη παρεμφέρεια μεταξὺ τῶν σχημάτων τῶν 5 καὶ 6).
 4=δ,Δ (Δύω μορφαὶ μικρῶν γραμμάτων. Τὸ γ, ἐὰν περιστραφῇ κατὰ 90° δεξιотρόφως περὶ τὸ κέντρον αὐτοῦ, σχηματίζει τὸ 3, συντεννομένης τῆς μεσαίης προεξοχῆς.
 2=β,Β (Τὸ 2 ἀπλοποιημένη μορφὴ ἐξὶ τοῦ β. Πολλοί, καὶ σήμερον ἔτι, σχηματίζουν τὸ 2 ὡς $\mathbb{Z}$, διατηροῦσι δηλαδὴ τοὺς δύο ἀρχικοὺς κυκλίσκους τοῦ β).
 1=A (Τὸ Α, ἀπολωλεκός, κυριολεκτικῶς τὸν ἀριστερόν του ποδίσκον καὶ τὴν μεσαίαν παῦλαν, καὶ ἀνωρθώκός, σχηματίζει τὸ 1. Ὁ πλέον πολυχρησιμοποιούμενος ἀριθμὸς ὑπέξη καὶ τὴν μεγίστην ἀπλοποίησιν).
 Δείγματα γραφῶν τῶν πρὸς ἐξέτασιν περιόδων δύναται τις εὑρεῖν ἐν τῇ 312^η σελίδι τοῦ δωδεκάτου τόμου τῆς ἐγκυκλοπαιδείης "Δομῆς", ἐκδόσις 1975, ἐν τῷ λήμματι 'Παλαιογραφίη'.

Μετὰ τιμῆς
Γ.Δ.

τουριάρικο", πὺν σημαίνει κάτι ἀκριβῶς ἀντίθετο ἀπὸ τὴν πραγματικὴ κουλτούρα = παιδεία, πολιτισμός. Τὸ "cultural" σήμερα – μετὰ ἀπὸ πολὺ στύψιμο – τὸ κάναμε "πολιτισμός" καὶ τὴν ἀγγλικὴν "multi cultural society" τὴν ὀνομάσαμε "πολυπολιτισμικὴ κοινωνία" καὶ τὸ "multi culturalism" = "πολυπολιτισμός". Τὸ ἀκουνστικό μας αἰσθητήριον δὲν νομίζω ὅτι θὰ τὸ ἤθελε ποτὲ ὡς "πολυκουλτουρισμό". Τὸ θέμα μας εἶναι δύσβατο. Κατὰ τὴ γνῶμην μου στὰ ἑλληνικά ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ὅρου "κουλτούρα" φαίνεται προσφορότερη ἐκδοχή.

Ἔτσι φτάνουμε στὸ συμπέρασμα, πῶς ὅλες οἱ δεκάδες χιλιάδες ἑλληνικὲς λέξεις, πὺν μῆκαν στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βάρος τῆς νοηματικῆς σημασίας, σκέψης, παιδείας καὶ πολιτισμοῦ πὺν κονδολοῦν μέσα τους – ἄσχετα πὺν κακοποιήθηκαν φωνητικὰ μὲ τὸν πιὸ θάναστο τρόπο – πάλι ὅμως παρέμειναν δυναμικὰ εὐήχες καὶ ἀποτελοῦν τὴ βάση τοῦ κορμοῦ τῆς. Παράλληλα οἱ ἑλληνοπλασμένες ἔννοιες, πὺν ἔχουν μέσα τους, ἔγιναν παγκόσμια ἀποδεκτὲς καὶ κοινὲς σ' ὅλους τοὺς πολιτισμοὺς τοῦ κόσμου, ὅπως τὸ "σέξ" καὶ ἡ "κουλτούρα".

"So from alpha to omega, from gamma rays to river delta, from phi beta kappa to pi² Greek is the ABC of Western literate culture". (O. Taplin, *Greek Fire*, p. 7).

Μὲ τιμὴν
Θωμᾶς Γ. Ἡλιόπουλος
Διευθυντὴς Κολλεγίου «Παίδεια»
Μελούσση, Αὐστραλία

Ε. ΑΤΤΑΒΥΡΙΟΣ

Τί αποκαλύπτει πράγματι ἡ «Ἀποκάλυψη»

Ἀλήθεια, πότε γράφτηκε; Κανείς μας δὲν ξέρει. “Ὅσοι ἀσχολήθηκαν μαζί της, μόνο μὲ εἰκασίες καὶ συμπεράσματα καταλήγουν σὲ χρονολογίες. Ἡ ἐπίσημη Ἐκκλησία πιστεύει, πὼς γράφτηκε τὸ 95 μ.Χ., ἐπειδὴ ἴσως ὁ συγγραφέας της θέλει νὰ λέγεται Ἰωάννης, καὶ προτιμᾷ νὰ τὸν ταυτίζει μὲ τὸν εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη· καὶ ἐπειδὴ πιστεύει, πὼς τούτη τῇ χρονιᾷ ὁ Ἰωάννης βρισκόταν ἐξόριστος στὴν Πάτμο. “Ὅσο γιὰ τ’ ὄνομα τοῦ συγγραφέα, ἂς μὴν εἴμαστε τόσο σίγουροι, γιατί πολλοὶ χριστιανοὶ ἐκείνης τῆς περιόδου, γιὰ νὰ περάσουν ἀπρόσκοπτα τὰ μηνύματά τους, συνήθιζαν ἀντὶ τοῦ δικοῦ τους ὀνόματος νὰ δάξουν στὸ σύγγραμμά τους τ’ ὄνομα κάποιου ἐκ τῶν ἀποστόλων. “Υστερὰ τὰ “ἐλληνικά” του καὶ οἱ σολοικισμοὶ του προδίδουν διαφορὰ μὲ τὸν συγγραφέα τοῦ “κατὰ Ἰωάννην” εὐαγγελίου καὶ τῶν τριῶν ἐπίσης ἐπιστολῶν του. Ὑπενθυμίζουμε, πὼς καὶ αὐτὰ τὰ “Εὐαγγέλια”, πού ‘ναι ἡ βάση τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, εἶναι γνωστὰ ὡς “κατὰ Ματθαῖον”, “κατὰ Μᾶρκον”, “κατὰ Λουκᾶν”, “κατὰ Ἰωάννην”, δεχόμεστε δηλαδὴ τοὺς συγγραφεῖς των “κατὰ ὑποψία”, “κατὰ εἰκασία” ἢ “κατὰ παράδοση”.

Πάντως οἱ μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας πατέρες, ὅπως ὁ Μ. Βασίλειος, ὁ Κύριλλος Ἱεροσολύμων, ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁ Νύσσης Γρηγόριος, ὁ Χρυσόστομος, ἀγνοοῦν τὴν “Ἀποκάλυψη” στὰ συγγράμματά τους. Οἱ “ἐριδες” γιὰ τὴν εἰσοδὸς της στὸν “Κανόνα τῆς Ἀγίας Γραφῆς” δὲν εἶχαν τελειωμὸ οὔτε μέχρι τὸν 5ο αἰῶνα. Ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ μάλιστα Ἐκκλησία μόλις τὸ 1545 μὲ τὴ Σύνοδο τοῦ

Ἀποκάλυψη ἰουδαϊκὴ καὶ ψευδεπίγραφη

Πάμπολλοι εἶναι οἱ ὁμόδοξοι καὶ ἑτερόδοξοι λόγιοι, οἱ ὁποῖοι παραδέχονται ὅτι ἡ Ἰωάννεια “Ἀποκάλυψη” εἶναι θέβαια τὸ 27ο βιβλίο τῆς Ἀποκάλυψης τοῦ Ἰωάννη, ὅμως εἶναι ἓνα βιβλίο “προβληματικό”. Λίνει ἐσχατολογικὰ προβλήματα, ἀλλὰ καὶ δημιουργεῖ ἐπίσης. Καὶ ἰδοὺ οἱ ἔγκυρες γνώμες τῶν ἐλληνορθοδόξων πανεπιστημιακῶν:

*Ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Γεώργιος Δέρδος στὸν πρῶτο τόμο τῆς “Χριστιανικῆς Γραμματολογίας” του γράφει, ὅτι ἡ “Ἀποκάλυψη” δὲν εἶναι σύγγραμμα τοῦ εὐαγγελιστοῦ (σελ. 124), ἀλλὰ κάποιου ἄλλου, τοῦ πρεσβύτερου Ἰωάννη. Μιὰ ἄλλη μεγάλη διαφορὰ εἶναι τὸ γεγονὸς τοῦ λεκτικοῦ ἀνάμεσα στὰ δύο γραπτὰ τοῦ εὐαγγελιστοῦ τοῦ Ἰωάννη καὶ στὴ μεταγενέστερη “Ἀποκάλυψη”. Τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ἰωάννη εἶναι στὸ γλωσσικὸ του ὕφος ἐλληνικότερο, ἐνῶ ἡ “Ἀποκάλυψη” ἐβραϊκότερη.

*Ἕνας ἄλλος καθηγητὴς τῆς Καινῆς Διαθήκης στὸ Πανεπιστήμιο, ὁ Νικ. Δαμαλᾶς, ἀναφέρει στὴν “Εἰσαγωγή στὴν Κ. Διαθήκη”, ὅτι καθόλου δὲν εἶναι ἐξακριβωμένο, ἐὰν ὁ συγγραφέας τῆς “Ἀποκάλυψης” εἶναι ὁ ἴδιος ὁ εὐαγγελιστὴς

Τριδέντου την ἔκαμε δεκτή.

Ἄν στ' ἀλήθεια ὁ Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστὴς εἶν' ὁ συγγραφέας της, γιατί ἀγνοεῖ τὴν συμβολὴ τῶν δώδεκα ἀποστόλων; Γιατί ἀγνοεῖ τὸν θάνατο τοῦ Παύλου; Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συμβιβασθοῦμε μὲ τὴν ἀποψη, πῶς ὁ Ἰωάννης, ὁ μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, ἐξορίστηκε στὴν Πάτμο στὰ 95 χρόνια τῆς ἡλικίας του, ἂν ἦταν συνομήλικος τοῦ Ἰησοῦ ἢ στὰ 90 του, ἂν ἦταν νεότερός του; Μὲ ποιά λογικὴ ἓνας κατὰ προσέγγισιν αἰωνόβιος καὶ καταπονημένος ἀπ' τὰ δύστυχα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης χρόνια θ' ἄντεχε τὰ καταναγκαστικά ἔργα μέσα στὰ ὄρυχεῖα τοῦ νησιοῦ, ποὺ ὑποβάλλονταν οἱ ἐξορίστοι καὶ μετὰ νὰ ἔχει ὄρεξη καὶ ἄνεση νὰ συγγράφει ἐφτὰ φορὲς μὴ τόσο ἐκτεταμένη ἐπιστολή; Ἄραγε πόσες ὥρες, πόσες μέρες ἢ νύκτες κράτησε τούτῃ ἡ “ἐκσταση” ἢ τ' “ὄνειρο”, γιὰ νὰ γραφτοῦν οἱ 405 παράγραφοι ἢ χωρία τῆς “*Αποκάλυψης*” ἢ τὰ 22 τῆς κεφάλαια; Τόσο “θυμητικό” στὰ 95 του χρόνια; Τὰ θυμόταν, ὅταν ξυπνοῦσε, καὶ τὰ ἔγραψε ἢ ἐν “ἐκστάσει” ἔγραφε συγχρόνως; Ἀφοῦ γράφτηκε τὸ 95, τότε πῶς προαναγγέλλει τὴν πυρπόληση τῆς Ρώμης, ποὺ ἐγίνε τὸ 64, καθὼς καὶ τὴν καταστροφὴ τῶν Ἱεροσολύμων, ποὺ ἐγίνε τὸ 70 μ.Χ. ἀπ' τοὺς Ρωμαίους; Ἄν καλοπροσέξεις, θὰ νομίσεις πῶς ὁ Ἰωάννης τῆς “*Αποκάλυψης*” στὴν Πάτμο πῆγε γιὰ ξεκούραση: “*Ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ*” (κεφ. Ι, 9).

Ὡστόσο πιστεύω προσωπικά, πῶς ὅλα τὰ διβλία τῆς “*Παλαιᾶς Διαθήκης*” καὶ ἰδιαίτερα τὰ λεγόμενα “προφητικά” κεντρικὴ τους ιδέα ἔχουν τὴν παγκόσμια ἐπικράτηση τοῦ Γιαχβέ, ὡς θεοκρατία ποὺ παραμένει σὰν λαχτάρα τῶν Ἑβραίων μέχρι σήμερα καὶ ποὺ γιὰ ν' ἀκούγεται στ' αὐτὰ μαλακά, τὰ διβλία τῆς “*Καινῆς Διαθήκης*” τὴν ὀνομάζουν “*βασιλείαν τῶν οὐρανῶν*” ἢ “*βασιλείαν τοῦ Θεοῦ*”. Ἡ πλειάδα τῶν “προφητῶν” τῆς “*Παλαιᾶς Διαθήκης*”, ἰδιαίτε-

Ἰωάννης.

* “*Αἰνιγματικὸ διβλίον*” ὀνομάζει τὴν “*Αποκάλυψη*” ὁ συντηρητικὸς διδασκαλὸς τῆς πανεπιστημιακῆς Θεολογίας Παν. Μπρατσιώτης.

* Ὁ ἀκαδημαϊκὸς φιλόλογος Νικ. Βέης ὀνομάζει “σκοτεινὴ σήραγγα μὲ ἰονδαΐζουσες εἰκόνες” τὴν “*Αποκάλυψη*”.

* Ὁ ἄλλοτε διαπρεπὴς καθηγητὴς τῆς Πατρολογίας στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν Δημ. Σίμων Μπαλάνος ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ “*Αποκάλυψη*” ἀποτελεῖ “ἓνα ἀμάλαγμα Ἰουδαϊκῶν, Βαβυλωνιακῶν καὶ Περσικῶν στοιχείων μὲ μπόλικη Χριστιανικὴ ἐσχατολογία”.

* Οἱ διαπρεπεῖς καθηγητὲς τόσο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Βασ. Βέλλας ὅσο καὶ τῆς Κ. Διαθήκης Ν. Λούδαρις ὀνομάζουν “νόθο” διβλίον τὴν “*Αποκάλυψη*”.

* Τέλος παραθέτουμε τὴ βαρυσήμαντη γνώμη τοῦ μάρτυρα καὶ θεολογικοῦ ἐρευνητῆ Χρυσόστομου Μητροπολίτη Σμύρνης γιὰ τὴν “*Αποκάλυψη*”, ὅτι “ἀπετέλεσε τὴν πηγὴ τῶν Χριστιανικῶν αἱρέσεων”.

Εἶναι γεγονὸς ἀδιαμφισβήτητο, ὅτι ὁμόφωνα οἱ μεγάλοι πατέρες καὶ θεολόγοι τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων συνιστοῦσαν τὴν ἀποφυγὴ τῆς μελέτης τοῦ διβλίου, γι' αὐτὸ ἀπέφυγαν σκοπίμως νὰ δάλουν τὴν ἀνάγνωσή της σ' ὅλες τὶς βαθμίδες τῆς κοινῆς λατρείας. Ἐπειδὴ κοινὴ ἦταν ἡ πεποίθηση, ὅτι ἡ “*Αποκάλυψη*” ἦταν καὶ

ρα ὁ “*Ἡσαΐας*”, ὁ “*Ἰωήλ*” καὶ προπαντὸς ὁ “*Δανιήλ*”, ὅταν προσμένουν τὴν λύτρωση τοῦ λαοῦ των μετὰ ἀπὸ κάθε ἐθνικὴ ὑποδούλωση, δὲν λησμονοῦν νὰ καλλιεργοῦν στὴν συνείδηση τῶν λαϊκῶν στρωμάτων τὴν ἐλπίδα τῆς παγκόσμιας ἐπικράτησής των.

Τὸ ἀστεῖο εἶναι τὸ πῶς, ὅταν οἱ “προφῆτες” τῶν Ἑβραίων μιλοῦν γιὰ ἀποκατάσταση τῆς βασιλείας των μ’ ἓνα “θεόσταλτο” βασιλιᾶ, λυτρωτὴ στὴν ἐθνικὴ τους κατὰ περίπτωσιν δεινὸπάθεια, ἢ πατερικὴ θεολογικὴ ἐρμηνεία τὸ θεωρεῖ “προφητεία” καὶ τὴν “κολλᾷ” στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ. Κι ὁμως ὁ Ἰησοῦς συνθηματολογοῦσε πέρα γιὰ πέρα μ’ αὐτὸ τὸ ἴδιο πνεῦμα. Ἑβραϊκὰ ἐννοοῦσε τὸ “*ἡγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ*”. Δὲν ἀπευθυνόταν σ’ Ἕλληνες. Θ’ ἀποτελοῦσε θέατρο τοῦ παραλόγου, ἂν ὁ Ἰησοῦς σ’ αὐτό του τὸ σύνθημα, τὸ καθαρὰ πολιτειακὸ-ἐθνικὸ-ἀπελευθερωτικὸ-ἐπαναστατικὸ, ἐννοοῦσε “*βασιλεία πνευματικὴ*”, “*ἡθικὴ*”, “*ἐσωτερικὰ ἀναγεννητικὴ*”, ἃς ποῦμε “*Σωκρατικὴ*”· κι οἱ Ἑβραῖοι, οἱ ὑπόδουλοι, οἱ πεινασμένοι, οἱ κοινωνικὰ κατατρεγμένοι, νὰ ’ναι ὑποχρεωμένοι νὰ τὸν καταλάβουν.

Ὅποτε οὔτε κι ἡ “*Αποκάλυψη*” μπορεῖ νὰ παραθεῖ τὴν ἐβραϊκὴν ἰδεολογία. Ὁ συγγραφέας τῆς εἶναι καθαρὸαίματος Ἑβραῖος. Τὶς εἰκόνες του, τὶς ἐκφράσεις του, τὰ ὀνόματά του τὰ παίρνει ὅλα μέσ’ ἀπὸ τὴν “*Παλαιὰ Διαθήκη*”. Ὅλα μυρίζουν ἐβραϊσμὸ μὲ μελλοντικὸ βασιλιᾶ ἓναν Ἑβραῖο. Ὁ συγγραφέας τῆς ἔχει κατὰ νοῦν τὸ διβλίο τοῦ “*Δανιήλ*”. Ὁ Δανιήλ εἶναι “ἀφιονισμένος” Ἑβραῖος. Στὸ διβλίο του θέλει νὰ πιστεῦει τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ συντριβὴ ὅλων τῶν βασιλείων τῆς γῆς, καὶ σερβίροντας τὴν ἐπιθυμία του ὡς “ὄραμα” βλέπει τὸν Γιαχβὲ νὰ ἔχει δίπλα του ἓναν “*υἱὸν ἀνθρώπου*”, ποὺ αὐτὸς ὁ “υἱὸς ἀνθρώπου” παίρνει τὴν ρητὴ ἐντολὴ ἀπ’ τὸν ἴδιο τὸν Γιαχβὲ νὰ διδάσκει ὅλους τοὺς λαοὺς. Βέβαια

εἶναι ἡ πηγὴ “*χιλιαστικῶν δοξασιῶν*”.

Ἐπίσης ἡ Α’ τῆς Νικαίας (325), ἡ Β’ (381), ἡ Γ’ (431), ἡ Δ’ (451), ἡ Ε’ (553) Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι δὲν ἀναγνώρισαν τὴν ἐγκυρότητα καὶ γνησιότητα τῆς “*Αποκάλυψης*”. Γι’ αὐτὸ τὸ διβλίο αὐτὸ παρέμεινε στὸ “*aprobatio ecclesiae*”, νόθο καὶ ψευδεπίγραφο (Βαφείδης, “*Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία*”, Β’ τόμος, σελ. 98).

Ἡ “*Αποκάλυψη*” εἶναι ἓνα γνήσια ἰουδαϊκὸν καὶ γεμᾶτο χάσματα καὶ ἀντιθέσεις διβλίο. Τώρα, ἂν οἱ σημερινοὶ νεοέλληνες τὸ διαδάζουν περιπαθῶς ἀγνοώντας τὰ ἄλλα 26 διβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης, τοῦτο ὀφείλεται στὴν προπαγάνδα τῶν θρησκοκλήπτων παρεκκλησιαστικῶν ὁπαδῶν τοῦ “666” καθὼς καὶ τὴν ἀνασφάλεια ποὺ αἰσθάνεται ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Ἔτσι, ὅπως ἀναδιώκουν στὴν ἐποχὴ μας οἱ διάφοροι μεσαιωνισμοί, μαγεῖς, ἀστρολογίαι, θαύματα, μαγανεῖς, σατανολατρεῖες, ἀναβίωσε ὡς νοσηρὴ ἀντίδραση στὰ πιεστικὰ κοινωνικὰ πολυπλοκα προδλήματα, ποὺ μᾶς μαστίζουν, ἡ λαγνεία τοῦ Ἀποκαλυπτισμοῦ, ἡ ὁποία ὀδηγεῖ στὴν λατρεία τοῦ παραλόγου, τὴν ἀπάθεια καὶ τὸν μηδενισμό.

Δρ. Γεώργιος Μουστάκης
Κοινωνιολόγος, Θεολόγος

Υ.Γ. Πολλὰ ὀφείλει τὸ παρὸν σημεῖωμα στὶς ἱστοριοθεολογικὲς παρατηρήσεις τοῦ Παν. Δημητράτου.

ὁ Δανιήλ ὡς “υἱὸν ἀνθρώπου” ὑποννοεῖ τὸν ὅποιο Ἑβραῖο βασιλιᾶ, πού θά ὑπάρχει τήν ἡμέρα τῆς συντριβῆς τῶν ἐθνῶν. Διαβάστε λοιπὸν προσεκτικὰ τὴν “*Αποκάλυψη*”, καὶ θὰ διαπιστώσετε, πὼς κεντρικὸ τῆς θέμα ἔχει τὸν ἀγῶνα πού κάμνει ἡ “*βασιλεία τοῦ Θεοῦ*” γιὰ τελειωτικὴ τῆς ἐπικράτησης.

Κεντρικὴ τῆς ιδέας εἶναι ἡ “*δευτέρα παρουσία*” τοῦ Ἰησοῦ ὡς παγκόσμιου βασιλιᾶ κριτῆ. Ἀλήθεια αὐτοὶ πού θεωροῦν τὴν “*Αποκάλυψη*” προφητικὴ, γιατί ἐπιμένουν στὴν ἀόριστη μελλοντολογικὴ-ἐσχατολογικὴ “*δευτέρα παρουσία*” τοῦ Ἰησοῦ; Τὸ λέγω τοῦτο, γιατί ὁ συγγραφέας τῆς “*Αποκάλυψης*” εἶναι σαφής. Τὰ ὅσα ἀναφέρει, ἰσχυρίζεται πὼς τοῦ τὰ εἶπε ὁ Χριστὸς καὶ πὼς ὅλα “*δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει*” (κεφ. 1,1), δηλαδή θά γίνουν σύντομα. Μάλιστα ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς τὸν διαβεβαιώνει, πὼς “*ναί, ἔρχομαι ταχύ*” (κεφ. 20), ναί, ἔρχομαι γρήγορα. Πού λοιπὸν ἡ προφητικὴ τῆς “*Αποκάλυψης*” “*δεινότητα*”; Πέρασαν ἀπὸ τότε 1900 χρόνια, καὶ ὁ Ἰησοῦς τῆς πουθενά. Ἐπομένως τοῦτο τὸ βιβλίον κακῶς θεωρεῖται προφητικόν. Πρῶτον, γιατί, ὅπως προαναφέραμε, ἐνῶ γράφεται τὸ 95, προφητεύει τὴν πυρπόληση τῆς Ρώμης καὶ τὴν καταστροφή τῆς Ἱερουσαλήμ, πού ὡς γεγονότα ἔχουν προηγηθεῖ· δεύτερον, δὲν περιμένει μελλοντικὰ καὶ χρονικὰ ἀόριστα-ἐσχατολογικὰ τὸν ἐπανερχομὸ τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ στὶς μέρες πού τὸ γράφει (“*ναί, ἔρχομαι ταχύ*”), γιὰ νὰ τιμωρηθεῖ καὶ ἡ ρωμαϊκὴ κυριαρχία· καὶ τρίτον, γιατί οἱ ἀποδέκτες τῆς “*Αποκάλυψης*” δὲν νοιάζονταν γιὰ τὸ ἂν ὁ Ἰησοῦς θά ἐρχότανε μετὰ 2.000, 5.000 ἢ 10.000 χρόνια. Ἄν αὐτὸς ἦταν ὁ σκοπὸς τῆς, τότε ποιά ἦταν ἡ παρηγορία πού τοὺς ἔδινε; Ἀπεναντίας ἦταν σαφής: “*δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει*” καὶ “*ναί, ἔρχομαι ταχύ*”; Ἐπομένως κάθε συζήτηση γιὰ τὸ περιδῶτο “666” καὶ γιὰ τὸν “*Ἀντίχριστο*” ἀπὸ μόνη τῆς φαίνεται παιδαριώδης.

Ἀκόμη παιδαριώδεις καταντοῦν ἐκεῖνοι, πού μὲ ἀφέλεια τῆς ἀποδίδουν πρόβλεψη τῶν δύο παγκόσμιων πολέμων, τῆς ρίψης τῆς ἀτομικῆς βόμβας στὸ Ναγκασάκι, τῆς διαρροῆς τοῦ Τσέρνομπιλ καὶ ἄλλων. Ὑστερα θὰ πρέπει νὰ τὸ χωνέψουμε καλὰ, πὼς κανένας ἐκ τῶν “*προφητῶν*” δὲν πρόβλεψε τίποτα τὸ μελλοντικόν. Τὶς “*προφητεῖες*” τοὺς μᾶς τὶς “*σερβίρουν*” μὲ μπόλικη παραπλάνηση. Οἱ “*προφητεῖες*” μίλησαν γιὰ τὸ “*τώρα*” τοὺς, ἐμπύχωσαν τὸν δασανισμένο λαὸ τοὺς στὸ “*τώρα*” τοῦ καὶ διήγειραν στὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ τῶν τὸν πόθο τῆς παγκόσμιας Γιαχβεϊκῆς κυριαρχίας γιὰ τὸ ἄμεσο “*τώρα*” τοὺς. Τὸ ἴδιο κάμνει καὶ ἡ “*Αποκάλυψη*”. Τώρα ἂν ἡ “*βασιλεία τῶν οὐρανῶν*” ἢ ἡ “*βασιλεία τοῦ Θεοῦ*”, πού θά πεῖ ἐγκόσμια ἐβραϊκὴ ἐξουσία, μᾶς τὴν ἐρμηνεύουν ὡς βασιλεία πνευματικὴ, ἂν ὁ “*Υἱὸς τοῦ Θεοῦ*” ἢ ὁ “*Χριστὸς*” ἢ “*Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου*”, πού νοοῦν τὸν ἐγκόσμιον Ἑβραῖο βασιλιᾶ, μᾶς λένε πὼς εἶναι ὁ ὁμοούσιος γιὸς τοῦ Θεοῦ καὶ πὼς θά ἐρθῇ κάποτε νὰ κάμει κρίση, αὐτὸ ὀφείκεται στὸ Μεγάλον Κωνσταντῖνο, πού προδίδασε τὸν Ἑβραϊοχριστιανισμό σὲ θρησκεία καὶ ταῦτισε τὸν Ἰησοῦ μὲ τὸν δικό του τὸν θεό, τὸν Μίθρα.

Τώρα, ἂν τολμήσω νὰ κάνω μιὰ διαφορετικὴ ἀξιολόγηση τῆς “*Αποκαλύψεως*”, ἴσως λογισθῶ ἀνόητος, μὰ θὰ τὸ τολμήσω. Εἶπαμε, πὼς, ἐνῶ γράφεται τὸ 95, προβλέπει τὴν πυρπόληση τῆς Ρώμης, πού ἤδη συνέβη τὸ 70. Ἄρα δὲν γράφτηκε τὸ 95. Ἄρα γράφτηκε ὄχι μόνο πρὶν τὸ 70 ἀλλὰ πρὶν τὸ 64. Ὅποτε μελε-

τώντας κανείς τὰ παρακάτω δικά της λόγια, μπορεί νὰ πεῖ, πὼς ἡ “Αποκάλυψη” ἦταν ἓνα σχέδιο δράσης τῶν ἐβραιοχριστιανῶν. Διαβάστε

στο κεφάλαιο 17,4: *“Καὶ ἡ γυναῖκα αὐτὴ φοροῦσε βασιλικὴν στολή”.*

στο κεφάλαιο 17,18: *“Ἡ γυναῖκα πὺν εἶδες εἶναι ἡ μεγάλη, πὺν τὴν ὥρα βασιλεύει στὰ βασίλεια τῆς Γῆς”.*

στο κεφάλαιο 18, 4-8: *“Βγεῖτε, ὁ λαός μου, ἀπὸ αὐτὴ τὴν πόλη καὶ ἀνταποδῶστε τῆς διπλᾶ ἀπὸ ὅσα σᾶς ἔκανε”.*

στο κεφάλαιο 18, 17-18: *“Καὶ κάθε καρδοκὺρης καὶ καθένas πὺν καταπλέει πρὸς αὐτὴ τὴν πόλη καὶ οἱ ναῦτες καὶ ὅσοι στὴ θάλασσα ἐργάζονται θὰ βλέπουν τὸν καπνὸ τῆς φωτιᾶς, πὺν θὰ τὴν κατακαίει”.*

Σαφέστατα λοιπόν ἡ “Αποκάλυψη” ἔχει νὰ κάμει μὲ τὴν ἴδια τὴν Ρώμη. Φῶς φανάρι, ὅπως λέμε, ὅτι σ’ αὐτὸ τὸ βιβλίον καταστρώθηκε τὸ σχέδιο τοῦ ἐμπρησμοῦ τῆς Ρώμης, πὺν ἐφαρμόστηκε τὸ 64 ἐπὶ Νέρωνα ἀπὸ τοὺς ἐβραιοχριστιανούς μὲ πρωταγωνιστὴ τὸν Παῦλον καὶ συνεργάτες του τὸν περιδότη Σενέκα καὶ ἄλλους παλατιανούς. Προετοίμαζαν συγχρόνως τὴν δολοφονία τοῦ Νέρωνα καὶ τὴν ἀνακήρυξη σὲ αὐτοκράτορα τοῦ στενοῦ φίλου τοῦ Παύλου, τοῦ Σενέκα. Ἀλλὰ ὁ Νέρωνas ἦταν ἐκτὸς Ρώμης. Μόνον ἡ πυρπόληση πέτυχε. Κι ὅπως μᾶς πληροφοροῦν οἱ Ρωμαῖοι ἱστορικοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς παλατιανούς πετοῦσαν ἀναμμένους δαυλοὺς στὰ σπίτια μέσα καὶ στὰ μέγαρα – φίλοι βέβαια τοῦ Παύλου –, πὺν πραγματικὰ ταυτίζεται μὲ τὸ “*βγεῖτε, ὁ λαός μου, ἀπὸ αὐτὴ τὴν πόλη καὶ ἀνταποδῶστε τῆς διπλᾶ ἀπὸ ὅσα σᾶς ἔκαμε*”. Οἱ ἴδιοι οἱ Ρωμαῖοι ἱστορικοὶ μᾶς μεταφέρουν τὸ μέγεθος τῆς πυρκαγιᾶς λέγοντας ὅτι τόσο ψηλὰ ἀνέβαιναν ὁ καπνὸς καὶ οἱ φλόγες, ὥστε οἱ ναυτικοὶ τὰ διέκριναν ἀπὸ τὴ θάλασσα πὺν περνοῦσαν μὲ τὰ καράβια τους. Ἐχομε δηλαδὴ καὶ ἐδῶ ταύτιση μὲ τὸ παραπάνω 18,17-18 κεφάλαιο τῆς “Αποκάλυψης”.

Ὅμως μπορεί κάποιος νὰ μοῦ πεῖ: Τί μπορείς νὰ πεῖς γιὰ τὴν πρόβλεψη τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλὴμ; Βέβαια, ἂν γράφτηκε τὸ 94, δὲν εἶναι “πρόβλεψη”. Ἀν ὅμως γράφτηκε πρὸ τοῦ 70, δὲν εἶναι ὄντως μιὰ ὀλοκάθαρη προφητεία; Ὡστόσο νὰ μὴν τὸ πᾶμε σὰν τὸν εὐαγγελιστὴ “Ἰωάννη” (κεφάλαιο 11, 47-52), πὺν ἔκαμε προφητεία τὰ λόγια τοῦ Καϊάφα, τὰ ὁποῖα εἶπε μπροστὰ στὸ Ἰουδαϊκὸ συνέδριο; Προσέξτε τὸ “εὐαγγελικὸ” κείμενο: *“Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συγκάλεσαν τὸ Ἰουδαϊκὸ συνέδριο καὶ εἶπαν: Τί νὰ κάνουμε μὲ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο; Εἶναι γιὰ μᾶς μεγάλος κίνδυνος. Ἀν τὸν ἀφήσουμε ἐλεύθερο, θὰ τὸν πιστέψουν ὅλοι (ὡς μεσσία, ὡς βασιλεῖ, ὡς λυτρωτὴ) καὶ τότε θὰ μᾶς ρημάξουν οἱ Ρωμαῖοι. Τότε ὁ Καϊάφας, πὺν ἦταν ὁ ἀρχιερεὺς ἐκείνης τῆς χρονιᾶς, πῆρε τὸ λόγο καὶ εἶπε: Καλὰ, τίποτα πιά δὲν καταλαβαίνετε; Χρειάζεται πολὺ μυαλό, γιὰ νὰ καταλάβετε, πὼς πρὸς χάρη τοῦ λαοῦ (δηλαδὴ προκειμένου νὰ μὴ σφαχτεῖ ὁ λαὸς ἀπὸ τοὺς Ρωμαῖους ἐξαιτίας τοῦ Ἰησοῦ) μᾶς συμφέρει ἓνας ἄνθρωπος νὰ πεθάνει”*; Τί εἶπε δηλαδὴ ὁ Καϊάφας; Πιάστε τον καὶ βγάλτε τον ἀπὸ τὴ μέση. Ἀπλῶς πείστηκε τὸ συνέδριο καὶ διέταξε τὴν σύλληψη τοῦ Ἰησοῦ. Ὅποτε εἶναι πολλὰ πράγματα στὸν κόσμον, πὺν ἀπὸ μόνον τους δείχνουν, ὅτι δὲν χρειάζεται

νά έχει κανείς μαντικές ικανότητες, για να κάνει κάποια πρόβλεψη. Δηλαδή αποτελεί προφητεία το συμπέρασμα, ότι η ξέφρενη επέμβαση του ανθρώπου στην φύση κάποια μέρα θα καταστρέψει τον πλανήτη του; Οί Έβραίοι – δηλαδή οί άπλοι άνθρωποι του λαού – από την ημέρα του θανάτου του Ήρωδη του Μεγάλου βρίσκονταν σε συνεχή επανάσταση. Δεν έλειψε ημέρα, που να μην υπήρχε κι ένα κίνημα. Τους πλούσιους δέν τους πείραζε η Ρωμαϊκή κατοχή. Περνούσαν καλά. Τά Έβρισκαν με τους κατακτητές. Ό λαός, που καταπιεζόταν, επαναστατούσε κάθε τόσο, κι ένας “μεσσίας” εμφανιζόταν, για να ξεσηκώνει τον λαό. Καί νά, οί σφαγές από τους Ρωμαίους· και νά, οί σταυροί για τους “μεσσίες”. Αυτά τά Ιουδαϊκά συνεχή επαναστατικά κινήματα ήταν ό “βραχνάς” για την ρωμαϊκή έξουσία. Σε κάποιον εκείνης τής εποχής, που γνώριζε την ρωμαϊκή θηριωδία καθώς και τον Έβραϊκό έθνικό φανατισμό, δέν θα του ήταν δύσκολο να πει, πώς έτσι που έχουν τά πράγματα, κάποια μέρα τά ρωμαϊκά στρατεύματα θα περικυκλώσουν τά Ιεροσόλυμα και θα τά ρημάξουνε. Δηλαδή τούτον τον άνθρωπο να τον πούμε προφήτη; Όχι δά.

Αυτό συμβαίνει και με την “Αποκάλυψη”. Τούτο τó βιβλίο, πολλοί έρευνήτες ισχυρίζονται πώς δέν είναι ένα ένιατο βιβλίο, παρ ό είναι δύο ή τρία ξεχωριστά, που αυτός που τά ένωσε, δέν μπόρεσε να τά ενώσει καλά. Έτσι στο πλείστο μέρος του τó βιβλίο τής “Αποκάλυψης” είναι κείμενο επαναστατικό και όχι προφητικό. Αποτελεί óλάκερο σχέδιο “έπιχειρήσεων”, που έπρεπε να εκτελεσθεί “έν τάχει”. Γράφτηκε “κάτω από τή μύτη” του κατακτητή, γι’ αυτό είναι γεμάτο συμβολισμούς, άλληγορίες, ύπονοομένα και “καμουφλάζ”. Μέσα του κρύβει φαρμάκι και μίσος για τή Ρώμη και γι’ αυτούς που “ύπηρετούν” τον “Σατανά”, δηλαδή τους “είδωλολάτρες”, και παρακινεί τους παραληπτες του με τήν βοήθεια του Γιαχβέ σε εκδίκηση. “Εξέλθετε, ό λαός μου, έξ αυτής... απόδοτε αυτή ώς και αυτή απέδωκε και διπλώσατε τά διπλά κατά τά έργα αυτής... τοσοῦτον δότε αυτή θασανισμόν και πένθος... και έν πυρί κατακαυθήσεται” (κεφ. 18, 40-8).

Αυτή είναι ή “Αποκάλυψη”. Και μου είναι άπορίας άξιον, γιατί την άγκάλιασαν οί οικολόγοι, άφου είναι ένα βιβλίο, που ό “Θεός” του δέν σέβεται τó περιβάλλον, άφου αυτός για χάρη τών Έβραιοχριστιανών φίλων του – λίγων για εκείνη την εποχή – είν’ έτοιμος, τά έθνη, την γή, τς θάλασσες, τά ποτάμια, τά ζώα, τους ανθρώπους, τά πάντα να μολύνει και να καταστρέψει; Τό πāν να καταστραφεί, φτάνει μιά μέρα να κυβερνήσει τó σφαγμένο “άρνιο”. Φαίνεται, πώς τó πήραν για πραγματικά προφητικό· και κατά την άποψη μας οί συμβολισμοί τών φυσικών καταστροφών της θεωρήθηκαν με τó πέρασμα τών αίωνων ως άσύδοτες έπεμβάσεις του ανθρώπου στην φύση. Όμως είναι φοβερές, είναι “θεικές” άπειλές, με “θεική” διαβεβαίωση, ότι θα γίνουν “έν τάχει” κι ό άπειλών έρχεται “ταχύ”. Όμως πέρασαν 1900 χρόνια. Ό νοών νοείτω.

Ό Ε. Έτταδύριος (ψευδώνυμο) είναι καθηγητής τής Θεολογίας και ιερέας.

ιε. Δαβίδ (III)

Ὁ ἅγιος προπάτοράς «μας» λοιπὸν συνέχιζε τὶς περιοδεῖες τοῦ πρὸς ἄγραν γυναικῶν, τᾶχε βρεῖ καὶ μὲ τὸν Γιαχβέ, εἶχανε κάνει τὴν μοιρασιά, καὶ ἡ ζωὴ κυλοῦσε ὁμορφα καὶ ὠραία.

Ἦταν ὅμως καὶ λίγο ἐπιδειξίας, ἀλλὰ τὸ σπονδαιότερο καὶ μέγας χορευταρᾶς. Ὑπομνήματα ἀπὸ τὶς περιοδεῖες του, ὅταν εἶχε θγάλει στοὺς δρόμους τὴν κιθωτὸ τῆς διαθήκης καὶ τὴν γύρναγε ἀπὸ πόλη σὲ πόλη, καὶ ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό, μαζί μὲ ὅλο τὸν ὑπόλοιπο θίασο (ναί, κιθωτὸ εἶπα ὄχι ζώνη), τότε: «ἐνῶ δὲ ἡ κιθωτὸς τοῦ Κυρίου εἰσῆρχετο εἰς τὴν πόλιν Δαβίδ, Μιχάλ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Σαούλ, ἔκνυε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ ἰδοῦσα τὸν βασιλέα Δαβὶδ ὀρχούμενον καὶ χορεύοντα ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς» (Σαμουὴλ Β' στ' 16). Αὐτὸ ἦταν. Ὁ ἄρχισεν τὶς ξεμπεκίες ὁ προπάτοράς μας καὶ ἀπὸ κοντὰ ὁ Γιαχβέ τοῦ ἔσπαγε τὰ πιάτα στὴν πίστα. Καὶ τότε ἔπεσε ξερὴ ἡ Μιχάλ, ξετρελλαμένη μὲ τὸν χορευταρᾶ, ἀναφωνῶντας: «πόσον ἐνδοξὸς ἦτο σήμερον ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅστις ἐγυμνώθη σήμερον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν θεραπαινίδων καὶ τῶν δούλων αὐτοῦ, καθὼς γυμνῶνεται ἀναισχύντως εἰς τῶν μηδαμινῶν ἀνθρώπων!» (Σαμουὴλ Β' στ' 20). Τὰ πέταξε ὅλα ὁ προπάτοράς μας συναγωνιζόμενος τὸν Νῶε (ἰδὲ «Δαυλόν», τ. 152-153) στὸ στρῆπ-τῆζ. Τί δόξα καὶ αὕτη.

Καὶ ἀπαντᾷ ἀπτόητος ὁ Δαβίδ: «καὶ θέλω ἐξευτελισθῆ καὶ περισσότερον, καὶ θέλω ταπεινωθῆ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς μου· καὶ μετὰ τῶν θεραπαινίδων, περὶ τῶν ὁποίων σὺ ἐλάλησας, μετ' αὐτῶν θέλω δοξασθῆ» (Σαμουὴλ Β' στ' 22). Τώρα θέβαινα ἂν ἔχει μεπερδέψει τὴν δόξα μὲ κάτι ἄλλο, δὲν ἔχει ἰδιαίτερη σημασία, ἀφοῦ αὐτὸ εἶναι σύννηθες φαινόμενο πιά. Ξεχειλίζει συμβολισμό. Ξεδράκωτος λοιπὸν θέλει νὰ δοξασθεῖ μετὰ τῶν θεραπαινίδων. Ἀνώτερες ἐννοίες, ἀσύλληπτες γιὰ μᾶς τοὺς κοινούς θνητοὺς, ἐννοίες στὴν κυριολεξία ἀποκαλυπτικές. Ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Δαβίδ. Ὁ πῶς ἐπιδειξίας προπάτοράς μας. Ὅσο περισσότερο χορεῖν ἐξεδράκωτος, τόσο πῶς ἅγιος γίνεται. (Πρόταση πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, πὺν υἰόθετεῖ τὴν ἱερότητα τοῦ βιβλίου αὐτοῦ: ὅλες οἱ στρηπηζοῦδες, ἐγχώριες καὶ εἰσαγόμενες, πὺν καὶ αὐτὲς ἀναισχύντα ἐπιδεικνύουν τὴν ταπεινότητά τους, ὅπως καὶ ὁ προπάτοράς μας, θὰ εἶναι ἄδικο νὰ μὴν δοξαστοῦν. Γι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ ἀνακηρυχθοῦν μὲ σειρά προτεραιότητας ἅγιες καὶ ὅσιες καὶ νὰ ὀριστοῦν καὶ οἱ ἡμέρες κατὰ τὶς ὁποῖες θὰ τιμῶνται. π.χ. Τρίτη 3' Οκτωβρίου τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀεροπαγίτου, Θεαγένους καὶ Λουΐζας τῆς ἁγίας χορευτρίας. Ἰδωμεν ἂν εἰσακουστοῦμε).

Ἀφοῦ χόρεψε ὁ προπάτορας λοιπὸν καὶ κουράστηκε, «καὶ πρὸς τὸ ἑσπέρας ὅτε ὁ Δαβὶδ ἐσηκώθη ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, περιεπάτει ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ βασιλικοῦ οἴκου· καὶ εἶδεν ἀπὸ τοῦ δώματος γυναῖκα λουομένην· καὶ ἡ γυνὴ ἦτο ὠραία τὴν ὄψιν σφόδρα. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Δαβὶδ, καὶ ἠρῆνησε περὶ τῆς γυναικὸς» (Σαμουὴλ Β' ια' 2-3). Τί εἶχες Γιάννη, τί εἶχα πάντα. Ὑπῆρχε περίπτωσις νὰ δῇ γυναῖκα, πὺν νὰ τοῦ γυαλίσῃ καὶ νὰ τὴν χάσῃ. Ἐδῶ τᾶβαλε μὲ κοτζάμ Γιαχβέ γιὰ μία γκόμενα καὶ τοῦ τὴν πῆρε. Θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ σταματήσει; «Καὶ εἶπε τις. Δὲν εἶναι αὕτη Βῆθ-σαβεέ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἐλιάμ, ἡ γυνὴ Οὐρίου

τοῦ Χετταίου; Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Δαβὶδ μηνυτὰς καὶ ἔλαβεν αὐτήν· καὶ ὅτε ἦλθε πρὸς αὐτόν, ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς (διότι εἶχε καθαρισθῇ ἀπὸ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῆς) καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. Καὶ συνέλαβεν ἡ γυνή· καὶ ἀποστείλασα ἀπήγγειλε πρὸς τὸν Δαβὶδ, καὶ εἶπεν. Ὡς γυνὴ εἰμι» (Σαμουὴλ Β' ιδ' 4-5).

Τώρα συγκινήθηκε ὁ προπάτοράς μας, πὺν ἦταν ἔγκνος. Ἐδῶ μέχρι σήμερα ἔχουμε τοὺς ἀπογόνους Δαβίδ. Αὐτὸς καὶ πεθαμένος πολλαπλασιάζεται, δὲν θὰ πολλαπλασιαζόταν ζωντανός; Ἀειθαλὴς ὁ προπάτορας, τέρας τῆς φύσεως. Συγκινήθηκε δὲ περισσότερο, ὅταν ἔμαθε ὅτι ἦταν γυναικα τοῦ Οὐρίου τοῦ Χετταίου καὶ θέλησε νὰ τὴν ἐξαγνίσῃ. Ἦταν καὶ βρωμιὰ ἀπ' τὴν φύση της, γι' αὐτὸ καὶ καθαρίστηκε, πρὶν δὴ τὸν προπάτορα, εἶχε δὲν εἶχε τὸκανε πάλι τὸ ψυχικό. Ταυτόχρονα δὲ ἐξαφάνισε καὶ τὶς φυλετικὰς διακρίσεις. Ἀντιρατσιστὴς σφόδρα. Ἐβραία, Φιλισταία, Χετταία, ὅ,τι κάτσει, δὲν ἀφήνει τίποτα. Λέγεται, ὅτι κάποιοι τὸν εἶδαν νὰ μπαίνει κρυφὰ ἓνα βράδυ, πὺν εἶχε ξεμείνει, στὸ διπλανὸ κοτεῖτο, ἀλλὰ ἡ πληροφορία ἐλέγχεται ὡς ἀνακριβής.

Ὁ Οὐρίας τώρα, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε πάρει χαμπάρι, ἐκτὸς ἀπ' τὸ ὅτι παραξενενοῦνταν, γιὰτὶ τώρα τελευταῖα τὸ κεφάλι του εὗρισκε ψηλὰ στὴν πόρτα, ἦταν στρατιώτης στὸν στρατὸ τοῦ Δαβίδ. Κι' ἐπειδὴ τοῦ προπατορά μας δὲν τοῦ ἄρεσε νὰ μοιράζεται, μονοφαγὰς κλασσικός, τί σκαρφίστηκε λέτε; «Καὶ τὸ πρῶτον ἔγραψεν ὁ Δαβὶδ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ἰωάβ, καὶ ἔστειλεν αὐτὴν διὰ χειρὸς τοῦ Οὐρίου. Καὶ ἔγραψεν ἐν τῇ ἐπιστολῇ λέγων· Θέσατε τὸν Οὐρίαν ἀπέναντι τῆς σκληροτέρας μάχης. Ὡς εἴτα σύρθητε ἀπ' αὐτοῦ, διὰ νὰ κτυπηθῇ καὶ νὰ ἀποθάνῃ». (Σαμουὴλ Β' ια' 15). Καὶ τὸν ἔφαγε τὸν Οὐρίαν τὸ μαῦρο σκοτάδι. Οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις. Τὰ μάσαγε κατὰ τέτοια ὁ προπάτοράς μας.

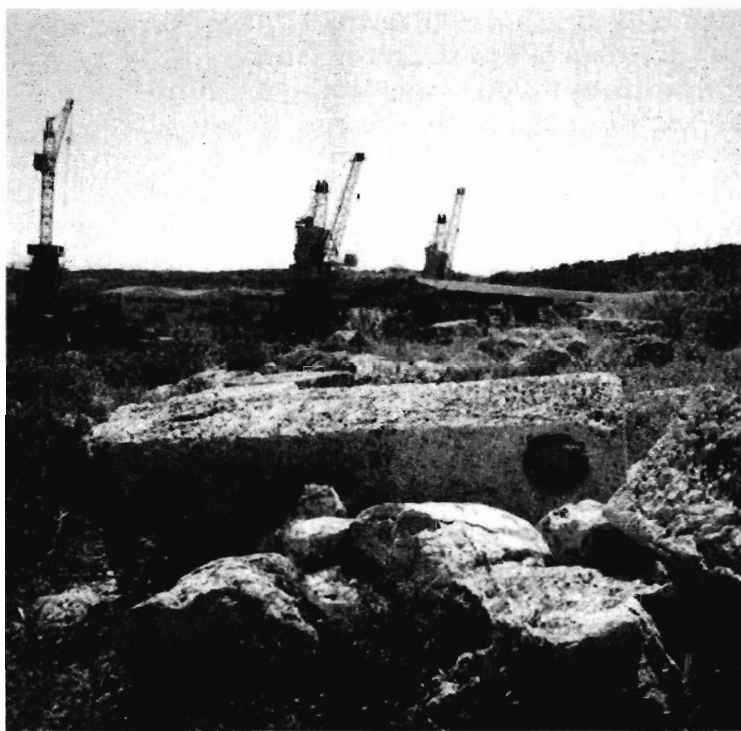
Ὁ Γιαχβὲ ὅμως εἶχε πάρει ἀνάποδες. «Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ. Ἐγὼ σὲ ἔχρισα βασιλεῖα ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ σὲ ἡλευθέρωσα ἐκ χειρὸς τοῦ Σαούλ· καὶ ἔδωκα εἰς σὲ τὸν οἶκον τοῦ κυρίου σου, καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου εἰς τὸν κόλπον σου, καὶ ἔδωκα εἰς σὲ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῦ Ἰούδα. Διὰ τί κατεφρόνησας τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὥστε νὰ πράξῃς τὸ κακὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ;» (Σαμουὴλ Ι' θ' 7-9). Μ' ἄλλα λόγια: Βρὲ ἀχάριστο ὑποκείμενο, τοῦ λέει ὁ Γιαχβὲ, δὲν φτάνει πὺν σοῦ ἔδωσα τὸ σπίτι, γιὰ νὰ πηγαίνεις τίς γκόμενες, δὲν φτάνει πὺν σοῦ τίς πάσσαρα κι' ὅλες, τώρα θές νὰ πάρῃς κι' αὐτὲς πὺν ξέμειναν; Μία εἶχε μείνει κρυμμένη καὶ λουζόταν, πὺν πήγες καὶ τὴν ξετρώπωσης;

Γι' αὐτό: «καὶ θέλω λάβει τὰς γυναῖκάς σου ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν σου, καὶ δώσει αὐτὰς εἰς τὸν πλησίον σου, καὶ θέλει κοιμηθῇ μετὰ τῶν γυναικῶν σου· ἐνώπιον τοῦ ἡλίου τούτου. Διότι σὺ ἔπραξας κρυφίως, ἀλλ' ἐγὼ θέλει κάμει τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἔμπροσθεν παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ κατέναντι τοῦ ἡλίου» (Σαμουὴλ Β' θ' 11-12). Πάει πιά, ξέφυγε ὁ Γιαχβὲ. Θὰ τοῦ πάρει λοιπὸν τίς γυναῖκες, θὰ ἀρχίσει νὰ τίς χαρίζῃ ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ, καί, γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ πιὸ σκληρὰ, θὰ τὸ κάνει ὁ ἴδιος μέρα μεσημέρι μπροστά σ' ὅλο τὸ Ἰσραὴλ. Μεγάλε Γιαχβὲ, εἶσαι ἀξέπεραστος. Εἶναι νὰ μὴν σοῦ τὴν δώσῃ. Μπουνκάλα ὁ προπάτορας. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ παρ' ὅλα αὐτὰ κύλισε ἡσυχᾶ, ἐκτὸς ἀπὸ κατὰ κακαρίσματα, πὺν ἀκούγονταν ἀπ' τὸ διπλανὸ κοτεῖτο.

Ὁ Ἀπόγονος
(Συνεχίζεται)

Ἡ Σαλαμίνα τῆς Ρωμιοσύνης

Ὁ χώρος ὅπου ἔλαβε χώραν ἡ ναυμαχία τῆς Σαλαμῖνος τὴν 28ην πρὸς 29ην Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 480 π.τ.σ.χ. εἶναι χώρος ἱερός, ὁ ἱερώτερος ἴσως ὄχι μόνον τῶν ἱερῶν χώρων τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς λεγομένης σήμερον πεπολιτισμένης, διότι εἰς αὐτὸν τὸν χώρον καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ γεγονός, τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος, καθωρίσθη ἡ τύχη τοῦ κόσμου. Ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Σαλαμίνα περιεγράφη ἀπὸ τοὺς ρήτορας καὶ τοὺς ἱστορικοὺς καὶ ὑμνήθη ἀπὸ τοὺς ποιητὰς καὶ τὸν Αἰσχύλον διὰ τῆς τραγωδίας του *“Πέρσαι”*. Ἡ ἐπέτειος τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ἑορτάζετο κατ’ ἔτος εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς πλείστας ὅσας ἄλλας ἑλληνικὰς πόλεις ἐπὶ 862 ἔτη, ἥτοι ἀπὸ τοῦ ἔτους 480 π.τ.σ.χ.

μέχρι τὸ ἔτος 382 τ.σ.χ., ὁπότε ἀπηγορεύθη ὁ ἑορτασμός τῆς ἐπετείου ταύτης διὰ διατάγματος τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τοῦ Α' ὕστερα ἀπὸ ἀπόφασιν καὶ σχετικὸν αἶτημα πρὸς τὸν αὐτοκράτορα αὐτὸν τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὡς αὕτη ὀνομάσθη, τοῦ χριστιανικοῦ κλήρου.

Σήμερον δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν ἱστορικὴν νῆσον τοῦ Σαρωνικοῦ οὔτε οἱ

τάφοι οὔτε αἱ στήλαι μὲ τὰ ἐπιγράμματα διὰ τοὺς νεκροὺς ἐκάστης πόλεως, ἢ ὅποια ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος διὰ πλοίων καὶ ἀνδρῶν, οὔτε ἄλλο τι, ἔστω καὶ μία στήλη ἢ ἓν ἔργον ἐνὸς σημερινοῦ γλύπτου, ἀλλ' ὑπάρχει ἐν τρισάθλιον θέαμα, ὅπερ δηλοῖ ὅτι ὑπάρχει ὠργανωμένη ἐκστρατεία πλήρους ἀλλοιώσεως ὁλοκλήρου τοῦ τοπίου.

Τάφοι, ἀπορρίμματα, παλαιὰ πλοῖα ἐν ἀναπτύξει. Ἐδῶ ἀνοικτοὶ (συλημένοι) τάφοι, ἐκεῖ σωροὶ ἀπορριμμάτων, Πλοῖα μικρὰ καὶ μεγάλα, παλαιὰ ἀτάκτως ἀφημένα εἰς ὅλην τὴν θάλασσαν καὶ πλοῖα ἐπισκευαζόμενα. Σίδηρα ἐρριμμένα ἐφ' ὅλης τῆς πρὸς τὴν χερσονήσον ἀκτῆς τοῦ κόλπου τῶν Ἀμπελακίων. Ἐχει καταπατηθῇ, μᾶς εἶπον, καὶ ὁ κόλπος καὶ ἓνα μέρος τῆς κατὰ μῆκος αὐτοῦ ξηρᾶς ἀπὸ κάποιον ἐφοπλιστὴν, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀναρτήσει πινακίδα ἀπαγορεύουσιν τὴν προσπέλασιν εἰς τὸν ἀρχαιολογικὸν χώρον. Τὸ ἄνω μέρος τῆς χερσονήσου ἔχει οἰκοδομηθῇ αὐθαίρετως ἀπὸ διαφόρους καταπατητάς, καὶ τὸ χειρότερον ὅλων, ἐνῶ ἔχει ἀπὸ τὸ κράτος κηρυχθῇ ἀρχαιολογικὸς ὅλος ὁ χώρος τῆς χερσονήσου, ἢ ὅποια δημιουργεῖ τὸ Στενόν, ὅπου ἐγίνε ἡ ναυμαχία, τὸ ἴδιον τὸ κράτος ἐγκατέστησε πρὸ καιροῦ σύγχρονα μηχανήματα ἐξορύξεως πέτρας καὶ κατέφαγε σημαντικὴν ἔκτασιν τοῦ κάτω μέρους τῆς χερσονήσου, τοῦ πλησιάζοντος πρὸς τὴν Ψυττάλειαν, διὰ νὰ κατασκευάσῃ διὰ τῆς πέτρας ταύτης τὴν ἀποθάθραν ἐμπορευματοκιβωτίων, τὴν ὀνομαζομένην Ἀποθάθραν Ἰκονίου τοῦ Κερατσινίου. Ἀλλὰ ἐρωτᾶται: Δὲν ὑπῆρχον ἄλλοι τόποι ἐξορύξεως πέτρας εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ὄρος τοῦ Κερατσινίου, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Σαλαμῖνα;

Ὑπῆρχον, θὰ μᾶς εἶπουν. Ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχουν ἀρχαιολογικοὶ χώροι, ὅμως αὐτὸς ὁ ἀρχαιολογικὸς χώρος ἦτο ὁ πλέον σημαντικός, ὁ πλέον πλησιέστερος πρὸς τὸ κατασκευαζόμενον ἔργον καὶ ὁ πλέον ἀφύλακτος. Ἡμεῖς ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὰ ἐφῆμερα συμφέροντά μας καὶ πράττομεν ὅ,τι μᾶς βολεῖ. Τί μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ ἱστορία, τί ἔχομε νὰ κερδίσωμε δι' αὐτῆς; Ἀλλωστε ἡ περίοδος ἐκείνη ἦτο ἐποχὴ εἰδωλολατρείας, πρωτογονισμοῦ καὶ ἀνηθικότητος, ἐνῶ ἡμεῖς εἴμεθα Ρωμαῖοι, ἠθικοὶ καὶ πολιτισμένοι. Εἴμεθα Ρωμαῖοι καὶ ὄχι Ἕλληνες. Διὰ τὰς πέτρας τῆς Κυνοσούρας τῆς Σαλαμῖνος καὶ διὰ τοὺς τάφους τῶν Σαλαμινομάχων τώρα θὰ κάμνωμεν λόγον, καθ' ἣν στιγμὴν ἔχομε νὰ ἴδωμε τί θὰ κάμωμε, διὰ νὰ μὴ ἐπιτρέψωμε νὰ εὕρεθῇ εἰς τὴν Ὅασιν Σίδα τῆς Αἰγύπτου ὁ τάφος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου;

Πᾶνος Τσίνας

Υ.Γ. Ὡς ἀνέγραψαν αἱ ἐφημερίδες τῆς 9ης Ὀκτωβρίου, «ἀγνωστοὶ πού τοὺς ἐνοχλεῖ ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία» κατέστρεψαν τὴν νύκτα τὸ ἀπέρριπτον μνημεῖον πού εἶχον ἀνεγείρει εἰς τὸν χώρον τοῦ Τύμβου οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου Ἀμπελακίων καὶ ἐξηφάνισαν τὴν ἀναθηματικὴν ἐπιγραφὴν. Οὐδεμία ἐνέργεια ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ Ρωμαίου Κρατιδίου διὰ τὴν ἐξιχνίασιν τῆς προκλητικωτάτης αὐτῆς πράξεως τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐγένετο γνωστή.

22/9/480 π.χ.

(Τοῦ Τάχη Ἰωαννίδη)

Γλυπτικές επιδόσεις φοινικιστῶν

– Θαῦμα! Θαῦμα!!!, ἔμπλεως ἐνθουσιασμοῦ ἀνέκραξα, μόλις παρέτηρησα στίς ἐφημερίδες ἄγαλμα ἱππέως ἀννυπόδητον, πού παρέπεμπε σέ εἰκόνες ἱππικῶν ἀγώνων γύφτων. Κι' ἐκεῖνο τὸ ἄλογο (ἢ μήπως ἦτο γαῖδουρι;) τί τέλειο! Εὐθεῖες γραμμές μ' ἀκαθόριστο τὸ φύλο· ὡς φαίνεται, δὲν θὰ ἔφθασε τὸ ὑλικὸ στὸν καλλιτέχνη. Ναί, ἀφόδως τὸ ὁμολογῶ, αὐτὸ εἶναι σύγχρονη τέχνη. Καὶ ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς μου, ὅταν ἐδιάδασα, ὅτι πρόκειται γιὰ ἄγαλμα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ ἐστήθηκε στὴν Φλώρινα μετὰ ἀπὸ παραγγελίαν κρατικὴν; Γιὰ τοῦτο ἴσως καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Βουκεφάλα κάτι μοῦ ἐθύμισε. Ἴσως ἂν ὁ καλλιτέχνης τὸν ἀπεικόνιζε καπνίζοντα ποῦρον, νὰ ἀπέδιδε κάλλιον καὶ σαφέστερα τίς καλλιτεχνικές του προθέσεις.

Ἀλλὰ ἂς μὴ μεμψιμοιροῦμε, ὁ καλλιτέχνης ἔκαμεν ἐπανάστασιν. Ἀνέτρεψεν αἰῶνων συνήθεια, πού ἤθελε τὸν ἀνδριαντοποιὸν νὰ μεταμορφώσῃ τὸν νεκρὸν σὲ ζωντανὸ θρῦλον. Ἱερὸς σκοπὸς τοῦ ὑπέροχου αὐτοῦ καλλιτέχνη ἦτο, νὰ ἀποκεντρώσῃ ἕναν ὀλοζώνταντον θρῦλον στὸ πέραςμα τῶν αἰῶνων. Ὅμως δὲν κατενόησα πλήρως τὸ γιατί ἐχρησιμοποίησε τόσο δύσκολον ὑλικὸν γιὰ τὴν κατασκευὴν ἐνὸς τοιούτου ἀγάλματος. Θὰ ἀρκοῦσε ἕνα πιὸ εὐπλαστον, πού δὲν θὰ τὸν καταπονοῦσε τόσον. Τολμῶ νὰ πῶ, ὅτι τὰ περιττώματα καὶ εὐκολωτέραν θὰ ἔκαμαν τὴν ἐργασίαν του καὶ πιὸ κοντὰ στὸ ἰδεολογικὸ ὑπόβαθρό του θὰ εὐρίσκοντο. Ἀπορὸς δὲ πρὸ τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ καλλιτεχνήματος ἔχω νὰ κάμω δύο προτάσεις.

Ἡ πρώτη ἀπευθύνεται πρὸς τὸ κράτος· καὶ ζητῶ νὰ τιμηθῇ μὲ ἀριστεῖον ὁ ὑπέροχος αὐτὸς καλλιτέχνης καὶ μάλιστα τάχιστα νὰ τοῦ ἀνατεθῇ ἡ φιλοτέχνησις παρομοίων ἀγαλμάτων τῶν ζώντων πολιτικῶν. Καὶ ἡ δευτέρα πρότασίς μου ἀπευθύνεται πρὸς τὸν συγκροτηματάρχην κ. Χρηστον Λαμπράκη: Στὸ ἐπόμενο φύλλον τοῦ σοβαροῦ «Βήματος», πλάι στὰ ἰσάξια τοῦ ἀγάλματος ἄρθρα τῶν κυρίων Μαρωνίτη καὶ Μπαμπινιώτη, φιλοξηγήστε ἄρθρο τοῦ ἐν λόγῳ καλλιτέχνη περὶ αἰσθητικῆς τῆς ἀνδριαντοποιΐας. Ὁραματίζομαι ἀπὸ τώρα τὴν σελίδα. Ἀριστερὰ τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Μπαμπινιώτη καὶ δεξιὰ τοῦ γλύφτου. Στὸ κέντρον ἡ φωτογραφία (μποῦστο) τοῦ κ. Θάνου Μικρούτσικου καὶ στὴν κορυφὴν μεγάλος τίτλος καταλαμβάνων ὅλον τὸ εὖρος τῆς σελίδας:

ΕΝ ΤΟΥΤΩ (ΦΟΙ)ΝΙΚΑ!

Θανάσης Νακόπουλος

Ἐπιστολή πρὸς Γιαχβέ

Μέγας εἶσαι, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα Σου! Ἄν καὶ μοῦ φαίνεσαι κομμάτι ρατσιστῆς καὶ ψιλοφασιστάκος. Διότι, σεβαστέ μου Γιαχβέ, τί παράξενες προτιμήσεις πρὸς τὸν ἐκλεκτὸ λαὸ εἶναι αὐτὲς ποὺ μᾶς τσαμπουνᾶς στὸ ἱερό μας βιβλίο, τὴν Παλαιὰ Διαθήκη; Δηλαδή, καὶ μὲ ὅλο τὸ συμπάθειο, τί περισσότερο ἔλεγε καὶ ὁ αἰώνηστος Ἀδόλφος, ποὺ καὶ σήμερὰ ἀκόμη τὸν ξορκίζουμε μὲ τὸν ἀπήγανο; Ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα Σου, Μεγαλοδύναμε, εἶναι ἄστα νὰ πάνε... Γιὰ κάτσε, Γιαχβούλη μου, ἐδῶ στὸν φασιστικὸ "Δαυλὸ" διαβάζουμε, ὅτι προστάξεις γενοκτονίες καὶ ὀλοκαυτώματα. Ἐντάξει! Τὸ ξέρουμε ὅτι δὲν παίξεις μὲ τίποτε, ἀλλὰ νὰ ζηλέψης ἔτσι στὰ ξαφνικά τὴν δόξα τοῦ Ἀιχμαν καὶ τοῦ Μπόρμαν εἶναι κομμάτι τραθηγμένο.

Καὶ ἄντε, μεγάλε, πῶς ἔχεις καὶ Σὺ τὰ δίτσια Σου. Ἀκοῦς, ἄς ποῦμε, Γαβωνίτες καὶ τὰ παίρνεις στὸ κρανίο. Λίγη ὅμως δημοκρατία δὲν βλάπτει! Δηλαδή Ἐσένα (καὶ μὲ ὅλον τὸν ἀπαιτούμενο σεβασμόν), ἐπειδὴ Σοῦ τὴν ἔδωσε νὰ δάλης γκαουλάιτερ ἐπὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς τὸν πρόγονό μας Μωϋσῆ, ποὺ τό παιξε ἄνετος, ἔπρεπε σώνει καὶ ντὲ αὐτὸς νὰ πηδήξῃ ὅλο τὸν ἄλλο πληθυσμό. Διότι, Ὑψιστέ μου, κατὰ τὰς Γραφὰς ὁποῖος Ἐβραῖος λοξοκύτταζε τὸν ἀντιπρόσωπό Σου ἐπὶ τῆς γῆς ἔδλεπε ἀμέσως τὶς βροῦδες ἀνάποδα. Καὶ βέβαια κάτω ἀπ' αὐτὲς τὶς συνθήκες ὁ ἀλήστου μνήμης Πινোসέτ μοιάζει «καὶ ζήτω στοὺς δημοκράτες».

Ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ ἦσουν καὶ πολὺν μπαγάσας, ἦταν στὶς παρέες Σου. Καλέ, τί ἐλιτισμὸς εἶναι αὐτός! Ὅλο μὲ τὴν πλουτοκρατία καὶ τὴν μπουρζουαζία τακίμαζες. Κι Ἐσὺ βέβαια μπορεῖ νὰ τὴν εὗρισκες μέσα στὶς γκλαμουρ στάνες τῶν κρατούντων, ἀλλὰ τὴν πλέμπα, πάντα κατὰ τὰς Γραφὰς, τὴν εἶχες γραμμένη κανονικά... Μέχρι δηλαδή ποὺ (μετὰ συγχωρήσεως) Σ' ἔγραψε κι ἐκείνη. Καὶ προτίμησαν νὰ λατρεύουν τὸ χρυσὸ μοσχάρι παρὰ τὸ δόδι. Καθόσον, σοῦ λέει, ἂν ὁ Ὑψιστος ἀκόμη χρησιμοποιοῖ ἀγγέλους, γιὰ νὰ μεταφέρουν τὶς ἐντολές του, ὅπως γιὰ παράδειγμα στὴν καταστροφή τῶν Σοδόμων, τὴν δάψαμε. Χώρια, ποὺ παραλίγο νὰ τοὺς μαζεῦῃς κι ἀπὸ τὴν Συγγροῦ.

Ἄς εἶναι! Μεγάλος εἶσαι, ὅ,τι θέλεις κάνεις. Ὅμως εἶναι ντροπῆς πρᾶγμα νὰ Σοῦ τὶς θρέχει ἓνας Ἰακώβ. Γιὰ κάτσε, ρὲ Μεγαλοδύναμε, Ἐσὺ ποὺ θέλεις δυὸ λαοὺς στὴν καθησιά σου σὺν κάτι Κρητες-Φιλισταίους γιὰ ἐπιδόρπιο, νὰ κωλώνῃς σ' ἓνα τσομπάνο; Ἀνυπερθέτως ἀπὸ αὔριο νὰ γραφτῇς σὲ μιὰ σχολή καράτε ἢ ἔστω τέκ-βάν-ντό. Ἐδῶ κι ὁ τελευταῖος γύφτος ἔχει μαύρη ζώνη. Μπὰ σὲ καλὸ Σου! Κι ἂν τελικὰ ἀποδειχθῇ ἀνεπίδεκτος μαθήσεως, τὸ μυστικὸ τὸ ξέρεις. Βγάζεις ἀπ' τὸ μανίκι Σου δυὸ ἀρκοῦδες καὶ καθάρισε.

Γιώργος Πετρόπουλος

Πάτμος καὶ Σαλαμῖνα

Τὸ τρίτο δεκαήμερο τοῦ Σεπτεμβρίου πὺν πέρασε γιορτάσθηκε μὲ κάθε μεγαλοπρέπεια ἡ χιλιοστὴ ἑννεακοσιοστὴ ἐπέτειος τῆς συγγραφῆς τοῦ θεόπνευστου ἔργου τῆς “Αποκάλυψης” τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ἂν καὶ ὑπάρχουν πολλοὶ ἐπιστήμονες πὺν ἀμφισβητοῦν τόσο τὴν χρονολογία συγγραφῆς ὅσο καὶ τὴν ταυτότητα τοῦ συγγραφέως. Ἀνεξαρτήτως αὐτῶν τῶν αἰρέσεων, πὺν ἐλάχιστα μᾶς ἐνδιαφέρουν, ἡ “Αποκάλυψις” ἔχει παμμέγιστη σημασία γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες, ἀπόδειξη ὁ πανεθνικὸς ἑορτασμός, πὺν θύμιζε λαϊκὸ πανηγύρι.

Στὸ νησί τῆς Πάτμου, ὅπου ἔλαβε χώραν τόσο ἡ “ἀποκάλυψις” ὅσο καὶ ἡ συγγραφή της, ἔσπευσαν ὅλες οἱ θρησκευτικὲς, πολιτικὲς καὶ στρατιωτικὲς ἀρχές: Ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης κι οἱ ἐπίσκοποι, ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας καὶ τὸ πρωθυπουργικὸν ζεῦγος, οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ στρατοῦ, τοῦ ναυτικοῦ καὶ τῆς ἀεροπορίας καί... πλῆθος κόσμον. Μεγάλα πλοῖα εἶχαν ὑψώσει τίς πολύχρωμες σημαῖες τους, πολεμικὰ ἀεροπλάνα ὑπερίπταντο σχηματίζοντας τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῆς “Αποκάλυψης” καὶ τοῦ συγγραφέως της, πρόσκοποι ἔστρωναν τοὺς δρόμους μὲ ἄνθη καὶ φιλαρμονικὲς ἐπαιάνιζαν δοξαστικὰ καὶ νικητήρια ἐμβατήρια.

Οἱ ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις, πὺν ἄρχισαν μὲ τὴν ἐπίσημη δοξολογία, ὁλοκληρώθηκαν μὲ τοὺς ὑπέροχους πανηγυρικοὺς λόγους τῶν ἐπισήμων, οἱ ὅποιοι ἀνέπτυξαν μὲ τὸν καλύτερο τρόπο τὸ πνεῦμα τῆς “Αποκάλυψης” καὶ τὴν σημασία της γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, κι ἰδιαίτερα γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες, πὺν οἱ πρόγονοί μας, ὡς γνωστὸν, «ἂν καὶ λαὸς εὐφρὴς ἐν πᾶσι, διέμεναν δεδυσθισμένοι ἐν τυφλότητι, πρὶν ἐμφανισθῶσι αὐτοῖς τὰ θεῖα εὐεργετήματα» δι’ αὐτῆς. Οἱ Ἕλληνες, πὺν μέχρι τότε ἐπέμεναν νὰ δημιουργοῦν βαρβαρικὰ ἔργα, τύπου Παρθενῶνος, «εἶδαν τὸ φῶς τους» καὶ ἔκτοτε μπῆκαν στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Πρῶτος ἐξ ὧν μίλησε ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, πὺν ἀπέσπασε τὰ χειροκροτήματα καὶ τίς ἐπευφημίες τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος «ὅσον ὀλιγώτερον ἐννοεῖ τόσον περισσότερον θανάξζει», σύμφωνα μὲ τὴν ῥῆση τοῦ ἄλλου παμμεγίστου φωστήρος, τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ. Πιστὸς στὴν ἀρχὴ αὐτὴ ὁ πατριάρχης δὲν ἦταν περισσότερον ἀποκαλυπτικὸς ἀπ’ τὴν “Αποκάλυψη”. Μίλησε συμβολικὰ καὶ συμβολικὰ. Εἶπε γιὰ τίς πηροῦνες καὶ τὰ καζάνια τῆς κολάσεως καὶ τόνισε τὴν σημασία τῆς πυρᾶς, ὅπως καὶ τὴν ἀναγκαιότητά της γιὰ τὴν ἐπίλυση τῶν σύγχρονων οἰκολογικῶν προβλημάτων.

Οἱ πολιτικοί μας, πὺν ἔλαβαν ἐν συνεχείᾳ τὸν λόγο, δὲν ἦσαν περισσότερον ἀποκαλυπτικοὶ ἀπὸ τὸν πατριάρχη. Αὐτοὶ μίλησαν γιὰ τίς πολιτικο-κοινωνικὲς πυχές τοῦ θεόπνευστου ἔργου καὶ γιὰ τὰ “θεῖα εὐεργετήματα” πὺν ἀπέλαυαν καὶ ἀπολαμβάνουν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὴν “Αποκάλυψη” καὶ ἐντεῦθεν. Ἀναφέρθηκαν στὸ Βυζάντιο καὶ τοὺς μεγάλους ἱεράρχες καὶ παιδαγωγούς, πὺν τόσα ὑπέφεραν διώκοντας τοὺς Ἕλληνες, προκειμένου νὰ τοὺς σώσουν (=τελειώσουν). Ἐξεθείασαν τὸ εὐεργετικὸ διάταγμα τοῦ Θεοδοσίου «ἐς γῆν φέρειν πᾶν τὸ ἑλληνικόν», διὰ τοῦ ὁποῖου ἀπηλλάγησαν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τίς ἐνοχλητικὲς μνημεῖες, πὺν τοὺς ἔβαζαν «εἰς πειρασμούς» ἔπλεξαν τὸ ἐγκώμιο τῶν ἑλληνικῶν δουνῶν καὶ σπηλαίων, πὺν φιλοξενοῦσαν αἰῶνες τὸ γένος, καθὼς λέγει ὁ Ρήγας ὁ Βελεστινλῆς.

Αὐτὸς ὡστόσο πὺν «ἔκλεψε τὴν παράσταση» ἦταν ἓνας ἀλλόκοτος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐντελῶς ἀπροσδόκητα κατέλαβε τὸ θῆμα, ὁμιλώντας μιὰ γλῶσσα γνωστὴ μὰ ἀπόκοσμη, χωρὶς συμβολισμούς κι ἀλληγορίες. Ἡ ἐνδυμασία του, τὰ κα-

τάφορτα μ' ἄλμυρα γένεια του, τὰ πρῶτα του λόγια, πὺν κατὰ τὸν πληροφοριοδότη μου ἦσαν: «Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί, θύρας δ' ἐπίθεσθε, βέβηλοι», τρόμαξαν τοὺς ἐπισήμους, οἱ ὅποιοι παρακολουθοῦσαν βουβοὶ καὶ ἀμήχανοι. Τὸ μυαλό τους πήγε, φαίνεται, στὸν ἱερέα τῆς Ἀρτέμιδος Κυνώπα, πὺν πρὸ τῆς “Αποκάλυψης” ἱερουργοῦσε στὸ χωρὸ τῆς Μονῆς, ἂν καὶ γνώριζαν πολὺ καλὰ, ὅτι ἐκεῖνος δολοφονήθηκε ἀπ' τὸν τιμώμενο συγγραφέα.

“Ὅπως κι ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ὁ ἀλλόκοτος ἐκεῖνος ἄνθρωπος συντάραξε τοὺς παρενρισκόμενους μὲ τὸ λόγο του, πὺν πάντα κατὰ τὸν πληροφοριοδότη μου ἐστιαζόταν στὰ ἐξῆς:

«Τὸ ἐλλαδικὸ κράτος εἶναι βαρβαρικὸ καὶ κατ' ὄνομα εἶναι ἐλληνικὸ: σ' ὅλα τ' ἄλλα εἶναι βαρβαρικὸ καὶ μισελληνικὸ ἐξάπαντος. Ἄν ἦταν ἐλληνικὸ, ὦφειλαν οἱ ἐκπρόσωποι του τὴ στιγμή αὐτὴ νὰ θροίσκωνται στὴ Σαλαμίνα, πὺν ἡ ἐπέτειος τῆς ἱστορικῆς ναυμαχίας τῆς συμπίπτει μὲ τὶς μέρες αὐτές: κάτι τὸ ὁποῖο οὐδεὶς ἐνθυμήθηκε.

»Τὸ Ρωμαῖκο κρατίδιο εἶναι βαρβαρικὸ καὶ ἄγνωρον: λησμόνησε κι ἐγκατέλειψε τοὺς τάφους τῶν Σαλαμινομάχων στὴ διάκριση τῶν τυμωρῶν, οἱ ὅποιοι μετὰ τὴ σύλησή τους ἔμειναν ἀνοιχτοί, προκειμένου νὰ δέχωνται τ' ἀπορρίμματα τῶν νεοδαρδάρων. Οἱ ἐκπρόσωποι του λησμόνησαν, ὅτι χωρὶς τοὺς Σαλαμινομάχους δὲν θ' ἀπολάμβαναν μὴδὲ τὸ δέκατον τῶν τιμῶν πὺν χαίρονται, ἀλλ' ἀνυπόδυτοι θὰ ὑποκλίνονταν μπροστὰ σὲ κάποιον Δαρεῖο ἢ Ξέρξη, μετερχόμενοι τὴν ιδιότητα τοῦ “διονυσιοκόλακος” ἢ τοῦ σφογγοκωλαρίου, ὅπως καὶ οἱ πρόγονοί τους.

»Τὸ Ρωμαῖκο εἶναι ἐβραϊόπρεπο καὶ φαρισαϊκὸ. Ψεύδεται ἀσύστολα καὶ παραπλανᾷ τὸ λαὸ μὲ ἀνούσιες φιέστες, γιὰ ἀνούσια πράγματα, προκειμένου νὰ ἀποσπάσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ ἀπ' τὰ πραγματικὰ προβλήματα κι ἀπ' τὶς οὐσιαστικὲς τὸν ἀναζητήσεις. Τόση σπατάλη χρήματος καὶ δυναμισμού, τόσος θόρυβος, προκειμένου νὰ τιμηθῇ ἡ συγγραφή ἑνὸς ἀμφιδόλου ποιότητος ἔργου, ἀμφιδόλου πατριότητος καὶ ἀμφιδόλου χρονολογίας συγγραφῆς. Ἐνα εἶδος “φαντομᾶ” τουτέστιν. Ἀλήθεια, τί μᾶς ἀπεκάλυψε ἡ “Αποκάλυψις”; Ἀκαεννιὰ αἰῶνες, ὑποτίθεται, τὴν μελετοῦν οἱ ἐπιστήμονες καὶ οὐδὲν σαφὲς ἀπεκόμισαν. Ἀποκάλυψη εἶναι λοιπὸν ἡ ἀπόκρυψη καὶ συσκοτίσις; Κι ἂν πρόκειται περὶ τοῦ τελευταίου, τί ἀποκρύπτουν καὶ συσκοτίζουν; Θέλω νὰ πῶ, ποιὸν φοβοῦνται; Κι ἂν πρόκειται περὶ φόβου, πὺν προδίδει ἐνοχλή, τί εἶδους θεϊκὸ ἔργο εἶναι; Ὅμως ἀφήνοντας κατὰ μέρος τὶς ἀποκαλύψεις καὶ τοὺς ἀποκαλυπτάς, πὺν ἀποτελοῦν “παίδων ἀθύρματα”, ἐπανερχομαι στὴν παραπλανητικότητα καὶ τὸ φαρισαϊσμὸ τοῦ Ρωμαίου: Ἦθελε νὰ τιμήσῃ, λέει, τὴν ἐπέτειο τῆς συγγραφῆς ἑνὸς ἔργου, ἴσως γιὰ νὰ δείξῃ τὴν ἐκτίμησή του πρὸς τὰ γράμματα καὶ τοὺς συγγραφεῖς. Ὅμως στὴν περίπτωσιν αὐτὴ γιὰτὶ δὲν τίμησε τὴν Ἰλιάδα καὶ τὸν Ὅμηρον, τὸν ποιητὴ πὺν “τὴν οἰκουμένην πᾶσαν πεπαίδευκεν”; Κι ἂν ἐξακολουθῇ νὰ πιστεύῃ, ὅτι ὁ ποιητὴς αὐτὸς ἀποτελεῖ “ἐπικίνδυνον ἱστορικὴν πηγὴν”, ἔλειψε ὁ Ἡσίοδος καὶ ἡ “Θεοσογία”, ὁ Ἡράκλειτος, ὁ Παρμενίδης, ὁ Πλάτων;... Ὅλ' αὐτοὶ καὶ πολλοὶ ἄλλοι, πὺν δὲν θέλω ν' ἀπαριθμήσω, γιὰ νὰ μὴν σᾶς κλέψω τὸν “πολύτιμο” χρόνον σας, βεβαιώνουν τὴν ἀνελληνικότητα τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους».

Εἶπε, καὶ χάθηκε. Ἰσως οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ κράτους, ὅσοι τουλάχιστον ἔτυχε νὰ βρεθοῦν σ' ἐκείνη τὴν αἴθουσα τῆς πραγματικῆς ἀποκάλυψης τοῦ Κυνώπα, νὰ εἰσέπραξαν τὸ μήνυμα καὶ ν' ἀναλογισθοῦν τὶς εὐθύνες τους.

Πὰν-Αἴολος

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΝΙΚΟΣ Α. ΠΟΥΛΙΑΝΟΣ, *La Grotta e l' Uomo di Petralona*

Ἡ 35ῃ ἐπέτειος τῆς εὐρέσεως τοῦ κρανίου τοῦ ἀρχανθρώπου τῶν Πετραλώνων, τοῦ ὡς τώρα ἀρχαιότερου Εὐρωπαίου, ἡλικίας 700.000 ἐτῶν, συνέπεσε μὲ τὸ εὐτυχές γεγονός τῆς ἐκδόσεως στὴν Ἰταλία τοῦ βιβλίου τοῦ παλαιανθρωπολόγου Νίκου Πουλιανοῦ “*LA GROTTA E L' UOMO DI PETRALONA*” «Τὸ Σπήλαιο καὶ ὁ Ἄνθρωπος τῶν Πετραλώνων» ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ πανεπιστημίου τῆς Φλωρεντίας.

Πρόκειται πραγματικά γιὰ ἑκδοση μὲ μεγάλη σημασία, ἀφοῦ γιὰ πρώτη φορὰ ξένο πανεπιστήμιο ὄχι μόνο ἀναγνωρίζει ἀλλὰ καὶ προβάλλει τὶς θέσεις τῆς Ἀνθρωπολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος, ὅτι δηλαδή ὁ ἀρχάνθρωπος εἶναι πρᾶγμα 700.000 ἐτῶν καὶ ὅτι ἡ καταγωγή τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι μόνο ἀπὸ τὴν Ἀφρική ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Εὐρώπη. Στὸν πρόλογο τοῦ βιβλίου ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἀνθρωπολογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Φλωρεντίας Bruno Chiarelli εἶναι σαφής: «Οἱ πιὸ πρόσφατες ἔρευνες καὶ ἀνακαλύψεις δείχνουν ὅλο καὶ μὲ περισσότερα δεδομένα, ὅτι ἡ κατοίκηση τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ἀνέρχεται τοὐλάχιστον σὲ 700.000 χρόνια. Κεντρικὸ στοιχεῖο γιὰ αὐτὸ τὸ συμπέρασμα εἶναι τὸ κρανίον ποὺ βρέθηκε στὸ σπήλαιο Πετραλώνων, ἓνα εὔρημα ἐξαιρετικῆς σημασίας γιὰ τὶς παλαιανθρωπολογικὲς ἔρευνες».

Τὸ ἴδιο τὸ βιβλίο εἶναι μιὰ ὁλοκληρωμένη ἑκθεση τῶν ἐπιστημονικῶν θεμάτων, ποὺ ἀφοροῦν τὸ σπήλαιο Πετραλώνων, ἀπὸ κάποιον ποὺ τὸ γνωρίζει τέλεια καὶ τὸ ἔχει μελετήσει γιὰ διάστημα ποὺ ξεπερνᾷ τὰ 15 χρόνια. Μεταξὺ ἄλλων παρουσιάζονται στὸ βιβλίο καὶ τὰ ἀρχαιότερα ἴχνη φωτῆς στὴ Γῆ ἡλικίας 1.000.000 ἐτῶν. Τὸ βιβλίο θὰ μεταφραστεῖ

Ἐπιστημονικὴ διάσταση στὴν Ἑλληνικὴ Μυθολογία

Ἀγαπητὲ “Δαυλέ”,

Ἡ ἐπιστημονικὴ διάσταση τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας καὶ γλώσσας ἀποδεικνύεται περίτρανα. Στὸ μῦθο τῆς “Θεογονίας”, ὅπου τῇ βασιλείᾳ τοῦ Οὐρανοῦ διαδέχεται ἡ βασιλεία τοῦ Κρόνου καὶ τῇ βασιλείᾳ τοῦ Κρόνου διαδέχεται ἡ βασιλεία τοῦ Διὸς, ὑπάρχει μιὰ μεγάλη ἀλήθεια. Ὁ θεὸς Δίας, ὁ Λυκαῖος Ζεὺς, ἔχει σ’ αὐτὸ τὸ μῦθο τὴ σημασία τοῦ φωτός, τοῦ μόνου ποὺ θὰ μπορούσε νὰ «ἐκτοπίσει» τὴ δύναμη τοῦ Κρόνου-Χρόνου. Τὸ ἐπίθετο “Λυκαῖος”, ποὺ ἀποδίδεται στὸ θεὸ Δία, ἀποδεικνύει τὸν παραπάνω ἰσχυρισμό, ἀφοῦ τὸ ἐπίθετο αὐτὸ σημαίνει “φωτεινός”. Σ’ αὐτὸ συνηγορεῖ καὶ ἡ λατινικὴ γλῶσσα. Στὰ Λατινικὰ ἡ λέξη θεὸς εἶναι *deus* καὶ σημαίνει τὸ θεὸ τοῦ φωτός, ἐξ οὗ καὶ *dies* ἡ ἡμέρα στὰ λατινικὰ καὶ *day* στὰ Ἀγγλικά. Ἡ λέξη ὅμως *deus* προέρχεται ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ Δίας, συνεπῶς ὁ θεὸς αὐτὸς ὄντως ἔχει τὴ σημασία τοῦ φωτός. Σύμφωνα μὲ ἓνα γνωστὸ ἀστρονόμο, τὸν Κάρολ Σάγκαν, τὸ φῶς ἀποτελεῖ τὸ ἐλιξήριο τῆς ζωῆς. Μόνον ἡ «Δια-περαστικὴ» δύναμη τοῦ φωτός μπορεῖ νὰ ἐξουδετερώσει τὴ δύναμη τοῦ χρόνου καὶ νὰ διαιωνίσει τὴ ζωὴ.

Τὸ δεῦτερο ὄνομα τοῦ θεοῦ Δία, τὸ ὄνομα Ζεὺς, ταυτίζει τὸ θεὸ μὲ τὴ ζωὴ, γι’ αὐτὸ τὸν ἀποκαλοῦσαν καὶ Ζῆνα (ζῆν). Τὸ φῶς ὄντως ἔχει αὐτὴ τὴ ζειδωρὴ δύναμη, ποὺ ἐπιτρέπει ὄχι μόνο τὴ δημιουργία τῆς ζωῆς ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τὴ διαιώνισή της. Οἱ ἐπιστήμονες τὰ τε-

και στα Ἑλληνικά.

Αὐτὸ τὸ διδλίο εἶναι ἡ καλύτερη ἀπάντηση πρὸς ὅλους τοὺς ὑποτιμητὲς τῆς πραγματικῆς ἡλικίας τοῦ ἀρχανθρώπου, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδος. Ἄλλωστε οἱ τάσεις αὐτὲς ἔχουν κοινὴ προέλευση. Πιστεύουμε, ὅτι δὲν θὰ ἀργήσουν νὰ ἀκολουθήσουν τοὺς Ἰταλοὺς καὶ οἱ ὑπόλοιποι Ἕλληνες.

Ὑπενθυμίζουμε, ὅτι, ἐνῶ ἡ Εὐρώπη ἔχει ἀρχίσει καὶ ἀποδέχεται τὶς θέσεις τῆς Ἀνθρωπολογικῆς Ἑταιρείας, τὸ «ἑλληνικὸ» κράτος τὴν πέταξε ἔξω ἀπὸ τὸ σπήλαιο καὶ ἀπαγόρευσε παράνομα, ὅπως ἔχουν ἀποφανθεῖ τὰ δικαστήρια, τὴν ἔρευνα κατ' ἐντολὴν τῶν θιγομένων ἀπὸ τὰ ἐξαγόμενα ἐπιστημονικὰ συμπεράσματα. Καὶ φυσικὰ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὶς διαμαρτυρίες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως Ἀνθρωπολόγων, ποὺ συμπαρίσταται στὴν ΑΕΕ. Ἡ ἀντίστροφη μέτρηση ὅμως γιὰ τὴν καθιέρωση τῶν ἀνακαλύψεων τῆς ΑΕΕ καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν δεδομένων ἔχει ἀρχίσει.

Νίκος Κανελλόπουλος

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ, Ἀρχαιολογικοὶ Χῶροι τῆς Σαλαμίνας

Πολλὰ θὰ μπορούσαν νὰ διδαχθῶν οἱ μεγάλοι καὶ ἰδιαίτερα οἱ πολιτικοὶ καὶ οἱ θρησκευτικο-πνευματικοὶ μας ταγοὶ ἀπ' τὰ παιδιά· τὰ παιδιά, ποὺ ἀπαλλαγμένα ἀπὸ σκοπιμότητες, συμφέροντα καὶ ἐξουσιαστικὲς διαστροφές, μπορούν νὰ βλέπουν τὰ σωστά καὶ τὰ λανθασμένα καὶ νὰ τὰ λέγουν χωρὶς περιστροφές. Αὐτὲς τὶς σκέψεις ἔκανα, διαβάζοντας τὸ φυλλάδιό μὲ τὸν παραπάνω τίτλο, ποὺ συνέγραψαν καὶ κυκλοφόρησαν οἱ μαθητὲς τοῦ Γυμνασίου Ἀμπελακίων μέσα στὰ πλαίσια ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος τῆς περιβαλλοντικῆς ἐκπαίδευσης.

Πρόκειται γιὰ μιὰ ἐργασία συλλογικὴ, ποὺ ἔγινε μετὰ ἀπὸ ἐνὸς ἔτους προσπάθειες. Οἱ μαθητὲς τοῦ ἐν λόγω γυμνασίου, ὑποδοθηθῶμενοι ἀπ' τὸν καθηγητὴ τους κ. Κ. Βαγιόπουλο καὶ τὸν πρόεδρο τοῦ πολιτιστικοῦ συλλόγου «Αἰαντὶς» κ. Κ. Μαριδάκη, ἀνέτρεξαν στίς

λευταῖα χρόνια ἔχουν στρέψει τὶς προσπάθειές τους στὴν ἀξιοποίηση τοῦ φωτὸς ὡς ἐνέργειας, στὴν ἀξιοποίηση δηλαδὴ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς καὶ στὴν κατασκευὴ διαστημόπλοιων, ποὺ νὰ προσεγγίζουν τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός. Κάτι τέτοιο θὰ ἐπιτρέψει ἴσως καὶ τὰ ταξίδια μέσα στὸ χρόνο. Τὸ φωτόνιο σύμφωνα μὲ τὴ φυσικὴ εἶναι ἕνα ἄχρονο σύνολο. Δὲν γνωρίζει οὔτε γέννηση οὔτε θάνατο, οὔτε παρελθὸν οὔτε μέλλον. Ὑπάρχει σὲ ἕνα αἰώνιο τώρα. Ἀπλῶς ὑπάρχει. Παραλλάσσοντας τὴ φράση τοῦ Ἡράκλειτου, θὰ μπορούσαμε νὰ τὸ ἀποκαλέσουμε "φῶς αἰζῶν". Ὅλα αὐτὰ δέβαια ὀφείλονται στὴν σταθερὴ ὑπεραχύτητα ποὺ ἔχει τὸ φῶς, ποὺ εἶναι ὀριακὴ γιὰ τὴ φύση. Συγκεκριμένα εἶναι: 3×10^8 μδλπ., δηλαδὴ 300.000 χιλιόμετρα ἀνὰ δευτερόλεπτο. Ἡ θεωρία τῆς σχετικότητας μὲ τὸ γνωστὸ τύπο τῆς φυσικῆς $E=mc^2$ ἀποκαλύπτει αὐτὴ τὴν ἄχρονη πραγματικότητα γιὰ τὸ φῶς. Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι μεταφυσικά. Μία τέτοια παραδοχὴ, ποὺ προκύπτει ἀπὸ τὴ θεωρία τῆς σχετικότητας, μᾶς λέγει, ὅτι ἀπὸ τὴ σκοπιὰ μιᾶς «ἀνώτερης πραγματικότητας» ἡ περιέργη ἀντίληψή μας ὅτι ὁ χρόνος εἶναι τεμαχισμένος σὲ παρελθόν, παρὸν καὶ μέλλον εἶναι ἀναληθὴς καὶ ἐσφαλμένη. Τὴ σημασία αὐτοῦ φωτὸς εἶχαν καὶ ἄλλοι θεοὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ὅπως ὁ Ἀπόλλων, ὁ ὁποῖος ταυτίζεται μὲ τὸν Ἥλιο, γιατί στὸν αὐτοφυῆ Ἥλιο ὀφείλεται ἡ ζωὴ: «ζωῆς φῶς», ὅπως χαρακτηριστικὰ λέγουν οἱ Ὀρφικοὶ ὕμνοι. Ὁ Ἥλιος προσαγορεύεται ἐπίσης «ἀθάνατε Ζεῦ», ποὺ σχετίζεται μὲ τὴ ζεῖδωρη, ζωοδότειρα ἐνέργειά του. Αὐτὸ καταφαίνεται ἀπὸ ἀπόσπασμα τῶν Ὀρφικῶν ποὺ ἀναφέρει: «ἔστιν δὴ πάντων ἀρχὴ Ζεὺς· Ζεὺς γάρ

ἐγκυκλοπαίδειες, στὰ ἱστορικά καὶ ἀρχαιολογικά βιβλία καὶ τὸ κυριώτερο στοὺς ἴδιους τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους, τοὺς ὁποίους ἐπισκέφθηκαν κατ' ἐπανάληψη καὶ συγκέντρωσαν ἓνα πλούσιο ὕλικό γιὰ τὴ Σαλαμίνα καὶ τὴν ὁμώνυμη ναυμαχία, πού «οὐθ' Ἕλλησι οὔτε βαρβάροις ἐνάλιον ἔργον εἰργασται λαμπρότερον», σύμφωνα μὲ τὸν Πλούταρχο.

Ἡ Σαλαμίνα, ὁ Μαραθῶν, οἱ Θερμύλες καὶ οἱ Πλαταιές ἀποτελοῦν τὰ πολὺτιμα προσκυνήματα τῆς ἐλεύθερης ἀνθρωπότητος, ἀφοῦ χάρη σ' αὐτὰ ἀναπνέουν τὸ ὄξυγόνο τῆς ἀνθρωπιάς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, τὸ ὁποῖο κερδήθηκε μὲ τὸν ἡρωϊσμό καὶ τὴν αὐτοθυσία αὐτῶν τῶν ἡρώων, τῶν ὁποίων οἱ τάφοι καὶ ὁ τύμβος βρίσκονται στὴν περιοχὴ τῶν Ἀμπελακίων.

Θὰ περίμενε κανεὶς ν' ἀπαστράπτει ἀπὸ καθαριότητα ὁ ἱερός αὐτὸς χώρος· νὰ ἔχη πεμφραχθεῖ· νὰ ἔχουν ἀποκατασταθεῖ οἱ ζημιές πού ὁ χρόνος προξένησε· νὰ ἔχουν τοποθετηθεῖ πινακίδες ἀνάλογες τῆς σπουδαιότητος τοῦ χώρου, πού νὰ ἐνημερώνουν τοὺς ἐπισκέπτες γιὰ τὸ κάθε τι καὶ τὴ σημασία του... Κι ὅμως τίποτε ἀπ' αὐτὰ δὲν ἔχει γίνεи. Οἱ ἀρχαιολογικοὶ χώροι εἶναι ἐγκαταλελειμμένοι, οἱ τάφοι ἔχουν συληθεῖ, ὁ τύμβος καταστράφηκε, οἱ ἀρχαῖοι ναοὶ κατεδαφίστηκαν (βλ. ἐνημερωτικά στοιχεῖα σὲ ἄλλες σελίδες τοῦ παρόντος τεύχους τοῦ «Δαυλοῦ»).

Οἱ μαθητὲς ἀλλὰ καὶ οἱ ἐπισκέπτες τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων διερωτῶνται: «*Μήπως οἱ δάρδαροι πέρασαν; Μήπως οἱ δάρδαροι ὀρίζουν τὴ χώρα τούτη;*». Τὰ ἐρωτήματα αὐτά, πού βέβαια ἀπευθύνονται στοῦ Ἑλλαδικὸ κράτος, ἐφθασαν κάποτε καὶ στὰ ὦτα τῶν ἀρμοδίων, οἱ ὁποῖοι – ὑποκριτὲς καὶ ἀνελλήνιστοι καθὼς εἶναι – ἀπέδωσαν τὶς εὐθύνες ἢ μάλλον ἀποποιήθηκαν τὶς εὐθύνες, μὲ τὸ αἰτιολογικὸ ὅτι ὁ ἱερός αὐτὸς χώρος ἀνήκει, λένε, στὸν ΟΛΠ, ὁ ὁποῖος τὸν χρησιμοποιεῖ ὡς «νεκροταφεῖο» πλοίων! Δὲν μπορεῖ τὸ κράτος κατὰ συνέπειαν νὰ μπῇ σὲ μιὰ ξένη περιουσία!..

Τὸ ὅτι τὸ κράτος ψεύδεται καὶ ἐμπαίζει τοὺς πανέλληνες, ὑβρίζει δὲ καὶ ἀσχημονεῖ ἐνεπιγνώστως, γίνεται σαφὲς ἀπ' τὸ παρακάτω διάταγμα, ἀρθρο 1 Π.Δ. τῆς 9/24-8-1932 «περὶ ἀρχαιοτήτων»: «*Πάντα τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ οἰοισδήποτε ἐθνικοῖς κτήμασι, ἐν ποταμοῖς, λί-*

ἔδωκε, ζῶα τ' ἐγέννησεν» καὶ Ζῆν αὐτὸν καλέουσι, καὶ Δία τ' ἦδ', ὅτι διὰ τοῦτον ἅπαντα τέτυκται». Μὲ τὸ φῶς ὅμως ταυτίζεται καὶ ὁ θεὸς Φάνης τῆς θεογονίας, ὁ ὁποῖος, ὅπως λέγουν τὰ Ὀρφικά, ἔφερε φῶς ἀγνό: «*λαμπρὸν ἄγων φάος ἀγνό, ἀφ' οὗ σε Φάνητα κικλήσθω*». Θεόητες ὅμως τοῦ πυρὸς ἢ τοῦ φωτὸς εἶναι καὶ ὁ Ἡφαιστος καὶ ἡ Ἑστία, ὅπως ἐπίσης εἶναι γνωστὴ ἡσχέση τοῦ Προμηθέα μὲ τὸ φῶς καὶ τὴ φωτιά. Ὅλες αὐτὲς οἱ θεότητες θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι συνοψίζονται στὸν ἓνα θεό, πού εἶναι ὁ Δίας καὶ ταυτίζονται λίγο πολὺ μαζί του. Αὐτὸ ἀποδεικνύει τὸ παρακάτω ἀπόσπασμα τῶν Ὀρφικῶν, πού λέγει χαρακτηριστικά: «*εἰς Ζεὺς, εἰς Ἄδης, εἰς Ἥλιος, εἰς Διόνυσος*». Ὁ θεὸς Δίας (=φῶς) σύμφωνα μὲ ἓνα ἄλλο ἀπόσπασμα τῶν Ὀρφικῶν εἶναι ὁ δημιουργὸς τῶν πάντων: «*οὗτός ἐστιν ὁ τῶν ὄλων δημιουργός*». «*Διὸς δ' ἐκ πάντα τέτυκται*». Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ βλέπουμε πρῶτον τὴν ταύτιση τοῦ θεοῦ Δία μὲ τὸ φῶς καὶ τὴ ζωὴ καὶ ὕστερα μὲ ὅλη τὴ «δημιουργία».

Τὸ ὅτι ὅμως τὸ φῶς εἶναι ἡ αἰτία τῆς ζωῆς τὸ ἀποκαλύπτει καὶ ἡ φωτοσύνθεση. Ἡ φωτοσύνθεση τῆς ζωῆς εἶναι μία διαδικασία, πού συντελεῖται ἐδῶ καὶ ἑκατομμύρια χρόνια. Τὰ φωτόνια ὑψηλῆς ἐνέργειας, πού φθάνουν ἀπὸ τὸν Ἥλιο στὴ Γῆ, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἀπόσπαση πού δρῶσκειται ὁ Ἥλιος ἀπὸ τὴ Γῆ καὶ μὲ τὶς συνθήκες πού ἐπικρατοῦν σ' αὐτὴ, σπένδαν στὴ δημιουργία τῆς ζωῆς. Θὰ ἔλεγε κανεὶς, ὅτι ὅλη ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑπαρξὴ τῆς στὴ Γῆ ὀφείλεται στοῦ φῶς καὶ εἰδικότερα στὴ φωτοσύνθεση.

Ἀργότερα καὶ στὸν Χριστιανισμό ἐπαναλαμβάνεται αὐτὴ ἡ συσχέτιση θεοῦ-φωτός. Ὁ

μναις καὶ ἐν τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης... ἰδιοκτητικοὺς κτήμασι... εὐρισκόμενα ἀρχαῖα, κινητὰ τε καὶ ἀκίνητα, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ ἐφεξῆς εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ κράτους». Θὰ μοῦ πεῖτε τώρα, ὅτι ὁ νόμος ὁμιλεῖ περὶ ἀρχαίων ἀντικειμένων καὶ ὄχι χώρων... Καλὰ, ἄς ἐπρόκειτο γιὰ κανένα Βυζαντινὸ, Τουρκικὸ ἢ Ἑβραϊκὸ ἀρχαιολογικὸ χωρὸ, καὶ θὰ βλέπατε... Μέχρι καὶ φρουρὰ θὰ διέθεταν νὰ φυλάγῃ τὰ λογοκρατικὰ μνημεῖα. Ὅσον ἀφορᾷ στὴ Σαλαμίνα καὶ τὶς Πλαταιές, κάλλιο νὰ ρημάξουν καὶ νὰ ἀφανισθοῦν, ὥστε νὰ μὴν προκαλοῦν μελαγχολικὲς σκέψεις στοὺς νεοβαρβάρους ἀφέντες μας...

Οἱ μαθητὲς τοῦ Γυμνασίου Ἀμπελακίων ἔχουν συγκεντρώσει ἓνα πολύτιμο φωτογραφικὸ ὕλικό, ποὺ δείχνει τὸ μέγεθος τῆς ἐγκληματικῆς ἀδιαφορίας τῶν κρατούντων, οἱ ὅποιοι δὲν δίστασαν νὰ ἐξαπατήσουν τὰ παιδιὰ μοιράζοντάς τους ὑποσχέσεις· τὶς ἴδιες ἀκριβῶς ὑποσχέσεις, ποὺ ἀποσποῦν καὶ οἱ πρόεδροι τῶν πολιτιστικῶν συλλόγων «Αἰαντὶς» καὶ «Τύμβος τῶν Σαλαμινομάχων». Κατὰ τὰ ἄλλα ἡ περιοχὴ ἐξακολουθεῖ ν' ἀποτελεῖ ἰδιοκτησία τοῦ ΟΛΠ καὶ τῆς ναυπηγικῆς ἐταιρείας «Ἀρκαδία», ἡ ὁποία ἔχει ὑψώσει μιὰ τσιμεντένια κολώνα, σωστὸ ἐξάμβλωμα, πάνω ἀκριβῶς στὸν Τύμβο... Αἰδῶς Ἀργεῖοι! Τί ἄλλο νὰ ποῦν οἱ μαθητὲς.

Ὅ,τι δὲν ἔκαναν οἱ ἀρμόδιοι καὶ γενικὰ οἱ μεγάλοι τὸ ἔκαναν οἱ μαθητὲς, στοὺς ὁποίους ἀξίζει κάθε βραβεῖο καὶ ἔπαινος. «Σὰν δεῖγμα εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτοὺς ποὺ θυσιάστηκαν γιὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος μας» – καί, γιατί ὄχι, τοῦ κόσμου δλον – τοποθέτησαν μιὰ μαρμάρινη πινακίδα στὸν οἰκισμὸ τῆς Κυνόσουρας, στὴν ὁποία ἀναγράφεται ἡ χρονολογία τῆς κοσμοϊστορικῆς ναυμαχίας καὶ ὁ παίαν:

Ω ΠΑΙΔΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ, ΙΤΕ,
ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΤΕ ΠΑΤΡΙΔΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΤΕ
ΔΕ ΠΑΙΔΑΣ, ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΘΕΩΝ ΤΕ
ΠΑΤΡΩΩΝ ΕΔΗ ΘΗΚΑΣ ΤΕ ΠΡΟΓΟΝΩΝ.
ΝΥΝ ΥΠΕΡ ΠΑΝΤΩΝ ΑΓΩΝ.

Εὐγε στὰ παιδιὰ. Αὐτὰ θὰ γίνουν σίγουρα «πολλῶν κάρρωνες».

Σαράντος Πάν

→
ἴδιος ὁ Χριστὸς λέγει γιὰ τὸν ἑαυτό του, ὅτι εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου: «ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου», τὸ δὲ «σύμβολο» τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἀποκαλεῖ τὸ Χριστὸ «φῶς ἐκ φωτὸς Θεοῦ ἀληθινόν».

Φαίνεται λοιπὸν, ὅτι τὸ φῶς ὄντως εἶναι τὸ βασικὸ στοιχεῖο τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἴδια ἢ λέξῃ θεὸς ἐκφράζει κίνηση, γιατί προέρχεται ἀπὸ τὸ ρῆμα θέω, ποὺ σημαίνει τρέχω. Τίποτα ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄχρονο καὶ ἄφθαρτο, ἐφ' ὅσον κινεῖται μὲ ταχύτητα μικρότερη τοῦ φωτός· συνεπῶς θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, ὅτι ἡ ταχύτητα τοῦ φωτός εἶναι πράγματι «θεϊκή». Καὶ ὅτι ἄχρονος ἐν κινήσει θεὸς δὲν νοεῖται χωρὶς τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός (ἢ τὸ ἴδιο τὸ φῶς τοῦ σύμπαντος). Ὁ θεὸς Ἀπόλλων λεγόταν καὶ Φοῖβος. Τὸ ἐπίθετο αὐτὸ σημαίνει φωτεινός, λαμπρός, ἀκτινοδόλος καὶ τοῦ ἀποδιδόταν ὄχι μόνον, γιατί ἦταν θεὸς τοῦ φωτός, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀκτινοδόλῃ νεότητά του, ποὺ θεωρεῖται μόνιμο χαρακτηριστικὸ του. Ἡ νεότης αὐτὴ τοῦ θεοῦ καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ μαντικές του δυνάμεις εἶναι ἀναμφισβήτητα δύο ἀπὸ τὶς δυνατότητες ποὺ ἀποκτᾷ κάτι ποὺ κινεῖται μὲ τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός. Μπορεῖ δηλαδὴ ἀφ' ἑνὸς νὰ παραμένει νέος καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ γνωρίζει, τί θὰ συμβεῖ στὸ μέλλον. Γιὰ τὰ φωτόνια τὰ δισεκατομμύρια χρόνια ποὺ πέρασαν ἀπὸ τὴ στιγμή τῆς «μεγάλης ἐκρηξης» εἶναι σὰν νὰ μὴν ὑπῆρχαν ποτέ, ἐνῶ γιὰ ὀρισμένα φωτόνια, σύμφωνα μὲ τὶς ἀπόψεις τῶν φυσικῶν, τὸ τέλος τοῦ σύμπαντος ἔχει ἤδη ἔλθει.

Ὁ κεραυνὸς λοιπὸν τοῦ Δία, τὸ ὄπλο του μὲ τὸ ὁποῖο κυριάρχησε πάνω στὸν Κρόνο-Χρό-

[Σ.Σ. Τὴν νύχτα τῆς 9ης Ὀκτωβρίου, ὅπως ἀνέγραψαν οἱ ἐφημερίδες, «ἄγνωστοι ποὺ τοὺς ἐνοχλεῖ ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία» κατέστρεψαν τὴ στήλη καὶ ἐξαφάνισαν τὴν ἐπιγραφή ἀπὸ τὸν παιᾶνα τοῦ Αἰσχύλου... (βλ. καὶ σελ. 10030 τοῦ παρόντος τεύχους).]

Γ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ, *Πῶς τούρκεψε τὸ Βυζάντιο*

Μιὰ ἄλλη θεώρηση τῶν πραγμάτων, ὅπως προορίζει ἄλλωστε καὶ ἡ εἰσαγωγή τοῦ βιβλίου, προσφέρει τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ ὁρος κοινωνιολογίας καὶ θεολογίας Γ. Μουστάκη ἀναφορικὰ μὲ τὰ αἷτια τῆς παρακμῆς καὶ πτώσεως τοῦ Βυζαντίου. Μέσα ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ ἀναδεικνύεται ἡ φθοροποιὸς δύναμη τῆς ὀχλοκρατικῆς μάζας καὶ τῆς ἀνώτατης θεοκρατικῆς ἐξουσίας, τὰ μέσα ἐπιβολῆς των καὶ οἱ προδοτικὲς τους πράξεις. Ζητιάνοι, μικροκλέφτες, θαυματοποιοί, «ἄγιοι», τσαρλατᾶνοι, ἀγύρτες καὶ μετανοοῦσες πόρνες στελεχώνουν τὶς ἀνώτατες καὶ ἀνώτερες θέσεις τοῦ βυζαντινοῦ ἐξουσιασμοῦ στὶς πολιτικὲς, οἰκονομικὲς καὶ κοινωνικὲς του δομές. Ἐξορκισμοί, πυρές, ἀναθέματα, γητέματα καὶ σφαγὲς τὰ μέσα κυριαρχίας πᾶνω σὲ ἐκείνους ποὺ τολμοῦσαν νὰ ἀντιταχθοῦν στὸ ἐξουσιαστικὸ μένος τῶν ἀρχόντων, κοσμικῶν καὶ λαϊκῶν. Ἡ καλογερολαϊκὴ αὐτὴ δύναμη, κυρίαρχη ἐδῶ καὶ αἰῶνες, ἐνθρόνιζε καὶ ἐκθρόνιζε σὰν ἀνδρείκελα καὶ ἀπλὰ πόνια πᾶνω στὴν σκακιέρα τῆς ἀμορφωσιᾶς καὶ τῆς δεισιδαιμονίας πρωθυπουργοὺς καὶ αὐτοκράτορες. Ἡ φράση «εἶναι θέλημα θεοῦ ἢ Πόλη νὰ τουρκέψη» ἐκφράζει ἀπόλυτα τὴν ἰδεολογία καὶ τὴν ψυχροσύνη τῆς ὑποτελείας, ποὺ μάστιζε τὶς κληρικολαϊκὲς μάζες. Ἀξιολογὴ ἢ προσπάθεια τοῦ συγγραφέα προσφέρει σίγουρα ἀπαντήσεις μέσα ἀπὸ τὴν βαθεῖα καὶ ὄχι ἐπιφανειακὴ ἀνάλυση ποὺ ἐπιχειρεῖ, θυθίζοντας τὸ νυστέρι ὅσο μπορεῖ περισσότερο στὰ ἐνδότερα τοῦ βυζαντινοῦ δογματισμοῦ. Τὸ μεγάλο θέμα ποὺ ὁ συγγραφέας θέτει ὡς ἀποκορυφωμα τῆς ὅλης του προσπάθειας εἶναι ὁ τεχνητὸς διχασμὸς τῆς βυζαντινῆς κοινωνίας, ποὺ ἐπιδιώκει δυστυχῶς ἕως καὶ τὶς μέρες μας, σὲ δύο ἀντιμαχόμενα στρατόπεδα, αὐτὰ τῶν φιλοδυτικῶν-ἐνωτικῶν καὶ τῶν ἀντιδυτικῶν-ἀνθενωτικῶν. Ἡ ἀπουσία τῆς ἑλληνικῆς τάσης καὶ

νο καὶ τὸν νίκησε μὲ τὴ Δια-πνευματικὴ του δύναμη, δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ φῶς. Στὸ μῦθο λοιπὸν τῆς "Θεογονίας" οἱ τρεῖς θεότητες, ὁ Οὐρανός, ὁ Κρόνος καὶ ὁ Δίας, «παίρνουν»-ἐχουν τὸν ἀκόλουθο συμβολισμό: Οὐρανὸς ἀστερόεις καὶ (+) Γαῖα = χῶρος + κοσμικὴ ὕλη. Ἐπειτα ὁ θεὸς Κρόνος + Γαῖα ἰσοῦται (συμβολίζει) = Χρόνος + κοσμικὴ ὕλη. Καὶ τέλος ὁ θεὸς Δίας συμβολίζει τὸ φῶς καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὴ ζωὴ. Ἐχουμε δηλαδὴ τὴν ἰσότητα: Δίας = Φῶς = Ζωή.

Τὸ φῶς ταυτίζεται καὶ μὲ τὸ Λόγο. Ἡ λέξη αὐτὴ σημαίνει δύο πράγματα: τὴν αἰτία καὶ τὴν λογικὴ. Καὶ πράγματι δεχθήκαμε τὸ φῶς ὡς αἰτία τῆς «δημιουργίας» καὶ τῆς ζωῆς. Τὸ φῶς ὅμως ταυτίζεται καὶ μὲ τὴ λογικὴ· αὐτὸ τὸ συμπέρασμα μπορεῖ εὐκόλα νὰ δοῖται, γιὰ τὴν ἴδια ἡ σκέψη ἀποτελεῖ ἓνα ἡλεκτρομαγνητικὸ ἐρέθισμα, δηλαδὴ σὲ τελευταία ἀνάλυση φῶς. Ὁ ἴδιος ὁ θεὸς ταυτίζεται μὲ τὸ λόγο, γιὰ εἶναι ἡ αἰτία τῆς «δημιουργίας» καὶ ἡ λογικὴ τῆς. Ὁ Ἡράκλειτος λέγει: «οὐκ ἔμουν ἀλλὰ τοῦ λόγου ἀκούσαντος ὁμολογεῖν σοφὸν ἔστιν ἐν πάντα εἶναι». Ὁ λόγος δηλαδὴ ἀποκαλύπτει τὴν ἐνότητα τοῦ σύμπαντος. Ἡ λέξη διάλογος (Διὸς-λόγος) δηλώνει αὐτὴ τὴ σχέση θεοῦ-λόγου. Ἀπ' ὅλα αὐτὰ προκύπτει ἡ ἰσότητα: Θεός = Λόγος = Φῶς = Ζωή = Δίας - Ζεύς.

Ἡ ἀποδοχὴ τοῦ θεοῦ ὡς φωτὸς συνδύαζει τὴν κίνησιν τοῦ Ἡρακλείτου ὄντος καὶ τὸ ἀμετάβλητο τῆς οὐσίας τοῦ ὄντος τοῦ Παρμενίδου. Αὐτὸν τὸν συλλογισμό θὰ ἀποδεχόταν καὶ ὁ ἴδιος ὁ Πλάτων, ὁ ὁποῖος ἤθελε τὸ ὄν νὰ συνδυάζει τὴν κίνησιν καὶ ταυτόχρονα νὰ μὴν με-

συνείδησης, πού, όταν προσπαθοῦσε νὰ ἀναπτυχθῇ, διεκόπτετο διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου μὲ τελευταῖο θῦμα πρὸ τῆς ἀλώσεως τὸν Γεώργιο Γεμιστὸ-Πλήθωνα, εἶναι τὸ ἐρωτηματικὸ ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὁ συγγραφέας διακατέχεται. Ἕνα μεγάλο γιατί πλαισιώνει ὅλη του τὴν ἔρευνα, ἓνα γιατί, πού μέσα ἀπὸ τὴν ἀπόπειρα προσέγγισής του ἀναδεικνύει τοὺς ἠθικοὺς καὶ οὐσιαστικοὺς αὐτουργοὺς τοῦ περιορισμοῦ καὶ τῆς ἐξουδετέρωσης τῆς ἑλληνίζουσας τάσης στὸ Βυζάντιο. Τὴν δύναμη τῆς ἀμάθειας, τοῦ δογματισμοῦ καὶ τῆς θρησκοληψίας, παιδιῶν ὄλων τῆς ἰδίας μήτρας. Τῆς μήτρας τῆς ἐξουσίας.

Εὐάγγελος Μπεξῆς

ΘΑΝΑΣΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, *Ὁ γιὸς τοῦ Ταύρου* (μυθιστόρημα)

Τὸ μυθιστόρημα τοῦ Θανάσης Μαργαρίτη πού ἐπιγράφεται *«Ὁ γιὸς τοῦ Ταύρου»* ἀποτελεῖ ὕμνο στὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ θρησκεία καὶ δριμύτατη πολεμικὴ στὴν θεοκρατικὴ ἔκφανση τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ μιὰ ἀντιπαράθεση τῆς ἱστορικῆς ἔρευνας ἐνάντια στὴν προκατάληψη. Βασιζμένο πάνω σὲ πραγματικὰ γεγονότα, πού ἔχουν σχέση μὲ τοὺς διωγμοὺς τῶν Ἀναστενάρηδων, κληρονόμων καὶ συνεχιστῶν τῆς Διονυσιακῆς λατρείας, ἀπὸ τὸ σύγχρονο Ρωμαῖκο κρατίδιο, μᾶς δίνει ἅπτα δείγματα τοῦ κυνισμοῦ καὶ τῆς μισαλλοδοξίας ἀν' ὅχι τῆς ἐκκλησίας, τοῦλάχιστον τοῦ Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως στὴν δεκαετία τοῦ '50.

Ὁ Θανάσης Μαργαρίτης μὲ ἀληθινὸ πάθος καὶ ἀκούραστη ἐρευνητικὴ διάθεση δὲν περιορίζεται στὸ νὰ μᾶς δώσῃ ἓνα τυπικὸ μυθιστόρημα. Ἀντίθετα εἰσχωρεῖ στὴν Διονυσιακὴ λατρεία, τὴν φωτίζει, τὴν προβάλλει καὶ τελικὰ τὴν συγκρίνει καὶ τὴν παραβάλλει μὲ τὴν Χριστιανικὴ, ἀναζητώντας τὰ δάνεια τῶν μυστηρίων τῆς δευτέρας ἀπὸ τὴν πρώτη. Πρόκειται γιὰ ἔργο καλογραμμένο, γεμᾶτο ἀγάπη γιὰ τὸν καθόλου ἄνθρωπο, μὲ σημαντικὲς λυρικές ἐξάρσεις καὶ περιγραφικὴ δύναμη. Οἱ κεντρικοὶ του ἥρωες εἶναι ἀπλοῖ, καθημερινοὶ ἄνθρωποι, πού ἔχουν ὅμως ἐπίγνωση τοῦ χρέους τους ὑπερασπιζόμενοι τὰ

ταβάλλεται, δηλαδὴ νὰ μὴν ὑπόκειται στὸ γίνεσθαι. Ὁ Πλάτων ἀπέρριπτε τόσο τὴ μεταβλητότητα τοῦ ὄντος τοῦ Ἡρακλείτου, ὅσο καὶ τὴν ἀκίνησιν τοῦ ὄντος τοῦ Παρμενίδου. Ἐπομένως, ἀν τοῦ ἦταν γνωστὲς ὅλες οἱ γνώσεις μας σήμερα γιὰ τὸ φῶς, ἴσως νὰ δεχόταν τὴν ταύτιση θεοῦ- φωτὸς ἢ ὄντος-φωτός. Ἀλλωστε ὁ ἴδιος ὁ Πλάτων ταύτιζε τὴν ἀλήθεια μὲ τὸ φῶς καὶ τὸ ἀγαθὸ μὲ τὸν ἥλιο. Ὡστόσο ὅμως μπορούμε νὰ πούμε, ὅτι καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Ἡρακλείτου γιὰ τὸ «ἀεὶζώνον πῦρ» εἶναι κοντὰ στὰ ὅσα ἔχουμε πεῖ μέχρι στιγμῆς. Ἀλλωστε τὴν διδασκαλία τοῦ Ἡρακλείτου εἶχε ἀποδεχτεῖ καὶ ὁ Πλάτων ἀρχικά.

Ἐκτὸς ὅμως ὄλων αὐτῶν σχέση μὲ τὸ φῶς ἔχουν καὶ οἱ πυραμίδες. Ἡ λέξη «πυραμῖς» σημαίνει, ὡς γνωστόν, φωτιά μέσα καὶ κορυφὴ φωτός. Τὸ γεγονὸς ὅτι τὶς ἀφιέρωναν στοὺς θεοὺς τοῦ φωτός Ἀπόλλωνα καὶ Δία δὲν εἶναι τυχαῖο. Ἀκόμη τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ πυραμίδες ἔχουν ἠλεκτρομαγνητικὴ ἐνέργεια καὶ ὅτι δὲν εἶναι ξεκαθαρισμένο ἀκόμη ἀν' ὄντως τὶς χρησιμοποιοῦσαν γιὰ λατρευτικὸν σκοποῦς ἢ ἀπλῶς ὡς τάφους τῶν βασιλιάδων τῆς ἀρχαιότητος οὐτε αὐτὸ εἶναι τυχαῖο. Ἄν πίσω ἀπ' αὐτὰ τὰ κατασκευάσματα κρύβεται ἓνα μεγάλο ἐπιστημονικὸ μυστικόν, τότε σίγουρα αὐτὸ ἔχει σχέση μὲ τὴν ἀναγέννηση καὶ μὲ τὴν ἀνάσταση τοῦ νεκροῦ καὶ τελικὰ μὲ τὸ φῶς. Ἡ κατασκευὴ τῶν πυραμίδων καὶ οἱ μούμιες πού δρέθηκαν σὲ ἄριστη κατάσταση ἀποδεικνύουν τοῦ λόγου τὸ ἀληθές.

Σύμφωνα μὲ τὴ φυσικὴ καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὴ γεωμετρία Minkowski τοῦ χωροχρόνου κάθε σημεῖο στὸ χωροχρόνο εἶναι ἓνας κῶνος φωτός. Ἡ ἱστορία κάθε φωτεινῆς λάμψης ἢ οἱ κο-

πιστεύω τους με όλα τα πρόσφορα σ' αυτούς μέσα.

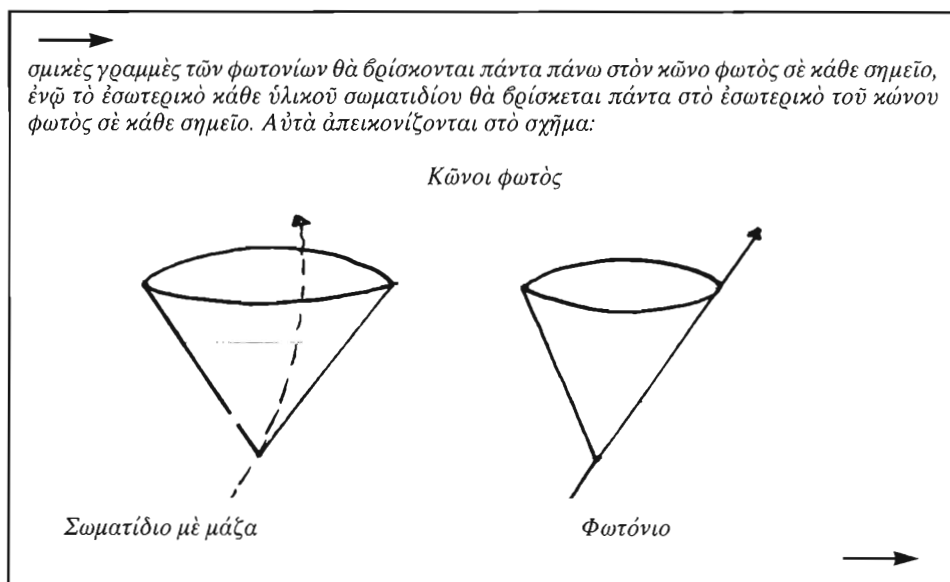
Ώστόσο πέρα από την αισθητική αξία και τα διδάγματα του παρόντος βιβλίου εκείνο που νομίζω ότι πρέπει να σημειωθεί εδώ ιδιαίτερα είναι η έντοπιση της λυσσαλέας επίθεσης μερίδας της εκκλησίας, συνεπικουρούμενης και από τους ιδεολογικούς και κατασταλικούς (!) μηχανισμούς του κράτους, προς κάθε τι αρχαιοελληνικό είτε κατά το παρελθόν είτε σήμερα. Ή αξίζει να διαβαστεί από κάθε ελεύθερο και χωρίς παρωπίδες άνθρωπο.

Γιώργος Πετρόπουλος

«Ε.Α.Δ», Θεωρία - Νομοθεσία - Νομολογία

Ο άθλητισμός αποτελεί γνήσιο γέννημα του αρχαίου Έλληνικού Πνεύματος, που άγαπήθηκε και εκφράστηκε με το αγωνιστικό πνεύμα, την άμιλλα για τη νίκη, την ιδέα ότι ο μόχθος και ο ιδρώτας του αγωνιζόμενου – νικητή και ήττημένου – είναι τιμημένα. Ο άθλητισμός για τον αρχαίο ελληνικό κόσμο ήταν ή προϋπόθεση όχι μόνο της σωματικής και ψυχικής υγείας, αλλά και της πνευματικής παιδείας. Οί άθλητικοί αγώνες των Έλλήνων καταξιώθηκαν στη συνείδηση όλου του όρθα σκεπτόμενου κόσμου, γιατί ήταν το δημιουργήμα της ευγενικής άμιλλας. Ήταν η ελεύθερη άσκηση της αρετής από ελεύθερους πολίτες με ελεύθερο πνεύμα και δημοκρατική συνείδηση.

Αυτήν ακριβώς την άστειρευτη πηγή της ελευθερίας και της αρετής ανασύρει απ' το λησμονημένο και κακοποιημένο παρελθόν ή Έπιθεώρηση Άθλητικού Δικαίου (Ε.Α.Δ.) με τις τριμηνιαίες εκδόσεις της τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Οί προσπάθειές της στρέφονται τόσο στη συστηματική μελέτη του αρχαίου Έλληνικού άθλητισμού, όσο και στην ισχύουσα σήμερα νομοθεσία και νομολογία. Επίσης τα μέλη της Ε.Α.Δ. δημιούργησαν μιά ηλεκτρονική τράπεζα πληροφοριών (CO.T.I.NO.S.) προσανατολισμένη στην κυκλοφορία στοιχείων του ισχύοντος άθλητικού δικαίου και της ιστορίας του άθλητισμού.

Ἡ σύγχρονη ἐξαχρείωση τοῦ ἀθλητισμοῦ, ἡ ἐμπορευματοποίηση καὶ ὁ ἐκφυλισμός του, ἀπομάκρυναν τίς νέες γενιές ἀπ' τὴν πραγματικὴ σημασία καὶ προσφορὰ τῶν ἀξιών τῆς Ἀθλητικῆς Ἰδέας. Γι' αὐτὸν ἀκριδῶς τὸν λόγο ἡ Ε.Α.Δ. πέρα ἀπὸ τὴν νομικὴ ὑποστήριξη ποὺ παρέχει στὸν σημερινὸ ἀθλητισμό, δοθώντας στὴν ἐξυγίανσή του, ἐπιτελεῖ τὸ ἔργο τῆς προσφορᾶς στὴν νέα γενιά τοῦ γνήσιου πνεύματος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

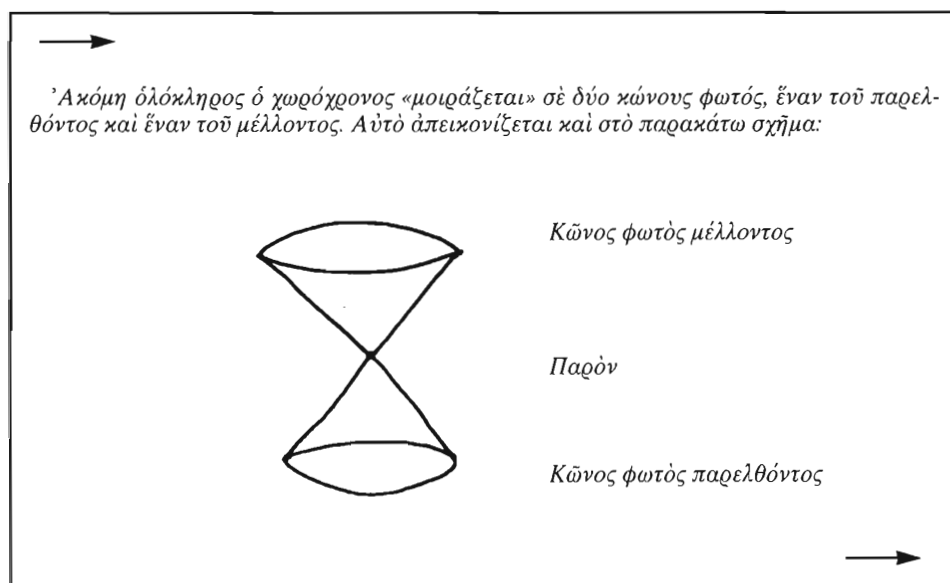
Παν. Α. Κουβαλάκης

«ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ», Ὁ Ἑλληνισμὸς Σ' Ἐνα Μεταβαλλόμενο Κόσμο

Εἶναι εὐχάριστο νὰ δλέπη κανεὶς τὸν Ἑλληνισμό νὰ φυσιοποιῆται, δηλαδὴ ν' ἀφυπνίζεται ἀπ' τὸν ἀταίριαστό του «Μεγάλο Ὑπνο», στὸν ὁποῖο περιέπεσε μετὰ τὸ δόλιο καὶ ὑπουλο χτύπημα τῶν ἐξουσιαστῶν, ποὺ τοῦ κατάφεραν ἀκριδῶς στὸν ἐγκέφαλο. Τὸ δωδέκατο τεῦχος τῆς «Κυπριακῆς Μαρτυρίας», ποὺ ἐκδίδει ὁ Ὅμιλος Πνευματικῆς Ἀνανέωσης, στὸ ὁποῖο φιλοξενοῦνται εἴκοσι δοκίμια ἰσάριθμων συγγραφέων μὲ θέμα «Ὁ Ἑλληνισμὸς Σ' Ἐνα Μεταβαλλόμενο Κόσμο», στέλνει πολλὰ μηνύματα αἰσιοδοξίας καὶ ἐλπίδων γιὰ τὸ μέλλον.

«Ἡ Ἑλλάδα εἶναι μιὰ ἐλπίδα», ἀνεφώνησε κάποτε μιὰ ομάδα εὐγενῶν νέων Γάλλων, μᾶς πληροφορεῖ ὁ Πέτρος Γλέζος. «Ἡ κατάρρευση πολλῶν ἰδεολογιῶν καὶ ἐπικαίρως τῆς κομμουνιστικῆς δημιουργεῖ μιὰ νέα προβολὴ τῶν Ἑλληνικῶν πολιτιστικῶν ἀξιῶν», συμπληρώνει (σελ. 14-15).

Μιὰ τέτοια πολιτιστικὴ ἀξία, καὶ μάλιστα πρώτιστης σημασίας, εἶναι ἡ Γλῶσσα ἡ Ἑλληνική, ἡ Μητέρα Γλῶσσα ὅλων τῶν γλωσσῶν, ποὺ μέσα της κρύβει κωδικοποιημένες ὅλες τίς γνώσεις τοῦ ἀθάνατου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. «Ὅσα λέγονται καὶ γράφονται γιὰ τὴ γλῶσσα μας πρόσφατα μαρτυροῦν ὅλη τὴ μέριμνά μας γιὰ ἓνα φαινόμενο τοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ οὐσιαστικὰ ἀποτελεῖ τὴ θεμελιώδη του ρίζα. Τὴ γλῶσσα τὴν εἶπαν "ἔθιμο ἐθίμων", θεσμὸ δηλαδή, πάνω στὸν ὁποῖο στηρίζονται ὅλοι οἱ ἄλλοι θεσμοί. Καὶ πάλι ὁ ὁρος θε-

σμός δὲν σημαίνει κάτι θετό, συμβατικό, ἀλλὰ κάτι πού καθορίζει τὴ θέση μας μέσα στὸν υπαρξιακό μας χώρο, αὐτὸ πὺν ὀριοθετεῖ καὶ διανοίγει τὸν ὁρίζοντά του», παρατηρεῖ ὁ Κ. Π. Μιχαηλίδης. Μὲ λίγα λόγια ὁ κόσμος μου ταυτίζεται μὲ τὴ γλῶσσα μου (σελ. 42).

«Οἱ ἑλληνικὲς ιδέες καὶ ἀξίες ἀποδεικνύονται ἄλλη μιὰ φορὰ ὅχι μόνο αἰώνιες ἀλλὰ καὶ ἐπίκαιρες. Ὁ Ἑλληνισμός μπορεῖ νὰ 'ναι περήφανος, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ παίρνῃ ἐπάνω του... Μπορεῖ νὰ κερδίσῃ τὸ σεβασμὸ τῶν ἄλλων μὲ στροφὴ στὸ πνεῦμα του, σὲ τομεῖς γνώριμους, νὰ σοδαρευτῇ, νὰ ἐργαστῇ, νὰ δημιουργήσῃ... Ἀναδύθηκαν ξανὰ ἐλεύθερες στὴν ἐπιφάνεια οἱ παλαιὲς ἐκεῖνες ἑλληνικὲς ἀξίες καὶ λειτούργησαν ἐλεύθερα οἱ ἐκκλησίες. Χαιρετίσθηκε ἡ ἐλευθερία, γιὰ τὴν ὁποία οἱ Ἕλληνες πολέμησαν ἐπανελημμένα καὶ τὴ θεμελίωσαν φιλοσοφικά. Ἐπανήλθαν τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα, ἀπέκτησε τὸ ἄτομο ὄντοτητα, ὅσο τοῦτο εἶναι δυνατό μέσα στίς σύγχρονες μᾶζες... Ἄν ὁ ἑλληνισμός ἀποδόλῃ ἓνα αἶσθημα ὑποτέλειας καὶ μειονεξίας, πὺν ἔστω ὑποσυνειδητὰ τὸν διακατέχει ἂν σεβαστῇ τὴ γλῶσσα καὶ τὴν παράδοσή του ἂν τὴν προστατεύσῃ ἂν διευκολύνῃ τοὺς ξένους νὰ τὴ μαθαίνουν, ὥστε ν' ἀποκτήσουν ἄμεση πρόσβαση στὰ δημιουργήματά του, τότε θὰ κερδίσῃ σὲ σεβασμὸ καὶ ἐκτίμησιν...», παρατηρεῖ ὁ Γ. Προδρόμου (σελ. 56-57).

Σήμερα ἡ ἀνθρωπότητα ξαποσταίνει, ἀνανοεῖται, δίδει τις καλὲς καὶ κακὲς ἐμπειρίες τοῦ χθὲς τῆς. Ἀρχισε νὰ συνειδητοποιῇ, ὅτι ἡ ἰδεολογία, ἡ ὁποία "ἰδεολογία", δὲν μπορεῖ νὰ τίθεται πάνω ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, τὴν ἀλήθεια καὶ τὴ δικαιοσύνη. Ἡ ἰδεολογία εἶναι μιὰ μορφὴ βίας, πὺν στραγγαλίζει τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν αὐτονομία τοῦ προσώπου. Ὁ πιστὸς ὁπαδὸς χάνει τὴν ἀνεξαρτησία του καὶ γίνεται ὑπηρέτης τῆς ἰδεολογίας, γιὰ τὴν ὁποία καλεῖται συχνὰ νὰ θυσιάσῃ καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ του. Διαμορφώνεται ἔτσι ἡ ψυχροσύνθεση τῆς μισαλλοδοξίας καὶ τοῦ μίσους, πὺν συχνὰ κάνει τοὺς ἀνθρώπους χειρότερους καὶ ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία.

Ἡ ἀντικατάσταση τῶν ἰδεολογιῶν μὲ ἀρχὲς οἰκουμενικοῦ κύρους, ὅπως εἶναι ὁ σεβασμὸς τοῦ ἐλεύθερου ἀνθρώπου καὶ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἡ ἀνάπτυξη ἐπιστημονικοῦ διαλόγου, ἡ ὑποχώρηση τῆς συνθηματολογίας, θὰ δοθῇ τὸν ἄνθρωπο νὰ ἔξε-

Ἡ γεωμετρία αὐτὴ τοῦ χωροχρόνου (γεωμετρία Minkowski), πὺν περιγράφει κάθε σημεῖο στὸ χωροχρόνο ὡς κῶνο φωτός, ἴσως ἔχει κάποια σχέση μὲ τις πυραμίδες, τὴν ὁποία δὲν εἴμαστε ἀκόμη σὲ θέση νὰ γνωρίζουμε. Πάντως ἡ φύση τοῦ φωτός, πὺν περιγράφεται ἐδῶ ὡς κῶνος, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ κωνικὸ σχῆμα τῶν πυραμίδων καὶ τὴν σχέση τους μὲ τὸ φῶς, ἀκόμη καὶ ἐτυμολογικά, ἀποδεικνύει ἐν μέρει ὅλον αὐτὸν τὸν συσχετισμὸ πυραμίδας-κῶνου-φωτός καὶ προοιθεάζει γιὰ τὴν ἐνδεχόμενη χρῆση τῶν πυραμίδων. Στίς πυραμίδες μπορούμε νὰ ἀποδώσουμε τὴ φράση πὺν δόθηκε στὸν ἥλιο ὡς: «Ζηνὸς πύργος» καὶ «Ἐστία τοῦ παντός». Τὸ ἀρχικὸ γράμμα τῆς λέξης Δίας, τό, Δ φανερώνει αὐτὴ τὴ σχέση Διὸς-Πυραμίδας καὶ δικαιώνει τὴ φράση «Ζηνὸς πύργος». Σύμφωνα μὲ τοὺς Ὀρφικούς ὕμνους τὸ σύμπαν εἶναι ὁρόμος: «τὸ σύμπαν ὁρόμος ἐστί». Πράγματι τὸ σύμπαν στὴν χωροχρονική του ὁλότητα μπορεῖ νὰ ἀπεικονιστεῖ ὡς ὁρόμος. Αὐτὸ ἀπεικονίζεται καὶ στὸ σχῆμα.

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἀποκαλύπτεται ἡ ἐπιστημονικὴ διάσταση τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας, γλῶσσας καὶ φιλοσοφίας. Ἡ σχέση τῶν Ἑλλήνων θεῶν μὲ συμπαντικὲς δυνάμεις καὶ ὁ λόγος τῆς κατασκευῆς τῶν πυραμίδων, πὺν εἶναι ἴσως ἡ ἀπόδειξη τῆς νίκης τῶν Ἑλλήνων θεῶν πάνω στὸ χρόνο καὶ ὁ θρίαμβος τῆς ζωῆς.

Μετὰ τιμῆς

Ἀλέξανδρος Κωνσταντᾶς

Ἀκροπόλεως 25, Νίκαια

λιχθῇ σὲ ὑπεύθυνο πολίτη, σὲ πρόσωπο, ὅπως ἀκριδῶς τὸν ἤθελαν οἱ κλασσικοὶ “Ἕλληνες, συμπληρώνει ὁ Μ.Ι. Μαραθεύτης (σελ. 38-39).

Βέβαια οἱ ἱκανότητες πρόσδασης στὴν ἀλήθεια καὶ τὸ γίγνεσθαι δὲν εἶναι ἴδιες γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι πολλοὶ ποὺ θέουν (=τρέχουν), ποὺ προπορεύονται τῆς ἐποχῆς τους, κι ἄλλοι ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ πορεύονται μὲ τὸ ρυθμὸ τῶν καμηλιέρηδων τῆς ἐρήμου. Τῇ στιγμῇ ποὺ οἱ πλείστοι τῶν συγγραφέων τῆς “Κυπριακῆς Μαρτυρίας” ὀριοθετοῦν τὸν Ἑλληνικὸ κόσμον τοῦ αὐρίου, δὲν λείπουν στίς σελίδες τῆς κι οἱ Ρωμοσυνιστές, ποὺ βλέπουν στὸν Ἀρχαῖο Κόσμον τὴν «εἰδωλολατρεία», ποὺ φαντάζονται τῇ Ρωμοσύνῃ “νὰ πετιέται ἀπὸ ἔαρχῆς” καὶ νὰ “θανατώνῃ θεριά”... Ὁ Π. Μ. Σωτήρχος βλέπει τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα “μὲ τὴν εἰδωλολατρεία τῆς, τὴ φιλοσοφία τῆς, τὰ κρατίδιά τῆς, τὴ γλῶσσα τῆς καὶ τὰ ἄλλα στοιχεῖα ποὺ τὴ συνναπαρτίζουν”, σὰν ἓνα ἀμετάκλητο παρελθόν, σὰν ἓνα στολίδι χωριάτικων ἀρχοντόσπιτων. «Ὁ Ἑλληνισμὸς ὅμως προχώρησε τὴν πορεία του μέσα στὸν ἱστορικὸ χρόνον καὶ θαπτίσθηκε στὴν ἐξ ἀποκαλύψεως ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ καὶ σχημάτισε τὸν δεύτερον ὑπερχιλιόχρονον κύκλον του, ὡς Ρωμοσύνη», καθὼς λέει (σελ. 62).

Οἱ Ἑλληνικὲς ἀξίες καὶ ιδέες, ὁ ἑλληνικὸς τρόπος ζωῆς καὶ σκέψης, ὅ,τι τέλος πάντων ἱερὸ καὶ πολύτιμο δημιούργησε ὁ ἐλεύθερος Ἕλληνας, χάριν τοῦ ὁποίου ὁ Ἑλληνισμὸς θυσιάζεται δυὸ χιλιάδες χρόνια τώρα, ὅ,τι ζωντανὸ καὶ φερέλπιδο γιὰ τὴ σύγχρονη ἀνθρωπότητα, γιὰ τοὺς Ρωμοσυνιστὲς ἀποτελεῖ παρελθόν. Οἱ καμηλιέρηδες τῆς ἐρήμου, τελώντας ὑπὸ τὸ κράτος τῶν παραισθήσεων ἐξαιτίας τοῦ ἐρημικοῦ καύσωνος, ἀναπαράγουν «ἀλήθειες ἐξ ἀποκαλύψεως» καὶ θέσφατα, συνθηματολογίες καὶ παραληρήματα.

Σαράντος Πὰν

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητές, στοὺς ὁποίους δὲν φθάνει ὁ “Δαυλὸς” ταχυδρομικῶς μέχρι τὶς 25 κάθε μηνὸς νὰ μᾶς ἐνημερώνουν ἀμέσως στὰ τηλέφωνα 3223957 ἢ 9841655.

- Δηλώνουμε κατηγορηματικά, ὅτι ὁ “Δαυλὸς” ταχυδρομεῖται πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς συνδρομητὲς ἀνελλιπῶς στίς 12 κάθε μηνός. Συνεπῶς κάθε καθυστέρηση ἢ μὴ ἐπίδοση τῶν ἀντιτύπων τοῦ «Δ» στοὺς παραληπτές τους ὀφείλεται σὲ κάποιους ἄλλους.